

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန
ရန်ကုန်

BURMESE
CLASSIC
.COM

နိုင်ငံတော်မှ

မဟာဂီတ

သီချင်းကြီးများ

မဟာဂီတသီချင်းကြီးများ စိစစ်ရေးနှင့် ဂီတသင်္ကေတမှတ်တမ်းပြုစုရေးကော်မတီ၏
စာသားစိစစ်ရေးဆပ်ကော်မတီမှတည်းဖြတ်၍ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ဝေသည်။

ဒီဒိုင်း သစ်လွင်စိုး

အမှာစာ

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ပထမအကြိမ်-၂၀၀၅

အုပ်ရှေ (၁၀၀၀)

မျက်နှာပုံး

ဂရပ်ဖစ်ဒီဇိုင်း- ဦးသစ်လွင်စိုး

ကထိက(ပန်းချီ)၊ ယဉ်ကျေးမှုတက္ကသိုလ်(ရန်ကုန်)

ပုံနှိပ်တိုက်

မေတ္တာမိုးပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ်(၂၂)၊ ဓမ္မဝိဟာရလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း

အတွင်းစာစီနှင့်အပြင်အဆင်

မြန်ကွန်စာပေအကျိုးဆောင်လုပ်ငန်း

ထုတ်ဝေသူ

ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန

အမှတ်(၁၃၁)၊ ကမ္ဘာအေးစေတီလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့

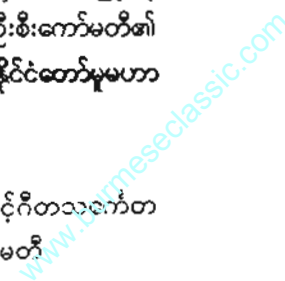

ယဉ်ကျေးမှုတွင် ကမ္ဘာနိုင်ငံအသီးသီးမှာ လူမျိုးတိုင်းသည် မိမိတို့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များကို ပြုစုပျိုးထောင်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာတို့သည်လည်း ရှေးနှစ်ပေါင်းထောင်ချီ၍ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်မြင့်မားရေး၊ နိုင်ငံတော်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးများကို ဘိုးဘွားများက ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ယဉ်ကျေးမှု အခြေခံခိုင်ခံ့သော နိုင်ငံအဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့ဓလေ့ မြန်မာ့ရိုးရာ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုတွင် အစဉ်အလာကြီးမားသော လူမျိုးဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာကသိနေပါသည်။

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၊ ဥက္ကဋ္ဌရုံးက ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ(၁၄)ရက်နေ့၊ စာအမှတ်၊ ၀၉/နဝက(၂)က(၈)ဖြင့် မဟာဂီတသီချင်းကြီးများ စိစစ်ရေးနှင့် ဂီတသင်္ကေတမှတ်တမ်းပြုရေး ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုကော်မတီသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန အနုပညာဦးစီးဌာန၊ သုတေသနနှင့် လေ့ကျင့်ရေးဌာနခွဲမှ ၁၉၉၄-ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလထုတ် နိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတစာအုပ်ရှိ သီချင်းကြီးများကို စိစစ်ခဲ့ပါသည်။ စာလုံးပေါင်း၊ ယတိအဖြတ်၊ စာသားမူကွဲအချို့နှင့် အောက်ခြေမှတ်ချက်များကို အဓိကထားစစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင်မူလအမှာစာ၊ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယတွဲ နိဒါန်းများနှင့် မဟာဂီတသီချင်းကြီးများစိစစ်ရေးနှင့် ဂီတသင်္ကေတမှတ်တမ်းပြုရေးကော်မတီ၏အမှာစာနှင့် တကွ၊ မူလ သီချင်းအားလုံးပါရှိသည့်အပြင် ကြိုးသီချင်းတစ်ပုဒ်နှင့် ယိုးဒယားသီချင်းနှစ်ပုဒ်ကို ထပ်ဖြည့်ထားပါသည်။ စုစုပေါင်း သီချင်း ၁၆၉ ပုဒ်ပါရှိပါသည်။

မဟာဂီတ သီချင်းကြီးများ စိစစ်ရေးနှင့် ဂီတသင်္ကေတမှတ်တမ်းပြုရေးကော်မတီ၏စာသား စိစစ်ရေး ဆပ်ကော်မတီက စာသားစိစစ်ပြီး၊ ဦးစီးကော်မတီ၏အတည်ပြုချက်အရ မဟာဂီတ ပြန့်ပွားရေးကို ရည်ရွယ်လျက် ဤနိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတစာအုပ်ကို ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ဝေပါသည်။

မဟာဂီတသီချင်းကြီးများစိစစ်ရေးနှင့်ဂီတသင်္ကေတမှတ်တမ်းပြုရေးကော်မတီ

အမှာစာ

ယဉ်ကျေးမှုဟူသည် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ အဓိကကျသောမဏ္ဍိုင်ဖြစ်သည်။ ယဉ်ကျေးမှု ခိုင်မြဲရေးကိုအခြေခံ၍ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ သက်တမ်း ရှည်ကြာခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားမှုကိုလည်းကောင်း၊ တိုင်းတာနိုင်စွမ်းရှိသည်။

ယဉ်ကျေးမှုတွင် လူတို့၏ ဆင်ယင်ထုံးစံ၊ ပန်းချီပန်းပုလက်မှုပညာ၊ အဆို၊ အက၊ အရေး၊ အတီး၊ သုခုမပညာရပ်များ၊ စာပေရိုးရာလေ့ထုံးစံ၊ ဘာသာအယူဝါဒ၊ လူနေမှုစနစ် စသည်များပါဝင်လေသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှ လူမျိုးတိုင်းသည် မိမိတို့၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များကို ပြုစုပျိုးထောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လေ့ရှိသကဲ့သို့ပင် မြန်မာတို့တွင်လည်း ရှေးနှစ်ပေါင်း ထောင်ချီ၍ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကာကွယ်ခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်မြင့်မားရေး၊ နိုင်ငံတော်အခွန်ရှည်ကြာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးများကို ကျွန်ုပ်တို့ ဘိုးဘွားများက ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအား ယဉ်ကျေးမှု အခြေခိုင်ခံ့သော တိုင်းပြည် တစ်ပြည်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့လေ့၊ မြန်မာ့ရိုးရာ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုတို့တွင် အစဉ်အလာကြီးမားခဲ့သော လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း ကမ္ဘာက သိနေပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှုသည် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး၊ ပျံ့နှံ့လွယ်သော သဘောသဘာဝရှိရာ မိမိလူမျိုး စာပေ၊ ဂီတ၊ အနုပညာရပ်များကို တသီးတခြား ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေး၊ မိမိယဉ်ကျေးမှုအား ကမ္ဘာသို့ ပျံ့နှံ့ရေးတို့ကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ဤနိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတသီချင်းစာအုပ်အား ထပ်မံပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

“စာပေဝတ္ထု၊ ရတုကဗျာ၊ ပျို့လင်္ကာနှင့်
သာသည်သီချင်း၊ အစောင်းငြင်းကို
မကင်းမပြတ်၊ ဖတ်ရွတ်လေ့ကျက်
တီးမှုတ်လျက်သာ၊ နေကောင်းစွာ”
(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
အနုပညာဦးစီးဌာန

ပထမတွဲ

နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ထွန်းကားခဲ့သော ရှေးရိုးသီချင်းကြီးများ၏ စာမူ၊ သီဆိုတီးမှုတ်မှုတို့၌ အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားလျက်ရှိနေသည်ကို ပြန်လည် ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်၍ တစ်ဆူတည်းသော မူမှန်ကို သေချာခိုင်မာသော မှတ်တမ်းသင်္ကေတတို့ဖြင့် မှတ်သားထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ရည်ရွယ်ရင်းရှိသည့်အတိုင်း၊ မဟာဂီတ သီချင်းကြီးများကို သီဆိုတီးမှုတ်ခြင်း၌ မူမှန်စံပြထားရှိရေး၊ အမှတ်သင်္ကေတပြုလုပ်ရေး၊ အသံသွင်းထားရေးနှင့် ရုပ်ပေါ် သံထွက် ပြုလုပ်ရေး ကိစ္စအဝဝတို့ကို အကြံပေးဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော်ပန်တျာအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါနိုင်ငံတော် ပန်တျာအဖွဲ့သို့ မူမှန်ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော သီချင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသော ကိစ္စအဝဝတို့ကို ကြိုတင်စီစဉ် တင်ပြရန်အတွက် အဖွဲ့ဝင် ပုဂ္ဂိုလ် ၁၅ဦး ပါဝင်သော ကြိုတင်စီစဉ်ရေးအဖွဲ့ ငယ်တစ်ဖွဲ့ကိုလည်း ပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနက ယာယီအားဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ကြိုတင်စီစဉ်ရေးအဖွဲ့က သီချင်းပေါင်း ၇၆ ပုဒ်၏ စာမူနှင့် သီဆိုတီးမှုတ်မှု မူများကို စိစစ်သုတ်သင်ရွေးချယ်၍ နိုင်ငံတော် ပန်တျာအဖွဲ့သို့ တင်ပြခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ တင်ပြသည်ကိုအခြေခံပြုကာ ၁၉၅၃ ခု၊ မေလ ၁၁ ရက်နေ့မှစ၍၊ ၁၉၅၃ ခု၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့အထိ နိုင်ငံတော်ပန်တျာအဖွဲ့သည် ၁၁ ကြိမ်တိတိ စည်းဝေးတိုင်ပင်လျက်၊ ကြိုတင်စီစဉ်ရေးအဖွဲ့က တင်ပြသော သီချင်း ၇၆ ပုဒ်အပြင်၊ နောက်ထပ် သီချင်း ၈ ပုဒ် ဖြည့်စွက်၍ ဤ “နိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတ” ပထမတွဲ၌ ဖော်ပြပါရှိသည့် ကြိုးသီချင်း ၂၇ ပုဒ်၊ ဘွဲ့သီချင်း ၅ ပုဒ်၊ သီချင်းခံ ၇ပုဒ်၊ ပတ်ပျိုး ၁၇ပုဒ်၊ ယိုးဒယားသီချင်း ၁၆ ပုဒ်၊ မွန်သီချင်း ၆ပုဒ်၊ လေးထွေသံကတ်၊ မြင်းခင်းဘွဲ့၊ လောကနတ်၊ ဒိန်းသံ၊ ကရင်သြ ၂ ပုဒ်၊ စုစုပေါင်း ၈၄ ပုဒ်တို့ကို နိုင်ငံတော်မူအဖြစ်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းဆုံးဖြတ် အတည်ပြုခဲ့လေသည်။

သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို မူမှန်ပြုလုပ်ရာတွင် စာမူနှင့် သီဆိုတီးမှုတ်မှု မူဟူ၍ ဂုဏ်ထူးရှိစွာထားလေသည်။ သီချင်းစာမူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကိုးကားသောကျမ်းများ

ဤမူကွဲစာသား အမျိုးမျိုးရှိသည်တို့ကို တပိုဒ်စီသေချာစွာ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍၊ စဉ်းစား ဆွေးနွေးပြီးမှသာလျှင် ယုတ္တိအသင့်ဆုံးဟုယူဆသည့် စာမူကို ရွေးချယ် အတည်ပြုလေသည်။ စာမူကွဲများမှ အသင့်တော်ဆုံးဟုယူဆသော စာသားများကို ရွေးချယ် အတည်ပြုသည့်အခါတိုင်းလည်း သီဆိုတီးမှုတ်ရာတွင် အဆင်ပြေမှု ရှိမရှိကို ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့ဝင် ပန်တျာပညာသည်ကြီးများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းကို ပြုခဲ့လေသည်။ ပိုမိုခိုင်လုံသော အထောက်အထားများကို ထပ်မံရှာဖွေပြီးမှ ယတိပြတ် အဆုံးအဖြတ်ပေးလိုသော အချို့စာသားများကိုလည်း မန္တလေးမြို့တွင် ကျန်ရှိနေသော ရနိုင်သမျှနန်းတွင်းပေမူ ပုရပိုက်မူများနှင့် သွားရောက် တိုက်ဆိုင်ပြီးမှသာလျှင် အဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်အတည်ပြုခဲ့လေသည်။ (ပထမအကြိမ်မြောက်မြန်မာနိုင်ငံတော်လုံးဆိုင်ရာ ပန်တျာမူမှန် ပြုလုပ်ခြင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်ဆောင်ရွက်ချက်များကိုမူ ၁၉၅၃-၅၄ခုနှစ်အတွက် မဟာဂီတသီချင်းကြီးများကို သီဆိုတီးမှုတ်ခြင်း၌ မူမှန်စံပြထားရှိရေး၊ အမှတ်သင်္ကေတပြုလုပ်ရေး၊ အသံသွင်းထားရေးနှင့် ရုပ်ပေါ်သံထွက်ပြုလုပ်ရေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာတွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။)

စာသားမူမှန်ပြုလုပ်ပြီး သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို သီဆိုတီးမှုတ်မှု မူပြုလုပ်ရာ၌ (၁)သံကျ၊ (၂)စည်းဝါး၊ (၃)အတော၊ (၄)အပိုဒ်ပြန်၊ (၅)တီးကွက်၊ (၆)အဆိုအားဖြင့် အပိုင်း ၆ ပိုင်းခွဲခြား၍ စိစစ်ရွေးချယ်အတည်ပြုခဲ့ပါသဖြင့် ဤသို့ အတည်ပြုပြီး အပိုဒ်ပြန်များကို သီချင်းများတွင် ကွင်းပိတ်၍ ဂဏန်းများဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ အဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်ညွှန်ကြားချက်အရ အချို့ဖော်ပြသင့်သော စာမူကွဲများကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာ သီချင်းများအောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤနိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတတွင်ပါဝင်သော သီချင်းများကို သီချင်းအမည်၊ ဖွဲ့ဆိုရေးသားသောပုဂ္ဂိုလ်၊ မည်သည့်မင်းလက်ထက်တွင်ရေးသည်၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ရေးသည်၊ မည်သည့်အကြောင်းအရာကိုဖွဲ့သည်၊ မည်သည့်သီချင်းတေးသွားကိုလိုက်၍ရေးသည်၊ အစရှိသည့် အချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း၊ သုတေသီများ သိရှိမှတ်သားနိုင်စေရန်၊ ယုတ္တိခိုင်လုံသမျှ ခိုင်လုံစွာ သုတေသနပြုလုပ်စုဆောင်း၍ မှတ်ချက်များ၌ အတိုချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှ ကြီးမှူးလျက်၊ ယခုခေတ်တွင် စုဆောင်းရရှိနိုင်သမျှသော ရှေးဟောင်းမြန်မာသီချင်းများကို နိုင်ငံတော်ပန်တျာအဖွဲ့ကြီး၏

အကူအညီဖြင့် မူမှန်ပြုလုပ်ကာ၊ အရစ်ကျဆက်လက်၍ စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရန်လည်း စီစဉ်ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ရှေးဟောင်း မြန်မာသီချင်းကြီးများကို၊ ပန်တျာမူမှန်ပြုလုပ်၍ နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတအဖြစ် ဖြန့်ဖြူးထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းအားဖြင့် စာသားမူနှင့် သီဆိုတီးမှုတ်မှု မူများ မညီမညွတ် အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားနေခြင်းမှ ကင်းစင်ပပျောက်လျက်၊ တစ်သံတည်း ညီညီညွတ်ညွတ် ထွက်ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။ ထို့ပြင် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်ခန့်က စိုက်ပျိုးရရှိခဲ့သော ပန်တျာအမွေအနှစ်မျိုးစေ့များကို လက်ဝယ်ပိုက်လျက် တစိုက်စိုက်ကြည့်ရှုနေရုံမျှဖြင့် တင်းတိမ်ကျေနပ်၍ မနေကြဘဲ ၎င်းမျိုးစေ့ဟောင်းများကို တဖန်ကြံဖြန့်စိုက်ပျိုး၍ ရှေ့သို့ ဆထက်ထမ်းပိုး ပွားတိုးအောင် ကြံဆောင်ကြရန်လည်း တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ပါသတည်း။

၁၃၁၆ ခု၊ နယုန်လ။
(၁၉၅၄ ခု၊ ဇွန်လ)။

ဒုတိယတွဲ
နိဒါန်း

ပတ်သက်၍လည်း ရှေးအကျဆုံး တေးထပ်နှင့် ရှစ်ဆယ်ပေါ် သီချင်းကို သုတေသီများအတွက် လေ့လာသုံးသပ်နိုင်ရန် ပိုင်းခြားဖော်ပြထားပါသည်။

၁၃၁၈ ခု၊ လ။
(၁၉၅၆ ခု၊ လ)။

ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ ကြီးမှူးလျက် “နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတပထမတွဲ” စာအုပ်ကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။ ယခုခေတ်တွင် စုဆောင်းရရှိနိုင်သမျှသော ရှေးဟောင်းမြန်မာသီချင်းများကို၊ နိုင်ငံတော်ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့၏ အကူအညီဖြင့် မူမှန်စံပြုလုပ်ကာ၊ ပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာနမှ၊ အရစ်ကျ ဆက်လက်၍ စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရန် ရည်ရွယ်ရင်း ရှိသည့်အတိုင်း၊ ဤ “နိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတ ဒုတိယတွဲ” စာအုပ်ထွက်ပေါ် လာခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ပန်တျာမူမှန် စံပြုလုပ်ရာ၌၊ ကြိုတင်စီစဉ်ရေး အဖွဲ့မှ သီချင်းပေါင်း ၈၃ ပုဒ်၏ စာမူနှင့် သီဆိုတီးမှုတ်မှု မူများကို သုတ်သင်ရွေးချယ်၍ နိုင်ငံတော်ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့သို့ တင်ပြခဲ့လေသည်။ အဆိုပါတင်ပြသော သီချင်းများကို ၁၉၅၄ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့မှ စ၍ ၁၉၅၄ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့အထိ ၂၄ ကြိမ်တိတိ၊ နိုင်ငံတော် ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့ကြီးက၊ စည်းဝေးတိုင်ပင်လျက် ကြိုတင်စီစဉ်ရေးအဖွဲ့မှ တင်ပြသော သီချင်း ၈၃ ပုဒ်အနက်၊ ဤ “နိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတ” ဒုတိယတွဲ၌ ဖော်ပြပါရှိသည့် ကြိုးသီချင်း ၁၂ပုဒ်၊ ဘွဲ့သီချင်း ၄ပုဒ်၊ သီချင်းခံ ၁ပုဒ်၊ ပတ်ပျိုး ၇ပုဒ်၊ ယိုးဒယား ၇ပုဒ်၊ မွန်သီချင်း ၁ ပုဒ်၊ ဘောလယ်သီချင်း ၃ပုဒ်၊ တေးထပ် ၁ပုဒ်နှင့် ရှစ်ဆယ်ပေါ် ၁ပုဒ်၊ စုစုပေါင်း၃၇ ပုဒ်တို့ကို၊ နိုင်ငံတော် မူအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းဆုံးဖြတ်အတည်ပြုခဲ့လေသည်။

ဤနိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတ ဒုတိယတွဲတွင် ပါဝင်သော သီချင်းများ၏ ရာဇဝင်အချက်အလက်များကို သုတေသနအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ သီးခြား ဖွဲ့စည်းလျက် စွမ်းအားရှိသမျှ နိုင်လုံစွာ သုတေသနပြုလုပ် စုဆောင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာသီချင်း များ၏ အောက်မှ မှတ်ချက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဘောလယ် သီချင်းများနှင့် ပတ်သက်၍၊ ရှေးခေတ်ဘောလယ်၊ အလယ်ခေတ်ဘောလယ်၊ နောက်ဆုံးခေတ်ဘောလယ်ဟူ၍ ခေတ် ၃ ခေတ် ဘောလယ်သီချင်းများကို ပိုင်းခြားဖော်ပြထားရုံမျှမက တေးထပ်သီချင်းများနှင့်

၆

နိုင်ငံတော်မူ

မဟာဂီတ

တတိယတွဲ
နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာနမှ “နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတ” ပထမတွဲနှင့် ဒုတိယတွဲစာအုပ် ၂ အုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံတော်တွင် ထွန်းကားခဲ့သော ရှေးသီချင်းကြီးများကို ယခုခေတ်၌ စုဆောင်း ရရှိနိုင်သမျှ စုဆောင်းလျက် စာမူအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သီဆိုတီးမှုတ်မှု မူအားဖြင့်လည်းကောင်း မူအမျိုးမျိုးကွဲပြား ခြားနားလျက်ရှိနေသော သီချင်းကြီးများကို နိုင်ငံတော် ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့ကြီးသို့ တင်ပြ၍ တစ်မူတည်းသောမူမှန်စံပြအဖြစ် ပြုလုပ်ပြီး မူမှန်စံပြစာမူများကို အရစ်ကျဆက်လက်ထုတ်ဝေရန် ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ ရည်ရွယ်ရင်းရှိသည့်အတိုင်း “နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတ တတိယတွဲ” စာအုပ်ကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤ“နိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတ တတိယတွဲ” ၌ ဖော်ပြပါရှိသောကြီး ၆ ပုဒ်၊ သီချင်းခံ ၆ ပုဒ်၊ ပတ်ပျိုး ၂၃ ပုဒ်နှင့် ယိုးဒယား ၁၂ ပုဒ်၊ စုစုပေါင်း သီချင်း ၄၇ ပုဒ်တို့ကို ကြိုတင်စီစဉ်ရေးအဖွဲ့မှ ၁၉၅၇ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက် နေ့မှစ၍ ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့အထိ၊ ၂၄ ကြိမ်တိတိကျင်းပခဲ့ သော နိုင်ငံတော် ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့ကြီးသို့ တင်ပြလျက်၊ နိုင်ငံတော်မူအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းဆုံးဖြတ် အတည်ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သီချင်းစာမူများနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသီများ ကျယ်ပြန့်စွာ လေ့လာ လိုက်စားနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော် ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့မှ အနှစ်သက်ဆုံး ရွေးချယ်ထားသောစာမူများကို သီချင်းစာကိုယ်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပြီး၊ ကျန်အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိသော စာမူကွဲအချို့ကို ၎င်းတို့တွေ့ရှိရသည့် စာအုပ် ပေမူများ၏ အမည်နာမနှင့်တကွ သီချင်းအသီးသီးအောက်မှ အောက်ခြေ မှတ်ချက်ဖြင့် စာမူကွဲများ ဖော်ပြထားသည်မှာ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးသော နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတ အတွဲ ၂ တွဲထက် ဤ “နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတ တတိယတွဲ” ၏ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်လေသည်။

၁၃၂၃ ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလ။

အတိုမှတ်အညွှန်း

- ဂိဝိ - ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း
- ဂီသစ် - မဟာဂီတအသစ်
- နန်းထွက် - ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတ
- နန်းသုံး - ရွှေနန်းသုံးမဟာဂီတပေါင်းချုပ်ကျမ်း
- ပြုံး - မဟာဂီတပေါင်းချုပ်၊ ဦးပြုံးချို
- ဗျာ - မဟာကဗျာကျမ်း
- မေဒနီ - မဟာဂီတမေဒနီ
- မြစာ - မြဝတီစာစု၊ သီချင်းစု
- မြန်ညွှန် - မြန်မာစာညွှန်ပေါင်းကျမ်း
- သိပုံ - ဂီတသိပုံအခြေခံ
- သဗ္ဗ - သဗ္ဗဂီတက္ကမပကာသနိကျမ်း
- ဟာသ - ဟာသဇေနိကဉာဏမဉ္ဇရီကျမ်း

သင်္ကေတအညွှန်း

- ၁။ ..... မူကွဲ။
- † ..... အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်
- ..... အထွေထွေမှတ်ချက်
- /...../ ..... အသံထွက်

စဉ်	ချိ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
ကြိုးသီချင်းများ			
၁	ကိုးပါးပေါင်းစု	သာနိုးပျော်ဖွယ်	၆
၂	ကြောက်ဖွယ်ဘုန်းတန်း	၎င်း	၁၆
၃	ကျွန်းကျွန်းပိုင်သ	တောင်မြင့်စည်းစုပ်ခတ်သံအလိုက်	၁၂
၄	ခန်းတွင်းရိပ်သာ	မြင်စိုင်းဆရာပန်ကြိုး	၂၁
၅	ခွဲခွဲခြားခြား	အတွင်းတီးဖြေ	၂၀
၆	စံရာတောင်ကျွန်း	သာနိုးပျော်ဖွယ်	၅
၇	စံရာဘုံမြင့်	စောင်းကလောပြန်ရေဆင်း	၁၈
၈	စိမ်းလဲ့လဲ့ညိုပြာ	ဖောင်ဆိုက်ကြိုး	၅
၉	ဆီးနှင်းပြိုက်ကျ	တောင်မြင့်စည်းစုပ်ခတ်သံ	၁၁
၁၀	ဖေယျာမြို့	ဖောင်ငင်ကြိုး	၄
၁၁	ဖေယျာအောင်ချာ	စောင်းတော်ဘွဲ့	၈
၁၂	ညာသပြေဘောင်	မြင်စိုင်းကြေးခရာသံ	၂၃
၁၃	တေဇာအာဇာထန်ပြင်း	တျာသံ	၁၄
၁၄	ထံတျာတေရှင်	ပုစဉ်းတောင်သံ	၁
၁၅	ထောင်ရောင်နေ	အမရပူရမြို့ဘွဲ့	၇
၁၆	ထွေတလာ	ဗောဓိရွက်သံ	၃
၁၇	ထွန်းလင်းတောက်ပရောင်ခြည်	ရွှေနန်းသဘင်ချင်းအလိုက်	၁၈
၁၈	နှုန်းနှုန်းထောက်စား	သိကြားမင်းဒုယင်သံအလိုက်	၁၁
၁၉	ပုံနှုန်းဝတ်သာ	ပင်လယ်နတ်ကြီးကြိုး	၁၇
၂၀	ပုံပမာ	သိကြားမင်းခရသင်းသံ	၂၃

စဉ်	ချိ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
၂၁	ပြောင်ပြောင်ပြောင်နာဂိန်	ဆင်ခင်းကြိုး	၁၀
၂၂	ဘုန်းမိုးရွာစွေ	မြင်းခင်းကြိုး	၉
၂၃	ဘုံဆောင်မြင့်	ဖောင်လားကြိုး	၄
၂၄	မိုးမင်းလွန်ကဲ	မိုးဘွဲ့ကြိုး	၂၂
၂၅	မင်းလမ်းစပ်ကာ	ကြာချပ်ငယ်	၁၅
၂၆	မင်းလွင်မင်းလွင်မှိုင်းဆုံ	တောင်သမန်လှိုင်းကြက်ခွပ်သံ	၁၇
၂၇	မှိုင်းရိပ်ကယ်တည့်	နတ်ပင့်ကြိုး	၁၃
၂၈	မြို့နန်းငယ်လေ	သာနိုးပျော်ဖွယ်	၆
၂၉	မြန်ခန်းကျွန်းတွင်း	မြင်းခင်းကြိုး	၁၀
၃၀	ရီရီဆိုင်းဆိုင်း	ငါးသံလည်ကြိုး	၁၂
၃၁	ရွှေနန်းအောင်ချာ	ကြာချပ်ကြိုး	၁၄
၃၂	ရွှေပင်ရွှေဘုန်းပပဝင်း	သိကြားခလုတ်ကြိုး	၁၉
၃၃	ရွှေပြည်ကြီးစရာ	သာနိုးပျော်ဖွယ်	၆
၃၄	ရွှေဘုန်းရွှေဘုန်း	၎င်း	၇
၃၅	လာချေပြီ	မြင်းခင်းကြိုး	၁၀
၃၆	ဝေယန်နှင့်နှုန်းငြား	ကျောင်းတော်ကြီးကြိုး	၁၃
၃၇	ဝေဘာဂီရီ	ညွှန်တက်သံသာ	၂
၃၈	ဝေယန်လိုပင်	အပြင်တီးဖြေ	၁၉
၃၉	သပြေပင်ဝန်း	နဝရတ်ခရသင်းသံ	၂၄
၄၀	သာယာသာယာ	ကလပ်ငယ်	၂
၄၁	သီဒါသီဒါမြဲသာ	ကလပ်ကြိုး	၁
၄၂	သီဒါသီဒါစရာကြီး	နဒီမော်ပြင်ကြိုး	၉
၄၃	သီလာမြေယံ	ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြိုး	

နိုင်းငံတော်မူ		အကွရာစဉ်မာတိကာ	
စဉ်	ချီး	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
ဘွဲ့သီချင်းများ			
၄၄	ခေါ်ပါယောင်နှင့်	ဝတ်တော်ရုံမျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့	၂၅
၄၅	ဂန္ဓမာတောင်	မဉ္ဇူသကနတ်ပန်းဘွဲ့	၂၆
၄၆	မန္တလာဘုံ	မန္တလေးမြို့တော်ဘွဲ့	၂၈
၄၇	မှန်ညောင်သဉ္ဇာ	ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့	၂၅
၄၈	ဟေမဝန်ချာ	မျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့	၂၆
၄၉	အတိုင်းမသီဘုန်းတော်	ဝတ်တော်ရုံဘုန်းတော်ဘွဲ့	၂၅
၅၀	အတိုင်းမသီမင်္ဂလာ	မင်္ဂလာဩဘာဘွဲ့	၂၆
၅၁	ဥကင်ဘုံမြင့်	ပလ္လင်ရစ်ခန်းဘွဲ့	၂၇
၅၂	ဩဘာမင်္ဂလာ	ဘုန်းတော်ဘွဲ့	၂၇
သီချင်းခံများ			
၅၃	စုံသာမြိုင်လယ်	တောတောင်ဘွဲ့	၃၆
၅၄	ဆဒွန်အိုင်သာ	ဆဒွန်အိုင်ဘွဲ့	၃၃
၅၅	ဇေယျာရွှေမြေ	ဘုန်းတော်ဘွဲ့	၃၇
၅၆	ဇမ္ဗူကျွန်းလုံး	၎င်း	၃၅
၅၇	တောဟေဝန်တောင်	တောဘွဲ့သီချင်းခံ	၄၁
၅၈	ထူးမခြားနား	ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့	၃၂
၅၉	ထောင်ရောင်နေ	ဘုန်းတော်ဘွဲ့	၃၄
၆၀	ပြည်ပြည်မင်းပေါင်း	ဘုန်းတော်ဘွဲ့အချီငယ်သီချင်းခံ	၃၁
၆၁	ဘုန်းထူးဝေဆာ	ရတနာပူရဘွဲ့	၄၀
၆၂	ဘုန်းမိုးသွန်းလောင်း	ဘုန်းတော်ဘွဲ့	၂၉

မဟာဂီတ		အကွရာစဉ်မာတိကာ	
စဉ်	ချီး	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
၆၃	မှိုင်းမှိုင်းမြ	ရာသီဘွဲ့သီချင်းခံ	၃၀
၆၄	ရဝေနန်း	ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းခံ	၄၃
၆၅	ရွန်းရွန်းမြ	၎င်း	၂၉
၆၆	အမင်းမင်းခရ	ကျေးဇူးတော်သီချင်းခံ	၃၁
ပတ်ပျိုးသီချင်းများ			
၆၇	ကုန်းဘောင်ပရမေ	ဘုန်းတော်ဘွဲ့	၇၇
၆၈	ချစ်သမျှကို	သစ္စာတိုင်	၅၀
၆၉	ခွာပြာသင်း	ဆိုင်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး	၇၀
၇၀	ဂန္ဓမာတောင်	တောင်လားပတ်ပျိုး	၆၃
၇၁	စိုးအမွန်မှူး	အလွမ်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး	၇၄
၇၂	စိန်ကြောင်နီလာ	ဘုန်းတော်ဘွဲ့	၅၀
၇၃	စုံနယ်သာစွ	တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး	၆၇
၇၄	ညဉ့်သုံးယံခါ	မျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့	၄၆
၇၅	ထွန်းလင်းလျှံလက်	ကျေးဇေပတ်ပျိုး	၆၁
၇၆	ဒီပါအေးမြ	ရာမဇာတ်ဖြည့်ပတ်ပျိုး	၇၃
၇၇	နဝတထွကဏ္ဍလ	တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး	၅၇
၇၈	ပြာပြာညိုရောင်	မျှော်တော်ယောင်မောင်ဘွဲ့	၅၅
၇၉	ဖြူပြာမူရာ	အိနောင်ဇာတ်ထွက်	၆၂
၈၀	ဖြေနိုင်ပေါင်	ကိန္နရာချောင်းခြား	၆၉
၈၁	ဘုန်းများများမင်း	ရာမဇာတ်ဖြည့်ပတ်ပျိုး	၆၉
၈၂	ဘုံပျံနေနန်း	ဆောင်းဘွဲ့	၇၉
၈၃	မဏိကဉ္စနာ	အင်းဝနန်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး	၅၅
၈၄	မုရိုးငယ်တည့်	မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး	၆၆
၈၅	မဲဇာတောင်ခြေ	မဲဇာတောင်ဘွဲ့	၄၈

စဉ်	ချိ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
၈၆		မိုးလုံးပတ်လည်	၅၆
၈၇		မယ်သေချင်လိုက်ပါဘိ	၆၆
၈၈		မြဂန္ဓမာ	၅၇
၈၉		မြဝန်းလို့ခို	၅၈
၉၀		မြိုင်ခြေစုံသာ	၆၁
၉၁		မြန်ချာမြေကို	၄၉
၉၂		မှန်ရဝေ	၄၅
၉၃		မှိုင်းပြာမှုန်ဝေ	၇၅
၉၄		မှိုင်းပြာဝေ	၅၆
၉၅		ယမုန်နာ	၅၂
၉၆		ယုဇနမာလာ	၅၄
၉၇		ရေယမုန်	၅၃
၉၈		ရှစ်စုံရွက်ကြာ	၅၁
၉၉		ရွှေယင်ပေါင်	၆၃
၁၀၀		လူမနော	၄၆
၁၀၁		လက်ယာသပြေ	၆၀
၁၀၂		လောင်းပန်းဂမုန်းအင်	၅၉
၁၀၃		လွမ်းခလေ့	၆၄
၁၀၄		သာဆန်းရဂုံဗွေ	၅၈
၁၀၅		သေနင်္ဂမည်	၄၈
၁၀၆		သီဂီရွှေရောင်	၄၇
၁၀၇		သန်းရံခြွေ	၆၅
၁၀၈		ဟေဝန်စုံမြိုင်	၇၂
၁၀၉		အထူးထူးငယ်နှင့်	၇၆
၁၁၀		အာကာယံထဲ	၇၁

စဉ်	ချိ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
၁၁၁		အိုကမ်းလေရေယမုန်	၆၀
၁၁၂		အောင်မြေမြမန်း	၄၇
၁၁၃		အောင်မြေသာစံ	၆၈

ယိုးဒယားသီချင်းများ

၁၁၄		ကန္တာတောခြေ	တောဘွဲ့ယိုးဒယား	၈၈
၁၁၅		ကြို့ညိုစံရာ	ရာမဇာတ်ဖြည့်ယိုးဒယား	၁၀၃
၁၁၆		ခိုင်ပန်းစုံ	တောဘွဲ့	၉၅
၁၁၇		စက်လည်းပျော်ပါနိုင်	အီနောင်ဇာတ်ထွက်	၉၂
၁၁၈		စိန်ယောင်နန်း	နန်းသိမ်း	၁၀၁
၁၁၉		ဆန်းဆန်းသဏ္ဍာကြာညောင်	မိုးဘွဲ့ယိုးဒယား	၈၄
၁၂၀		ဆန်းနွေဦး	အလွမ်းဘွဲ့	၈၅
၁၂၁		တောတောင်စွယ်	တောဘွဲ့	၉၆
၁၂၂		တောနှင့်တောင်စွယ်	တောဘွဲ့	၈၉
၁၂၃		တောမြိုင်ခြေလမ်း	၎င်း	၉၄
၁၂၄		တောမြိုင်စွန်းက	ရာမဇာတ်ယိုးဒယား	၉၀
၁၂၅		တောဟေဝန်လယ်	တောဘွဲ့	၈၉
၁၂၆		တောင်ဇမ္ဗူပိုင်	ဘုန်းတော်ဘွဲ့	၉၉
၁၂၇		နန်းသီဟိုဠ်	မှော်ပြန်	၈၉
၁၂၈		နှင်းယွန်းခါဟေမန်	တောဘွဲ့	၉၃
၁၂၉		ပန်းညောင်လှိုင်ဖွဲ့	ရာမဇာတ်ဖြည့်ယိုးဒယား	၉၅
၁၃၀		ပန်းမြိုင်လယ်	ရာမဇာတ်ထွက်	၁၀၄
၁၃၁		ပန်းဟေဝန်	တောဘွဲ့	၉၁
၁၃၂		ဖော်ကွာဝေး	အလွမ်းဘွဲ့	၉၃

တ		နိုင်ငံတော်မူ	
		အက္ခရာစဉ်မာတိကာ	
စဉ်	ချိ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
၁၃၃	မန်းတောင်လက်ယာ	မန္တလေးမြို့ဘွဲ့	၉၈
၁၃၄	မြမန်းဂီရိ	ဘုန်းတော်ဘွဲ့	၈၃
၁၃၅	မြိုင်ဂန္ဓမာ	တောဘွဲ့ ယိုးဒယား	၉၁
၁၃၆	မြိုင်ဟေမာ	တောတောင်ဘွဲ့ ယိုးဒယား	၈၅
၁၃၇	မှော်ရုံဟေဝန်	သမင်လိုက်	၈၆
၁၃၈	မှိုင်းမှန်ပြာညို	တောဘွဲ့	၉၇
၁၃၉	ယသော်ဓရာ	တောထွက်ခန်း	၁၀၀
၁၄၀	ရွှေတညာ	အလွမ်းဘွဲ့	၁၀၀
၁၄၁	ရွှေကြက်ကယ်ဟန်ချီ	ကန်ဆင်းယိုးဒယား	၈၂
၁၄၂	လေပြည်ဆော်သွင်းမြူး	မြင်းတတ်	၈၆
၁၄၃	လွမ်းပိုအောင်	အလွမ်းဘွဲ့ ယိုးဒယား	၈၂
၁၄၄	လျှပ်ပန်းခွေခွေ	မိုးဘွဲ့ နန်းသိမ်းယိုးဒယား	၁၀၂
၁၄၅	ဝေဇယန္တာ	မန္တလေးမြို့ဘွဲ့	၈၃
၁၄၆	သောင်းရွှေလယ်	အိနောင်ဇာတ်ဖြည့်ယိုးဒယား	၈၈
၁၄၇	သောင်းသောင်းညံ	ရေလား	၉၁
၁၄၈	အိုလျှံညီးလင်း	စက်တော်ချင်းယိုးဒယား	၈၇
၁၄၉	အိုသာတင့်ဆုံး	အိနောင်ဇာတ်ထွက်	၉၂
၁၅၀	အောင်မင်္ဂလာ	မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ ယိုးဒယား	၈၄
မွန်သီချင်းများ			
၁၅၁	ကောင်းချီးသင်္ခါ	ဘုန်းတော်ဘွဲ့ မွန်သံစုံ	၁၀၇
၁၅၂	စိန်ကြယ်ညီးလင်း	ဥက္ကလာပပြန်မွန်	၁၁၀
၁၅၃	စိန်မြရံခြယ်	ပိမ္မာသာလွဲချင်း	၁၁၁

မဟာဂီတ		အက္ခရာစဉ်မာတိကာ	
စဉ်	ချိ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
၁၅၄	ညင်းညင်း	အလွမ်းဘွဲ့ မွန် ၁၂ ခန်း	၁၀၆
၁၅၅	တောင်ယံတော	တောတောင်ဘွဲ့	၁၀၇
၁၅၆	၎င်း	၎င်း	၁၀၉
၁၅၇	နှင်းယွန်းဂိမှာန်	အလွမ်းဘွဲ့	၁၀၉
လေးထွေသံကတ်			
၁၅၈	ကိုယ်တော်နှင်းနံ့	လေးထွေသံကတ်	၁၁၃
၁၅၉	ရွှေပန်းပန်ငယ်တို့	လေးထွေသံကတ်အချိုး	၁၁၃
မြင်းခင်း			
၁၆၀	မြန်မြေနယ်ဇမ္ဗူဘောင်		၁၁၄
လောကနတ်ချင်း			
၁၆၁	တိမ်မှောင်မြွေကင်း		၁၁၄
ဒီနိုးသံ			
၁၆၂	ဆယ်ဆယ်ရောင်		၁၁၅

နိုင်ငံတော်မူ

အက္ခရာစဉ်ဗာတိကာ

နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတ

စဉ် ချိ သီချင်းအမည် စာမျက်နှာ

ကရင်ဩ

၁၆၃ တစ်ကြောမှောင်ပြာ ၁၁၆
 ၁၆၄ မြိုင်တန်းမှောင်ဝေ ၁၁၆

ဘောလယ်သီချင်း

၁၆၅ အကျွန်မျှော် ရှေးခေတ်ဘောလယ် ၁၁၈
 ၁၆၆ ရွှေဒေါင်းဖောင်တော် အလယ်ခေတ်ဘောလယ် ၁၁၉
 ၁၆၇ စိန်ဖြူးကြာညောင် နောက်ဆုံးခေတ်ဘောလယ် ၁၁၉

တေးထပ်

၁၆၈ မိန့်တော်သံရိပ်ကိုလ ရှေးတေးထပ် ၁၂၁

ရှစ်ဆယ်ပေါ်တေးထပ်

၁၆၉ သုံးသိန်းသုံးသောင်း မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ ၁၂၁

ကြိုးသီချင်းများ

၁။ ပုစဉ်းတောင်သံကြိုး
 (ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(ထံတျာတေရှင်၊ ထံတျာတေရှင်၊ ဒျန် ဒျန် ထံတျာတေရှင်)။ [(ဒလု ဒလု ထံ ဒျန် ဒျန်)။ တောပင်တောလုံး နံ့ပါလို့လေး]။ (ထက်စငယ် ကောင်းကင်၊ မိုးတည့် မိုးတိမ်ပြင်)။ (စံရွှင် စံရွှင် ပျော်ပါး၊ ရွှေဖော်တစ်စု များငယ်နှင့်လေး)။ (သည်မိုး သည်မိုး ဒေဝါ၊ မိုးတည့် မိုးဒေဝါ)။ (အံ့ကာ လေ တဖွဲဖွဲ၊ ရွာလေ တသံသံ)။ (ထံတျာတေရှင်၊ ထံတျာတေရှင်၊ ဒျန် ဒျန် ထံတျာတေရှင်)။ (ဒလု ဒလု ထံ ဒျန်ဒျန်)။ တျာ တေ ထံတျာတေဒျန်၊ တျာတေတျာ။

၂။ ကလပ်ကြိုး** ကြိုး^၁
 (ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(သိဒါ[†] သိဒါ မြသား၊ ကြာ ကြာ ကြာ ငါးပါး)။ (ကမ်းနား ကမ်းနား ဝန်းကျင်၊ ငွေသံပြင် လေတည့်မှ၊ ပျော်တည့် ပျော်ချင်ဖွယ်)။ (မြစ်တွေး

၁။ ကလပ်ငယ်ကြိုး - ဟာသ၊ သဗ္ဗ၊ မေဒနီ၊ နန်းထွက်၊ ပြုံး။
 † သိဒါ = မြစ်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ကန်၊ ချောင်း စသည့် ရေအစုအဝေး။
 * ရှေးမူဟောင်းများတွင် 'ထံတျာတေ' ဟုသာတွေ့ရသည်။ 'ရှင်' ဟူသော စကားရပ်မှာ နှောင်းဆရာတို့၏ ဖြည့်စွက်ချက်ဖြစ်သည်။
 ** ကလပ်ကြိုးဟူသောအမည်ကို ဘုံခန်းပျို့တွင် အောက်ကလပ်ကြိုး ဟု လည်းကောင်း၊ ဟာသတွင် အောက်ကလပ်ကြိုး ဟုလည်းကောင်း တွေ့ရသည်။

မြစ်တွေ စင်ရော်၊ မြူးတည့် မြူးစံပျော်)။ (ငှက်တော်လေ ကြီးကြွား ကျူး ရင့်ရင့်သာ)။ (လိပ်ပြာလေ ပျံကာသွား၊ ဟိုမှာ သည်မှာနား)။ ရေပေါ်မှာ လွှားပါလို့၊ ကြာဆံကိုစားပါလို့၊ ဝဲကာပျံ လေတည့်မှ ဝဲကာပျံ။

၃။ ကလပ်ငယ်ကြီး^၁
(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(သာယာ သာယာ မြည်လာကြွေး၊ သာလိကာ ငယ်လေကျေး)။ (ချည် ခင်စွပ်ကယ်က၊ ကျူးတယ် ကျူးတယ်ကို၊ သင်တိုင်းဝတ်ကယ်က မြူးတယ် မြူးတယ်ကို)။ (သံချိုတည့်အေးအေး၊ ပဲတည့်ပဲထွေးထွေး)။ (စာပေးခွံကြ၊ ချစ်ရေးခင်ရေး မျှပါလို့လေး)။ (အတူစုံစွာ၊ စံတည့်စံပျော်ရာ)။ (ချစ်ခင်လေ ချစ်ခင်လေ၊ ချစ်ပါလှတယ်ရှင်)။ (ချစ်ခင်လေ လွန်မြတ်နိုး၊ ဇီတည့်ဇီဝခိုး)။ (ဥမျိုးတွန်သံ၊ သာပင်သာချည့်လေ၊ မကို မကို ဖော်သွေး၊ ခေါ် ခေါ် ခေါ်ကြ လေး)။ (မယ်ညို[†] ဖြူပြာ^{*} နီတည့်နီရွှေဝါ)။ (လိပ်ပြာလေ ပျံကာသွား၊ ပိတုန်း ပိတုန်းပျား)။ ရေပေါ်မှာ လွှားပါလို့၊ ကြာဆံကို စားပါလို့၊ ဝဲကာ ပျံ လေလေတည့် ဝဲကာပျံ။

၄။ ညွန့်တက်သံသာကြီး^၂
(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(ဝေဘာဂီရိ တောင်နယ်တွင်^၃ သိကြား နတ်ယာဉ်ဆင်)။ (သည်ဆင် ကိုတည့် ပေးအပ်နှင်း၊ သိကြား သိကြားမင်း)။ (လျင်စေကာ၊ ထံတော်မှာ)

- ၁။ ကလပ်ကြီးကြီး - ဟာသ၊ သဗ္ဗ၊ မေဒနီ၊ နန်းထွက်၊ ပြူး။
- ၂။ တောင်ငယ်တွင် - သဗ္ဗ၊ မေဒနီ၊ ဂိသစ်။
- † မယ်ညို = ရေအိုင် တောစပ်တွင် ကျက်စားတတ်သော၊ အမွေးအတောင် အရောင်နံ့သည့် မြေတံရှည်ငှက်။
- * မဲညိုဖြူပြာ ဟု မူအချို့တွင်တွေ့ရသည်။ မဲညိုဟူသည်မှာ ရှေးက စာလုံးပေါင်း ဖြစ်၍ မယ်ညိုငှက်ကိုပင် ဆိုလိုသည်။

ဆက်ရမည်မှန်သာ)။ (နီတွေ့တွေ့၊ ရောင်မွှေးမွှေး^၁၊ ဘက်မဲ့သာ ပြိုင်နှိုင်းဝေး)။ (ခြေသည်း လက်သည်း နီတျာ၊ နင်းတည့်နင်းခြေရာ)။ (မြင်ကာ မြင်ကာ မြင်ကာ ဆင်မျိုး၊ ကြောက်ရွံ့ရွံ့စိုး)။ (ဝေးဝေး ထွက်ပြေးသွား၊ ကျူးကို မုန်းလိုလား)။ (ဆီးတား ဆီးတား)။ ကာ။ ဆင်ဖြူလာ၊ ဆင်နီလာ၊ ဆိုဆိုဆို ကြ လေး။ ဆင်တော်ပြောင်၊ ဆင်တော်ပြောင်၊ တောင်ပင်တောင်ရှိ၊ မျိုးဆဒွန် လေတည့် မျိုးဆဒွန်။

၅။ ဇောမိရွက်သံကြီး^၅
(လက်ဝဲနော်ရထာ)^{**}

(ထွေတလာလာ၊ နေမသာသာ၊ ချမ်းပင်ချမ်းမြအေး)။ [(မှိုင်းမှိုင်းဝေဝေ)၊ မိုးပင်မိုးကရွေ]။ မှိုင်းမှိုင်းဝေဝေ၊ တောင်လေသုတ်ဖြူး၊ (ဆောင်းဦး ဆောင်းဦး ဟောမာ၊ ကိုယ်ထူး[†] နေရာမှာ)။ (ရွာလာ ရွာလာ လျော့ လျော့စေ^{††}၊ လွမ်း မပြေထွေထူး ထပ်ချည့်ငဲ့လေး၊ သံသရာကံဟောင်း ကတ်^{†††} ချည့်ငဲ့လေး)။ (မိုးရော၊ လေရော၊ ချမ်းလို့တုန်အောင်နှော)။ (မိန်းမော မိန်းမော စိတ်ကယ် တွင်၊ ကိုယ်ထီးနေမရွှင်)။ (ထိပ်တင်လေ လွန်ထွေပြား၊ ဟိုမှာသည်မှာသာ)။ (စံပျော်ပါးပါလို့)။ ထားထိပ်တင် လေလေတည့် ထားထိပ်တင်။

- ၁။ ရောင်ပြေးပြေး - ဂီဝိ။
- ၂။ ကပ်ချည်ငဲ့လေး - ဂီဝိ။
- † ကိုယ်ထူး = တစ်ကိုယ်တည်း။
- †† စေ = ပင်၊ ပဲ၊ သာ။
- ††† ကတ် = ခက်သည်၊ ခဲယဉ်းသည်။
- ၁၁၃၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလတွင်မြောက်ဘက်တိုက်ဝန် (နေမျိုးမဟာကျော်ထင်) ရေးကြောင်း ဂီဝိ တွင် တွေ့ရသည်။
- လက်ဝဲနော်ရထာသည် ဟံသာဝတီပါမင်းလက်ထက်မှ ဘိုးတော်မင်းလက်ထက် တိုင် အမှုထမ်းခဲ့သည့် ပညာရှိအမတ် ဖြစ်သည်။ လက်ဝဲနော်ရထာ၊ နေမျိုး မဟာကျော်ထင်၊ နေမျိုးမဟာသင်္ခယာကျော်ထင်၊ မဟာသီဟသူရ စသည် တို့ ရရှိခဲ့သည်။

၆။ ဖောင်လားကြီး*
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ဘုံဆောင်မြင့်၊ စိန်ကြောင်ဖန်ရှိန်၊ ညီးလို့လင်းလင်း)။ (ကြားကြားမိုးဖျား၊ သီခေါင်လေ၊ ရိုမှောင်လေ၊ ဝေးရရှင်းရှင်း)။ (ကိုးမျက်မြွာငယ်လေ၊ စိုးစကြာ ငယ်လေ၊ လောက လောင်းမင်း)။ (ဘုန်းတေဇာငယ်လေ၊ နှုန်းနေဖြာတယ် လေ၊ ထွန်းပဝင်းဝင်း)။ (ရေနန်းဗိမာန်ငယ်လေ၊ ထူးလှ ကောင်းခြင်း)။ ရွန်း ရွန်းလန်းလို့၊ လျှပ်ပန်း လျှပ်ပန်း၊ ထွေးပင်သာ ထွေးကြ သောင်းတွင်း)။ (သီဒါရွှေဗွေ ခင်းမှာလ၊ ရွှေတည်ရွှေညီလာ)။ ယဉ်ဇရာ၊ ကြယ်ရံကာ၊ သော် တာ တွားသို့လေ။ ပြာခြေမှောင်၊ ခွာသွေရှောင်၊ ရွှေဖောင်လားကွန်လေး။ ယဉ်ဇရာ၊ ကြယ်ရံကာ၊ သော်တာ တွားသို့လေး။ ပြာခြေမှောင်၊ ခွာသွေရှောင်၊ ရွှေဖောင်လားကွန်၊ များလှေရံ လေလေတည့် များလှေရံ။

၇။ ဖောင်ငင်ကြီး
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ဇေယျာမြို့၊ ရွှေဒွါ ရွှေလှေ များလှသောင်းသောင်း)။ (နန်းချင်း နန်းချင်း၊ လှော်ချိုလေ၊ ပြိုင်ညီလေ၊ ရေးလှပြောင်းပြောင်း)။ (တီးရွမ်းခြိမ်းမောင်း၊ အေးပင်သာ အေးငြိမ်ညောင်း)။ (ပျော်ကြောင်းစဉ်လာ၊ ယဉ်တည့်ယဉ်သီဒါ)။ (မိုးမြေချာငယ်လေ၊ ပတ်ကုံး ပတ်ကုံး၊ စိုးပင်သာ စိုးသိမ်းကျုံး)။ (ပေါင်းရုံးဆယ် ဖြာ၊ ဦးတည့် ဦးတင်ကာ)။ ဖောင်ငင်ရာ၊ ထုံဂန္ဓာ၊ မာလာသင်းပျံလေ။ ရွှေ ရေသီ†၊ လေချိုချို၊ သီဂီဝင်းမှည့်လေ။ ဖောင်ငင်ရာ၊ ထုံဂန္ဓာ၊ မာလာသင်းပျံ လေ။ ရွှေရေသီ‡၊ လေချိုချို၊ သီဂီဝင်းမှည့်၊ ညင်းလေသာ လေလေတည့် ညင်း လေသာ။‡

၁။ ရွှေကေသီ - ဂီဝိ။
၂။ ဆင်းသူဇာ လေလေတည့် ဆင်းသူဇာ - ဂီဝိ။
† ရွှေရေသီ = ရွှေယက်ပြားသတ်ထားသော တက်မများက ယမြား ဆွဲသောအလံ။
* ဤ ဖောင်လား၊ ဖောင်ငင်၊ ဖောင်ဆိုက်ကြီးတို့နှင့် အလိုက်တူကြီးများ ဦးစ မတိုင်မီကပင်ရှိခဲ့ကြောင်း ဟာသ၊ သဗ္ဗ၊ ဓေဒနီ၊ မြန်ညွန့်(ပ)တို့တွင် တွေ့ရသည်။

၈။ ဖောင်ဆိုက်ကြီး
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(စိမ်းလဲ့လဲ့ညိုပြာ၊ ဇေယျာအောင်ခန်း၊ ဖောင်တော်ဆိုက်ကာ မြန်းပါလို့၊ ပြည်ပြည်သူစုံပေါင်းရှိပန်း)။ နန်းနှင့်ယာဉ်ဇရာ၊ ပြည့်မျှရံစိုလ်ပါ၊ ကြေးရင့်စည် သံဝါ၊ နံနှင့်ရွှေတံမြွာ။ (ဆေးလေးဆေးလေး ညီညာ၊ သင်္ခါလေငါးမည်၊ ညင်း ညင်း တံရှည်ကျူး)။ (ဘယ်ရာဝင် ရှေးမှာမှ၊ တူဟန်လေ တင်ရေး ကြား ဘူး)။ ထူးချွန်အောင်၊ ကဲလွန်အောင်၊ ဝေမှောင်ကင်းလို့လေ။ မှန်သီဂီ၊ ရံရွှေညီ၊ ဒေဝီ မင်းနှင့်လေး။ ထူးချွန်အောင်၊ ကဲလွန်အောင်၊ ဝေမှောင်ကင်းလို့လေ။ မှန်သီဂီ၊ ရံရွှေညီ၊ ဒေဝီမင်းနှင့်၊ ဆင်းသူဇာ လေလေတည့် ဆင်းသူဇာ။

သာနိုးပျော်ဖွယ်ကြီး ၅ ပုဒ်*

၉။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(စံရာတောင်ကျွန်းလုံးသူ၊ ဦးညောင်ကျင် ငယ်လေ၊ မင်းများထိပ်ခေါင် တင်)။ သောင်းမြေပြင်ငယ်၊ ထီးဆူဆူကိုလေ၊ စိုးလို့မိုးတော်မူ)။ ဘုန်းပန်းငယ် ကြိုင်မွေး၊ မြတ်လေးငယ်အတူ၊ ကြူပင်ကြူချည့်လေ။‡ လေးကျွန်းငယ်ယူသိမ်း၊ ချမ်းငြိမ်းစကြာ ပိုင်တော်မူချည့်၊ ဘုန်းတော်ရှိန်။‡

၁။ ကြူကြူသင်းချည့်လေ - ဗျာ၊ ဂီသစ်။
၂။ ဘုန်းကျော်ကျော်လေတည့် ဘုန်းကျော်ကျော် - ဗျာ၊ ဂီသစ်။
* ဤကြီးငါးပုဒ်မှာ ၁၁၉၉ ခုတွင် ရွှေဘိုမင်း ကျောက်မြောင်းမြို့သစ်တည် ရှိ စံစဉ်ကာလ ဦးစရေးဖွဲ့သည့် သီချင်းများဖြစ်သည်။ စဉ့်ကူးမင်းလက်ထက် စာဆို ဦးမြတ်လှရေးသော သာနိုးပျော်ဖွယ်ကြီးငါးပုဒ် အလိုက်ဖြစ်သည်။

၁၀။ ကျောက်မြောင်းမြို့ဘွဲ့
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

ရွှေပြည်ကြီးဧရာ၊ တည်ထွန်းကျောက်မြို့လေး၊ ရွှေပြည်ကြီးဧရာ၊ တည်ထွန်းကျောက်မြို့လေး။ (သီဒါဝန်းရံကာ၊ များရေတာ ပြင်ကျုံး)။ နက်လှပြောကျယ်စွာ၊ ကြောက်ဖွယ် ကြောက်ဖွယ်သာ။ ငါးပါးမျိုးကြာ၊ ၎င်းအာ ရေလုံးပြည့်မျှလေး။ ပြည်ကြီးငယ်နံပါး၊ တံခါးရှစ်ဆွယ်*၊ သွယ်သွယ်သာ လမ်းမနှင့်လေး။ ရံဝန်းကာဆီးလုံး၊ ပြည့်စုံလက်နက်ပေါင်းငယ်နှင့် ကြောက်ညောင်း ရန်မပြု။

၁၁။ မြို့နန်းဘွဲ့
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(မြို့နန်းငယ်လေး၊ သာယာမျိုးငယ်ကို၊ ဆိုသော်များအံ့ဖွယ်။ ဘက်ကျွန်း† ငယ်သာ၊ စံတိုင်းဆောင်၊ ပြောင်ပြောင်ညီးလို့လင်း)။ ဧရာကြီးထင်ပေါ်၊ သွယ်ဖြူး မြင့်လှလေး။ ဧရာကြီးထင်ပေါ်၊ နန်းဆောင်တော်သွယ်ဖြူး၊ မြင့်လှလေး။ (စီခြယ်ကိုးမည်သာ၊ မျက်ရောင်ဖြာ မှောင်ဝေး)။ အံ့ရေးထပ်ပြန်ကာ၊ ရှုတဲ့သူ ငယ်မှာ၊ အံ့မူးငယ်သာ၊ တွေပင် တွေကြလေး။ မြင့်တဲ့သူ ငယ်မှာ၊ အံ့မူးငယ်သာ၊ ဝေပင် ဝေကြလေး။ ဆောင်တိုင်း ဘုံတိုင်းမှာ၊ အံ့ရာ အခြားခြားငယ်နှင့် သိကြား နတ်ဘုံလို။

၁၂။ နန်းဘွဲ့
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ကိုပါးပေါင်းစု၊ မျက်ရှင်မျက်ရှင်၊ ရောင်ခြည်လေ ရောင်ခြည်လေး၊ မီးရှူးထွန်းသို့၊ ပြောင် ပြောင် ပြောင်ပြောင် ပပဝင်း)။ နေရောင်လား ထင်ကာ၊ ဆိုမှား မိမိလေး။ နေရောင်လား ထင်ကာ၊ လပင်သာ ဆိုမှား မိမိလေး။ ရှုကြည့်

† ဘက်ကျွန်း = ဖြိုင်ဘက်ကင်း။
• သဗ္ဗဒ္ဓိ တံခါးရှစ်ဆွယ်၊ အခြားမူများ၌ တံခါးရှစ်ဆယ်ဟု ကွဲပြားရာတွင် ကုန်းဘောင်ဆက်မဟာရာဇဝင်တော်ကြီးအရ 'တံခါးရှစ်ဆွယ်'ကို လက်ခံသည်။

တိုင်း ထွေထွေ၊ လင်းလေလေ၊ ရောင်ချင်း စပ်ကြလေး။ ရှုကြည့်တိုင်း ထွေထွေ၊ လင်းလေလေ၊ ရောင်ချင်းစပ်ကြလေး။ ယဉ်မျိုး သာမျိုးစုံ၊ နတ်ဘုံ မထူးခြားပါလို့ သိကြား တစ်ဆူလို။

၁၃။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ရွှေဘုန်း၊ ရွှေဘုန်း တော်လေတည့်မှ၊ လွန်ကဲ စည်ထွန်းပေါ်)။ (သက်တော် ရာကျော် လျှမ်းမျှမျှ၊ ရွှေနန်းမှာ စံကာသာ၊ ရှည်ပင်သာ ရှည်ကြောင်း ပါပါလေး)။ (တောင်ဇေယျ ကျွန်းပတ်ကုံး၊ ထီးတစ်ရာ မင်းညွတ်ရုံး)။ ကျုံး သစ္စာ ခံလေတည့်မှ၊ ကျိုးညွတ်ကာနွဲ့)။ နိုင်ငံ ကြေညာ လင်းပွင့်ပွင့်၊ သာယာစည်ပင် ပွားဆင့်ဆင့်။ (သံသရာ ဝဲခနောင်း၊ နောင်မသွေဘဲ ကူးကြောင်း)။ ရုံးပေါင်း ညွတ်ပျောင်း၊ ထပ်လောင်း ကျွန်တစ်တွေ)။ ရှည်ရှည်တိုင်း၊ ကြာကြာတိုင်း၊ ငြိမ်းလေလေ၊ ချမ်းလေလေ၊ သွေမည်ဘုံ၊ နိဗ္ဗာန် ရွှေပြည်ပွဲကိုလ၊ နွဲ့စံပျော် လေလေတည့် နွဲ့စံပျော်။

၁၄။ အမရပူရမြို့ဘွဲ့ကြီး
(မင်းသား မောင်ကုတ်တေး)†

(ထောင်ရောင်နေ၊ မှောင်မှောင်ခြွေ၊ အမရ ရွှေဘုံခြေ)။ (ရဝေ ရဝေ ရဝေနန်းမ၊ ဘုန်းတော်ရောင် ထွန်းပပါလို့လေး)။ (သကငယ်မဉ္ဇူ၊ မွေးတည့် မွေးလှိုင်ကြူ)။ (ဇေယျဇွန်ယူ ဝန်ဆုဖြန့်မိုး၊ အုန်းပင် အုန်းခြိမ့် စိုးပါလို့လေး)။ (သာမျိုး သာမျိုး ခြံရံ၊ တောင်တည့် တောင်သမန်)။ (ဆဒ္ဒန် ဆဒ္ဒန် ဆဒ္ဒန် ကြာတော၊ ရေကြည် ဇောင်းကလောငယ်နှင့်)။ (အံ့ဩ ကုန်နိုင်ဖွယ် လေတည့်မှ၊ ကန်ကြီး အောင်ပင်လယ်)။ (ရှုဖွယ် နက်ကျယ်၊ ရှုဖွယ်ပျော်ခင်း။ နန္ဒာ မြအဆင်းငယ်နှင့်)။ (မြစ်မင်းဧရာ ရုံလေတည့်မှ၊ ပျော်ခင်းသည်မှာဆုံ)။

† စည် = ထင်ရှားသည်၊ ထွန်းလင်းသည်။
• ဘိုးတော်မင်းတရားလက်ထက်က စာဆိုတစ်ဦး။

(သောင်းလုံးလုံးကြေးမုံ၊ ရွှေဘုံအောင်ခန်း၊ သော်တာ သစ်သစ်ဆန်း သည်သို့)။
မင်းခမ်းရွှေညီလာ လေတည့်မှ မင်းခမ်းရွှေညီလာ။

၁၅။ စောင်းတော်ဘွဲ့ကြီး*
(ပြင်စည်မင်းသား)**

(ဇေယျာအောင်ချာ၊ စိုးမိုးသိမ်းမြန်း၊ ရွှေပြည်သာလှ၊ တိုင်းခန်းငြိမ်းချမ်း၊
ဘုန်းမိုး ရွာသွန်းဖျန်း)။ (စံခန်း မန်းဗွေလယ်၊ ခဝပ် ရွှေညီဝယ်)။ (စံပယ်
ခါတော်ချိန်၊ ပဉ်တည့်သာ ပဉ်သိန်)။ (ဝတီညီလာ နွဲ့နွဲ့လေ။ စောင်းတော်
ရွှေကြီး သာဗွယ်လေး)။ (ရစ်သွဲ့ငယ် ကျူးလှိုင်၊ သံညင်းငယ်ပြိုင်)။ (ပြည်
တော်ဝေမြိုင်၊ ပုလဲဆိုင်)။ (ဆေးဆေး လေးလေး)။ ချို။ ညွှန်းမကဲ့ငယ်သို့၊
လွမ်းရန်ပို လေတည့် လွမ်းရန်ပို။

၁၆။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြီး
(ပြင်စည်မင်းသား)

(သီလာမြေယံ၊ မင်းမင်းများ ကေပန်လေ၊ စိုးရတိုင်းခန်း)။ (ထီးပင်
ထီးများ၊ ထီးရာပိုင်ငယ်လေ၊ စိုးရသိမ်းမြန်း)။ [(ငြိမ်းချမ်း ငြိမ်းချမ်း၊ ဒီပါလေ
ညီညာလေ)။ တေဇာ နေဝါ၊ ဇေယျာအောင်မျှို၊ ရိုးဝဲ၊ ရင့် နွဲ့နွဲ့]။ ကျော်သဲဓမ္မ၊
နတ်လူကြွေးသံ၊ ဖြန့်မိုးစကြာ၊ ဆက်ကာစိုးစံ၊ မင်းမင်းပေါင်း ဖူးပါလို့၊ လူများ
ဧကရိန်လေတည့် ပွင့်ဖူး မြတ်အာဟိန်†

၁။ ခဝန်း - သဗ္ဗ၊ ပြုံး။
† အာဟိန် = ဘုရားရှင်လက်ထက်က အာဟိန္ဒကျီးမင်း ဖြစ်ခဲ့သော ဗျာဒိတ်ရ
အလောင်းမင်းတရားကြီး။ ယင်း၏အနွယ်တော်။
• မြဝတီမင်းကြီးဦးစ ရေးသည့် သမုဒ္ဒယောသဇာတ်ထွက် မာလာဂန္ဓာ အစချီ
'ဒေဝဒုတနတ် သန်လျက်ကောက်ကြီး'ကိုလိုက်၍ ရေးသည့်ကြီး။
•• သဗ္ဗတွင် လာရှိသည်။

၁၇။ နဒီမော်ပြင်† ကြီး

(သီဒါ သီဒါ ဧရာကြီး၊ မျှော်တည့်သာ မျှော်ရာမန်း)။ (မြစ်ကြီး မြစ်
ကြီး အဏ္ဏဝါ၊ ဝဲတည့်ဝဲဩဃာ)။ (သဲငွေသောင်းယံမှာ၊ ဖွယ်ရာတောင်း၊ ရှာ
ရန်နွဲ့နွဲ့ နောင်)။ (ရုံးပေါင်း ရုံးပေါင်း စုံတစ်ခွင်၊ မလပ်ဘယ်ညာ ဖြိုးပါလို့၊
မိုးလုံးအပြည့်ဆင်)။ (စီးသွင်သွင် နဒီခြား၊ ရေဆိုင်ပေါက်သို့ အလား)။ (ခွား
နားသီခေါင်၊ ရီမှောင်လေ ပတ်လည်၊ နတ်စည် တံမြွာကျူး၊ မြူးလာပဇ္ဇာန်၊
လေဟုန်လေ သွေးကာ၊ ရွှေရင်တုန်လို့အေး။ (လေရူးဆော်လာပင်လယ်ဝေ၊
လှိုင်းထပါလို့လေး)။ (ထက်ခွင်ဒေဝ အဗ္ဗန္ဓာ၊ ရိုက်ညောင်းပဉ္စင်)။ (ယမုန်နာ
ဟိုဘက်ကမ်း၊ ဘယ်မှာရှိလိမ့်မုန်း)။ ရော်ကာရမ်းပါလို့၊ ဖြေမရွှင်ပန်းသည်နှင့်၊
ရစ်သန်းပတ်လည်ကာ ငယ်လေတည့် ရစ်သန်းပတ်လည်ကာ။

၁၈။ မြင်းခင်းကြီး

(ဘုန်းမိုး ရွာစွေ သွန်းဖျန်း၊ ရွှေပြည်တော် သာငြိမ်းချမ်း)။ [(အောင်
ပန်းလူလူ၊ နန်းမြေငူ)။ သပြေဓမ္မတိုင်းခန်း၊ ပိုင်တည့်သာ ပိုင်စိုးမြန်း]။
(လွတ်နန်း ဗွေလယ်ဘုံဦး၊ ကွန်မြူးစကြာ ရွှင်ချည်ချည်လေ၊ ဇာနည် ယာဉ်ကျော်
နတ်မြင်း၊ ဘက်ကင်းစက်တော် ရွှင်ချည်ချည်လေး)။ ရွှေခန်းတိုင်စဉ်၊ စီးပုံ
ခွင်၊ အဲမောင်းလုံလျှင် ရေးရာဆင်၊ ရောင်ထင်လျှဖြာ၊ မှောင်လွင် ပယ်ခွာ၊
ယိမ်းလှ နွဲ့မှုရာတည့်လေ၊ ကြင်စ ပန်းတင်† ရွှေခန်းပြင်၊ ယဉ်လှလှလေး။

† နဒီမော်ပြင် = ကမ်းယံကုန်းစွယ်မြစ်ပြင်ကျယ်။ (နဒီ = မြစ်၊ မော် = ကုန်းစွယ်၊
ပြင် = ပြင်ကျယ်)။
†† ကြင်စပန်းတင် = ရွှေခန်းတိုင်စဉ် မြင်းစီးဟန်နှင့် တွဲဖက်၍အသုံးပြုသည့် အမောင်းရေး။

၁၉။ မြင်းခင်းကြီး

(မြန်းခန်းကျွန်းတွင်း၊ စံမြန်းရွန်းလင်း၊ မှန်နန်းထွန်းဝင်း)။ (ဘုန်းပန်းကြိုင်သင်း၊ နှုန်းနန်းပြိုင်ရှင်း၊ ထီးစင်းရာနေ၊ ခွန်တော်ခြေ)။ (ဗွေမန်းစက်ဦး၊ နွေသန်းယုက်ကူး၊ လေဖျန်းရွက်မြူး)။ (ယာဉ်ကျော်လေတိမ်ဦး၊ မိုးသားကျူး)။ (ဆင်ထူးဖွယ်ရာ၊ လွမ်းပုံသာ)။ တိမ်ပြာ မိလ္လာ သိင်္ဂါဖွဲ့ရေး၊ အဲမောင်းစွန်တောင် ဘက်မဲ့ဝေး၊ ရေးရာဆင် လေလေတည့် ကြေးငြာပင်။

၂၀။ မြင်းခင်းကြီး

(လာချေပြီ၊ မြင်းများခေါင်ဗွေမှာလေ၊ ဖြိုးမျှကဲလွန်း)။ (နိမ့်သူဆုတ်ကြ၊ သွားလေစေငယ်လေ၊ တိမ်းလို့လမ်းရှား)။ [(ကြားကြား ရွားရွား၊ ဝေဝေ ပြောင်ပြောင်၊ ဝေဝေ ပြောင်ပြောင်)။ ရွှေကတောင်နှင့်သာ ဝိုးဝိုးဝင်းဝင်း၊ မြင်းတွင် မြင်းများမင်း)။ မြင်းရွှေကြာ၊ မြင်းရွှေဝါ၊ ဗွေသာများလှလေ၊ မြင်းရွှေကြာ၊ မြင်းရွှေဝါ၊ ဗွေသာများလှလေး။ မြင်းမြင်း ရွှေကြာကြာ၊ မြင်းမြင်း ရွှေဝါဝါ၊ ဗွေဗွေသာ များလှလေ၊ မြင်းရွှေကြာ၊ မြင်းရွှေဝါ၊ ဗွေဗွေသာများလှ၊ ရှားလေ ရှောင် လေလေတည့် ရှားလေရှောင်။

၂၁။ ဆင်ခင်းကြီး

ပြောင် ပြောင် ပြောင်နာဂိန်၊ စွယ် စွယ် စွယ် ရောင်ရှိန်၊ (ရဲဘုန်းပန်း၊ ပွဲလုံးလန်း၊ မှန်နန်းညွန့်ဘူမိန်)။ (ရွှေဥတိန် စက်ရှိန်ပေး နင်း၊ ဘယ်ဘယ်ရန် တိုက်လှန်ဝေးရှင်း)။ (လက်ယာခွင် ညွတ်တင်စွယ်ရင်း၊ ဟီသံ မြေယံ သောင်းလုံးချင်း)။ (လေးကျွန်းစကြာ၊ လက် လက်ယာလှည့်ပါလို့၊ လို လိုတော်ပြည့်ပါတဲ့၊ အောင်ပွဲတော်ခံ။ ဩဘာသံ ကျူကျူနှင့်၊ နတ်လူ သံငြိမ့် ညောင်းအောင်၊ သောင်းမြေမြင့် ပေါ်မှာကိုလေ၊ မဟာအမရ ရွှေနန်းပေါ်)။ သက်တော် ရာကျော် ရှည်မည်ရေး၊ ဘုန်းဘုန်းတော် ထွန်းပါလို့၊ ကျွန်းဇမ္ဗူမြေ၊ ခွန်ယူလေ ပိုင်သိမ်း၊ ငြိမ်းရေးသို့ အေးတယ်ကိုလေး။

၂၂။ သိကြားမင်းဒုယင်သံအလိုက်ကြီး

(တရုတ်ဝန်)

(နှုန်းနန်းထောက်စား၊[†] ပြိုင်ဘက်ရှား။ မိုးသိကြား၊ ယိုးမမှား၊ ထင်ယောင် ဝိုးတဝါး)။ (တိုင်းတစ်လွှား၊ တိုင်းတစ်လွှား ကြေညာ၊ ရှိန်တည့်ရှိန်တေဇာ)။ (ဧကရာဇ်ကယ်တည့်သာ ဧကရာဇ်)။ (ရွှင်လန်း ရွှင်လန်း ဘုန်းခေါင်၊ ကြူး တည့် ကြူးလွန်အောင်)။ (သောင်းသံအများ၊ သောင်းသံအများ၊ ရထား ရထား ဝိုလ်ခြေ၊ မြင်းတည့် မြင်းဆင်တွေ)။ (ရေမြေ တောတောင်၊ ဒြိမ့်အုန်း အောင်၊ ဒြိမ့်ဒြိမ့်ငယ်လေ အုန်းအင်း၊ စုတည့် စုရုံးရင်း)။ (တီးကြ မှတ်ကြ စည်ဗုံမောင်း၊ ငြင်းသံသာစောင်း)။ သံပျောင်းသံနွဲ့၊ နှံပတ်သာ လေတည့် နှံ ပတ်သာ။

၂၃။ တောင်မြင့်စည်းစုပ်ခတ်သံကြီး

(ဆီးနှင်းပြိုက်ကျ ချမ်းဆောင်း၊ ညံ့ပျောင်းပျောင်း၊ ဝတ်နဲ့ငယ်လေလှောင်း လှောင်း၊ နဲ့ပန်းပေါင်း)။ (စက်လျောင်း စက်လျောင်း ဘုံသာခွင်၊ မှေးမှိတ် ပျော်မရွှင်)။ (စိတ်မှာပင်၊ ထိပ်ချာတင်၊ ရိပ်ကာမြင်မိ၊ လိပ်ပြာမင်း၊ ထူးထွေ များဘီခြင်း)။ (ရင်တွင်း ရင်တွင်း ပူလှတယ်၊ ထင်စားယောင်မိတယ်)။ (ညက်ပြာသွယ်၊ စက်ရာဝယ်၊ ဖက်ကာလှယ်လို့၊ လျောင်းလဲ လျောင်းလဲ၊ စက် ပါသော် ပျော်သေးဘဲ)။ (သံဝါကြော်၊ ကြိကာမျှော်၊ လျှောက်ခွင့်ဆုပန်သော်)။ (ရှင်တော် မွေတော် ကိုယ်တော်ပေါင်းစု၊ မြတ်စွာ အင်းခရငယ်နှင့်လေး)။ (သုံးလူ သုံးလူ ထွတ်ချာမှန်၊ ဂူကြီးမြတ်ဘုန်းလှ)။ ညက်စံ ညက်စံ ညက်စံ ပြာဝင်း၊ သစ္စာမတည် ယွင်းသည်နှင့်)။ (ထန်ပြင်း ခြောက်ရောင်ခြည်လေ တည့်မှ၊ လှုံလင်း မြတ် မှန်တည့်)။ တောင်မြင့် တောင်ဖျား၊ ကန်သာအိုင် နား၊ ရေယဉ်သီဒါ ခြားပါလို့၊ ဘုရားမြတ်ဘုန်းလူ လေတည့်မှ ဘုရားမြတ် ဘုန်းလူ။

၁။ ဧကရာ - ဟာသာ၊ ဂီသစ်။
† စား = အထူး။ အလေးအနက်။

၂၄။ တောင်မြင့်စည်းစုပ်ခတ်သံအလိုက် ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြီး
(ပြင်စည်မင်းသား)*

(ကျွန်းကျွန်းပိုင်သ တိုင်းခန်း၊ နေနှုန်းနှုန်း၊ ရွှေတည်သာ ရွှေဘုန်းပန်း)။
(စံခန်းလှလှလန်း သီဒါယဉ်ရေ၊ မြစ်ပေါင်းဝိုက်ကာရွှေ)။ (ဒီပါမြေ၊ သီဟာဠေ၊
ညီလာရွှေကြော၊ မင်းမင်းခမြ၊ စက်စုံဖူးတည့်ပွဲ)။ (ကျော်သံ ကျော်သံ၊ သီလာ
မြေယံ၊ တောင်ပေါင်း စုဝေးလှို)။ (ဟေမာစံ၊ သေလာယံ၊ အာကာယုံကွန်၊
မျိုထူး မျိုဦး၊ ဆဒန်စိုးရမူ)။ (ရှည်ကျား အောင်သံဝုန်၊ မျို ကြီး ဆုယူညွန့်။
(ခါမွန် ရွာသွန် တိမ်စွန်ရင့်နွဲ၊ နတ်မိုး ရွှေပဇ္ဇာန်က၊ သုန်သုန် ရေပန်းကြည်
နှင့်)။ (ပုလဲငယ်သိင်္ဂါ၊ လေးမောင်း စိန်ခရာ လေတည့်မှ၊ ကျူးကျူးရင့်
ကျူးရင့် ကြွေးကြော်ငြာ)။ (ခါခါလေစုဝေး၊ နတ်ပင်နတ်တို့လေး)။ ကောင်းချီး
ပေးပါလို့၊ ကောင်းချီးပေးပါလို့၊ ကြွေးကြော်ငြာ လေလေတည့် ကြွေးကြော်ငြာ။

၂၅။ ငါးသံလည်ကြီး**

(ရိရီဆိုင်ဆိုင်၊ မိုင်းမိုင်းညိုပြာ၊ မိုးတည့် မိုးတိမ်လွှာငယ်လေ)။ (မြ
သားတိမ်မိလ္လာ၊ လွမ်းတည့် လွမ်းအောင်သာ)။ ကျူးနွဲ ကျူးနွဲ၊ ကျူးနွဲ ကျူးနွဲ
ရွာ၊ (ပွင့်စငယ်ရွှေဝါ၊ ပန်းတည့်ပန်းမြတ်စွာ)။ အခါရောက်ချိန် နီးချည့်လေ။
အခါရောက်ချိန် နီးချည့်လေ။ အခါရောက်ချိန် နီးပင်သာနီးချည့်လေ။ အခါ
ရောက်ချိန် နီးချည့်လေ။ အခါရောက်ချိန် နီးချည့်လေ။

* ဆုဝေလှို - သဗ္ဗ၊ မြန်ညွန့်(စ)။
• ၁၂၁၅ ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၁၃ ရက်နေ့ရေးသည့်စာတော်ဟု မြန်ညွန့်(စ) တွင်
တွေ့ရသည်။
** ဆိုင်းများ ခုနစ်သံချိတ်၊ မှတ်ရာ၌ အထက်ပါ ရိရီဆိုင်ဆိုင် ကြိုသံချင်း သီဆိုတီးမှုတ်
ပြီးအဆုံးတွင် “အခါရောက်ချိန်၊ နီးပင်သာနီးလို့၊ မောင်မင်းကြိုက်တော်မှ လေတည့်မှ
မောင်မင်းကြိုက်တော်မှ၊ ပုပ္ပား၊ ပုပ္ပား၊ တောင်တော်ရွှေပုပ္ပားရယ်က၊ ပုပ္ပားငယ်သာ၊
တောင်တော်သာ၊ ပန်းတည့်ပန်းမြတ်စွာ။ (အခါရောက်ချိန် နီးချည့်လေ)။ အခါ
ရောက်ချိန် နီးပင်သာ နီးချည့်လေ။ အခါရောက်ချိန် နီးပင်သာနီးလို့၊ မောင်မင်း
ကြိုက်တော်မှ လေတည့်မှ မောင်မင်းကြိုက်တော်မှ”ဟုသောသီချင်းကို ဆက်၍
သီဆိုတီးမှုတ်လေ့ရှိသည်။

၂၆။ နတ်ပင့်ကြီး

(မိုင်းရိပ်ကယ်တည့် ဝေမှောင်၊ မြိုင်မင်းဟေဝန်ချောင် လေတည့်မှ၊ သာ
မော မြရည်ရောင်)။ (တောတောင် တောတောင် တောတောင်ကြိုင်သင်း၊ ပျံ၊
မွှေးရနံ့ ထုံပါတယ်၊ ပန်းစုံ ခိုင်လုံးဝင်း)။ (လေညင်း လေညင်း လှူဆော်ကာ၊
နတ်ပေါင်းစံပျော်ရာ)။ (မာလာဂန္ဓာ သိင်္ဂါရွှေနှုန်း၊ နတ်ပန်း ငုံအာသာငယ်
ကို၊ ဆွတ်ကာရွှေယူသုံး)။ (တင့်ဆုံးငယ်လေ ရွှေညို၊ လှကြူးကုမ္မာရီ)။
မဟေသီ၊ ဒေဝီရံရွှေပေါင်း ငယ်တို့လေ၊ ပဉ္စသိန် လက်ချိန် သာရွှေစောင်းငယ်
နှင့်လေး။ မဟေသီ၊ ဒေဝီရံရွှေပေါင်းငယ်တို့လေ၊ ပဉ္စသိန် လက်ချိန် သာရွှေ
စောင်း ငယ်နှင့်၊ ညောင်းငြိမ့်ငြိမ့်သံဝုန်၊ တိမ်စွန်ဗွေဦး၊ ရောင်စုံ ကွန်ကွန်မြူးပါ
လို့၊ မျှော်မှူး လသော်တာ လေတည့်မှ ခေါ်ကျူး သက်ပေလာ။

၂၇။ ကျောင်းတော်ကြီးကြီး

(ဝေယေန်နှင့် နှုန်းငြား၊ မထူးခြား)။ (ရွှေကျောင်းတော်ကြီး ဘုံဆောင်၊
ကျူးတည့်ကျူးလွန်အောင်)။ (ဆောင်တကာလေ ဆန်း၊ ထွေတလာလေ
ပန်း)။ (နေအရောင် လိုပင်၊ လအရောင် လိုပင်)။ (စိမ်းရရိမ်း၊ နီရရီ၊ ပြာ
ရရာ၊ ဝါအဝါ၊ ရွှေအရွှေ၊ ရွှေတည့် ရွှေအရွှေ)။ (သယ်လေ† ကျောင်းတော်
ကျောင်းတော်၊ ကြူးကျော် ယဉ်လေဟန်)။ (ဖန်မှန်ရိန် မြနယ်စိန်၊ နေခြည်
ရောင် လင်းသောခါ၊ ဘယ်သူပင် ရှုပ်ဘူး၊ မြင့်လှဖြူးဖြူး၊ တိမ်ဆီ အုံကြဲ ဩ
မည်၊ အုံဩမည်)။ သံသရာလေဝဋ်နှင့်၊ ကင်းအောင် ရှင်းအောင်၊ သံသရာလေ
ဝဋ်နှင့်၊ (ကင်းကြောင်း ရှင်းကြောင်း)။ ချမ်းမြမြ ကြည်စွာ၊ သာယာရွှင်ပြုံး၊
တေဇာ တုန်ရိုက်ချွန်းပါလို့၊ မိုးလုံး တိမ်တိုက်ပြာ လေတည့်မှ မိုးလုံး တိမ်
တိုက်ပြာ။

† သယ်လေ = (အာမေဋီတ်စကား) အုံမခန်းဖွယ်။

၂၈။ တျာသံကြီး*

(တေဇာအာဏာထန်ပြင်း၊ ဘုန်းတော်လေ ကြီးလှသည့်မင်း)၂။ (ဝပ်စင်း
ဝပ်စင်း၊ များကြီး မတ်ပေါင်း၊ အံလာ ခညွတ်ပျောင်း)၂။ (တိုးကြောင်း ပွား
ကြောင်း)၂ ကြီး။ (နန်းတည့် နန်းတွင်းသူ၊ ဝင်းဖြူငယ်လေ၊ တေဒုလေတေ ထံ
တျာထံချန်၊ နန်းတည့်နန်းတွင်းသူ)၂။ ဘယ်သူထုံးပါတယ် (ဆံထုံးစောင်း
ပင်း၊ ဖဲတည့်ဖဲခြေနင်း)**၂။ (နန်းတွင်းလေလော၊ ဝင်းဖြူလေလော)၂။ (တွေးတော
တွေးတော)၂ကြီး။ နန်းတည့် နန်းတွင်းသူ၊ ဝင်းဖြူငယ်လေ၊ တေဒုလေတေ ထံ
တျာထံချန်၊ နန်းတည့် နန်းတွင်းသူ၊ နန်းတည့် နန်းတွင်းသူ၊ ဝင်းဖြူငယ်
လေ၊ တေဒုလေတေ ထံတျာထံချန်၊ နန်းတွင်း နန်းပြင်သူတည့်တည့်လေ။
(မိန့်တော်မူလေမြ၊ သွေတည့်သာ သွေလှန်ဘဲ)၂။ ကြင်နာကံဆ၊ ကြင်နာကံဆ၊
လောင်းထပ်ကာ လေလေတည့် လောင်းထပ်ကာ။

၂၉။ အောင်ပင်လယ်ကြာချပ်ကြီးကြီး
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)**

(ရွှေနန်းအောင်ချာ ပြုဗ္ဗာ ရှေ့ဦး ဆီကလေ။ ပျော်ခင်းစံရာ၊ နန္ဒာကန်
ကြီးတည် ဆည်လှိုလေး)၂။ အကြူးယဉ်လေခြင်း၊ အဖူးငုံအာဝင်း၊ အထူး
ထွေလာဆန်း၊ အဖူး ငုံအာလန်း။ (ရွှေကြာနီ၊ ရွှေကြာဖြူ၊ ကြူရုငယ်လေ
သင်းသင်း၊ နံ့ရွှင်းရွှင်း)၂။ (အိုင်မင်း အိုင်မင်း ဆဒွန်၊ တူတည့်တူမောဟန်)၂။
(ပုံသဏ္ဍာန်လေမကွဲ၊ ပြိုင်မသာလေဘဲ)၂။ (ပျံဝဲ ယှဉ်နှံ့ မောင်နံ့၊ ငှက်တည့်
ငှက်ပေါင်းညံ့)၂။ (စာနံ့ တောင်ပံ နီတွတ်။ နမနည်းသည့် မောင်ငယ်မှာ သင်

* ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ ရေးသည်ဟု ဂီသစ်ကဆိုသည်။
** မူအချို့တွင် ဘယ်တည့်ဘယ်ခြေနင်းဟု တွေ့ရသည်။ ဘယ်မှာ ရှေးစာလုံးပေါင်းဖြစ်၍
ဘယ် = ဘဲ = ဖဲ ဟုပင်ဆိုလိုသည်။
*** မြစာ ဝေမူ စံ-ချပ် (ကျောဘက်)တွင် ဤကြီးသီချင်း ပါရှိ သည်။

တည့်သာ သင်တိုင်းဝတ်*)၂။ (သင်တိုင်းဝတ်)၂။ (ချည်ခင်စွပ်*ကယ် ကြင်ဖော်
ဆွေးလှိုလေ၊ ကြာဖတ်ကို သင်ကာနွေး†လှိုလေး)၂။ (စုစုငယ်လေ သီးသီး၊ ဝေး
ပင် ဝေးမနီး)၂။ (ရွှေပြည်ကြီးလယ်သူ၊ ထွားတည့်ထွားနအူ)၂။ ကျူစွာ သံဝါ
ချိုနု၊ ရှင်ပင်အင်းခရု ငယ်နှင့်လေး။ ကျူစွာ သံဝါချိုနု၊ ရှင်ပင်အင်းခရု ငယ်
မှာ၊ (ကျွတ်ဆုငယ်တိုင်၊ ကြာခိုင်ကြာခိုင် နှင့်နှင့်လေ၊ တူပြိုင်ယှဉ်ပြိုင် ဆင့်
ဆင့်လေး)၂။ နှင်းနှင့်ထုံပန်း၊ စံပယ်ခေါင်ရန်း၊ သော်မော်အပြည့်လျှမ်းပါလို့၊
မင်းလမ်းစပ်ကာကာ လေလေတည့် မင်းလမ်းစပ်ကာကာ။

၃၀။ အောင်ပင်လယ်ကြာချပ်ငယ်ကြီး
(ဖျသီးဆယ်ရွာစား ဦးလွမ်းပြေ)

(မင်းလမ်းစပ်ကာ၊ လူးလာပြန်သွား၊ ရွှေပြည် မြို့ကြီး သူငယ်မှာ၊ တို
ပင် တိုးမအား)၂။ (လက်ဖျားဆွတ်ကာ ကာတည့်လေ၊ သက်ထာ၊ တူမကွာတည့်
လေး)၂။ (ဘုန်းပန်းစက်ခြည်၊ ရွှေပြည်တော်**နှင့် မဝေး မဝေး၊ မေရဓာတ်တော်၊

† နွေး = နွာသည်။
* ရှေးအခါ ရွာတစ်ရွာ၌ လှလင်နှစ်ယောက်ရှိ၏။ လှလင်တစ်ယောက်တွင် နှမတစ်
ယောက်သာရှိပြီး၊ ကျန်လှလင်တွင် နှမအများရှိ၏။ ရွာ၌ ပွဲလမ်းရှိသည့်အခါ
တစ်ယောက်တည်းသောနှမဖြစ်သူက သူ၏မောင် လှလင် ပွဲ၌ဝတ်ဆင်ရန် သင်တိုင်း
အသစ် ပွဲအမီရက်ပေး၏။ နှမများသည့်လှလင်၏ နှမများကား အချင်းချင်း
သူရက်နိုး၊ ငါရက်နိုး ကတ်နေကြသဖြင့် ထိုလှလင်ခမျာ သင်တိုင်းရက်ဖို့ ချည်
ခင်ကိုသာ လည်မှာစွပ်၍ ပွဲသွားခဲ့ရ၏။ နောင် ထိုလှလင်တို့သေလွန်သော် နှမ
နည်းသူက 'သင်တိုင်းဝတ်ငှက်'ဖြစ်၍ နှမများသူက 'ချည်ခင်စွပ်ငှက်'ဖြစ်ကြ၏။
[ရှေးပုံပြင်]
** ရွှေပြည်တော်ဟူသည်မှာ အမရပူရမြို့တော်ကို ဆိုလိုသည်။

ကိန်းဝပ်ပျော်၊ တောင်တော် မန္တလေး)။ ကြင်ရေး ကြင်ရေး၊ မေတ္တာနှောင်၊ ဆက်တိုင်း ဖူးရအောင်)။ (ရွှေညောင်ရေတည့် သွန်းလောင်း၊ သွန်းတည့် သွန်းလောင်းလောင်း)။ (နှင်းပေါင်း ပန်းပေါင်း)။ နှင်းပေါင်းရည်နှင့် ည ညနေတိုင်းပင် လေလေတည့် ညနေတိုင်းပင်။

၃၁။ သာနိုးပျော်ဖွယ်ကြီး*

(ကြောက်ဖွယ်ဘုန်းတန်း၊ ဖြစ်ခဲ့ထူးဆန်း။ ရန်သူဆိုက ဝေးတောင်း၊ သိုက်ကျမင်းလောင်း။ ဂိမှာန်ကာလကူးပြောင်း၊ ပေါက်လုမူးကြောင်း။ မူးမြစ် သိဒါ၊ ချမ်းအေးကြည်စွာ၊ နန်းညာကန်**သို့ ရောက်ချည့်လေ။ ပြန်တာရည် ဆောင်၊ ကုန်းဘောင်ပြည်သို့ ပေါက်ချည့်လေး)။ (ကြိလေခြင်း၊ စည်လေခြင်း၊ သယ်လေမင်း ရှင်)။ (မြစ်စ ကမ်းနား၊ မြစ်စမြစ်စ ကမ်းနား၊ ပြည်ရွာပြည် ရွာ တိုင်းကား၊ ဝပြောသာလို့လို့)။ (ရေမိုးဆန်များ၊ ဝပြောသာလို့လို့)။ (မိုး ကဲမိုးကဲ ရည်အောင်သာ၊ ထိပ်ထား ရှာဖွေရာ)။ (ယာမာ ယာမာ၊ မျှမျှလေ။ ထက်နတ်ပြည်လုံး တူရေး မှတ်ကြတွေ့)။ နန်းနှင့်မြစ်ကယ်မှာ၊ များတည့် များမကွာ)။ (ပျော်ရာ ပျော်ရာ စံကွန်း၊ သာယာ စည်ပင်ထွန်း)။ (ဂိမှာန် ရေသွန်း၊ ပျော်မြူးလန်း)။ တောင်ညာ ဒီပါ ကျွန်းကိုတည့်၊ တေဇာ နေဝါ လန်းပါလို့၊ သိမ်းမြန်းစိုးတော်မူ လေတည့် သိမ်းမြန်းစိုးတော်မူ။

* ဖြစ်ခဲ့ထူးဆန်း - ဟာသ။
• ဟာသနှင့် သဗ္ဗတွင် သာနိုးပျော်ဖွယ်ကြီး၊ သဗ္ဗ(နောက်တစ်နေရာ)၊ ဂိဝိ၊ မေဒနီ၊ ပြူး တွင် ဆရာနှုန်းအညွှန်ပေါင်းကြီးဟု တွေ့ရသည်။ အလောင်းမင်းတရားကြီး ၁၁၂၀ ပြည့်နှစ် တပို့တွဲလတွင် မြေဒူးမြို့အနီး မူးမြစ်ကိုဆည်၍ တူးမြောင်းဖြင့် ရွှေဘို မဟာနန္ဒာကန်သို့ ရေသွယ်သည့်အကြောင်း ရေးဖွဲ့သည့်ကြီးဖြစ်သည်။
• နန်းရန်ကမ်းသို့ဟု မူအချို့၌ တွေ့ရသည်။ ဟာသနှင့် သဗ္ဗတွင် နန်းညာကန်သို့၊ နန်းညာကန်မှာ နန်းတော်မြောက်ဘက်ရှိကန်တော်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

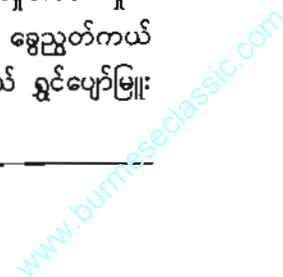
၃၂။ ပင်လယ်နတ်ကြီးကြီး (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ပုံနှုန်းဝတီသာ၊ ယှဉ်စရာလေ ဘက်ကင်း ဘက်ကင်း၊ ပျံ့ကြွယ်ကြိုင် မြူးသင်း)။ (ထိန်ဝင်း ထိန်ဝင်း တေဇာလှူဖြာ၊ ထွန်းနေဖန်ဝါ)။ (အာဏာ နေအရောင် တည့်မှ၊ စံရာ ဗွေအခေါင်)။ (မြန်ဘောင်လေ ဖြာဖြာလင်း၊ နတ်မှာ ရည်တူခင်း)။ (ရာစင်း ရာစင်း ထီးကုန်အောင်၊ တိုင်းတည့်တိုင်း ပြည်ထောင်)။ (ခွန်ဆောင် ခွန်ဆောင် ဆက်သလေ၊ ပြည်ထောင် ပြည်ထောင် ညွတ်ခ လေး)။ (ရွှေနန်းရွှေနန်း အောင်မြေ၊ လှူပြောင်ပြောင်ဝေ၊ မြစ်ပေါင်းငယ် ဝိုက်ကာခွေ၊ မင်းဝံတောင် ချက်ဗွေ။ (ကျွန်းနေ ခေါင်ဖျား မှန်လှလှလေ၊ ဘုန်းနေဝါဝင်း၊ ကျော် ကျော် ကျော်နဲ့သင်း)။ (အထွေထွေသာ၊ နတ်များ ကုန္တာရှင်လေ၊ ဧတည့် ဧကရာ။ စကြာဆောင်ရရ၊ မှန် မှန် မှန် လှလေး)။ (စုံပေါင်း စုံပေါင်း ယုက်ကာသာ၊ ရှိဦးပန်မြွက်ကာ)။ (သက်တော်လေ ရှည်စေသား၊ ရာကျော်ရှည်စေသား)။ ပြည်ပြည်သူ များငယ်က၊ ပြည်ပြည်သူ များ ငယ်က၊ ညွတ်တွား ရှိပန်ထွာ လေတည့် ညွတ်တွား ရှိပန်ထွာ။

၃၃။ တောင်သမန် လှိုင်းကြက်ခွပ်သံကြီး (ဖျသီးဆယ်ရွာစား ဦးလွမ်းပြေ)

(မင်းလွင် မင်းလွင် မိုင်းအုံ၊ လေပြည် လေညင်း လှုံ့ပါလို့လေး)။ (ကဆုန်နယုန် ချိန်ခါ၊ ပြည်ကြီး တောင်လက်ယာ)။ (သောင်းယူဇော ကျယ် ဝန်း၊ တောင်သမန်တည့်အင်း)။ (မြစ်ချင်း မြစ်ချင်း ဟင်းငံ၊ လှိုင်းတည့် လှိုင်းပေါ်စံ)။ (ငါးတန် ငါးတန် ငါးတန် ခုံးမ၊ ငါးလူးသမီး၊ ငါးလဲကြီးငယ်ကို၊ ဇနီးမတော်ရတည့်လေ၊ ငါးလူးသမီး၊ ငါးလဲကြီးငယ်ကို၊ ဇနီးမတော်ရတည့် လေး)။ (မှင်စငယ်လေ ဖားလျား၊ ငါးနောက် ငါးနောက်သွား)။ (ကမ်းနား မှာခို၊ ပြိုချည့်ချည့်လေ၊ ကမ်းနားမှာခို၊ ပြိုချည့်ချည့်လေး)။ (ထန်မြူးလေ မုန်တိုင်း၊ တံပိုး ပင်လယ်လှိုင်း၊ ကလိုင်ကလိုင်** ညီညွတ်၊ လှိုင်းပင် လှိုင်း ကြက်ခွပ် ကယ်နှင့်လေး)။ ရေနက်မှာ ရွှင်ပျော်မြူးကြလေ၊ ခွေညွတ်ကယ် မြင်သူမူးမျှလေး။ ခွေညွတ်ကယ် မြင်သူမူးမျှလေ၊ ရေနက်ကယ် ရွှင်ပျော်မြူး ချည့်၊ ထူးထွေလာ လေလေတည့် ထူးထွေလာ။

• ကာရန်အရ /ကျယ်ဝင်း/ ဟု အသံထွက်ပါ။
• /ဂလိုင် ဂလိုင်/ ဟု အသံထွက်ပါ။

၃၄။ ရွှေနန်းသဘင်ချင်းအလိုက်ကြီး*

(ထွန်းလင်းတောက်ပ ရောင်ခြည်၊ ပွင့်လှပစည်၊ ဘုန်းတောက်ပ နှုန်းကင်း၊ ပထွန်းဝင်း)။ [(မိုးနှင့်မြတ်ရာ စံရွှင်ကာ)။ အံ့ရာ အကြူးကြူး၊ လှိုင်းတဖြူးဖြူး]။ (ဆန်းထူးဖြာ သာလှလှလေး၊ ဘုန်းမိုးဝေ စွေလှလှလေး)။ (ယဉ်မျိုးယဉ်မျိုးချုပ်ယူ၊ စိုးတော်မူ)။ (နှိုင်းနှုန်းဖက်ယူ၊ မိုးမှာလှ)။ နတ်တူ စံမြန်းရရလေ၊ မြတ်ခြေရံ စံပယ်ခခလေး။ (ဘုန်းပန်းထိန်ဝင်း၊ လှိုင်ပျံ့ပျံ့သင်း)။ (ဝင်းပ လာ၊ ထွန်းသော်တာ၊ အံ့ရာ စည်လေးမောင်း၊ ယဉ်လေ ယဉ်လေပျောင်း)။ (ရာထောင်သောင်းနှင့်နှင့်)။ ပေါင်းခြံရံ လေလေတည့် ပေါင်းခြံရံ။

၃၅။ ဇောင်းကလောပြန် ရေဆင်းကြီး

(စာဆိုတော်မယ်လုပ်)

(စံရာဘုံမြင့် ညီးလင်း၊ ဝေယန်နှုန်းမယွင်း)။ (ရာပြည်ပြည်မင်း မှန်ကူ၊ ထွတ်ထိပ် သယမ္ဗူ)။ (စံတော်မူ လှုံလူအောင်မြေ ကျွန်းဝယ်ပါ)လေ၊ ရှုညောင်းအိ၊ ရှေ့ဆီပြုစွာ စွန်းမှာတည့်လေး)။ (ဖြူဝန်းပြာခြေ၊ ဝါရွှေစိမ်းစို၊ ခိုလှဲလှဲ၊ ညိုနွဲ့နွဲ့၊ အိုဘယ့်ကြာမျိုး၊ မောက်ဖြိုးထူးတဆန်း)။ (တင်းကျမ်းတင်းကျမ်း မြရည်ရောင်၊ ငှက်တည့် ငှက်မောင်မယ်)။ (သာခေါင် ကြေအညာ လေတည့်မှာ၊ ယဉ်ဘောင်† ရေသီဒါ)။ (သံသာ မိုမ အေး၊ တွန်ကြော် ကျူးရင့်ကြွေး)။ (မြစ်တွေးတွန်သံ သာပင် သာချည့်လေ၊ ချစ်ရေး တူမကွာတည့်လေး)။ (ဖွေးဖွေး ဖွေးဖွေး ရေလှုံ၊ လှိုင်းတည့် လှိုင်းပေါ်စံ)။ (ငါးတန် ငါးတန် ငါးတန် ငါးကြင်း၊ ငါးဖယ် ငါးပြာစင်းငယ်နှင့်)။ (ပြန်ရင်းပြန်ရင်းဆိုက်ကာကာ၊ ချင်းတို့** လိုက်ဘာသာ)။ (မြူးပျော်ကာ ယှဉ်ပြိုင်သွား၊ ငှက်စုံရွှေလိပ်ငါး)။ (စီးတွေတွေ သားငယ်နှင့်၊ ရေပေါ်မှာသွားပါလို့၊ များတောင်းပင်လေတည့် များတောင်းပင်။

† ယဉ်ဘောင်=မြစ်ကြောင်း၊ မြစ်ကြော။
• ယခင် နိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတက “နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက်ရှိ ပေတစ်ဆူတွင် ဂယက်ငယ်အလိုက်ကြီးဟူ၍ တွေ့ရှိရပါသည်”ဟု မှတ်ချက်ပြုထားသည်။ ယင်းပေမူကို ရှာမရပါ။ သို့သော် ဟာသနှင့် သဗ္ဗတွင် ၎င်းသီချင်းကို ရွှေနန်းသဘင်ချင်းအလိုက်ကြီးဟု ဖော်ပြထားသည်။ သီချင်း၏အစမှာမူ “ထိန်လင်း တေရောင်ခြည်”ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ရှေးယခင်ကရှိခဲ့ဖူးသော ရွှေနန်းသဘင်ချင်း၏ အလိုက်သီချင်းဖြစ်သည်။
** /ဂျင်းဒို/ဟု အသံထွက်ပါ။ ချင်းတို့ဟူသည်မှာ သူတို့ဟူ၍အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

၃၆။ အပြင်တီးဖြေကြီး

(ဝေယန် လိုပင်၊ ရောင်ရွှင် လင်းလင်းညီး၊ သီးသီးခြား များကွန်မြူး၊ ထူးရုံးပေါင်း သောင်းလုံးခြား)။ (စိန်ကြောင် ပတ္တမြား၊ ကိုးမျက်ပွင့်သား)။ (နှုန်းရှား၊ ဖက်ပြိုင်ကာ၊ ရွှေနန်း ဘုံဆောင်မှာ)။ (မိုးဣန္ဒာ၊ နတ်ဗြဟ္မာ၊ တွေးကြမှတ်ထင်ကာ)။ (နှစ်ပါးပျော်စံရာ)။ (ထီးဆောင်း မင်းပေါင်း)။ စကြာလေ ရွှေဖဝါး၊ ညွတ်တွားရွက်ဆင် ကာတည့်လေ။ ဆဒ္ဒန်လေ ငွေသား၊ အများဆက် ကညာ လေတည့် ဆက်ကညာ။ ဘယ်ရာဝင်မှသာ၊ ကြားဖူး* နိုင်အောင်သာ။ သီဟာ ဓမ္မမြင့်မှာ၊ ရှိကြာ ရွက်ကာ စက်ဦး။ ခြူးညောင် ဆောင်မြင့်မှာ၊ ရွှေသန်းညာ စံပျော်ကာ။ ရှေ့ပြုစွာကသာ၊ စကြာ ရောက်လာ သီးသီး။ (ပြီးစီးမြောက်စေလျှင်၊ ချီးအံ့ကုန်နိုင်ပင်)။ (နှုန်းအင်ဘက်ကင်း)။ (ထိန်ဝင်းမြေပေါ်၊ ရွှေတေဇော် လှုံကံ၊ ထွန်းပလို့ရံ)။ (ကျော်သံ ကျော်သံခြိမ်အောင်၊ ကြူးတည့်ကြူးလွန်ဆောင်)။ (မင်းဝံတောင်ငယ်လေ သာကြငှန်း၊ ခက်ဖြာ စိမ်းလဲလန်း)။ (ဇေယျာမြေမြင့် ညာနန်းဘောင်၊ ဧရာရွေလှည့် ယှက်သန်း၊ မင်းဝံတောင်ညွန့်ခန်း)။ (နန်းရွှေဝ ဘုံငယ်မှာ၊ နှိုင်းရ ဝတီသာ)။ (သာယာ သာယာ ရင့်ကျူး၊ နုပျိုဆန်းလို့ထူး)။ (စံပျော် မြူးပါလို့)။ ကြူးအောင်ပင် လေလေတည့် ကြူးအောင်ပင်။

၃၇။ သိကြားလှေတကြီး

(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(ရွှေပင်ရွှေဘုန်း ပပဝင်း၊ မွှေးပင် မွှေးနံ့သင်း)။ [(ညင်းညင်း)၊ သာယာ၊ လေတည့် လေပြည်လာ]။ (ရှုခါတည့် စိမ်းလန်း၊ ညိုတည့် စိမ်းစိမ်းလန်း)။ (ထူးဆန်း ထူးဆန်း)။ (ပန်းများစေသာ†၊ ပုံပင် ပုံချည့်လေ၊ ပန်းများ စေသာ၊ ပုံပင် ပုံချည့်လေး)။ ဝန်းကျင် ပတ်ကုံး၊ ကန်

† စေသာ = ပင်သာ။
• /ကျားဖူး/ဟု အသံထွက်ပါ။

ကန်အားလုံး)။ [ကုံးလို့ ထူးခြား၊ (ချရာ)၃ ကံ့ကော်။ စွယ်တော်တည့်
 လောင်းပန်း၊ ခေါင်တည့် ခေါင်ရန်းပန်း]။ (မောက်မိုအင်ကြင်း၊ နီဝင်းဇော်တ[†]၊
 သော်ကလေး၊ မဟာ လှေကား၊ ဆပ်သွားလှိုင်ပျံ၊ ကြိုင်နံ့မွှေး)။ နှင်းနှင့်သစ္စာ၊
 နော်ဇာတည့်ရိုးရိုး ရဲ့၊ ထွေတည့် ထွေထူးကံ။ စံပယ်စံဖီ၊ သရဖီတည့်
 မွှေးမျိုးဆန်း၊ ထွေတည့် ထွေ ထူးဆန်း။ (ထူးဆန်း ပန်းအိ လက်တံရှည်ငယ်၊
 ကြက်ရန်းမွှေးလှ မဇ္ဈပျံရှား။ သာထွန်းဖြူစွာ၊ ပွင့်အာင့်သေး၊ ပန်းပင်
 ပန်းမြတ်လေး)။ (မြေမှာလေး၊ ပစ် ထားလေး၊ ဆပ်သွားလေး၊ ဒန်းများလေး)။
 ချရာချရာ ရင်းမာ၊ ဇီတည့် ဇီဝေါ၊ ချရာငယ် ရင်းမာ၊ ဇီတည့် ဇီဝေါ။ (ခတ္တာ
 ခတ္တာ ခတ္တာပန်းညက်၊ ဒန်းပင် ဒန်းတလက်ကယ်နှင့်လေး)။ (ရွှေလက်ကယ်
 လှဟန် ဆန်းလှလေး၊ နွယ်ပန်းငယ် ခွာညို လန်းစလေး)။ (ပွင့်စ ပန်းက
 လန်းကားကား၊ အခြားခြား၊ ဖြူတည့် ဖြူထွားထွား^{††})။ ရေခမိုးနှင့် လက်တံရှည်၊
 လှိုင်ညို ဖြိုးမျှလေး၊ ရေခမိုးနှင့် လက်တံရှည်၊ လှိုင်ညိုဖြိုးမျှလေး။ ရေခမိုးနှင့်
 လက်တံရှည်၊ လှိုင်ညိုဖြိုးမျှလေး၊ ရေခမိုးနှင့် လက်တံရှည်၊ လှိုင်ညိုဖြိုးမျှ။
 ပီတောက်ပန်း၊ ပီတောက်ပန်း၊ ထူးထွေလာ၊ ထူးထွေလာ။ နော်ဇာ သင်ပန်း
 ငယ်နှင့်၊ လောင်းပန်းလက်တံရှည် လေလေတည့် လောင်းပန်းလက်တံရှည်။

၃၈။ အတွင်းတီးဖြေကြိုး
 (မြဝတ်မင်းကြီးဦးစ)

(ခွဲခြားခြား၊ လားလားမုန်းထား၊ ကျွန်မမှာ မိန်းမသား)။ (နေမပျော်ဘူး၊
 စိတ်ထဲ မှတ်စွဲ၊ ကျွန်မကို မုန်းရလေနဲ့)။ (ဝမ်းကွဲ ဝမ်းနည်း)။ လေအောင်။
 (ထွေထွေ ပြားပြား၊ ဆန်းဆန်း ထူးထူး၊ ဘယ်ခင်းမှရှိပါဘူး)။ (စာနာပါဦး
 ကိုယ့်ဖြစ်လား၊ တွယ်တာပါကောင်းရှင်ဘုရား။ သည်သာ ပြေကြောင်း လျှောက်
 ထား၊ ဝမ်းမှာသာဆူလို့သား)။ (မိန်းမူး မိန်းမူး)။ မှိုင်။ [(တွေးတောရင်း၊
 လုံးလုံးနှင့်)။ မိမိမယ်သာ ပူဆွေးလွမ်း]။ [(ညှိုးငယ်လေ)၃ နွမ်းလျ။

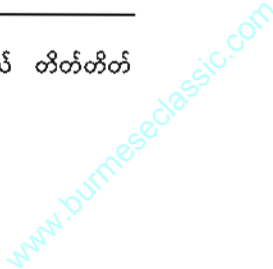
† ဇော်တ = ပေါက်ပန်း။
 †† ထွားထွား = နုနု။
 • မြစာနှင့် ဂီသစ်တွင် လာရှိသည်။

သမ်းပျောင်း တွေ့မှိုင်ကာ]။ တမ်းယောင်ပူလောင်ဆာ၊ ထိပ်တင်မကြင်နာ။
 ဖြေလည်း ပြေဘဲ၊ (ဝမ်းကွဲပျောင်းပျံ၊ လွမ်းကြောင်း ရုံးပေါင်းထား)။ ကြိကာ
 ထွေပြား၊ စကားတောင်နယ် ပုံချည့်လေ။ ဆိုယောင်မြည်တမ်း၊ မချမ်းစိတ်မှာ၊
 ပူပူချည့် ထိပ်ခေါင်တင် လေတည့်မှ၊ ထိပ်ခေါင်တင်။ (ဝိုးဝိုးဝါးဝါး၊ မှားမှား
 ယွင်းယွင်း၊ အို ကံဆိုးလှခြင်း)။ တော်တည့် တော်ပါမည်လို့သာ၊ အကုန်
 လုံးလုံးနှင့်။ ထိပ်တင် ကြင်ပါမည်လို့သာ၊ ယုံမိမိမှား(မှားချေဖြီ)။ (ပွားတောင်း
 များတောင်း၊ ကြူးတောင်း ကံတောင်း၊ ဆင့်ကာထပ်ပြန်လောင်း)။ (အောက်မေ့
 ကြိကာ၊ မှိုင်လို့သာ၊ ဖြေမပျော်နိုင်ဘူး)။ (ပျော်ဖြေပါ)။ (မယ်သာသည်းထဲ
 ဆူလို့လို့၊ လားလား ဖြေနိုင်ဘဲ)။ (မြဲမြဲ စွဲမိမိ၊ သည်းထဲ ဝမ်းထဲမှာသာ
 ခွေကာ)။ (ထိပ်တင် မကြင်နာ)။ သွေလွဲ ပြေဘဲ၊ (ဝမ်းကွဲပျောင်းပျံ၊
 လွမ်းကြောင်း ရုံးပေါင်းထား)။ ကြိကာထွေပြား၊ စကားတောင်နယ် ပုံချည့်လေ။
 ထိပ်တင်ပျော်မြူး၊ အထူးချစ်ယောင် ဆောင်ချည့်။ ငါမင်းကိုကား၊ အာဏာထွေပြား၊
 တေဇာဘုန်းအား၊ ဝံ့မည်လားလို့၊ စိတ်ထားစွဲတော်မူ လေလေတည့် စိတ်ထား
 စွဲတော်မူ။

၃၉။ မြင်စိုင်းဆရာပန်ကြိုး

ခန်းတွင်းရိပ်သာ၊ မယ့်အိပ်ရာ၊ နေလည်းစိတ်မှာ ညစ်တော့သာ။ ထွက်
 ခွာ သွားလည်း၊ ပျော်ပါဘဲ။ သည်းကြားစိတ်ဝယ်၊ ထိတ်ထိတ်ကယ်^၁၊ နေလည်း
 ချားနယ်၊ အူချာလည်။ အုတ်ထွေသောသော၊ ဖော်ချင်းနေ၊ (နီးနေ၊ ပြော
 ဟော)။ ဖြေ။ သည်းထဲငယ်ဆူ၊ အူချာအူချာကကလေ။ အလွမ်းငယ်ထွေ၊ ဗွေ
 လယ်ဗွေလယ်ကကလေး။ တစ်သောင်းငယ် မြေပြင်၊ စိုးသည့်ရှင်၊ မြင်ပါမြင်ပါ
 လှည့်လှည့်လေ။ အရူးလိုပင်၊ မယ့်ရုပ်သွင်၊ မြင်ပါမြင်ပါ လှည့်လှည့်လေး။
 အကျူးမိုးဖျား၊ ထိအောင်သား၊ စကားငယ် သာဖြူး^၂၊ မိန့်ပါ မိန့်ပါဦး။

၁။ သည်းချာစိတ်ဝယ် ထိတ်ထိတ်ကယ်- ဂီဝိ။ သီးခြားဆိတ်ကွယ် တိတ်တိတ်
 ကယ်- ဖြူး၊ နန်းထွက်။
 ၂။ စကားငယ်သာကျူး- ဂီဝိ။

(ဝမ်းမြူး ဝမ်းမြူး)၂ မြူးလေအောင်။ (မိန့်ပါမြောက်တောင်၊ ကြူးတောင်း ကံတောင်း၊ ဆိုသာပေသည် ဟာများ၊ တိမ်းနွဲ့ပါး)၂။ (သနား ကင်းတော်မူ ချည်လေး၊ စကား ယွင်းတော်မူချည်လေး)၂။ (ရွှင်လန်းရွှင်လန်း ပျော်ဖွယ်၊ သွားစံပယ်)၂။ (မိန့်တော်မူလေလည်း သွေတည်သာ သွေလှန်ဘဲ)၂။ အုချာထဲက အုချာထဲက၊ စွဲလာသည် လေလေတည့် စွဲလာသည်။^၃

၄၀။ မိုးဘွဲ့ကြီး

(မိုးမင်းလွန်ကဲ၊ အံ့ဖွဲ့စွေကော၊ ရွာပင်သာ ရွာလှ၊ ပင်လုံးလန်း၊ ကားကား ငွါငွါ၊ ရုံးဆင့်ဆင့် မြိုင်ဖျား၊ နူးညွတ်စေဖွယ်သာ)၂။ (နေ့သွား နွယ်တာ^၁ ချိန်၊ ထိန်မြမြ၊ ဝါရွေရွေ၊ နီပြေပြေ ဝင်းဖန့်၊ သင်းနဲ့လိုင်ထုံ၊ ပန်းစီစီ^{††} ရုံ)၂။ (ရွှေဘုံ ရွှေဘုံ ရွှေဘုံ နယ်ရေး၊ ထင်မြင်မိယောင်သေး)၂။ (ဝေး ဝေး ဝေးရပ် မြေ ထွေထွေခြား၊ မြင်ယောင်သာ၊ လားလားပြေဖွယ်၊ ကြုံလေတည့်မှ၊ လွမ်း ရေး ချိန်သင့်ဆုံ)၂။ [(ရိမ္မန်တည့် မှိုင်းမှိုင်း)၂။ သွယ်လျား၊ နယ်ခြား၊ ဖန်တော် အား၊ မြင်လေငြား၊ ထွေပြားစိတ်ကယ်၊ ပုံ ပုံ ပုံ ချည်ချည် လေ။ ဘယ်ဝယ် သုန်၊ လှူလှူ လှူခွင့်ငယ်၊ ဖင့်နေ့ ချင့်တွေ့ ခါကုန်၊ ယုံ ယုံ ယုံ မိမိလေး]၂။ (လွမ်းရေး လွမ်းရေး၊ ခြယ်လှယ်နှောင်၊ စုံတော သည်မြိုင်ချောင်)၂။ (ပန်းသင့် ညောင် မှာလေ၊ ပျော်နိုင်ခင်း၊ သည်မယ် တစ်ကိုယ်ချင်းဟာမို့)၂။ ရောင်းရင်း ဖော်မပါ။

၁။ မိန့်ဟကောင်းတောင်း- ဂီစီ၊ ပြူး၊ နန်းထွက်။
၂။ နှုတ်ညွှန်းလန်းလန်း၊ ထူးထွေဆန်း ဆိုပါလေသည် ဟာများ၊ တိမ်းနယ်ပါး- ပြူး၊ နန်းထွက်။
၃။ ကြင်နာသာကံပါလို၊ ဆွဲရစ်ရွေတည့်၊ ဆွဲရစ်ရွေ- ပြူး၊ နန်းထွက်။
† နွယ်တာ = ဝါဆို။
†† စီစီ = မပြတ်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ပွားသည်။ များသည်။
• “စကားယွင်းတော်မူချည်လေး”အပိုဒ်နှင့် “ရွှင်လန်းရွှင်လန်း” အပိုဒ်အကြား၌ “ဧကရာဇ်မှာလေ၊ ဧကရာဇ်မှန်ရင်လောင်း၊ တိုင်းပြည်ထောင် ပေါင်း”ဟူသောအပိုဒ်ကို အချို့ ထည့်သွင်းသိဆိုတီးမှုတ်ကြသည်။

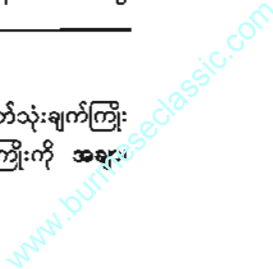
၄၁။ မြင်စိုင်းကြေးစရာသံကြီး

(ညာသပြေတောင်* ကျွန်းတွင်း၊ ဘယ်ထီးစင်း)၂။ ဘုန်းချင်း နှုန်းထွင်း စံဝေးကင်း)၂။ (သနင်းငယ် ခေါင်ချာ၊ မှန်လှ ဦးညွတ်ရာ)၂။ (ကြေညာ၊ တေ ဇာ ထွန်းညှိ၊ ကျော်တည့် ကျော်ဝေးနိုး)၂။ (တိုင်းသီးကျွန်းလုံး၊ စံသိမ်းကျုံး)၂။ (နှလုံးငယ် ရေသီတာ[†]၊ လူပေါင်းကြည်လင်ကာ)၂။ (မြတ်ရာ အောင်ဆုယူ၊ ရှေးရှုကာတည့်၊ နောင်လာပွင့်မည်လောင်း)၂။ (ဘုန်းပေါင်း၊ ရှေးကြောင်း)၂ ဖန်။ (ဉာဏ်ပဒေသာ၊ ဖန်ရဝေချာ၊ မှန်မသွေကာ၊ စံတစ်ထွေလာ ပညာရောင် ဝါ ထွန်းမြူး၊ လွန်ကဲကြူး)၂။ ဧကရာတွင်၊ ထွတ်ထိပ်တင် ယှဉ်ကြလေ၊ ရာဇ ဝင်တွင်၊ စကြာရှင် ယဉ်လှလေး။ ဓမ္မူချာ အာဏာလွမ်းလို့လေ၊ သမ္မာတည့်၊ ရွှေစည်ရွမ်းလို့၊ ပြည်ထဲရေး သာချမ်းအေး၊ ရွှင်ငြိမ်းဆေး ရန်မျိုးဝေး။ ရွှေဘုန်း ညှိ၊ ကြိတ်တိုင်းပြီး၊ ရည်တိုင်းလင်း။ ဆင်ဖြူငွေရောင် နှင်းဆက်သ၊ ဆင်ဖြူငွေရောင် နှင်းဆက်သ၊ စိုးပိုင်ယူ လေလေတည့် စိုးပိုင်ယူ။

၄၂။ သိကြားမင်းခရသင်းသံကြီး (တရုတ်ဝန်)**

(ပုံပမာ[†]၊ ထွေထွေသာ)၂။ ဒေဝရာလိုပင်၊ ဧကရာကိုရှင်။ အသွင်ယဉ် မျိုး၊ ပမာတူရိုး၊ ဓမ္မူကျော်ဟိုး၊ အခေါင်စံစိုး။ နေမျိုးစည်ထွန်း၊ စံညွှန်းရွှေနန်း၊ ဟိုရှေး ဟိုမင်း၊ ပုံခင်းတူဘဲ။ (အာဏာ ရွှေလက်ရုံး၊ ကြေညာတိုင်းလုံး)၂။ (နှိုင်းမနှုန်း ထွေထွေဖြာ၊ ရွန်းရရွန်း ရောင်ဝါ)၂။ (ဘုန်းတန်းတေဇာ ညှိညှိ လင်း၊ လားလားမြူမှောင် ဝေးဝေးကင်း)၂။ မဆိုင်မပြု၊ ဓမ္မူတစ်ခွင်၊ အထင် အပေါ်၊ အကြော်အငြာ၊ မိုးမာယ နတ်နှင့်သာ၊ စိုးစံပ သွယ်သွယ်ဖြာ။ (ယဉ် စစ၊ သွင်လှလှ၊ လွန်ကဲ ရုံးပေါင်း၊ များတောင်း အထူးထူး)၂။ (ယဉ်စေရာ၊ ထွေထွေသာ)၂။ စံစကာ လိုပင်၊ ယှဉ်စကာ ကိုယှဉ်။ ဝတီသာမှန်း၊ ပမာထွေ

† သီတာ = အလွန်အေးမြသော(အနုဝတတ်)ရေး။
• ညာသပြေတောင်၊ ပုံပမာနှင့် သပြေပင်ဝန်းချီ ကြီး ၃ပုဒ်ကို တုတ်သုံးချက်ကြီး ဟူ၍လည်းခေါ်ကြသည်။ သပြေပင်ဝန်းကြီးကို အချုပ်၊ ပုံပမာကြီးကို အချား၊ ညာသပြေတောင်ကြီးကို အဓရာဟု အသိအမှတ်ပြုကြသည်။
** ဂီသစ်တွင် လာရှိသည်။

ဆန်း။ အခေါင်စံကျွန်း၊ အရောင်ဖြာရွန်း။ ဖန်နန်းမှန်နန်း၊ ပြောင်ရွန်းလှလန်း၊ နှုန်းနှုန်းစံထား၊ ရွှေသားငွေသား၊ (သာခေါင် တိုင်းသိဘူး၊ ဘုံဆောင် သွယ်ဖြူးဖြူး)။ (ဆန်းထူးထွေထွေသာ၊ ကြူးကဲပေစွာ)။ (ကိုးပါးပေါင်းစု မီးရှူးထွန်း၊ ရဲရဲရောင်ဝါ ဝင်းဝင်းရွန်း)။ အကြေအညာ၊ အလှုံအနီ၊ အရွှေအရွှေ၊ အရည်အရောင်*၊ လှမ်းမျှမျှ လှုပ်ခြည်ဖြာ၊ ရွန်းရွန်းပ ရောင်စုံသာ။ (ဖြာလိုလို၊ ထိန်လိုလို၊ ဆောင်တိုင်းအားလုံး၊ ပေါင်းရုံးတညီးညီး)။ နေရောင်ပင်၊ ထွေထွေထင်။ နန်းဘုံခွင်၊ စိုးစံရွှင်(သဘင်ပွဲနှင့်)။ နှစ်ပျော် လေလေတည့် နှစ်ပျော်။

၄၃။ နဝရတ်ခရသင်းသံကြီး
(လက်ဝဲနော်ရတာ)

(သပြေပင်ဝန်း**၊ ဓမ္မညာကျွန်း၊ အခေါင်စံရွန်း၊ တန်ဆောင်လှုံထွန်း)။ [(ပတ်ဝန်းအတည်တည်၊ တိုင်းအပြည်ပြည်)။ ဝိုက်လည်ပေါင်းရုံး၊ သိမ်းကျုံးစံစိုးမြန်း]။ (ဘုန်းတန်းတေဇာ၊ ဖြာဖြာလင်း)။ (မင်းဝံညွန့်၊ ချက်ဗွေချာ၊ နန်းရွှေရွှေ ပြည်သာ)။ (စံပပ၊ ရံခခ၊ ရွှေပေါင်းဝန်းလျား၊ ထူးထူးခြားခြား)။ (နေနှုန်းစံထား၊ ဘုန်းတန်းကြီးမြင့်များ)။ (တိုးပွား လေလေကာ၊ ထူးပြားထွေထွေသာ)။ ပင်။ ကျွန်းလုံး ကျော်ဝှန်ဝါ၊ ချမ်းငြိမ်း လွန်သာယာ။ ရုံးပေါင်းထွေလာ၊ ယဉ်ရာထူးခြား၊ တိုင်းကားသာစည်၊ စဉ်ရှည်ကဲကြူး။ ရံကာတည့်ထူးထူးဆန်းဆန်းနှင့်၊ တောင်စဉ်တည့် ဆိုင်းဆိုင်းမှိုင်းမှိုင်းနှင့်၊ သာယာတည့်များတောင်း သိန်းသောင်းနှင့်။ (ပေါင်းဆုံကြ မြစ်သီဒါ၊ ဝန်းလည်ကြ ရံကာသာ)။ (လှိုင်ပျံ့ပျံ့၊ ကြိုင်နံ့နံ့၊ သာမော ဝန်းလျား၊ ထူးထူးအပြားပြား)။ ထွေထူးသာမျိုး၊ ပုံနှုန်း စံကင်း၊ ထိန်ဝင်းလှုံလင်း၊ စုပေါင်းထွေပြား၊ (ရွှေပြည်သာလွတ်ကျွန်း၊ ယာမာဘုံနတ်နန်း)။ (ထူးတဆန်း ထွေထွေဖြာ၊ နှုန်းမနှိုင်းစံသာ)။ (ရွန်းရွန်းရောင်ဝါ၊ ဝိုးဝိုးဝင်း၊ ကိုးပါးခြယ်ကာ၊ ညီးညီးလင်း)။ အစီအလှည့်၊ အယဉ်အထွေ၊ အနေသဏ္ဍာန်၊ အလှုံအဝါ၊ (မြင်းမိုရ်နှင့် ဖက်စံရာ၊ ထွန်းလှုံပ ရောင်ခြည်ဖြာ)။ (နေသို့သို့၊ ထိန်လိုလို၊ ပြောင်ရွန်းထွန်းလင်း၊ ဝိုးဝင်း တညီးညီး)။ ထွေထွေပင်၊ ဝေဝေရွှင်၊ နန်းဝေယန်း၊ စိုးနေစံ၊ (နေလှုံနှုန်းရှည်)။ ဘုန်းပွင့်လူ လေလေတည့် ဘုန်းပွင့်လူ။

* /အယေအယောင်/ဟု အသံထွက်ပါ။
** စာ-၂၃ အောက်ခြေမှတ်ချက် * ၅။

ဘွဲ့သီချင်းများ

၁။ ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့

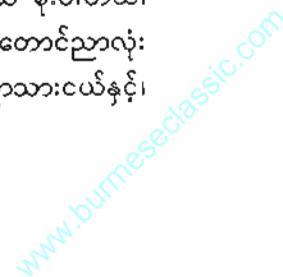
(မှန်ညောင်သဉ္ဇာ၊ ညီလာပတ်ဝန်းမြိုင်၊ ခညောင်းသဘင်၊ ဥကင်မြင့်ရဝေဆိုင်)။ ကြိုင် ကြိုင်သင်းလှိုင်၊ မွေးပျံ့ထုံ၊ ပန်းခုံတော်ရင်း ဆီကာ၊ နှင်းနှင့် မြတ်လေး ဇီဝေါ၊ ညွတ်ကာ ဖူး ရလေး)။ ညွတ်ကာ ချပ်လွှာ၊ ဝတ်ညှာသင်းပျံ့၊ ပန်းမင်းသက မြတ်စူကာ၊ စုံစွာ ထူးလှလေး။

၂။ ဝတ်တော်ရုံ မျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့

(ခေါ်ပါယောင်နှင့်၊ မျှော်ပါယောင်လေ၊ ရည်ယောင်ကာသာ၊ တမ်းမှားရမ်းမှား၊ လုံမကလေး ဗျာပါစိတ်ကယ်ကများ)။ (ခြံတော်မူသည့် ပိတ်ဖြူပိတ်ပေါင်း၊ များတောင်းငယ်ကိုပင်၊ ချမ်းပြန်ရတယ်ရှင်)။ ချမ်းအေး ချမ်းအေး၊ တုန်ယင် တုန်ယင်၊ သည်းထဲ သည်းထဲ၊ ခုန်အင် ခုန်အင်၊ (လုံလိုပါဘဲကိုရှင်၊ မလုံ ချမ်းမြ၊ ပိတ်ဖြူပိတ်ပေါင်း၊ များတောင်းပုံ၊ မလုံ ချမ်းမြအေး)။

၃။ ဝတ်တော်ရုံ ဘုန်းတော်ဘွဲ့

(အတိုင်းမသိ၊ ဘုန်းတော် ကြီးပါဘိသကို။ သတင်းငယ်လေ၊ ကြေညာလှိုင်ကြူး၊ တောင်ကျွန်းလုံး ထွတ်မှန်ကူ)။ (ပြိုင်သူလေ၊ ဆိုင်သူလေ၊ ရန်မြူကင်းဝေး၊ ဘယ် ဘယ် မင်းမှ ယှဉ်လာဝံ့သေး)။ (အခေါင်ငယ် စိုးပါတယ်၊ အခေါင်ငယ် မိုးပါတယ်၊ စိုးကာ ပိုင်ကာ ချုပ်ချည်လေ၊ ကျွန်းတောင်ညာလုံး အုပ်ချည်လေး)။ ရွှေနန်း ရွှေနန်းသူငယ်မှာ၊ ငယ်မူငယ်ရာသားငယ်နှင့်၊ သနားချစ်ခင်စရာ လေတည့် သနားချစ်ခင်စရာ။

၄။ မဇ္ဈိမသကနတ်ပန်းဘွဲ့
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ဂန္ဓမာတောင်၊ လိုဏ်ချောင်မှန်နန်း၊ ဝူငယ်တွင်၊ မွေးတကြကြ၊ မဇ္ဈိမ
တည့် နတ်ပန်းပင်)။ (ဆွတ်ချူယူငင်၊ ပန်ဆင်လေ ပန်ဆင်လေ ပန်ဆင်ရည်
စူး၊ မြင်ရုံသာ စိတ်ကယ်က ကူးသည်နှင့်လေး)။ (ယက္ခငယ် နတ်မျိုး၊ ဘီလူး
ငယ်ကုမ္ဘာ၊ ချူသာနိုင်ဘဲ၊ နေမြဲတည့် စောင့်ကာ ရံ)။ (မချူသာပြန်၊
ယူရန်ကြံရေး၊ ခက်လှလေ၊ တမျှော်မျှော်၊ ညှိုးလျော် ခွေပျောင်း၊ ညွတ်မျှလေး)။
ဝေလူလျှံလန်း၊ ရွှေဂူ ဖန်နန်း ပေါ်ငယ်မှာ၊ ပန်ဆင်ရာ၊ ရွှေကေသာ၊ မြန်းပါ
လို့၊ သည်ပန်းမှ နတ်ပန်းတော်။

၅။ မင်္ဂလာဩဘာဘွဲ့
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(အတိုင်းမသိ၊ မင်္ဂလာကျက်သရေ ရှိပါဘိတယ်ကို။ တော်ကြီးငယ်
ယင်ရာ၊ ဇေယျဒီတောင်ကျွန်း၊ တင့်ရွန်းတည့် ကျက်သရေဖြာ)။ (ရုမ်မြဟွာ၊
လက်ယာ သံချိုးကြွေး)။ (အောင်ဇေယျတု၊ ငွေခရ သင်္ခါ၊ သွန်းဘိသိက် ငြာ။
ပုဏ္ဏာဝန်းပြည့်၊ ထွန်းသစ်ရာဝယ်၊ တိမ်စင်သာသည့်၊ စန္ဒာမင်းလို့၊ ရှင်း မြူပ
ဝေး)။ (အခါတော် ပေးတာက၊ နတ်ရေးငယ် ရွှေစာ၊ သာသနာရောင်လင်း၊
ကောင်းခြင်း၊ ခုသည်ချိန်ခါ)။ (ထက်မြဟွာ၊ လက်ယာခရသင်း ငယ်နှင့်လေ၊
ရေသွန်းဖြာ၊ ကျွန်းမှာ ဇေယျတွင်း ပေမို့လေး)။ (ကြည်လင်တယ် သန်ရှင်း၊ ရည်
ရွှင်ဖွယ် ပျံ့သင်း၊ တော် မင်္ဂလာ။ မြတ်စေတနာ၊ နတ်ဒေဝါ ပေါင်းရယ်တို့၊
ဆုတောင်းကြ သည်ချိန်ခါ။

၆။ မျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့

(ဟေမဝန်ချာ၊ သီဒါ တောင်တော၊ သာတယ်ကို၊ ကြောဆုံးမေ့ စံရာ၊
ဘယ်မှာလို့ မမှန်းတတ်နိုင်ပါ)။ (နန်းရွှေမြေ အောင်ချာငယ်လေ၊ ရော်ရမ်းမိ
လေး)။ (သည်မြိုင်စွန်းငယ်က၊ တ ခွန်းငယ်ခေါ်ယောင်၊ ကြားပြန်ရအောင်)။

* ဇေယျပတေအမတ်၊ ရွှေတိုက်စာရေးဦးမင်းအောင်၊ သံတော်ဆင့်ဦးအောင်ပန်း၊
ဖာသီး ၁၀ ရာစာ၊ ဦးလမ်းပြေ ဟုလည်း မှကဲ့များတွေ ရသည်။

(သေလာ ကျောက်ဆောင်၊ ဘိညာဉ် ဈာန်ယောင်၊ သူတော်မြတ်ခေါင် ကျိန်း
သည်နှင့်သာ။ တောင်စောင်းငယ်ဥမင်၊ ခိုဝင်ကြ မြတ်သူတော်စင်)။ (ကျင့်သိက္ခာ
သိမ်မွေ့လို့၊ ရသေ့တို့စံပျော်ရာ၊ တံခွန်တိုင်အင်း၊ ကျောက်တွင်းနှင့် လိုဏ်ဂူသာ)။
အိုင်ကုဏ္ဍလာ၊ မုစိလိန္ဒာ နတ်ရေကန်မှာ၊ ရွှေကြာတင့်တယ်နှင့်သာ။ လှကြူးငယ်
မပါ၊ လှမ်းရှာရဝေးမြေတာ။

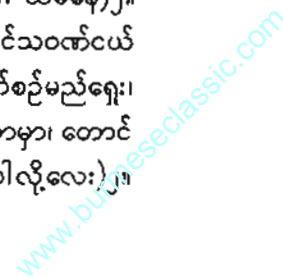
သဖြန်၊ ၊ တိမ်ပုံကိုလေဟုန်သွေးလို့၊ ရှုလေဝေး နန်းရွှေဘုံ၊ ဆွေးစေဖို့
ကြို၊ ၊ ဌာနီကျေးက မုလေးငုံ၊ ကြုံလာပုံနှင့် မောင်ထင်စားတယ်၊ မြိုင်ဖျားက
ဆွေး။

၇။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့

(ဩဘာမင်္ဂလာ၊ ဇေယျာ ကျူးရင့်လျှမ်း၊ ထိန်ဘနန်း ပင် ငယ်သာ၊
ဝသုန် မြေပေါ်၊ တေဇော်တည့် ဘုန်းနေဝါ)။ (ရာပြည်ပေါင်းလေ၊ ဓဝပ်ညောင်းပေ၊
ညွတ်ပျောင်းကာပါ၊ ထံတော်မှာသာ၊ ဖူးဝင်ကြလာ။ ရွှေသမ္ဘာ၊ ကြညာလျှံ
လင်းထွန်း၊ ပပငယ်သာ ရွန်း)။ (သွန်းဘိသိက်ခံ၊ ညာမဟေ ဒေဝီရံလို့၊ ပျော်စံ
လေခင်း၊ ၊ ရဲဇာတိမာန်၊ စဉ်ဆက်ကယ် မွေတော်ခံမို့၊ နန်းယံမှာ ပျော်မဆုံး
တယ်ကို၊ ဘုန်းရှိန်နဲ့သင်း၊ ၊ (ထောင်ရောင်ဝါ ဝင်းပါတဲ့၊ နေမင်းငယ် နွယ်လာ၊
ဝေယန်ဘုံဖျား၊ သိကြား ဖျာစွာတူ)။ (ရေလျှံဖြာ၊ နန္ဒာကန်ဦး ထူးလှလေ၊
နန္ဒဝန်၊ သာလွန်မတူ ကြူးမျှလေး)။ ထိန်ဝေလျှံမြူး၊ စိန်ရွှေမှန်ဖူး၊ ခြယ်စီအံ။
နန်းရွှေဘုံ၊ သန်းရွှေလုံ ပေါင်းငယ်နှင့်၊ ရှုညောင်းတည့် အံ့ဖွယ်မကုန်။

၈။ ပလ္လင်ရှစ်ခန်းဘွဲ့
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ဥကင်ဘုံမြင့် သီဟာဗွေ၊ စိန်ကြောင်ရောင်လင်း၊ သစ်မင်း ယမနေ)။ (မှန်ရဝေမှာလေ၊ ကြိုင်သင်းပျံ့မွှေး)။ (ဘမယာသန၊ တောက်ပ ဝင်သဝဏ်ငယ်
လေ၊ မုနောတင့်လွန်၊ သစ်မွန် ကရဝေးငယ်နှင့် လေး)။ (ဆက်စဉ်မည်ရှေး၊
မြဲတိုက်မှာ၊ ဂဇာ ငွေသာ၊ စံကာ သစ်မြတ်စွာ)။ (တောင်လေသာမှာ၊ တောင်
ပိန္နဲ)။ (သင်ငယ်သိင်္ဂါ၊ ရစ်လက်ယာ မြင့်ကြာ တုလွတ်ကဲ ပါလို့လေး)။

(မျက်မြှာပုလဲ ခြယ်စီကာ၊ ဇေတဝန်နန်း၊ သင်္ကန်း မြတ်ဟံသာ)။ (ရွှေမိဂါ
ငယ်လေ၊ မြသဖန်း)။ (စမုတ်ကယ်ဘုံမော်၊ လက်ယာတော်၊ ရှုမျှော် အံ့မခန်း
သည်နှင့်လေး)။ (နောက်ဝေယန်နန်း ဇေတဝန်၊ ပဒုံကြာရွက်၊ သရက် မြတ်
သစ်မွန်)။ (မြောက်လေသွန်မှာ၊ စမုတ်ဦး)။ (ပေါက်သစ်ကယ် လျှံဝါ၊
မယုရာ ရှစ်ဖြာထိန်ဝင်း မြူးသည်နှင့်လေး)။ (စံ ပျံ့ပျူး ပါလို့၊ ရှည်ကျူး ငယ်
သက်တော်၊ ရာကျော် ပြီးရလေ။ ဆောင်ဆောင်နန်းငယ်နှင့်၊ လေးခန်းငယ်
ဒီပါ၊ ချုပ်ကာစိုးရလေး။

၉။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့
(တဘက်ဆွဲစား ဦးမြရိပ်)

(မန္တလားဘုံ၊ မြေခုံဘူမိ ပြည်ရန်နှိမ်၊ သုဒဿကယ်ဝေယန်၊ နှုန်းစံတည်
ရွှေဝတ်)။ (မြတ်ဘုန်းနေလ အသမ္ဘိန်၊ ရာဇိန် လူနွာ၊ သခါ မြောက်သွန်း)။
(နန်းတည်စံ၊ သဟံဘိသေ ညွှန်းလို့လေ။ သာသနာ၊ ရောင်ဝါ ထောင်ခြည်
ထွန်းလို့လေး)။

ရတု၊ ၊ ကျွန်းမှန်ပုထက်၊ ပံသုသေလော၊ မြေမျက်နှာဝယ်၊ ရတနာပုံ၊ ဓာတ်စုံ
ကြငန်း၊ တည်သိမ်းမြန်းခဲ့၊ ကိန်းခန်းသာဘိ၊ သိုက်လာညိုသည်၊ ပါစိန ဝါ[†]၊
ရှေ့ပြုဗြာဟ္မ၊ စကြာရောက်မည်၊ ကျော်စောသည်နှင့်၊ ဆုရည်ပန်ညောင်း၊ ရွှေ
ကန်ကောင်း ဝယ်၊ ထီးပေါင်းတစ်ရာ၊ ဦးညွတ်လာအံ့။

(တေဇာတော်ထွန်းပါလို့၊ လေးကျွန်းငယ်ဝိုက်ခြံ၊ ညီလာပိုင်သိမ်း၊ အောင်ကိန်းရ
နက်သန်ဘုံ)။ (ဘုန်းစက်ဟုန်၊ ဝသုန်ရေမြေ စောင်းမျှလေ၊ ရာဇဝင်၊ ဘယ်
တွင် မကြုံတောင်း သာပါလေး)။ ဗျာ မြက်တော် သံညောင်း၊ ရာသက်တော်
ရှည်ကြောင်း၊ တောင်းဆုဝေ။ သွန်းညောင်ရေ^{**}၊ ညွှန်းအောင်စည် တီးပါလို့၊
ကောင်းချီး ကြွေးကြော်ညံ။

သဖြန်၊ ၊ (မြတ်ဘုန်းတော်ဖန်၊ နတ်သုကံ^၁ စီမံလာတဲ့၊ ရတနာ ပြည်ရွှေဘုံက၊
ဆယ်နိတုံသန်း)။ (ရွှေပစ္စင်၊ တံခါးတော် စိန်တုရင်နှင့်၊ ဘယ်ရာဝင် မကြုံ
ပူးအောင်၊ ထူးတဲ့ပြည်နန်း)။

၁။ ဝိသုကံ - မြန်ညွှန်(စ)။
† ပါစိန = အရှေ့ဖြစ်သော၊ ဝါ=တစ်နည်းကား။ /ပါစိနာ ဝါ/ဟု အသံထွက်ပါ။
• မန္တလေးမြို့ အရှေ့တောင်ရှိ ကန်ကောက်အရပ်။

သီချင်းခံပျား

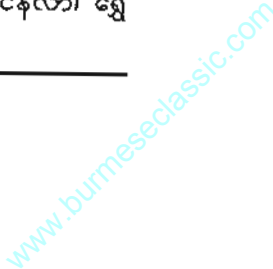
၁။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သီချင်းခံ
(ငယ်တိုးအတွင်းဝန်)^{*}

(ဘုန်းမိုး သွန်းလောင်း၊ ရွာစွေလေ၊ ဖန်ဝေလေ၊ ချမ်းမြ ထွေထွေ)။
(အောင်ချာမြေ၊ ဒီပါ ကြေညာ၊ တိုင်းမြို့ပြ ပြည်ရွာ)။ (သိမ်းသိမ်း မြန်းမြန်း၊
ရံကာ စံကာ၊ ထူးထွေလော၊ အာဏာခေါင်ချာ၊ မိုးလို့ စေသာ)။ ဝင်းရွန်း လျှံ
ဝါ၊ ညီးညီး လင်းလင်း၊ နေခြည်ရောင်ဖြိုး ဘုန်းတန်ခိုး ပွင့်လင်း၊ ဘယ်ပြည်
ဘယ်မင်း၊ ပြိုင်သူ ဆိုင်သူ၊ ရန်မူဝေးကြ၊ ရတယ် ရတယ် ရတယ်နှင့်သာ။ ထူး
ဆန်းလှ ထွေထွေပင်သာ၊ ရွှေဘုန်းအာဏာ၊ ခေါင်ချာ ပိုင်သိမ်းမြန်း။ လူနွာ
ဒေဝါ၊ ဆိုရာတည် ပုံနှုန်းနှုန်း။ ဝေယန်ဘုံခန်း၊ ရွန်းရွန်းလျှံပြောင်၊ ဆောင်
ဆောင် ဆောင် ထီးနန်း၊ စံစိုးမြန်း။ မွှေးကြူသင်းပျံ့၊ ဘုန်းတန်းတေဇာ၊ အာ
ဏာ ခေါင်ချာ၊ ဖြာဖြာမိုးလို့၊ ရတယ် ရတယ် ရတယ်နှင့်သာရှင်၊ ၊ ထိပ်စ ထိပ်
ခေါင်တင် ငယ် ကိုလေး၊ ယဉ်မျိုးချုပ်ယူ၊ ပိုင်သိမ်း စိုးအုပ်တော်မူ။

၂။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သီချင်းခံ^{**}

(ရွန်းရွန်းမြ၊ ရွန်းရွန်းလျှံပြောင်၊ ဆောင်ဆောင်တည့် ဆောင်ဆောင်၊
ထူးထူး ဆန်းဆန်း၊ ထူးထူး ဆန်းဆန်း။ နန်းပင်သာ နန်းမြင့်မြင့်၊ ပွားပင်သာ
ပွားဆင့်ဆင့်၊ ကိုးပါးမီးရှူး၊ ထွန်းလင်း ဝိုင်းဝန်းဖြာ)။ စိန်ကြောင်နီလာ၊ ရွှေ

* မဟာနန္ဒယော်စာ ဘွဲ့ခံ ဦးကျိစိုး။
** “ရှင်လွင်သီချင်းခံအလိုက်” ဟူ၍ ဟာသတွင်တွေ့ရသည်။

အရောင်ဝါ၊ ကြူးကဲထွေလာ၊ မိုးလုံးလျှံဖြာ၊ ရွှေနန်းဘုံသာ၊ စံကာ ပိုင်သိမ်း
မြန်း။ တောင်ညာဒီပါ၊ ကြေညာတည် ထီးနန်း၊ ခွန်သာရွှင်လန်း၊ သိန်းသန်း
သင်္ချာ၊ ဆောင်ယူထိပ်မိုးကာ။ ရွှေဘုန်းအား၊ ဘယ်ဘယ်သူမှ တူဘဲနှုန်းရာ၊
အာဏာ ခေါင်ချာ ဖြာဖြာမိုးလို့၊ ဆင့်ကာ လေလေ၊ ဆင့်ကာနှင့်သာ။ သုံးပါး
လောက၊ မှန်ကူဆံကျင်၊ နောင်ရေးမှာပင်၊ ပေါ်ထင် ပိုင်သိမ်းကျုံး။ အောင်မည်
ကိုသာ၊ မှန်စွာတည် များပေါင်းရုံး။ ကြည်စွာ ရွှင်ပြုံး၊ အားလုံးဆိုကာ၊ ရွှင်ရွှင်
ဝန်းလျား၊ ထွေထူးခြား၊ ပြည်ပြည်သူတို့၊ ရွှင်မြူးဝမ်းသာ၊ ပန်ထွာ ဆိုကာ ချို
သာ ပျောင်းပျံ၊ ဆုသာ ဆုသာ ဆုသာပန်၊ လက်တည့် လက်ကြာမုံငယ်
ကိုလေး၊ စုံပေါင်းရုံးကာ၊ တင်ထား ထိပ်မှာဆင်။

၃။ ရာသီဘွဲ့သီချင်းခံ**

(မိုင်းမိုင်းမြဲ ဆိုင်းဆိုင်းညိုစင်၊ မိုးလုံးပါလွမ်းအုံ့ကာဆင်၊ မင်းလွင်ရံ
ဝန်း၊ ထွေလာ ထူးထူးဆန်းလို့လို့၊ တောင်လေသာမှာလည်း၊ မြူးကာသာ၊
နေမသာရေး၊ ပွားဆင့်ဆင့်၊ လွမ်းရာထွေပြားပင်)။ ဟေဝန်ခွင်က သာ၊
တောင်ပင်တည့် တောင်တောလုံး၊ ထွေပေါင်းရုံး။ ကြေညာလှိုင်ပျံ၊ မွှေးပေါင်း
သင်းထုံ၊ စုံစွာစီစဉ်၊ စည်ပင်လန်းလို့၊ ရွက်ရှင် ရွက်ရှင်၊ ညွှန်ဖြာ၊ ညွှန်ဖြာ။
သာသာ ရွှန်းမြေ၊ ပန်းမျိုးစုံစွာ၊ ဖူးညွှန်ငုံအာ၊ ထွေလာ ထွေထူးဆန်း။ ရာသီ
ခါမိ၊ စုံစီတည့် ဝင်းဝင်းရွှန်း။ ဂိမှာန် နွေစွန်း၊ သန်ယွန်းချိန်ခါ၊ တိုင်တိုင် ခွေ

* “ဆောင်ယူထိပ်မိုးကာ”မှ သီချင်းအဆုံး “တင်ထားထိပ်မှာဆင်”အထိ အစား-
“ရွှေဘုန်းရောင်ညိုလင်း၊ စံစိုးနင်း၊ ဆောင်ဆောင်သာလှရွှေနန်းသိဂါ၊ ဒေဝီစန္ဒာ၊
ရံကာရွေရာ၊ ရှုမြင်မြင်လေ၊ ရှုမြင်အုံ့ရာ၊ မိုးထက်ထူးလှ၊ ကြူးကဲထွေလာ၊
ပြောင်ရွှန်း လျှံဖြာ ထိန်ညိုလင်း၊ ဘုံဆောင်သာခေါင်၊ နေရောင်ဖြာလင်းထွန်းမြူး၊
ထွေထွေ ထွေထူး၊ ပျော်မြူးရွှင်ခန်း၊ ရွှေပေါင်းရံ ဝန်းလျား၊ ပုံနှုန်းထား၊
မွှေးကြာသင်းပျံ၊ ဘုန်းတန်းဝေဆာ၊ အာဏာထိန်ဖြာ၊ သော်တာဆန်းသို့၊ ရှုမြင်
ရှုမြင် ရှုမြင်အုံ့ရာပုံ၊ နတ်တည့် နတ်ရွှေဘုံငယ်မှာလေး၊ ပြိုင်လွတ်ကျွန်း၊
ရွှေဘုန်းတက်နေဝါ” ဟူ၍ ဂီတိတွင် မူကွဲရှိသည်။
** ရှင်ဝရသီချင်းခံအလိုက်ဟူ၍ ဟာသတွင် တွေ့ရသည်။

ယိမ်းပျောင်း၊ ပူဆွေးကြောင်း၊ ထွေထွေဆော်လို့၊ ရုံးပေါင်း များစွာ။ တိမ်နီ
တိမ်ဝါ၊ တိမ်ပြာ မိုင်းလို့၊ မြဲလိုလဲ့ညို၊ လွမ်းပိုဖွယ်စေပင်၊ ပတ်ရုံးဝန်းကာ၊
ဆင်လာထွေထူး၊ နေ မပျော်ဘူး၊ ကိုယ်ထူး ကျွန်မမှာ။

၄။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့အချိန်သီချင်းခံ
(ဝေယုပတေအမတ်)*

(ပြည်ပြည်မင်းပေါင်း၊ ထီးဆောင်းထီးဆောင်း၊ ရုံးပေါင်းထပ်လောင်း၊
ညွတ်ပျောင်းခညောင်း၊ ထီးနန်းနင်းသက်ကျုံး၊ ဆက်ဆန်းထူးစဉ်လာ၊ ဦးတင်
ကာ)။ (တိုးလျှိုး မင်းမျိုး၊ မင်းမျိုး တိုးလျှိုး၊ များတောင်းစုံညီ၊ ဒေဝီဆက်
နှင်း၊ မှန်မယွင်းသည်မှာ၊ ကံငင၊ ပုံလှလှ၊ စုံကြကြ၊ နတ်သွင်တူယိုး၊ ယဉ်မျိုး
ကြူး)။ ထူး ရာပိုင် လေတည့်၊ စုလာဆိုင်။ ရွှေဘုန်း နိုင်နိုင်လေတည့်၊ ယူ
ကျုံးပိုင်။ (ဣန္ဒာမိုးမှာ စံတိုင်၊ ပုံတူနှိုင်း၊ ပုံတူနှိုင်း)။ (ရွှေအရောင် လင်းတင့်
ခြင်း၊ ဝေဇယန် နှုန်းနှုန်းကင်း)။ (အထူးထူးငယ် အကြူးစံရာ၊ ယဉ်မျိုးစိုး
သည်မှာ)။ (များတောင်း သိန်းသောင်း ဂုဏ်အင်၊ ထွေထူးဖက်စုံလင်)။
(ရယ်ရွှင်မူရာ၊ ရံကာ စံကာ ဝန်းဝန်း လျားလျား ဖြင်)။ ဆောင်ဆောင်လမ်း
ရွှင်စံပယ်၊ ထူးထွေထွေ၊ ကြူးလေလေ၊ ခေါင်ဗွေမိုးလ၊ ထွန်းသည့်နှယ်တည့်၊
ထွန်းသည့်နှယ်။

၅။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကျေးဇူးတော်သီချင်းခံ

(အမင်းမင်းခရ၊ စိုး ရာဇဉ်†၊ သောင်းမြေပြင်၊ ဘုန်းအင် တေဇာတော်
လေ၊ ထွန်းလင်းလျှံဝေ၊ ရွှေပြည်ထီးနန်း၊ သိမ်းမြန်းစံယူ၊ စိုးလို့ မိုးတော်မူ)။
(များရှင်လူ ချမ်းမြဲ၊ နန်း အနန်းတုံ၊ ဆောင် အဆောင် တိုင်းမှာ၊ လန်း အလန်း
ဝေ၊ ပြောင်အပြောင်ရွှန်း ဖြာ၊ ရံပိုလ်သန်း)။ စံရာ ခမ်းနား စုံပင် စုံလှ၊ များ

၁။ ယဉ်မျိုးစုံသည်မှာ - မြန်ညွှန်(၃)။
† ရာဇဉ် (ပါဠိ) ရာဇည = မင်းမျိုးမှဖြစ်သောမင်း။
• ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် အမှုထမ်းကြောင်း မြန်ညွှန်(၃)ကဆိုသည်။

ဆောင်ယောင်လည်း ထွေထွေဆန်း၊ ထွေထွေဆန်း။ အံ့ဖွယ်သာ လေ၊ ထူးပင် ထူးလှ၊ ကိုးပါးမျက်စုံမြွှာ။ မျှော်လေရာပန်း၊ မျှော်လေရာပန်း၊ ရမ်းဆဆ၊ နန်းဝေယန်လား လေ၊ ရွှေရွှေရွှေဘုန်း၊ နှုန်းအနှုန်း ရာရှောင်၊ ဘယ်ပြည်ထောင် ဘုန်းခေါင်၊ ပြောင်ပြောင် ထိန်လင်း၊ လေးဒီပါတွင်း၊ စကြာထံရင်း၊ စိုးနင်းပိုင်ယူ၊ ရှင်လူတည့် ငြိမ်းကြောင်း၊ ကြေညာ ဆုများတောင်း။ မြတ်ပေါင်းမှန်စွာ၊ စကြာထွန်းတင့်၊ နတ်ရွှေပြည် သာ၊ အံ့ရာဖိုလေ။ ငွေတောင်လျှံလင်း၊ ဆင်မင်းစိုးရ၊ ဘုန်းမိုး၊ ဘုန်းမိုး၊ လျှံဝါ လျှံဝါ၊ ပြိုင်နှုန်းစံရာ၊ ဣန္ဒာတူယိုးမြို့။ အာဏာ တေဇာ၊ ထွေလာတည့် ထူးထူးကဲ၊ ရွှေဘုံမှာလည်း၊ ရဲရဲ ဝင်းလျှံ၊ တန်တန်ဖန်မှန်၊ ရောင်ရွန်းလင်း၊ ထိန်ဝင်းဝင်း။ မျက်မြွှာကျင်းပ၊ ရောင်ချင်းထွေလာ၊ ဘုံမှာ ဘုံမှာ၊ စုံစွာများလှ၊ အံ့ဖွယ်စုံလင်၊ ဖြစ်ပေရတယ်ရှင်၊ မှန်လောင်းမြတ်ရာဇေ ငယ်ကိုလေး၊ တင်ထိပ်ပန်း၊ ရာနန်း ဦးညောင်ကျင်။

၆။ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့ပတ်သီချင်းခံ

(ထူးမခြားနား၊ မီးရေစုံသာ၊ ရောင်တော်ထွေပြား ပြောင်းလို့လို့၊ များ ထွေ ထူးထွေတည့် အံ့ရာသာ။ ရွန်းရရွန်းလင်း၊ စိမ်းပြာဖြူဝင်း၊ နေရောင် ခြည်လင်း၊ ထွန်းလို့လို့၊ ရွန်းဝေ မှိုင်းဝေတည့် ပွင့်လှိုင်ကြူ။ ဘုန်းတန်ခိုးလည်း၊ နှိုင်းဆိုရာ ဘဲ၊ တူမည်မှာလည်း၊ ရဲရဲဝင်းပြောင်၊ နေမင်း နေမင်း၊ သိန်းရာထောင်၊ ယှဉ် ဆောင်ပြိုင်ခိုင်း၊ နှိုင်းရာ တူဘဲကို။ ဖြူနီညိုပြာ၊ ထွေလာတည့် ထူးထူး ဆန်း၊ ထူးထူးဆန်း၊ တေဇာရောင်ထွန်း၊ ရွန်းရရွန်း လှိုင်၊ ဖြာဖြာဝေမြိုင်) ။ စိုးပိုင်။ မပြိုင် ယှဉ်ဝေး၊ နှိုင်းဆို ရာသေး၊ နေ မတူရေး၊ ဘုန်းမွှေးဝင်းပြောင်၊ မြူမှောင်တည့် ပယ်ခွာ၊ ကြေညာလင်းပွင့်၊ ထွန်းဝင်း ထွန်းဝင်း၊ လျှံပေါ် လျှံပေါ်၊ စွယ်တော် စွယ်တော် စွယ်တော်ကျောင်းက၊ ခြောက်ဖြာရောင်ခြည် လွတ်သည်နှင့်သာ။ သုံးပါးလောက၊ ငြိမ်းအေး ငြိမ်းအေး၊ ကယ်ယူ ကယ်ယူ၊

• /ယွန်းရယွန်း/ဟု 'ရ'ကို လျှာလိပ်သံဖြင့်ဆိုပါ။

ဉာဏ်ပန်း၊ ဉာဏ်ပန်း၊ မွှေးလှိုင်ကြူ။ မဇ္ဈ မှန်ကင်း၊ ထွန်းရောင်ဝါလင်း ရှင်။ တေဇာရွှင်ရွှင်၊ ပေါ်ထင်တည့် လျှမ်းလျှမ်းဖြိုး၊ လျှမ်းလျှမ်းဖြိုး၊ အာဏာကျော်ဟိုး၊ ဘုန်းတန်ခိုးရောင်၊ ဝေဝေ ရွန်းပြောင်၊ သိန်းထောင်။ အခေါင် ဉာဏ်ပန်း၊ ထွန်းရောင်ဝါ လန်း၊ ဇေတဝန်နန်း၊ ခြားသန်း လေသာ၊ စံဆောင်တည့် လယ်ချာ၊ ဘုံသာ နန်းက၊ ထွန်းဝင်း ထွန်းဝင်း၊ လျှံပေါ် လျှံပေါ်၊ ရောင်တော် ရောင်တော် ရောင်တော် ဖြိုးမြင့်၊ အံ့ဖွယ်သာလေ၊ ဆင့်ကာ ရင့်ကာပင်၊ ။ ရှင်ရင်းမြတ် စကြာစုံငယ်ကို လေး၊ တင်ထိပ်ဦး၊ စုံဖူးတည့် ရှိကြာမုံ။

၇။ ဆဒ္ဒန်အိုင်ဘွဲ့ တစ်ချက်လွတ်သီချင်းခံ (ရွှေတိုက်စာရေး ဦးမင်းအောင်)

[(ဆဒ္ဒန်အိုင်သာ၊ ရွှေကြာညီးလို့လင်း။ သောင်တင်းလေ၊ သောင်တင်း လေ၊ သောင်တင်းလေ ငှက်တော်) ။ တီတီတွတ်ကယ် နှင့်သာ ချည်ခင်စွပ်ကယ် က၊ ဖော်ပြ ဟစ်ကြွေးကာ၊ မြစ်တွေ့မှာ၊ ချစ်ရေးငယ်သာ] ။ ရင်တွန်းငှက်ကယ် ရေပေါ်စံရွှင်၊ ဝမ်းဘဲ ဟသာ ပင်ငယ်ကိုလေး၊ ချစ်ခင်ဟန်နှင့်၊ လည်ချင်းတင်၊ ငှက်လွန်းကြင်၊ ပျော်ရွှင်စံမြို့၊ နွဲကြကြ။ ရေပေါ်ဝဲ၊ ခိုလည်း ချိုးလင်းပြာ။ ဘုတ် ဝါနီလှ၊ ဒေါင်းငယ်နှင့်သာ၊ မယ်ညို ခေါ်ထူးပြောင်း။ ရွှေစာသောင်းသောင်း၊ ကျေးပေါင်းတမာ၊ ခေါက်ရှာတည့် မြူးအေး၊ စင်ရော် ကျူးရင့်ကြေး။ ပဒုံ ထပ် တစ်ရာ၊ ရွှေကြာထဲက၊ လိပ်ပြာ ဝတ်မှုန် သုတ်သည်နှင့်သာ။ ကရကတ်ရည်ရွှေ၊ ဖော်ရွှေများနှင့် မြူးစား ကူးသွား၊ ပျော်ကာ ပျံကာ၊ ပြည်စိုး ဇီဝစိုး၊ ငှက်ကယ် မှာသာ၊ ကြော်ငြာသံပေး၊ ကြွေးသည့်ကမ်းနားမှာ။ လေပြည့်လာကာ၊ မြူးလာ တည့် သုတ်ဖြူးသွင်း၊ ငုံဖူးကင်း၊ ကြာနယ် ကြိုင်သင်း၊ ငှက်ချင်းပျော်ကြ ကန် တော်မှာသာ။ ဆဒ္ဒန်ဆင်လည်း၊ တိုင်းသိဘဲ၊ ကြာစွယ်ကိုစား မြူးသွားဟီလာ။

• နရီစည်းတစ်ကန်တွင် တီးရိုးတီးစဉ် စည်း ၂ချက်အစား တစ်ချက်သာတီး သောကြောင့် ၎င်းအမည်တွင်သည်။

ရံကာတည် သောင်းသောင်း၊ ခြွေရံများလှ တောင်း။ စွယ်မောင်းနီလွင်၊ ကိုယ်
ပြင်ဖွေးလှ၊ ကြော့တယ် ကော့တယ် မော့တယ် နှင့်သာရှင်၊ ၊ ကြာမျိုး
ဆန်းလှ၊ အိုင်နန်းမ စံပျော် ရွှင်တယ်ကိုလေး။ ငှက်တွေမှာလည်း၊ ရေနိုင်ဘဲ၊
ဆဒ္ဒန်အိုင် ထဲ၊ ပျော်စံ ဝဲကာရွှင်။

၈။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သန်းခေါင်သီချင်းခံ*
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ထောင်ရောင်နေကသာ ရွှေဘုန်းဝင်း၊ ညွတ်ခလာ ရာမင်းမင်း)။ (ဗွေ
သီဟာမြင့်မှာ ဖြာညီးလင်း၊ ဖြန့်ရှစ်ဆိုင် ကာထီးစင်း)။ (ဇေယျာသံကျူး၊
ညင်းလို့လို့ မြက်သာကြည်)။ (ကျွန်းလေးမည်ငယ်ကို၊ စိုးသည်ဥက္ကဋ်)။
ကောင်းညွန့်ငယ်နေစာ၊ ရှစ်မြဟွာ၊ လက်ယာသစ်၊ မြတ်သည်သာနှင့်လေး။
ကောင်းညွန့်ငယ် နေစာ၊ ရှစ်မြဟွာ လက်ယာသစ် (သစ်လက်ယာ၊ လက်ယာ
သစ်)။ မြတ်သည်သာနှင့်လေး။ ရေဖျန်း စံရွှေညီလာ၊ ဖူးပွင့်စုံစွာ၊ ဆယ်ဖြာ
တည် လန်းလန်း၊ ပြည်ပြည်ထောင် တိုင်းခန်းက၊ ရှိပန်းဆင်လာ၊ ရွှေမြေအောင်
ချာ၊ သည်သာဘုန်းပွင့်စည်၊ အမရ ရွှေဘုံပြည်။ အနန်းနန်းက၊ သိန်းသန်း
ရောင်ခြည်၊ မှောင်မလည်၊ စံတည်စံကျွန်း၊ တထိန်ထိန်၊ ဖန်ရှိန်စိန်ရောင်၊ ဝန်း
လို့လို့၊ ထွန်းလှဖြာညီးပင်။ ဘယ်ရာဝင်မှသာ၊ ပုံပြင်တူနှုန်း၊ ဘုန်းကြိုင်လှိုင်
လန်း၊ ဒီပါအောင်ခန်း၊ သိမ်းမြန်းစိုးပူ၊ ရှင်လူတည်ငြိမ်းအေး၊ ကြေညာသင်း
ပျံ့မွှေး။ သာန္တေးလွယ်ကာ၊ မျက်မြှာရွှန်းတင့်၊ မြတ်ရိန္ဒာမာ၊ စကြာနှင့်သာ။ အာ
ကာပျံနင်း၊ ဆင်မင်းစိုးရ၊ လွမ်းမိုး လွမ်းမိုး၊ တေဇာ တေဇာ၊ ခွန်သွင်းထံရင်း၊
ပုံလာစုံစွာ။ သိင်္ဂါရွှေသား၊ သိကြားဆက်သ၊ ရံရွှေသော်တာ၊ ခြယ်လှယ်စီကာ၊
စံဆောင်ဘုံမှာ၊ သူဇာတည်ပုံနှုန်းထား၊ ပုံနှုန်းထား။ ယဉ်မူရာသား၊ များအများ
လှိုင်၊ ဘယ်တူပါနိုင်။ သွန်းမြိုင်၊ ရွာပြိုင်ဆော်နှိုး၊ ဘုန်းသီတာမိုး၊ ကန်ဆည်

* ကွမ်းဖိုးထိန်းပေမူ၌ ထောင်ရောင်နေကသာ သီချင်းခံကို သန်းခေါင်သီချင်းခံဟူ၍
တွေ့ရသည်။

လှုံဖြိုး၊ သီးမျိုးစုံစွာ၊ မာလာတည် သောင်းသောင်း။ ခြွေရံများနှင့် ရုံးပေါင်း
ရုံးပေါင်း၊ ခက်ဖြာညွန့်ရှင်၊ စုံစုံလင်လင် စည်ပင်ပွားလို့၊ နတ်လူသာကြည်၊ ဆု
ရည် ဆက်ကာပန်၊ ၊ ကျိပ်မာရင့်မုံ၊ ရွှေဖဝါး စက်တော်စုံ ငယ်ကိုလေး။ ရွှေ
ဘုံသာခန်း စိန်ကြောင်လေ မှန်နန်းမှာ။

၉။ မင်းရဲကျော်စွာ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းခံ
(တရုတ်ဝန်)

ဇမ္ဗူကျွန်းလုံး၊ သိမ်းကျုံးပေါင်းရုံး၊ ဘူမိပတ်ကုံး၊ ရေမြေတောင်တော၊
ဆုံးမျှမျှ ချုံးချချ၊ ကျွန်းကျွန်းတိုင်းခန်း၊ မင်းပေါင်းထီးနန်း၊ နိုင်ငံကျယ်စွာ၊
ထူးထူးဆန်းဆန်း၊ ဝန်းဝန်း လျားလျား၊ နီးဝေးအများ၊ ပိုင်သန့်ပိုင်နင်း၊ ကျယ်
ဝန်းနိုင်ငံ၊ မင်းဝံအောင်ချာ၊ မြတ်စွာ ရွှေဘုံနန်းကက၊ ထွန်းပပ။ ညီးလင်း
ရောင်ဖြိုးနေတူယိုး။ သိမ်းမြန်းပိုင်စိုး၊ အခေါင်မိုး။ စံကာဘုန်းတန်း၊ လန်းလန်း
ဝင်းရွှန်း၊ မိုးမျှယဉ်မျိုး၊ ပုံရာမှာရှင်၊ ရောင်ထင် လျှမ်းလျှမ်း၊ မင်းခမ်းမင်းနား၊
စုံလှလှပံသာ၊ စိန်ကြောင်နီလာ များနှင့်နှင့်၊ ပွားဆင့်ဆင့်။ ကိုးပါးမျက်မျိုး၊
ဖိုးကားလွန်ကြူး၊ ခြယ်လှယ်စီကာ၊ စိုနန်းအချွန်း၊ ကွမ်းလောင်းအယွန်း၊ †၊ ထူး
ဆန်းအမွမ်း**၊ နေလား လျှပ်လား၊ ထင်မှားဖွယ်သာ၊ ရွှေနာရဏီ၊ သိင်္ဂီစံလှော်
ဖြိုး မြင့်မြင့်၊ ကံဆင့်ဆင့်။ မင်းတို့ဆောင်ငြား အရာများ၊ တိုင်းပစ်စား ယဉ်ရာ
သား။ ဖွယ်ရာထူးခြား၊ ကြူးကဲရွှန်းစား၊ ဆန်းလှထွေထူး၊ သည်မှာပုံယင်။ ရေ
လျှင်ပျော်ရွှင်၊ ကြာတင်နီးလှ၊ ကုံလုံလှုံဖြိုး၊ ယဉ်မျိုး ချုပ်တော်မူသည် ကိုသာ၊
ရွှေရာများလှ။ ဇချင်း၊ ကျူးချင်း၊ နာဖွယ်ချိုသာ၊ ယဉ်လှလုံခြုံစွာ။ နတ်ဘုံမှာလို
လည်း၊ သည်မှာရွှေဝ ရွှေပြည်သာ၊ ပြည့်စုံစွာ ဖြစ်လာ ထွေထူးဆန်း။
နှစ်များငယ်ဖြင့်၊ ပွင့်လင်းငယ်ထွန်း။ စည်ပင် ပျော်ရွှင်ဖွယ်သာ၊ နန်းအောင်ချာခန်း၊
ဘုံသာတည် နန်းတွင်း။ သင်းသင်းမွှေးလှိုင်၊ အေးကြိုင်ပန်းက၊ နှင်းပန်း
လောင်းပန်း၊ ပန်းယွန်း ပန်းသွန်း၊ နော်ဇာရွှေဝါ၊ မာလာရန့်၊ မဟာလှေကား၊
ရွှေသားပန်း သစ္စာ။ ဆပ်သွား ဒန်းနှင့်၊ အနန်း အနန်း၊ မာလာ မာလာ။

† အယွန်း = အကော့အယွန်း။
* / ကျယ်ဝင်း/ ဟု အသံထွက်ပါ။
** / အမွမ်း/ ဟု အသံထွက်ပါ။

ခေါင်ရန်းနှင့် ဇီဝါ။ နှင်းဆီသာ မဉ္ဇူပန်း၊ ရေကန်နန်း ဥယျာဉ်လယ်မှာ၊
 နန်းစဉ်ပင် ယဉ်ကျေးဆန်း။ နပင် နလှ၊ ဆင်ဖွယ်များ၊ ရွှေသားပွင့်နီဝါ။ သူဇာ
 စန္ဒာ၊ မာလာနှင့်လျော်၊ ပျိုဖော် ရွှေများ၊ ကုံးသီပျော်ပါး၊ ရံကာထံပါး၊
 ဦးထားရှိရည်၊ သာကြည်တည့် ညွတ်ပျောင်း၊ စုံစွာ ဆုမြတ်တောင်း။
 ထောင်သောင်းသင်္ချာ၊ မြိုးကာမိုးလှ၊ နယဉ်စေသာ၊ ဖြစ်ပေရလေ။ ထူးထူးထွေထွေ၊
 ရွှေငွေများလှ၊ တိုးပွားဝန်းလျား၊ အင်္ဂါစုံစွာ၊ ဆောင်ကြဆက်သွင်း၊ ဆင်မြင်းရတနာ။
 ကညာဆယ်ပါး၊ ထွားထွား ဖြူဝင်း၊ ဆောင်ဆောင်ဘုံမှာ၊ ခြွေရွှေရံကာ၊
 ဒေဝီသူဇာ၊ ပြင်လျာတည့် ပြစ်မျိုး ကင်း၊ တောက်ထွန်းဝင်း၊ နတ်နှယ်ပုံခင်း၊
 မယွင်းတူစွ၊ မူရာဂဇာ၊ တင်ဆင် ယဉ်သည်နှင့်လေး။ ပျော်ရွှင်စံစား၊ တရားနှင့်အညီ၊
 ယုတ်မိုတည့်ဖက်ကင်း၊ ဘုန်းအင်ကြီးသည်မင်း။ ပုံခိုင်းနှိုင်းရာ၊ စကြာမင်းသို့၊
 သက်တော်ရှည်မည်၊ မြဲ သည်နှင့်သာပင်။ တိုင်းခွင်မြဲလှ၊ ရွှန်းလှ နုပျိုပျို
 ငယ်ကိုလေး၊ ပျော်ရွှင် စံစား၊ ရေစာများ၊ ဘုန်းလှိုင်ပွင့်ငြား၊ မြိုင်မြိုင်သား
 စည်ပင်။

၁၀။ တောတောင်ဘွဲ့သီချင်းခံ
 (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

စုံသာမြိုင်လယ်၊ လွမ်းဖွယ်တစ်ခန်း၊ ယဉ်ပုံဝေ၊ ထွေဆန်းလေး။ ရော်
 မြန်းရွက်ကျင်၊ ညိုလွင်တည့် မောင်းပြေပြေ။ သာသာ လေညင်းဆော်လှုံ၊ မြူး
 လာယုက်သန်း၊ ကြန်ကြန်ရွှေငုံ၊ ပန်းမူန်နံ့ ကြိုင်လန်းလန်း။ ဖန်နန်းစကြာ လှဲ
 မိုန်၊ တိမ်က တင့်ရဲ၊ ဆင်လို့ အနဲနဲ။ ကွဲကြေ ကြွေဆွေးလှလှဖွယ်။ တစ်ပင်ပျံ
 လှယ်၊ မြေယံဝယ်၊ ရွှေယင်ပေါင်လယ်၊ ဖိုမမောင်မယ်၊ ကျူးတယ်ခေါ်သံသာ
 နှင့်လေး။ ကိုယ်လုံးမြစေ၊ သိုက်ရွှေညှိနန်းလယ်မှာ။ ပန်းလွှာရည်ရေး၊ နီလာ
 သွေး၊ မြူးပျော်ကာကြွေး၊ ဖော်ညီစေး။ လှမ်းခြေယူနေ၊ ပူဝန်လေး။ ကျေးငှက်ကယ်၊
 ညာဘယ် တောင်နှင့် တောငယ်မှာ၊ လွမ်းရန် သွယ်သွယ်၊ ဆင့်အောင်ရင့်ရွှ၊

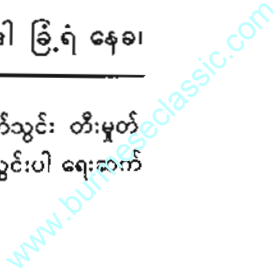
* ၁၁၈၁ခု၊ နန်းတော်တောင်လေသာဆောင်မှာ အရှင်(ဘကြီးတော်မင်း)အမိန့်
 တော်နှင့်ရေးရသည်ဟု မြစာ တွင်လာရှိသည်။
 † မြစေ = မြပင်။

ကူ လှိုတစ်ခန်း၊ မြူးကြအဆန်းဆန်း။ ရှုတိုင်းငယ်ထွေ၊ ဖွဲ့ရေးငယ်သာ ပန်း။
 နွေဦး သာစွ လှိုင်ညို၊ သင်းတဲ့ရာသီ၊ နှင်းလဲဖြာစီ၊ ရွှေကိန္နရီ၊ နွဲ့မှီတည့်ပျောင်းမြန်း၊
 ပတ်ကုံးငယ်ဆင်ကာ၊ မှုန်ပြာပြာ ရောလှိုသန်း။ စံခန်းလေ၊ လျှံလန်းလေ၊
 ဘယ်မှန်းလေ၊ တိမ်ဆိုင်းလေ၊ တိမ်လှိုင်းလေ၊ ဝေမှိုင်းကာ မြူးလှိုလှိုဆင်။
 နရန်းကျောက်ပြင်၊ ရေရှင်တည့် မြဲလှိုလှို။ နွဲ့စိုစို စိမ်းလန်းရင့်။ ညှင်းခင်းမည်
 ပြား၊ စုံစွာ စုံစွာတည့်ခြားခြား။ ရွှေဝါး သိုက်မြင်နွယ်၊ သွန်းသွန်း ညွန့် သွယ်
 သွယ်ငယ်ကိုလေး။ နန်းနှယ်သာ၊ ဝေယန်ထင်မိ၊ မှားလေအောင်။ တောတောင်
 သီဒါ၊ တင့်လှိုင်ပွင့်ဆိုင်း၊ ကြိုင်နံ့မဆုံး၊ မြိုင်ကပန်းဂမုန်း။ တိမ်လွှာငွေနှင်း၊
 လေသွင်းရစ်သွဲ့၊ ဖျော်မြေတည့်ငယ်ကို၊ ကြေကွဲဖွယ်စေသာ။ ရင့်ရင့် ဖြိုးဖြိုး၊
 ဖိုး ခေါင်မယ်လျှ၊ ဒေါင်းငယ်မှာ၊ ဖော်ရှာ ခေါ်ကာ၊ ကြော်ငြာ ကျူးအေး၊ ကြွေး
 မြည်သံသာ၊ ရွှေပင်နား၊ စုံယံလေမြိုင်ဖျား၊ ဖောင်းကား တမာ၊ ခေါက်ရှာတည့်
 သောင်းသောင်း၊ ခြွေရံများနှင့်၊ ရုံးပေါင်း၊ ရုံးပေါင်း၊ ဝတ်ရည်မျှရုံ၊ ငွေခုံရွှေမြို့၊
 တူစုံနွဲ့လို့၊ သက်ပြိုင် ဝေလှယ် ချစ်တယ်နှင့်သာ။ ထုံးသီဒါခင်း၊ အိုင်မင်းချမ်း
 မြ၊ နှိုင်းတမ်း နှိုင်းတမ်း၊ ဖွေရှာဖွေရှာ၊ မည်ရေးမည်ရေး ကုဏ္ဍလာ၊ မန္တာတူခင်း၊
 ငါးမည်ကြာ မင်းလှိုင်။ ကြည်ကြည်ဝေမြိုင်၊ ရေစိုင်တည့် လျှမ်းလျှမ်းဖြိုး၊ လျှမ်း
 လျှမ်းဖြိုး၊ ပန်းမာလာမျိုး၊ မစိုးသော်ကာ၊ ရွှေဗျာပါယု၊ မိုးဆွေ သင်းဆွေတည့်
 ဆွေးလှိုင်ကြူး၊ မဟာလှေကား၊ ဆပ်သွားမဉ္ဇူ၊ ပျဉ်းဖြူတည့် အနန်း၊ ပုံယင်များလှ၊
 နှင်းပန်း လောင်းပန်း၊ နံ့ကြွယ်ပျံ့လှယ်၊ ရဂုံပျော်ဖွယ်၊ ဖော်မယ်စေးလို့၊ တုံ
 နိုင်ဖန်ရေး၊ သည်းကြွလှပြန်အောင်၊ မိုးမာန်ဖွဲ့မှာ ပြိုမဲ့ခုဟန် ဆောင်
 တယ်ကိုလေး၊ လွမ်းနှောင် သွယ်လျား၊ ဖြေတော်အား၊ တမ်းယောင်ပျော်ပါး၊
 မြင်လာသား စေပင်။

၁၁။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းခံ*
 (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

ဇေယျာရွှေမြေ၊ ယဉ်ရေ ခွေဝန်းလျား၊ ရှုဆန်းပြား။ သီဒါ ခြံ့ရံ နေဓ၊

* “ သီချင်းခံကြီး (စုံသာမြိုင်လယ်)တွင် စောင်းကြိုးပတ်သာသွတ်သွင်း တီးမှုတ်
 သည့်အသံနှင့်တကွ ရေးရဦးမည် အမိန့်တော်ရှိပြန်၍ အသွက်အသွင်းပါ ရေးဆက်
 ရကြောင်း”မြစာတွင်လာရှိသည်။

စံရာရွှေနန်း၊ ကြူးလွန်ကဲမြင့် အရောင်ဝေ။ ထွေတယ်လေ မေ့။ မဇ္ဈမျိုးမြေညာ၊ ရွှေမေရ ဗွေချာ၊ သည်မှာနှုန်းနှုန်း။ ဖြာလန်းဖြာဝေ၊ ထောင်ရောင်နေ၊ မှောင် ရွှေရှောင်သွေ၊ လင်းလာထွန်းသို့၊ ချီးပဲကုန်နိုင်ငြား။ များဆင်ဖြူ ယာဉ်ညင်နှင့် သာ၊ ကျွန်ဝင်ခ ရှိဦးထား။ သူမတူ ခယစေသာ၊ ရေမြေနှံ့ တေဇာအာဏာ၊ ဝေ ယန်မြင့် အာကာဗွေချာ၊ ရွာလာ ထန်စွာ၊ ရွှေဗျာ ဦးထား၊ ဆင်ကာ ညွတ်တွား၊ နှင့်စေနှင့်စေ။ သွေငံနိုင်၊ လျင်စွာထန်စွာ၊ ကြေညာနဲ့ ပြည်လျှမ်းငယ်များသွန်းမြိုး ဖျန်းလောင်းကာ။ ဒီပါလုံး ဆယ်ကြာညွန့်၊ ဆင်ရာ ဆင်ပန်း၊ ဘုန်း သီတာ ဖျန်း၊ ရွှေပြည်နိုင်ငံ၊ ချမ်းငြိမ်း အေးအေး၊ ဆေးဆေး လေးလေး၊ သာ ယာစည်ဖြာ။ ဘုံမြင့်မော် စံဗွေသီဟာ၊ တင့်ရောင်ရွှန်း ဝေဝေဆာဆာ၊ ဝတီ သာနန်း၊ ဆိုရာမှန်းလေ၊ မတူထွေဆန်း၊ သာဝေမော်ဝယ်၊ ဖော်အညီလာ၊ စီကာ ရွှေ ဝန်းရံများခ။ ညာနေသူ၊ ကေသွယ်သီလေ၊ နေနတ်နွယ် ပီပီညွန့်၊ မြူအငွေ့ လွှာ၊ ကျေးအမြေတာ၊ ဘယ်မှာငဲ့တုံရာ။ မြေချာလွန်ဝေး၊ ကျွန်းဦးစုံစွာ။ အံ့ရာ ခမ်းနား၊ ထွေဆန်းပြား၊ နိုင်နိုင်ငံ ဝန်းလျား၊ သူတိုင်းကာ။ ပြည်ပြည်မင်း၊ ပန် ရာဗွေလယ်၊ မြေမြန်ချာ အောင်မြေကြော့၊ ဧရာမြ လျှံဖြာကူး၊ မင်းဝံတောင်ရင်း မြိုး၊ တင့်မျိုးကြူး။ နူးငယ် လျှံဖွယ်၊ တောင်နယ် ရေနှင့်၊ လွမ်းရန်များတယ်၊ သွယ်သွယ်ကိုလေ။ သောင်ငွေ မှောင်ရွှေ၊ ရောင်ဝေ လင်းထွန်း၊ ပျော်ဖွယ်လွတ် ကျွန်း၊ ပျံ့လေသွဲ့မှာ၊ ညိုလဲငယ် ဖြူရောင်ပြာရောင်၊ မယ်မောင်တို့ ချစ်ရေး ငယ်မြန်း။ ကူးသန်းနွဲ့ပျော်ကာ၊ တောင်မန်းငယ် သာ၊ သီဒါသွန်းသွန်း။ ဖြာ ရွှန်း ညာလေ၊ ကန်မင်းငယ်မှာ၊ လျှံလင်းငယ်သာ ထွန်း။ များလွန်း စိမ်းလန်း ကြည်၊ ဝတ်ရည် သင်းမြိုး၊ မြိုင်မင်းဦး၊ ငုံရွှေ မှန်ခြေ ထုံလေညင်း၊ သာပျံ မာလာ၊ သိင်္ဂီလေ။ ညိုပြာဖြူဝါ၊ ရေကြာမျိုး၊ လွမ်းမိုးကာသာ။ တမ်းမျှော်ရာ၊ ဖော်ကွာနှင့်သာ၊ ခေါ်ကာတည့် ရွှန်းစား။ ဟင်္သာမည်ပြား၊ မယ်ညိုသား ယင်ပေါင်။ ပျော်အောင် ဖော်ဆောင် ခေါ်နှောင်၊ အေးပင် ကြွေးရင့်ကျူး။ ဓမ္မူ မြေမျိုးလေ၊ မတူ ထွေထူးလေ၊ တစ်မူ ကြည်နူးဖွယ်၊ မဟာလှေကား၊ ပင်ယံ နားလေ၊ ဗျာပါ ဖြေငြား၊ ပြေနိုင်ပါလွယ်။ နယ်နန္ဒာ ကန်သာရေလျှံ၊ ဝန်းကြည် စိမ်းလဲ၊ ဖန်ရှိန်ညို၊ တိမ်မိလ္လာသွယ်၊ ကန်အောင်ပင်လယ် သာစွ၊ ကျယ်တပြန် ပြိုင်၊ ဘယ်မတုံနိုင်၊ လှိုင်လှိုင်လှပုံရာ။ ရေစာလွန်ပေါ၊ များလျားစုံစီ။ ခါမှန်

ရာသီ၊ သွန်းညိုဖြိုးလို့၊ မိုးနွေယံစဉ်၊ ကြိုးစွေလျှံလင်။ သာနထွေထွေ၊ ရှုလေ လေ တင့်၊ စံဗွေ မှန်ရွှေ၊ ညာနေ ကြည်ရှင်း၊ အိုင်မင်း တောင်သမန်၊ မြတ် ဟန်လေ နတ်ဌာန်၊ မန္တာကီနီလဲလို့၊ ဆိုယောင်ထင် တွေးငြား၊ ခု မေးမှား။ များ ငယ် အံ့နိုင်၊ စည်မြိုင် ဖြာဆင့်၊ ပွားတယ် များတယ်၊ သွယ်သွယ်ကိုလေ၊ ယူနေ ဖြူစေ ကြူထွေ သင်းသင်း၊ ဆယ်မည် မင်းမင်း ကျင့်ရာ ဆင့်ကာ၊ ညီလှငယ် မှန်နေ ဖန်ဝေ၊ မြန်မြေလုံး ထွတ်ဦးငယ်ထား။ တိုင်းကားချမ်းငြိမ်း သာ၊ ရှင် လူ ကြည်ဖြူ ပြည်သူပေါင်း၊ ကြွယ်ညောင်းဖြိုးလှ။ လှူဟန်များထွေ၊ နေနွယ် ဝံသာ၊ ဘယ်မှာ ဖွယ်ရာ တွယ်တာင့်၊ လွယ်ကာပုံ ဖျော်ဖြား။ ကြင်ကြင်နာနာ၊ ကျူးကျူးအေးအေး၊ ဆေးဆေး လေးလေး။ စဉ်ကာယုဉ်လာ ရွှေငွေ ရတနာသာ၊ သည်မှာ စုံစွာ ပုံလာရ၊ ပြောထူ မောသူ၊ သယ်ယူခွင့်ကုန်နိုင်ပါ။ ဝေယန္တာ၊ မြေမြန်ချာ၊ နေဖန်ဝါ နှိုင်းတမ်း၊ ခြယ်ကာ လှယ်ကာ၊ ဖွယ်ရာ ထူးဆန်း။ နန်း အောင်ချာ၊ စိန်ကြောင် ခြယ်နီလာ၊ သိင်္ဂီဓမ္မူရောင် မှန်း၊ လျှမ်းတင့်တင့်၊ ပွား ဆင့် ရွန်းလန်း၊ မြူးထောင်ခြည်၊ မှောင်နှည်နှင့်သာ၊ ပျံမည်ခန့် ထွေဆန်း။ ရာ ပြည်ထောင် ပြည်ထောင်တိုင်း၊ နိုင်နိုင်ငံမင်းပန်း မြန်းစုံကာ၊ ဖြူပြာမူရာ၊ သူ ဇာနန်းထား၊ ခုတွေးမှား၊ တင့်ဟန်ဖျော်ဖြား၊ ယဉ်ရွယ်စေသာ၊ မှန်း တောင် ညာ မော်၊ သုံးရွှေ ဝန်းခ၊ မြေမြေ သပြေသပြေ၊ ညွန့်လေ မသွေ မသွေ၊ မြန်ဘောင် သာထွေ၊ ပြန်ဗွေကွန်မှာ။ ထွန်းလျှံဖြာ မိုးဖျား၊ ရေမီးသာ၊ ရောင်တော်ထွေ ပြား၊ ကြူးလွန် ပွားဆင့်၊ ကဲမြင့်လေလေ၊ ရွှန်းတင့်ဝေဝေ၊ ရှင်တော်ရာမွေ၊ မြတ်ဆံကေပွင့်၊ များလေပုံမိုး၊ မောင်းရွှေရေမီး၊ အံ့ရာလွန်ပုံချီး၊ ညီးတေဇာ၊ သည်သာ သည်မှာ၊ ကြိုလာကြိုငြား၊ ဘုန်းတော်ကိုယ်စား၊ ကြည်ဖွယ်သာနှင့် အလွန်ပင် ရေသော်ဖြင့်။ မှန်ကူ မြတ်ဆူဆူပေါင်း၊ လျှံလူ ရောင်နွယ်၊ မိုးယံ ကယ်၊ ညာဘယ်ဝန်းလျား၊ တေဇာနဲ့ ရှင်စောဘုရား။ နေနှုန်းထား၊ ရွှေဘုန်းအား၊ သည်သာ သည်မှာ၊ တည်လာထွန်းငြား။ မာန်မြူမမှန် သိင်္ဂီ၊ ယာမာထင်ရ၊ နှိုင်းဖွယ်နှိုင်းဖွယ် ကိုလေ ကိုလေ။ ဝေးလွန်း ကျွန်း နိုင်ငံခြား၊ ခုံ ရှိမှကြာ၊ တင်လှုံကာ၊ များပုံရာ ပဏ္ဏာနှင့်သာ၊ ဆယ်ဖြာတည့်ဦးထား။ ရွှေငွေ ဆင်မြင်း၊ သည်ရင်းသော်တာ၊ စံရာ ရွှေညီလာ၊ သီဟာ ဘမရာထား။ မိုးမြင့်မြင့်၊ ကိုး ဆင့်ဖြန့်ဝန်း၊ ထီးဆိုင်ဆိုင် ရောင်ပြိုင်နှင့်သာ၊ စည်မြိုင်လှ

လင်းထွန်း။ ဘယ် ပြည်ထောင် ပြည်ထောင်တိုင်း၊ နှိုင်းဆွယ် စံကျွန်း၊ ကောင်းညွှန်း ဆိုကာ၊ ဧရာ အဏ္ဏဝါ၊ ဗိုလ်ပါပေါင်း၊ ငြိမ်းမှုသွန်းလောင်း၊ လေရေမြေ စောင်း၊ ရဲယုံကျွန် ပေါင်း၊ သူပြုလာစေ၊ နှင်းနေမောင်းသို့၊ တုံ့နိုင် အကြေ အကြေ၊ ရွှေ့ယိုင် အကြေ အကြေ၊ ခု ဖန်ရေရေ၊ လွင့်လေ လွင့်လေပင်။ ရာရာဝင် မပြု။ ရှေးက ငယ် ကြားဘူး၊ ကြံပေရ ရွှေမြေတိုင်းသူ၊ ကယ်ယူခွင့်၊ သည်မှာ ဘုန်းပန်း၊ ပျော်ခန်းသာထွေ၊ ရင်းနေ မှန်လွန်းငြား၊ ကြော့ရွှန်းစား၊ ညီလှငယ် ရွှေညီရွှေ ညီ၊ ကေသီလုံး ထွတ်ဦးငယ်တင်။

၁၂။ ရတနာပူရ အင်းဝမြို့ဘွဲ့သီချင်းခံ
(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)^၁

ဘုန်းထူးဝေဆာ၊ တောင်ညာ တောင်ညာ တောင်ညာကျွန်းမှာလေ၊ ထွန်းလင်းလှုံဖြာ၊ အောင်ချာတည် မင်းဝံပြည်။ သံသံဝါ ကျူးရင့်ရင့်၊ ဘုန်းပန်း ဘုန်းတန်း၊ ရှင်တော်တည့် ဟောရည်ညွှန်း၊ ရွှေခွန်း ဟတယ် ပြတယ်၊ ရွှေဝ ကြငှန်း၊ ဆင်ရ ရွက်ဦးပန်း၊ မြင်းမိုရ်ချာ ဖူးညွှန်ညွှန်နယ်၊ ရေကြည်သီခါ ခုနစ် ခွေကာ၊ တောင်စဉ်ရံကာ ဝန်းလို့လို့ပင်၊ မှိုင်းမှိုင်းညိုဆင်၊ မြင်တိုင်းမြဲရောင် ခြည်။ ပန်းလောင်ခွေသွင်း၊ စမုန် ဆင်း။ မင်းဝံတောင်ရင်း ဧရာ ခင်း၊ စိမ်း ကြည်လဲ့ရှင်း၊ ယမုန်ကျင်း။ ပေါင်းယုက်ကာ ဆုံကြ၊ ကျွန်းထိပ်ဦး ငယ်မှာ၊ စိး ဝင် နှုန်းအင်၊ မြရည် ကျသည်၊ တောင်ကျွန်းဖား၊ လိုဏ်က ဖောက်လျှိုးသွား။ ခပ်သိမ်းငယ်လူ၊ သောက်ချိုးငယ်ငြိမ်း။ မော်ယွန်း ဗွေလယ်အောင်ချာ၊ ထွန်းလို့ ဝင်းဝါ၊ ကိုးဖြာရောင်ခြည်၊ ဝန်းလည်တည့် ညီးညီး၊ မြတ်နန်းဘုံသာ၊ ရောင် ဖြာထွန်းလို့လင်း။ စံခင်းလေ၊ လျှိုဝင်းလေ၊ ဖြူဝန်းလေ၊ စံကွန်းလေ၊ လျှိုထွန်း လေ၊ ရွှင်လန်းရာ ထူးမြတ်လှသည်၊ ဘုန်းပန်းလှိုင်ဖြာ၊ ရာမင်းမင်းထွတ်မှန်ကူ။ ကြည်ဖြူသာ များလှလှ၊ ထီးတစ်ရာဆောင်း၊ နိုင်ငံနိုင်ငံတည့် ညွတ်ပျောင်း၊ စံ ခန်း အောင်မြေဘုံတွင်၊ ပြည့်မျှ ဝန်းကျင်၊ ကျွန်းခွင်ဇေမ္မူ၊ သိမ်းယူတည့် စိုး မြန်း၊ ညွှန်လန်း ကျက်သရေ၊ မှောင်ဝေလင်းဆင့်ထွန်း။ မြောင်ရွှန်းလေ၊ ရောင် လန်းလေ၊ တောင်နန်းနေ၊ စံကျွန်းလေ၊ အောင်ပန်းလေ၊ မော်ယွန်းဗွေ၊ လင်း

၁။ ဖျသီးဆယ်ရွာစား ဦးလွမ်းပြေ - သဗ္ဗ။

ပွင့် ရောင်ခြည်၊ ရွှန်းရွှန်း ဝေမြိုင်၊ လှိုင်လှိုင် မွှေးကြူကြူ။ မဇ္ဈာန်ဖူး သို့သို့၊ သုံးရွှေရံများ၊ တင်ကာ တင်ကာ တည့် ညွတ်တွား၊ ခေါင်ဖျားထွတ်ရာဇာ၊ ရှေး မင်းစကြာ ပင်ငယ်ကိုလေး၊ နှုန်းစပ်ကာတူ တူတူတင့်၊ ထုံးစံ ညွှန်းရန် မျှသာ၊ ခုမှာ မြင်ရ မှတ်စွဲ၊ ရွှေဝ မြတ်နန်းထံ။ ဘုန်းတော်ပသည်၊ ရာများ ထွတ်ဦး ကိုင်။ မြင့်မြင့်ဖြိုးဖြိုး၊ ညွှန်ဝေယန်နန်း၊ နှုန်း နှုန်း နှုန်းငယ်မှာ၊ စိန်သာစိမ္မာ၊ လျှိုဖြာ ထွန်းလင်း၊ နှုန်းစံရာခင်း၊ ဝေယန်မင်း၊ ပုံမသွေယွင်း၊ ကိုးပါးမျက်ရှင်၊ ရောင်ထင် ရောင်ထင်၊ မှောင်စင် ညီးမျှလင်း။ ဘုံမြင့် ခေါင်ချာ၊ တိမ်ပြာထဲက၊ သက်လာ ပေါက်လာ ရောက်လာသည့်နယ်။ လျှမ်းလျှမ်းငယ်လေ၊ လျှမ်းလျှမ်း ဖြိုးမျှ၊ ဘုန်းမိုး ဘုန်းမိုး၊ တေဇာ တေဇာ၊ တောင်ကျွန်းခွင်လုံး၊ တမ္ပဒီပါ၊ ကြေညာ ရန်မျိုး၊ ဦးသာ ညွတ်လျှိုးနိမ်။ ပြည်လုံး စည်ပင် သာရွှင်၊ လူရှင် တည့် အေးအေးငြိမ်း၊ အေးအေးငြိမ်း၊ စံကာပျော်ရေး၊ သီးအခြားခြား၊ မင်းပွဲစုံ လင်း၊ သံညောင်း အေးရွှင်ရွှင်၊ တီးသာယာခွင်း၊ စောင်းငြင်း တေတျာ၊ စဉ်ကာ ယှဉ်လာ၊ သာယာ ကြွေးလို့ဆန်း၊ ပျံ့မွှေးငယ်သာ၊ ယဉ်ရာရွေးလို့၊ ထောက် သည် ကောက်သည် လျှောက်သည် နုချိုချို၊ မြင်းမိုရ်ထိပ်ဝယ်၊ သုဒသ ပြည်ကြီးနယ် ကိုလေး၊ ဘုန်းတော် ရောင်ပြေး၊ ပျံ့ကြူမွှေး၊ ရန်မပြုဝေး၊ လွင့် မြူမွေးလို့ စင်။^၂

၁၃။ တောဘွဲ့သီချင်းခံ
(ဖျသီးဆယ်ရွာစား ဦးလွမ်းပြေ)

တောဟေဝန်တောင်၊ သာခေါင် သာခေါင် သာခေါင် ကြူးလှလေ။ ပန်း မျိုးထူးထွေ၊ ရေတိုင်းအံ့ဖွယ်သာ။ နီရွှေဝါ စိမ်းလန်းရင့်၊ ပန်းသွန်း အနန်း၊ သဇင်နှင့်သာ၊ သဇင်နှင့် ဆပ်သွားပန်း၊ လေဖျန်း သွေးလျှင် ဝေလျှင်၊ ကြိုင်

၁။ လင်းမြူမွေးလို့စင် - ဟာသာသဗ္ဗ။
၂။ လေဖြန်သွေးလျှင်အေးလျှင် - ပြုံး၊ နန်းထွက်။
* “အေးအေးငြိမ်း၊ တိုးဆင့် ဘုန်းမိုးဘုန်းမိုး၊ သီတာသီတာ၊ ပြည်လုံး ရွှင်ဖြိုး စည်ပင်သာယာ၊ ယာမာတူယိုး၊ နှုန်းရာသာမျိုးစုံ၊ ရွှေဘုံပြောင်ပြောင်၊ ဆောင်ဆောင်တည့် ထူးထူး ခြား၊ ဝေယန်လေခေါင်ဖျား၊ မိုးသိကြားသွင်၊ ရည်တူစံရွှင်၊ ကျွန်းကျွန်းတိုင်း ခန်း၊ ဘုန်းရောင်ခြည်လွမ်း၊ ပြည်တစ်ရာနန်း သိမ်းမြန်းစိုးပိုင်၊ နိုင်ငံတည့်ကျယ် စွာ၊ သာယာထွန်းပ၊ ညီးလင်းရွှန်းပြောင်၊ မြေချာကုန်အောင်၊ ပြည်ထောင်မင်း ငယ်တို့၊ သစ္စာရွက်ပန်၊ သက်နုစုပုံ လာ၊ သုံး ဘုံရပ်ကယ်မှာ၊ နတ်လူတို့ မှီခို ရာငယ်ကိုလေး၊ နောင်လာဝေး၊ ပျံ့ကြူမွှေး၊ သစ္စာတော်လေး၊ ပွင့်မည်ရေးပင် မှန်။” ဟူ၍ မြန်ညွှန် (၇)တွင်ဖုကွဲ

မွေး ပျံ့ရှား၊ ပင်မြင့် ပန်းစံကား။ မွေးကြူကြူ၊ သင်းပျံ့ပျံ့စွာ၊ ထွေထွေလာ
လာ၊ ဝေဝေဆာဆာ၊ စံပယ် လေတ္တာ၊ နော်ဇာ ရွေ့ဝါ၊ မာလာသိင်္ဂါ၊ ရွန်းတင့်
တင့်လေ။ နှင်းနှင့် မိုးဆွေ သင်းခွေတည့် ပန်းရင်းမာ။ ဗျာပါယူပန်း၊ ထွေထွေ
ဆန်း၊ စွယ်တော် ခေါင်ရန်း၊ ဝေဝေလန်း၊ နှင်းဆီသာ ဒန်း၊ ရွှေနွယ်ပန်း၊ မွေး
မြတ်စွာ၊ နံ့သာ ပင်မြင့် နန်းငယ်မှာ၊ တူသာ ယှဉ်ကာ တွဲတယ် နွဲ့တယ်၊
ကိန္နရီ ဖိုမ၊ ရွှင်ကြ အကြူးသား။ ပတ်ကုံးငယ် ညို၊ တောလုံးငယ်သာ မှိုင်း၊
ပင်တိုင်း စဉ်ကာ ယှဉ်ကာ၊ စိမ်းရင့် ရွှေငြာ၊ ထွေထွေ လာလာ၊ မွေးစွာတည့်
လှောင်းလှောင်း၊ ငှက်ပေါင်း သံသာ၊ ကြော်ငြာ အေးရင့်ကျူး။ ခေါ်ထူးလေ၊
ပျော်မြူးလေ၊ ကြော်ကျူးလေ၊ ကြော်ကျူးလေ၊ ပျော်မြူးလေ၊ ပင်ကူးကာ
သန်း လို့လို့ပင်၊ လွမ်းဖွယ် စေပင်၊ မြင်တိုင်း အံ့ဖွယ်ကို။ လေချိုချို
ဖျန်းပင်သာ ဖျန်းလှ၊ တောပန်းနံ့ပေါင်း ကြိုင်စွာ ကြိုင်စွာတည့် လှောင်းလှောင်း၊
အင်ကြင်း စုံစွာ ငုံကာ၊ နှင်းနှင့် သစ္စာ၊ ဇီဝါမှာ၊ မွေးစွာတည့် လှောင်းလှောင်း၊
ပန်း ပန်းထိမ်ငို၊ ဆိုဖွယ်သာ များလှတောင်း။ ကြိုင်တောင်းလေ၊ လှိုင်တောင်းလေ၊
မြိုင်တောင်းလေ၊ သာထွန်းလေ၊ ဖြာရွန်းပေ၊ လေညွှန်းရာမွေးရနံ့ကြူ၊ စံကား
လှိုင်ကြူ၊ မဇ္ဈနှင့် ပန်းခတ္တာ၊ ဖြာဖြာသာ စိမ်းလန်းရင့်၊ ဖူးတစ်ခိုင်လုံး၊ ဝေဝေ
ဝေဝေတည့် ညွတ်ရုံး၊ တိမ်လုံးတည့် လျှပ်ခြည်နွယ်၊ မိုးလုံး ပြိုမည့်နွယ်ငယ်ကို
လေး။ လွမ်းဖွယ်သာ ဟေဝန်တောင်က၊ မှိုင်းပါတယ်။ ညကို၊ မြလို၊ ကျယို
မည့်နွယ်၊ ရေပေါက်ပုလဲ၊ စွေလို့ တဖွဲဖွဲ၊ လေပြည်ဆော်ဖျန်း၊ တောပန်းမွေး
လှ၊ ကြင်သူဝေး၊ ပူဆွေးဖိုစေသာ။ ညိုညို၊ မှိုင်းမှိုင်း၊ သုံးထောင် သာလှ၊ တော
ငယ်မှာ၊ စုံကာ၊ ငုံကာ၊ မှုန်ရာ စုပေါင်း၊ မြူးဟီသံညောင်း၊ အလွန်ပျောင်း။
စာမရီ ခေါင်း၊ တိုး အောင်း ဆင်မှာ၊ ရံကာတည့် သောင်းသောင်း၊ ခြွေရံများ
နှင့် ရုံးပေါင်း၊ ရုံးပေါင်း၊ ထွက်စဉ်စံကာ၊ ဖို မ သံသာ၊ ကြော်ငြာ ကြွေးလို့၊
ချစ်ဖွယ် ချစ်ဖွယ် ချစ်ဖွယ်နှင့်သာ။ ဆန်းဆန်းငယ်လေ၊ ဆန်းဆန်း တိုးဆင့်၊
ပန်းမျိုး ပန်းမျိုး၊ စုံစွာ စုံစွာ၊ ပင်တိုင်း မြလို၊ ရွေ့ရွေ့ ဝါဝါ၊ ထွေရာယဉ်မျိုး၊
ထူးလို့ သာမျိုးပုံ။ ရဂုံကိုင်၊ လှိုင်လှိုင်တည့် မွေးမျိုးဆန်း၊ မွေးမျိုးဆန်း၊ ကြေ
ညာ ကျော်သန်း၊ နတ်ပန်းသက မဇ္ဈရွေပင်၊ ကြာတော နှင်းဆီပင်။
မန္တာအိုင်နန်း၊ ထူးဆန်း ထွေထွေ၊ ရေသော်တည့် ပုံဖြင့်၊ ကုန်စင်များလှ၊ ကျူးနွဲ

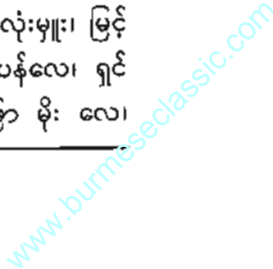
၁။ စိုလို့တဖွဲဖွဲ- ပြူး၊ နန်းထွက်။

ကျူးနွဲ၊ ပျော်ကာစံရွှင်၊ ဖိုမ လွန်းကြင်၊ တူပင်နွဲလို့၊ တွဲတယ် နွဲ့တယ် တွဲ
တယ်နှင့်သာရှင်၊ သုံးထောင်တော၊ တိမ်ကြောနှင့် မြူမင်းလွင် ငယ်ကိုလေး၊
မှိုင်းရီ ဝေလည်း၊ မြေနိုင်ဘဲ၊ သက်တင် ရောင်ရဲ၊ တိမ်ညိုထဲမှာ ဆင်။

၁၄။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းခံ
(ဇာဆိုတော် မယ်လုပ်)

ရဝေနန်း စိန်ကြောင်ဖန်ရောင်ဆန်း ထွန်းပထိန်။ ဗူဦးရာနှိမ်၊ အာ
လိန်မြင့်ဘုံလယ်၊ စံပယ်စိုးမြန်း၊ ဝေယန်မိုးနန်း၊ သည်မှာ လွန်ထူးဆန်း၊ ထွန်း
လို့ညီး။ မပြိုင်နှုန်း ရာ၊ အာဏာ တေဇာ နှံ့စေသာ၊ သာနု အောင်မြေချာ။
တက်နေဝါသူရိန်၊ မြတ်အာဟိန်၊ နွယ်တော်ရိန်လေ၊ ဘုန်းရောင်ခြည်၊ သောင်း
ဗွေလယ် အံ့နိုင် ဆုံအောင် ကြုံရအထူး၊ တေဇာ တက်လျှမ်းမြူး။ ပြည်ပြည်
ထောင် လျှိုးဝပ်ကြလာ။ စုံကြာ မုံအာ၊ ဆယ်ဖြာပန်ဆင်၊ သာယာ စံရွှင်၊
ကျွန်တော်ခံဝင်၊ ဘယ်ပြည် ဘယ်မင်း၊ ဦးညွတ်ခ ပန်တယ်သာ။ ဆင့်ဆင့်
ပဏ္ဍာ၊ ထွေရာ ပြည့်ပုံယင်၊ မြင်းဆင် များတောင်း၊ စိုးမိုးကံကြောင်း၊
ဖော်တစ်ရွေပေါင်း၊ ပျော်ဖွယ်များတောင်း၊ ခေါင် အချာစိုး၊ ထောင်ရာဖြိုးဝေ၊
နေနှုန်းနန်း ဆိုများ၊ ကြူးကံဆန်းပြား၊ တိုင်းကား သာရွှင်ကြ၊ တန်ခိုးငယ်ပေါ်၊
ကြူးကျော်လေ၊ ဘုန်းတော်လေ၊ ပတယ် ပတယ်၊ နေလ တစ်သန်း ပြိုင်ကြ
ဖက်နှုန်းနန်း။ ထက်ခန်းငယ်ဗွေ၊ ဘဝဂ်ဆုံးငယ်သာ ချင်း၊ ဘယ်မင်း စဉ်လာ
ယှဉ်ကာ၊ ကြားရဖူးပါ၊ ရှေးဆက် ထုံးလာ၊ ဘယ်တူနိုင်ပါ။ တောင်ညာ ကျွန်း
တွင်း၊ ဘက်ကင်းငယ် ရွေ့ဉာဏ်တော်၊ ထင်ပေါ်လွန်ချီးနိုင်၊ ကြူးအံ့မျိုး။ ရှည်
ကြာ ဖြိုးဝေ၊ အောင်ချာ စိုးပေ၊ ခေါင်ချာ မိုးနေ၊ ရာပြည်မင်း လေ၊ ရွေ့စက်ရင်း
လေ၊ ခွန်ဆက် သွင်းပေ၊ ကျွန်း ချက်မ အောင်မြေချာ၊ ပွင့်ဆု မှန်စွာ၊ နောင်
လာတည့် ဧကန်၊ နိုင်ငံတိုင်းလုံး၊ သာယာခြံမဲ့အုန်း ပြောစည်ပင်၊ ဝန်းကျင်
တိုင်းသိ၊ ရွေ့ငွေပြည့်ဖြိုး၊ အင်္ဂါ အင်္ဂါတည့် စုံညီ၊ ခေါင်ဖျားသူရိန် သော်တာ၊
ဆန်းလို့ထွန်းဝါ၊ ချမ်းမြ လင်းဖြာ၊ အောင်မြေလယ်ချာ။ ထီးရာလုံးမှူး၊ မြင့်
ဖြူးငယ် ရွှေဘုံ၊ စိန်ငုံ ဖန်ရောရာ ဖြိုးပြည့်လျှမ်း။ အောင်ဆု ပန်လေ၊ ရှင်
တော် ထံလေ၊ ကိုယ်တော် ဉာဏ်ပေ၊ ကြည်ယုံဖြိုးဝေ၊ ဆယ်ဖြာ မိုး လေ။

† ချင်း = ချင်းနင်းရောက်။

ကွယ်ကာကိုးစေ၊ ဦးညွတ်ခ ရန်အောင်ရာ။ ပြည့်ဆုမှန်စွာ၊ ဗုဒ္ဓာ ကျွန်းပေါ်
 ညာမော် သောင်းခန်း၊ မြူမှောင်ဝေထွန်း၊ ရောင်ခြည် ဖြာဝင်း၊ ထိန်လင်းညီး
 မျှ၊ ရှင်စောစန္ဒာ၊ တေဇာ တေဇာတည့် အာဏာ၊ ရောင်ဖြာ ရောင်ဖြာလုံး၊ မျက်
 ရှင် မျက်ရှင်သာ။ ညွန်းငယ်လေ ဆက်လာ သလာ၊ ဆဒ္ဒန် မာတင်၊ ဆင်ပျံ
 ဖြူမျိုး၊ ဘုန်းမိုး စေ့ရွာချ၊ မစဲငယ်နိုင်ပါ၊ ဖြိုးကာ မိုးကာ၊ သိမ်အောင် ခြိမ်
 တယ်၊ ဘယ်က အခြား၊ ရန်ညွှန်၊ ပေါက်စမ်းငြား။ သိသိကြေ၊ ထုံးလိုမှန်းရ၊
 အာဏာပြင်းတယ်၊ ရာမင်းမင်း ထိပ်ဦးငယ်ဗွေ။ ခရသည်၊ ပြည်တစ်ရာ ဇာ
 လဲပြာပြာ အိပြာပြာ၊ ငယ်မူ ပွတယ် ရွတယ်။ ယဉ်ရာဖြူပြာ၊ မူရာနန်းရိုး၊
 မိုးသူဇာလား၊ ထင်ယောင်မှား၊ ဆိုမိဖွယ်သာ၊ ကိုယ်ရောင် ဝါဝင်းထွန်း၊ နန
 ပျောင်းရွှေစင်၊ စိုးစံပယ် ရွင်ပါလို့၊ ပျော်ဖွယ်သာ၊ လန်းတယ် ဆန်းတယ် ယဉ်
 ဆုံး၊ သုံးရံလယ် ဝန်းရွှေခ၊ ဘုန်းဇရာကြီးပေလှ၊ ရွှေနန်းဆောင် ဘုံတွင်းဝင်း
 ပ၊ နနယ်ရှုဖွယ်၊ ရွတယ် အိတယ်။ လှုံလှုံကိုယ်လုံး၊ ဟန်မူထူးခြား၊
 ကိုယ်တော် ရွင်လန်း၊ စံမြန်း စိုးတင့်၊ ညှိုးညှိုး ညီးညီး ရွှေရောင် ကြူးကဲအောင်၊
 ဆောင် ဆောင်ဘုံမှာ၊ ပြောင်ပြောင်ထိန်ဝါ၊ ဝန်းကျင်တိုင်းကာ၊ နှိုင်းဆယ်ဖြာ
 ခ ပန် ဆင်။ အောင်မြင်ကာသာလွယ်၊ ရန်ဘယ်ဘယ်ဝန်း၊ ဆယ်ခိုင် စုံပန်း၊
 တိုင်းနိုင်ငံ စည်ပင်လို့ ရွင်တယ်ကို၊ အို ပျိုသူ ရှင်လူသာ၊ စံရာညာနေ၊
 အောင်မြေ ကျွန်း လုံး၊ ဗွေအုံးရာ ညီလှ၊ ပုလဲငယ် သောင်ငွေ၊ ရေသဲ
 တနဲဆန်းတယ် လန်းတယ်၊ လွယ်တည့် လွယ်တကူ၊ တိုင်းသူ ချမ်းသာ၊ ပူ
 မဆာ၊ သာဖြူနှလုံးထား၊ နှလုံး ထား၊ ပုံပမာ တစ်ဆန်းတစ်ထူး၊ ရေယဉ်လယ်
 မော်ကျွန်းဦး၊ ရာရှည်ကျူးအောင်၊ ဘုန်းတော်ဖြိုးမြင့်၊ နှစ်ပြိုင်တစ်ဆူ၊ လင်းဖြာ
 ထွန်းလာ၊ အရောင် အဝါ ဖြိုး တယ် မိုးတယ်၊ တေဇ တန်ခိုးငယ် ဝေ။
 ထွန်းညာကြေ၊ လေးကျွန်းလုံးက၊ နဲ့ ကြော်ငြာ၊ ဆုံအောင်သာ၊ ဆင့်ကာ
 မြင့်ကာပေ၊ ၊ သောင်းခန်းနေ ဗွေဝန်း လယ်၊ ဘုန်းတော်ဖိကာ၊ နှိမ်နင်း
 နှိမ်နင်း၊ ရန်စ မှေးရင်းပြေးဆုံး၊ ပိုင်ကာ သိမ်းရုံး၊ ဘယ်မှာ ပုံရာ ရှိပန်ကာ၊
 ပြည်ထောင်သာ မင်းမျိုး၊ စုံဦးလျှိုး၊ ယဉ်မျိုး ခရသည်၊ ရာရာမင်းထွတ်ဦးငယ်ဗွေ။

၁။ ရှင်စောမြတ်စွာ - ပြုံး ၊ နန်းထွက်။

ပတ်ပျိုးသီချင်းများ

၁။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး
 (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(မှန်ရဝေ၊ စံနေ ရာများထိး မိုးလေး၊ ကျွန်းမြဘောင်[†]၊ တန်ဆောင်ဖန်ရှိန်
 ညီးလို့လေး)။ (ကြီးစေအာဏာ၊ နှုန်းနေသွယ်ဖြာ၊ သောင်းဒီပါဗွေမြင့်^၁ မှာ၊
 ပြည်ပြည်မင်း ကိုးကွယ်ရာ)။ (ဘုန်းတေဇာ နှုန်းနေဖြာ)။ (သီဟာလေ ရွှေ
 နန်းဦး၊ ညီလာစုံ ဗိုလ်ပေါင်းဖူး)။ (တစ်ပုံသာထူး၊ သောင်းရွှေများမျှ)။
 [ကြည်နူးစေရာ၊ ဒီပါသပြေ၊ ကျွန်းမှာတည့်လေ၊ (ထုံးစဉ်လာ)။ ဗြဟ္မာ
 ရေတော် သွန်းချိန် မိုးလေး]။ [(ရံဝန်း ညီလာ)။ ခွန်လှိုင်းလို့၊ တိုင်း သိင်္ဂါမှာ၊
 ပျော်မြန်း စေဖို့သာ]။
 သဖြန်၊ ၊ (မတ်ပေါင်းငယ်ကာ၊ နရိန္ဒာ ခေါင်ဆင့်တဲ့၊ ရာမင်း မင်းဘုန်း)။
 (တန်ခိုးတော်လှုံ၊ ပြောင်ဆဒ္ဒန် ပိုင်စိုးတဲ့၊ မြတ်မျိုး ဧကရာဇ်၊ ကဲ သာလို့နှုန်း)။

၁။ တောင်ဒီပါဗွေမြင့် - သဗ္ဗ၊ ပြုံး၊ ဂီသစ်။
 † ကျွန်းမြ = မြရောင်ထွန်းသည့် ဧမ္မာဒီပါကျွန်း။

၂။ အိနောင်ဇာတ်ဖြည့်(တလာကန်ခန်း)ပတ်ပျိုး
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

လူမနေဘဲ၊ စုံခြေတင့်မော၊ တိမ်ကြောတောင်ယံ။ ဆွေမယ်နည်း* ငယ်လေး၊
ငြင်းပြောနုရည်း၊ ရွှေဆည်း† ကည်။ (နီလာမြနှုန်း၊ တောင်စာ†† ပိတုန်း၊ ဂမုန်း
ဝတ်ရည်လှုံ။ ကြိုင်လှိုင်ညွတ်၊ အို-ကြွေလုလွတ်၊ ဖက်ဆွတ်ကယ် မွေး။
လေချိုက သွေး၊ ငှက်ကျေး ချီချင်ယံ)။
သဖြန်၊ ၊ (တလာကန်၊ နတ်မိငယ် ဖျော် ဖြေစံသည်၊ မြ စကြို ဝင်သဝဏ်နှင့်၊
စုံရိပ်မွန်ကြော)။ ၊ ချစ်ကြည်နူး၊ တီတူး ငယ်တည် မိုးကကြော်၊ မြင်တော်မူလှည့်
စာနာယိမ်း ငယ်လေး၊ စိမ်းပါဘိ ကော။

၃။ မျှော်တော်ယောင်ပတ်ပျိုး
(လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်)

(ညဉ့်သုံးယံခါ၊ လေပြည်လာ၊ အေးရွှေရင်မှာ)။ (လာနိုးမျှော်မိ၊ ဖြေ
မပျော်နိုင်ဘူး၊ ဘုန်းမယ့်ကိုယ်ထူး)။ (မဖူးသာ၊ လွမ်းတာက ပွား၊ ရှင်နတ်များ၊
အို- မ၊ဘဲကို)။ ဆိုငို မှိုင်လျက်ကယ် ငေး။ (သေလုပါပြီ၊ ကြွေလုပါပြီ။ အို-
ဘာပြု မလာသေး၊ ဘုန်း သူနှင့်ဝေး)။ [(လေးမယ့် ကံ)။ ရေး မဟန်
သလေး]။ (အို ကြိုကာ ပန်းဝါဘိ၊ လမ်း ဘယ်မမြင်။ ရွှေပင်လယ် ဆီးသည်
သို့၊ နိုး မယ် မထင်)။ [(သုံးရွှေကြောရှင်)။ ဘုန်း လာမမြင် သလေး]။
သဖြန်၊ ၊ နမလေး မယ့်သခင်၊ တင်ရန်က များ၊ ၊ (လှိုင်းကြီးတဲ့ရေ၊ မြကြော
အဏ္ဏဆေသို့၊ မစုံ ရွှေ စကြာကွန်တယ်၊ နန်း နေညွန့်ဖွား)။

၁။ ရေးမဖွယ်ဖန်သလေး - ဂီတိ။
† ဆည်း = ဆည်းလည်း။
†† တောင်စာ = ပိုးမည်းတောင်စာ = စိမ်းဝါရောင် ပြောင်လက်သောအတောင်မာ
ရှိသည့် အင်းဆက်ပိုး။
* “ဆွေမန်း” ဟု ပုံနှိပ်မှုများတွင်တွေ့ရသည်။ မြစာနှင့် သစ္စာတွင် “ဆွေမယ်နည်း” ဟု
တွေ့ရသည်။ ‘မယ်နည်း’ ‘မောင်နည်း’ ‘ဆွေနည်း’ ဟူသော ရှေးမြန်မာ
ဝေါဟာရများသည် ချစ်သောမယ်၊ ချစ်သောမောင်၊ ချစ်သောဆွေဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။
††† ‘တောင်စာ’ ဟု ပုံနှိပ်မှုများတွင်တွေ့ရသည်။ ‘တောင်စာ’ ဟူသော ဝေါဟာရသည် ‘တောင်စာ’ ဟု
ခေါ်ဆိုသော အင်းဆက်ပိုးကို ရည်ညွှန်းသည်။

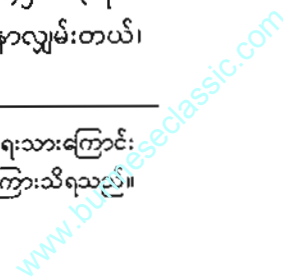
၄။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ပြင်စည်မင်းသား)

(သိင်္ဂါရွှေရောင်၊ ထိန်ဝါဝေပြောင်၊ နန်း ဆောင်ဆောင်ခန်း၊ မန်းဘုံဗွေ၊
ဝင်းဝေလှုံ။ စံတည်ရာ ပွဲငယ်လေး၊ သံငွေပြန့် သံငွေပြန့်ပိန်း)။ (စိမ်းရောင်
စို တောင်ညိုမြိုင်၊ သီဒါခွေလို့ ရေပတ်လည်ဝိုင်း)။ (တိုင်းသာဘုခန်း၊ ဆန်း
ထွေလာ။ စိန်ကြောင် နီလာ ဖန်ပြာခဲ၊ သန္တာဆွဲ တဲ့ ပုလဲသွယ်၊ လ နယ် နေ
လို့ ဝင်းလို့ဆန်း)။ (နတ် ကယ် စံအိမ် တွေးဖွယ်ချိန်၊ ဝတီဘုံစံ ဘုန်းရှင်နန်း)။
[(သနားဖွယ် ရွှေလယ်သောင်းရံ)။ သာလွန်ကြူးလို့ (ပျော်မြူးစံ)။ (ရွှေကံတိုးလို့
ဖြိုးဝေဝေ၊ သပြေဒီပါ ဘုန်းဖြန့်ဖြန့်)။ [(စုံလန်း ငုံလျှမ်း ဒုမ္မာပန်း)။
ဘုံကြာခန်းက နန်းကြာသူ၊ ပြာဖြူဝါရွှေ ဝင်းလို့ညီး)။ (ထီး ကျွန်တော်ခံ၊
ညာစံရှင်ဘိုး၊ တိုင်းရွှေပြည် သာလှ၊ ညာခမိုး)။ (ဒီပါသောင်းယံ၊ စံနန်းရိုး)။

၅။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ပတ်ပျိုး*

(အောင်မြေမြမန်း၊ သိုက်ကျမ်းစုံစွာ၊ ဘုံရတနာ၊ မန်းတောင်လက်ယာ။
နှုန်းနေကွန်ဖြာ၊ ရွှေဘုန်း ထိန်လို့သာ)။ (ဣန္ဒာများ မင်း၊ ဆင်းကူညီဖန်။
ပြောင်ဆဒွန် မျိုးမှန်လှ၊ သိန္ဒဝါ မြင်းပျံရ၊ စိုးပိုင်သ မန္တာတ်မင်း)။ (အိုလေ
မန်း ရွှေမြို့၊ နန်းလေ အောင်မြေခင်း၊ နန်းလေလေ နန်းလေ အောင်မြေခင်း၊
ပယ် ရှင်း ရန်မျိုးအောင် လေလေ၊ မန်းသာခေါင်)။ (တောင်ခြေပတ်ဝိုင်း၊
မြောင် ခွေလို့ဆိုင်း၊ စံတိုင်း ရွှေဘုံဆောင်လေလေ ရွှေဘုံဆောင်)။ (အိုလေ
ရာပြည် ထောင်၊ ခွန်ဆောင်ဆက်သွင်း၊ တေဇာ ဝင်းထိန်လို့ပြောင်၊ ရွှေဘုန်း
နေသို့ ရောင်။ ဝေနေယျာပေါင်း ပါစေအောင်၊ မဂ္ဂင်ဖောင်ကြီး၊ စီးမဲ့ဘုန်းခေါင်၊
နိဗ္ဗူ သောင်သို့ နောင်ရောက်အောင်ကြိုး)။
သဖြန်၊ ၊ (နန်း ရွှေမြို့မှာ အဏ္ဏဝါ ဝေလှုံဖြာသည်၊ ရေနန္ဒာပိုင်း)။ ၊ (တိုင်း
ခြိမ်ခြိမ်တုန်၊ မြမန်း ပြည်ရွှေဘုံသို့၊ အောင်ဇေယျ၊ ရတနာလျှမ်းတယ်၊
စံခန်းနှင့် နီး)။**

* မန္တလေးမြို့ ဘာဂျာဆရာလွှား၏အဘိုး ရကန်ဆိုဆရာကြီး ရေးသားကြောင်း
မန္တလေးမြို့အဆိုတော်ဆရာကြီးဦးထွန်းအိုင်ထံမှတစ်ဆင့်စကားကြားသိရသည်။
** သဖြန်အရုပ်အခံကာရန်မည်ပါ။

၆။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး*

(သေနက်မည်၊ နတ်စည်ဆော်သံ လှိုင်းလိုလေ၊ သွန်းမည်ရုပ်ပုံ၊ ပဇ္ဇာန် ဆင်သင်တိုင်း နှင့်လေး)။ (မိလ္လာရည် ဆိုင်းပြန်ပြီ၊ ပြာရီအုံမှိုင်း ဝေလိုမှောင်)။ ((အာကာဘောင်)။ ဂဠုန်တောင် ချိပ်ပါလို့၊ ပန်းတိမ်လိပ်ရောင်)။ (သည်း ကြွေလှအောင်၊ ဆွေးတဲ့ ဆွေးဗျာနှောင်၊ မိုးနတ်မောင် ဖန်တော်အား)။ (စာ နာပါသင့်သား ငယ်လေး၊ ငြိုးမာန် ဘာပြု ပွားတယ်ကို)။ ((သနားမညာ)။ ဝလာပိုင်ဘုန်း ရယ်က၊ မုန်းရက်တော့ရှာ)။ (ကျူးရင့်သံသာ၊ စည်တဲ့ စည် တံမြှာ၊ ရှိန်တေဇာ ကြော်ငြာကြွေး)။ (ပုစွန်သံလေး ညင်းစီစီ၊ ရွာဟန်ရုပ်ရေး ဆင်ခဲ့ပြီ)။ ((မန္တာကီ)†)။ ဇာပလီ လှိုင်းပါလို့၊ သိုင်းဟန်နွဲ့ချီ)။ (လွမ်းဖွယ်ဖုံ စီ၊ မှိုင်းရီလို့ မည်၊ ကံဆင့်မောက်မို၊ ပြိုမလိုယောင်၊ တိမ်တောင် အာကာထံ က ဆင်ပြန်လာ)။

သဖြန်၊ ၊ ပြာပြာမှာ ဝါဝါရောလို့၊ မြကြော ဇော်ကျီရောင်လှုံ၊ သွန်းမဲ့ရုပ်ဟန်။ တံပိုးငယ်ထန်၊ မုရိုးသံ ခရာဆင့်တယ်၊ ကျူးသံရင့်ကြွေး။

၇။ မဲဇာတောင်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ဇာရေးတော်ကြီးဦးမောင်ကလေး)**

(မဲဇာတောင်ခြေ၊ စီးတွေတွေ၊ ရစ်သန်း သီဒါရေ)။ (ပန်းမြိုင်ဗွေမှာ လေ ဆန်းထွေသည်က၊ ရွှေပြည်တော် နန်းဆီသို့ တ)။ (ဘိုးတော်ငယ် ပဝရ၊ တေဇ ငယ် ညွန့်လူ၊ တည်ထား အဆူဆူ)။ (ဇမ္ဗူဆီမီး ခြောက်ရောင်ရှင်၊ ဂူကြီး မြတ်ထွတ်တင်)။ ရွှေလင်းပင် ခြင်္သေ့ဘုရား၊ ထွေထွေလျှပ်နှယ်သား††။

† ချိပ် = မည်းမှောင်သည်၊ မည်ချိပ်သည် ။
 †† မန္တာကီ = နတ်ပြည်ရှိ မန္တာကီနိမြစ်။
 ††† သား = လေးနက်စေသည်အနက်ဖြင့်သုံးသောစကား။
 • စာဆိုကို-ကိဝိက မင်းဘူးပဲနင်း ဦးနေဦး၊ ပြူးနှင့်နန်းထွက်က မြဝတီဦးစ၊ ရွှေပြည်ဦးဘတင်လက်ရေးမှန်နှင့် သဗ္ဗက အနောက်နန်းမိဖုရား၊ ဝက်မစွတ်ဝန်ထောက် လက်ရေးမှန် မင်းကြီးကတော်ခင်ဆုံ ဟု အသီးသီးဖော်ပြသည်။
 ** မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် အမှုထမ်းခဲ့သည်။

သည်ကား စေတီ၊ သည်ဆီ ရွှေနန်း၊ ရည်ရော် စိတ်ကမုန်း။ ((နန်းရွှေပြည် ကွာ ဝေးလို့၊ ဆွေးဗျာထုနှောင်)။ ပွဲခါညောင် ရေစင်သုံး၊ မြတ်ဘုရား ဂူတော်တောင် က၊ ရီမှောင်ဝိုက်ကာ ဖုံး)။ (နှင်းငွေရည် အံ့မဆုံး၊ မိုးပေါက်ကရုံး)။ ((တိမ် တိမ်ခြေ ဖုံးပါလို့၊ အုန်း ခြိမ့်ခြိမ့်မှောင်)။ တည့်မွန်းနေခြည် ဖြာမှနွေးတယ် လေး၊ ထွေး လုံတတ်ပေါင်)။ သံသာသောင် မြေဝေးမှာ၊ လွမ်း ဖော်မဲ့ဆွေး။ သွင်းလေပြည် ဆော်သွေးတယ်၊ ချမ်းတုန်လို့အေး။

သဖြန်၊ ၊ (လေသွေးရာချို၊ ရွှေဖီကမွေး)။ ၊ (ဝတ်ပန်း ငုံ့ခိုင်နှင့်၊ မဲဇာ မြိုင် ကနိုင်အုပ်မှာ၊ ရွှေဘုတ်က ကြွေး)။

၈။ ရတနာသိင်္ဃီမြို့ဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ပြင်စည်မင်းသား)

(မြန်ချာမြေကို၊ စံရာရွှေဘို၊ နန္ဒာ ရေညိုဝန်း၊ ဖြာရောင်ရွန်း)။ (လူမျိုး လုံးဖျား၊ ပြည်ကုန်းဘောင် ရန်အောင် မော်ကွန်းထား)။ (ခြောက်ပါးခြည်ရောင် စိုသည်နှင့်သာ၊ တည်ထွန်းရွှေချက်သို့)။ (ပဟိုရီလေ ရွှေကွန်းနန်း၊ ကျုံးပတ် ခွေ ထွေထူးဆန်း)။ (စံခန်းကုန္တာ၊ လျှလန်းသိင်္ဂါ၊ ခုနစ်မည် ဌာနမှာ၊ ပြည်ပြည် များ ဦးညွတ်ရာ)။ ရင်း နေက ဆက်စဉ်လာ၊ ကိုး တောင်သီလာ၊ တိုင်းကြီး မြောက်ညာ လေလေ၊ ရှစ်မင်းငယ် ပယ်ခန့်တာ)။ (မြတ်ရွှေ သမ္ဘာ၊ တေဇာလှုံ လင်း။ ရန်ပေါင်း သည်ဝယ်ဖြိုခွင်း၊ ရွှေဘို မြေများမင်း)။ (စံခင်း ငယ် အောင်ချာ၊ ဘေးမြတ်မြင့် ဘိုးစဉ်လာ၊ တေဇာဝန်သည်အ၊ ရိပ်ဖြူပိုင် ချည်း ပေပါ၊ ခမည်းမြတ် ရာဇိန်လို့၊ အောင်ချိန်ရွှေပြည်၊ စိုးစံဘိသည် လေလေ၊ နတ်များ ငယ် ဖန်တော်ရည်)။

သဖြန်၊ ၊ (မင်းမင်းခေါင်တည်၊ ကျူးရွှေစည် သပြေညာလုံး၊ သောင်းဒီပါ ရေ မြေနှံ့ရ၊ သံဝန်ခြိမ့်သဲ)။ ၊ (ဘုန်းတေဇာ နိသင်နှင့်၊ ဘယ်ရာဝင် သည်ဝယ် ခါသို့၊ ဗွေ သုနာပရန္တ ငယ်မှာ၊ ကြုံဖူးရခဲ)။

၉။ သစ္စာတိုင်ပတ်ပျိုး*

(ချစ်သမျှကို၊ မြင်းမိုရ် ရွှေတောင်လုံး သာပါလေ၊ လေးဆူ ဒီပါ သီဒါ ရေမြေ ဆုံးစေတော့လေ)။ (အို- ဘယ်မမှန်းပါတော့နိုင်၊ ကပ်လုံး ဆုံးတိုင် တိုင်)။ (ရုံးညာပိုင်၊ အုံးပြိုင် သဏ္ဍာကြွေ၊ မှာလလေ၊ ကြိုးမည်နောင်တာ၊ ရိုး ပြာ မြေဝယ်မြေစေတော့ လေး)။ (မှန်သရွေ့ကိုလ၊ ဖန်စေ့ငယ် ရေရေ၊ ကိုး ဂုဏ်ရှင် ဝူတော်မွေ)။ (တူမသွေ၊ ပါစေမယ်နှင့်သာ)။ (လှစ်ကျူး၊ မြွက်ကြား၊ ဝက် မထား၊ မြတ်ရှင်ပင် တန်ခိုးအား)။ (မခြား သိစေကြောင်း၊ ပန်ထွာ တည့် ခဝပ်ညောင်း)။ (တူပြိုင် ဝူလိုဏ်၊ စကားသစ္စာ တိုင်)။ (သံသာလေ ကမ်းတိုင် တူပြိုင်ကူးမယ်၊ ဆုထူးငယ် ပန်ရွယ်သွန်း)။ (ချစ်လို၊ ရယ် မကုန်၊ ဝသုန်ဤမြေ သိကြားစေ သက်သေညွှန်း)။ (ပျံ့မွန်း မွေးလှိုင် ကြူလေတည့် မှ၊ သုံးလူထွတ်မှန်ကူ)။ (မတူလေ ပြိုင်နှုန်းကင်း၊ ခြောက်ဖြာစုံ ရောင်ဖြိုး လင်း)။

သဖြန်း ၊ (ချစ်ခြင်းငယ် ပြိုင်၊ မြစ်မင်းပိုင် အဏ္ဏဝါနှင့်၊ ပြန်တစ်ရာကဲ)။ ၊ (ယွင်း ရွေ့ မသုန်၊ ငွေဝန်း သော်တာ ယုန်သို၊ ကမ္ဘာကုန် ပြယ်လေ့ငယ် မှာ၊ ဘယ်မေ့လိမ့်လဲ)။

၁၀။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(စိန်ကြောင်နီလာ၊ ထိန်ဝါ ဝင်းမှည့်မှည့်၊ ဖန်ရှိန် သိင်္ဂီရောင်ဝေ၊ မှောင် ခြွေ ပယ်ခွာ၊ မျက်မှန် ရတနာ ငယ်လေ လှည့်လင်း)။ (ရွှေနန်း ဆောင် ဘုံမှာ၊ ကြယ်ပေါင်း ရံရွှေသော်တာ၊ ချိုးကျူး ဆယ်မည်သံသာညင်း၊ ပျော်တော် ခင်း)။ (ထီး အစင်းစင်း၊ အမင်းမင်း၊ ပြိုင်နှုန်း ဘက်ကင်း၊ ဦးညွတ် စင်း၊

* ရေးသူအမည်ကိုသစ္စာ လှေသူကြီးမောင်ဆို၊ ဂီတိဋ္ဌ၊ ပဲခင်းဦးနေဦးဟု တွေ့ ရသည်။
† ကမ္ဘာကုန်ပြယ်လေ့= ကမ္ဘာကုန်ဆုံးမှ ပျက်ပြယ်မည့်သဘာဝအတိုင်း။

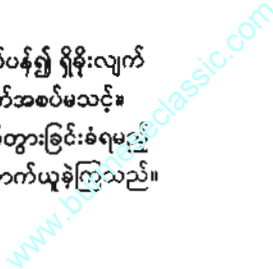
ဆယ်ကြာဆယ်ညွန့်၊ စက်ထံ ကြည့်ယုံ သက်နံ ခိုလှုံကာ စုံဖူးရင်း)။ (နှင်း ပြောင်း သည့် နွေငယ်မှာလေ၊ သင်းလှောင်းပျံ့ ရီရီမှုန်ပြေ၊ ဝတ်ရည်လှယ် ဝေ၊ ငှက်ကယ်ယုယ၊ ဆွေလျှငယ် ပင် နန်းနေ)။ (ကြင် ရေးဖွဲ့ယုက် ခြွေငယ်နှင့် သာ၊ ဖိုးခေါင်ရင့်ညံ)။ (စုံမြိုင်ယံ ပန်းကထွေထွေ၊ မြသင်တိုင်းနှင့် အံ့ မှိုင်းငယ်ညိုပြေ၊ အမွန်မှူး ငယ်က ရင့်ကျူးဖန်ဖန်စေ)။ (ယဉ်ရေ ရံခါ သာ စွ ဗိမာန်၊ နတ်ဌာန် တရို၊ ချီးမကုန် ကြိုးဖူးရဘိ)။ (သလ္လာ ဧရာ၊ ခွေကာ ဝိုက် ဝေ၊ တောင်စဉ်ငယ် တိမ်လွှာ၊ ကြိုင်မွန်း ရေသွန်း မနွာ၊ ရှစ်ဗြဟ္မာငယ်လေ သံချိုး ကြွေး)။

သဖြန်း ၊ လေးမြေလုံး ဗဟို၊ ၊ ပင်ဝန်း မြရိပ်ဝေ၊ မြန်သပြေ ရွှေမွန်ချက် ဝယ်ပါ၊ ကနက် ကယ် ဆူဆူဖွင့်ပါသည်၊ ကိုးဆင့်ရောင်စို၊ နတ်ပေါင်းငယ်ခို၊ မြင်းမိုရ်ညွန့်တစ်နှုန်း၊ ၊ မြငှက် ဗွေသီဟာမြင့်၊ သောင်းဒီပါ ညီလာ ခတယ် လေ၊ နေလ နှစ်ဘုန်း။

၁၁။ မျှော်တော်ယောင်ပတ်ပျိုး (အနောက်နန်းတော် မမြလေး)

(ရှစ်စုံ ရွက်ကြာ*၊ ဆူဆူဝေဆာ၊ စံရာဘုံရွှေနန်း၊ ဘုံရွှေနန်း)။ အခန်း ခန်းငယ်နှင့်၊ ဆောင်နန်းမ ရိပ်လယ်၊ ယိုးဖွယ်တည့် ဝတ်နယ်)။ (မြတ်ဘုန်းမို ငယ်လေ၊ ရွှေကိုယ်နန်းလောင်း၊ သောင်းစကြဝဠာ**၊ များစွာတည့် ခဝပ်ညောင်း)။ [ရွှေပေါင်းဝန်းရံ၊ လွတ်စံဖေမှု ကျွန်းသူ မျှလေ၊ (ခွေပျောင်းညွတ်ပန်)။ (ယုဉ်စံ မတူ ကျွမ်းလုမျှလေး)†]။ (နောက်အိမ်တော်၊ ဆောင်ရိပ်မှာ၊ လွမ်းစိတ်နှင့် ဆွေး)။ လာလုငယ် လာလု၊ တမ်း ခုခုငေး)။ (အို သေသေ ထားတဲ့ရေး၊ ရွှေရင်ချမ်းမြအေး)။ (ဗျာပါရေး ငယ်နှင့် မကြိပါနိုင်၊ နွမ်းခွေလို့ယိုင်)။ (နွဲ့

၁။ ရွှင်စံမတူထွန်းဖြူစလေး-သဗ္ဗ၊ ရွှင်စံမတူဝန်းဖြူစလေး-ဂီဝိ။
၂။ မြောက်အိမ်တော်-သဗ္ဗ၊ ပြူး။
† ရှစ်စုံရွက်ကြာ= ရှစ်စင်းသောထီးဖြူတော်အစုံ။
* မူကွဲဖြစ်သည့် ရှိစုံရွက်ကြာသည် လက်အုပ်ကြာစုံကိုဦးထိပ်ပန်၍ ရှိမိုးလျက် ဟုအနက်ရ၍ ဆူဆူဝေဆာဟူသောနောက်စကားနှင့်အဆက်အစပ်မသင့်။
** စကြဝဠာတိုက် တစ်သောင်းမှ နတ်လူဗြဟ္မာ၏ ခဝပ်တွားခြင်းခံရမည့် ဘုရားလောင်းဟု ဆိုလိုရင်းကို အိမ်ရှေ့မင်းဟု လွဲမှားကောက်ယူခဲ့ကြသည်။

ပင်တိုင် ကြည့်ရှောင်တိမ်းတယ်၊ စိမ်းသင့်မှစိမ်း)။ (မြဲလှည့်ပါ တုန်သည်း၊ မိုးညိုလို့ မည်း)။ (ဖြေလည်း နော် ခု နေမရွှင်၊ ရွှေရင်အုံ မလုံကွေးတယ်လေး၊ ချမ်းတုန်လို့အေး)။ ရီရီ ငွေနှင်းငယ် သွင်းလာလို့ဖျန်း။ ချစ်မေတ္တာ သူတစ်ထူးကို၊ ကူးပေသည့်မှန်း။

သဖြန်၊ ၊ သနားငယ် မညှာရက်ကယ်မို့၊ သူ့တွက်ကွယ် ဖန်ရာဆယ်၊ ၊ ရေးနောင်မလွယ်၊ ၊ ဘယ်ခါနေငယ်မှာ၊ ကိုယ်တွေ့ သည်ပူနယ်က၊ အေးလွယ်သိမှန်း။

၁၂။ သီဒါသောင်ခြေဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(ယမုန်နာ၊ သီဒါသောင်ခြေဦး မှာလလေ၊ သနားဖွယ် လူနယ်ခေါ်သံ ထူးလို့လေး)။ (ကြည့်နူးဖွယ် မယုံတစ်ကိုယ်၊ ရွှေဟသံ မောင်နှံငှက်ကယ်တို့၊ ကြင်ဖော်မှာ ကြင်ဖော်ဖက်ကယ်နှင့်၊ တူပျော်ပျော် ဘယ်ခါမှစက်ရပါ၊ လည် ယုက်ကာ သူတို့လို့)။ (မ-ဖို ခေါ်သံ၊ လူ့နှယ်သူ့ဟန်၊ ဖော်ကွာသူ ဆွေးစေ ဖိုဖန်)။ (သဲတည့် သဲငွေလှုံ၊ ဝဲတည့် ဝဲကာပျံ)။ (အို ငါးကြင်းတွေဆန်၊ ငါး တန်တွေ သောင်ရေစီးမှာလ၊ ကိုတံငါ လှေယာဉ်ဆီးပါလို့၊ ပိုက်ကြီးနဲ့ ရေချ လာ)။ (ဒေါင်ဒင် သံသာသာနှင့်၊ တံငါ လှေလောင်းဆင်း)။ (အို နဒီ တွင်း မှာလ၊ နှင်းငွေ ဆော်)။ (ချမ်းလို့တုန် မလုံကွေးတယ်၊ ကိုယ်ရေး ကြုံတော့ နော်)။ [(တပေါင်း တန်ခူး မိုးသား ကျူး)၂ လေရူးဆော်လာပုံ။ နဒီတွင်း မှာလ၊ ရွှေငါးကြင်းငယ်တို့ ပိုက်တွင်းမှာ သူတို့ခုန်]။ (လွမ်းလေ ပူပုံ ပူပုံ ပွားပါလို့၊ အားကကုန်)၄။ (သောင်ယံမှာ မောင်နှံငှက်ကယ်တို့ လည်ချင်းယုက်ပါလို့၊ နွဲကာ ပျော်စံ၊ ဆွေးစေဖိုဖန်။ ကြင်ဖော်ကွဲ ရောထင် ဝဲကာပျံတယ်၊ သည်သောင်ယံက မခွာရက်တယ်၊ ကြိုခက်လို့ ပန်း)။

သဖြန်၊ ၊ (ရစ်သန်းငယ်ကာ၊ ယမုန်နာငွေသောင်ခုံက၊ လွမ်းပုံကို ဖြေမရွှင်ဘူး၊ ပွေအင် ပူမီး)။ ၊ (ငွေနှင်း ငယ်မှုန်၊ လေညှင်းတသုန်သုန်နှင့်၊ ရေဆင်းပုံ ဂယက်ဝိုင်းငယ်၊ လှိုင်းထလို့ စီး)။

၁။ ငွေနှင်းငယ်လှုံ၊ လေညှင်း တညညနှင့်၊ ရေဆင်းသံဂယက်ဝိုင်းငယ် - ဂီတိဖြူး။

၁၃။ ဝိဇယကာရီဇာတ်ထွက်ပတ်ပျိုး* (လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်)

(ရေယမုန် အမွန်သီဒါ တိုင်းသိုလေ ၊ ငှက်လိမ္မာ မကြာနောင် စေခိုင်း မယ်ပါလေး)။ (တောင်ပိုင်းစုံလွင့်၊ မြင့်တိမ်ယံဗွေ၊ ရေယဉ်စီးတဲ့ မြစ်ကြီးငယ် သောင်ခြေ)။ (ရွှေရွှေ ရွှေရောင်သား၊ ငွေငွေ ငွေရောင်သား)။ မြေရေယဉ် မှော်ပင်ကြာ၊ မြူးစံတဲ့ငါး။ လေးမယ်ခင် နတ်သွင်ထား၊ ဘုန်းမယ်ဖိုသား။ (နှုတ်ဖျား ဝါဝါ၊ ပန်းလွှာ ရွှေသွေး၊ ချိုကာ ယူ လို့ပေး)။ (ကိုယ်မွေးသိဂါ၊ ဖြူစွာငွေသွေး၊ ကျောင်းဝင်ခဲ့ လေး)။ (ရွှေဘုံသူ ကလေးငယ်တို့၊ ချိုအေးသံသာ)၃ စုံဆယ်လီ ရှိရှင်ညောင်းတယ်၊ တောင်းယူခဲ့ပါ။ (နွဲနွဲ မာန်ကိုးငယ်နှင့်၊ အို ဆိုးလိုက်တာ)၃။ မြေမျက်ရည် ဂေါ်ဇင်ညှာက၊ ငိုရှာလုနီး။ မောင်မောင်ကြီး ငယ် စိန်ကြိုးသွယ်၊ (ဟာ တိတ်ပါကွယ်)။ ကြောင်ညိုဖားငယ် စားတတ်လှ

† မကြာနောင် = နောင်မကြာ။ ယခုချက်ချင်း။

* ဝိဇယကာရီဇာတ်ထွက်ပတ်ပျိုးမူရင်း နှင့် ကွဲပြားမှုရှိသည်။ ယခုမူကို “သားချော” သီချင်းအဖြစ်သိဆိုလျက်ရှိကြသည်။ ဝိဇယကာရီဇာတ်ထွက်ပတ်ပျိုးမှာ သားချောမဟုတ်။ ဇာတ်လမ်းအရ ဣန္ဒာမိတ္တမင်းသားကကြင်ရာတော်ရတနာ နတ်မယ် မင်းသမီးအားချောသိပ်သည့်သီချင်းဖြစ်သည်။ ဝိဇယကာရီဇာတ်လာ မူရင်းသီချင်းကိုသုတအလိုငှာ အောက်တွင်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

“ရေယမုန် အမွန်သီဒါ တိုင်းသိုလေ၊ ငှက်လိမ္မာ မကြာနောင် စေခိုင်း မယ်ပါလေး။ တောင်ပိုင်းစုံလွင့်၊ မြင့်တိမ်ယံဗွေ၊ ရေယဉ်စီးလို့ မြစ်ကြီးသောင်ခြေ။ ရွှေ ရွှေ ရွှေရောင်လား၊ ငွေ ငွေ ငွေ ရောင်လား၊ မြေညှစ် မှော်ပင်ဖျား၊ မြူးစံတဲ့ငါး။ လေးညှာခင် နတ်သွင်ထား ဘုန်းမယ်ဖိုသား။ နှုတ်ဖျား ဝါဝါ၊ ပန်းလွှာ ရွှေသွေး၊ ချိုကာ ယူ လို့ပေး။ ကိုယ်မွေး ဖန်လွှာ ဖြူစွာရည်သွေး၊ ကျောင်းကို ဝင်ကွဲလေး။ မြတ်ဖျား ချစ်ရှင်၊ ခိုဝင်သံလေး၊ ဦးဆင်ပန်ခွင့်ရေး။ ရွှေဘုံသူလေးငယ်ဖို။ ချိုအေးကြိုင်စွာ၊ သင်းပျံ့စိုင်ဆီ၊ စုံဆယ်လီ ပျောင်းတယ်၊ တောင်းယူခဲ့ပါ။ နွဲငယ်မာန် ပျိုးပါလို့၊ အို-ဆိုးလိုက်တာ၊ ကျမျက်ရည် စမ်းရွှေညာသို့၊ ငိုရှာလုနီး။ မောင်မောင်ကြီး ငယ် စိန်ကြိုးသွယ်၊ ဟာ တိတ်ပါ မယ်၊ ရွှေကြောင်ဖား ငယ်ခင်၊ စားတတ် လှတယ်။ ရေ ရေပေါ် လွမ်းပါတဲ့။ ကန်စွန်းနွယ်၊ ဒေါင်းဖန်ရှိန် ရောင်ခုံကွယ် လို့၊ ခိုင်ရွှေရွယ်သီး။ ဇမ္ဗူရည်ထီးမှာဖို့၊ အငြိုးတော်ဖြေ။ ယို လေးသံသာ၊ စိန်ရုံးညှာ နွဲတယ်လေး။ လွဲဟန်သို့သား။ စက်ပါတော့ သက်လျာငယ်၊ ဉာဏ်ရှာလို့ ဆိုး၊ မောင်ကြီးမှာ ရွှေပင် ကိုယ် ကြောင့်၊ အရူးလို့ ဟန်မကောင်းတယ်၊ လောင်းနေညှန် မျိုး။”

တယ်။ (ရေပေါ်မှာ လွမ်းပါ့တဲ့၊ ကန်စွန်းနွယ်)၃၊ ဒေါင်းဖန်ဝါ ရောင်စုံကွယ် လို့၊ ခိုင်ရွှေနွယ်သီး။ ဇမ္ဗူရည်ထီးမှာတည့်၊ အငြီးတော်ပြေ (ယိုလေးသံသာ)၂၊ စိန်ရိုးညာ လွဲမယ်လေး၊ နွဲဟန်လို့သာ။
သဖြန်၊ (တိတ်တိတ်တော့ သက်လျာငယ်၊ ဉာဏ်ရှာလို့ ဆိုး)၂၊ ၊ မေမောင် ကြီး မပူပါနှင့်၊ ပင်တိုင်သူ စိတ်မကောင်းပါဘူးကွယ်၊ လောင်းနေညွန့်မျိုး။

၁၄။ ရတနာပုံဖြူဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ပြင်စည်မင်းသား)

(ယုဇနမာလာ၊ ဂန္ဓာ ပင်စုံဦး မိုးလေ။ ။ပုလဲချပ်ရံ၊ ဝတ်ဆံ ရွှေရည်လူး လို့လေး)၂။ မာလာရွှေငှဲ ထူးတနွဲ့နွဲ့၊ ခိုင်ညာ စိန်မှုန် ဖူးတလဲလဲ။ (လွမ်းဖွယ်စေသာ၊ သီဒါမြသွေး၊ စီးသွယ်သွန်၊ ဖြာဝန် ရေကြည်အေး)၂။ (တောင်ဂန္ဓမာ နန္ဒမူ ချာ၊ မဇ္ဈ မာလာ၊ သင်းယုံမွှေး၊ နတ်ကယ်ဖန် ကန်မင်းက ဖွေး)၂။ (ငါးမည်ရွှေ ကြာ၊ လေသာ ယုံသွေး၊ ထုံအေးငယ် ကြိုင်စွာ၊ ဝတ်ရည်ခြေသုံး၊ ပိတုန်း မြတောင် စာ)၂။ (ဣန္ဒနီလာ၊ သိင်္ဂါ ရောင်စုံ ဆင်းဝယ်ပါလေ၊ မြစ်တွေ့ကြော်၊ စင်ရော် ရွှေပိန်ညင်းငယ်နှင့်လေး)၂။ ။(စံခင်းဗွေကြော၊ ကြက်ကယ်ညီနောင်၊ မြင်ထင် သေလာ၊ ခွေကာသန်းသည်၊ မန်းမြေ တန်ဆောင်ငယ်မှာ)၂၊ (ရွှေဘုန်း နေလ ရောင်၊ ခွန်ဆောင် တိုင်းခန်း၊ သိမ်းမြန်းငြိမ်းချမ်း၊ အေးသိတာ၊ လေးဒီပါ)၂။ (ထူးတည့် ထူးထွေလာ၊ ကျူးတည့် ကျူးဇေယျာ)၂။ ။(ရွှေစကြာ ဆက်ကာပိုင် မည့်၊ ဘုံမဏ္ဍိုင် ဝေယန်ညွန့်မှာ၊ ဘုန်းနေကွန့်ဖြိုး)၂။ တန်ခိုးဝန်ဝေ၊ ရေမြေ ခပင်း၊ ဇမ္ဗူ သောင်းတိုက် ချင်းသည်နှင့်၊ ရာမင်းမင်း စိုးခေါင်တည်။
သဖြန်၊ ။(နှိုင်းဖက်စံရည်၊ ဝတ်ပြည် သည်ဝယ်ပင်သို့၊ အထင် ညီဖွယ်သာ ခု၊ ပမာ မခြား)၂၊ ။(သောင်းမြန်ကျွန်းမြေ၊ ထီးရာနေ နန်းစံတို့၊ စုံဆယ်ပန် ကြာရံ လက်ကယ်မှာ၊ ဆင်ရွက်ရှိထား)၂။

• /ဂစ္ဆန်း/နှင့်ကာရန်ညီအောင်/လွန်း/ဟုအသံထွက်ပါ။

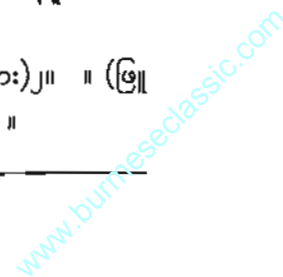
၁၅။ အင်းဝနန်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(မဏိ ကစ္ဆနာ၊ သိင်္ဂါရွှေရည် သားလို့လေ၊ ၊ ပတ္တမြားမြဆိုင်၊ တူပြိုင် ရွှေယပ်မားနှင့်လေး)၂။ (သယံဇာ ငွေသား၊ ထင်မှားဖွယ် ယိုးရာ၊ နဗဒဏ် ရောင်ညီး၊ ရံထီး ရှစ်ဆိုင်ကာ။ သိဟာပြန်ဘောင်၊ ဗြဟ္မာ ရေသွန်း၊ ရွှေခွန်း ချိုငြိမ်အောင်)၂။ (ရဋ္ဌငယ် ပြည်ဘောင်၊ ဘုန်းရောင်ငယ် ကွန့်မြူး၊ ဝေယန်ပိုင် ဖန်လာကွန့်တယ်၊ မင်းဝံညွန့်ဦး)၂။ (သလ္လာယုက်ကူး၊ ဂင်္ဂါရစ်ရံ၊ ကောဝိဋ္ဌဘုံ)၂။ (နှစ်နန်း ငွေလယုန်၊ ရွှေဘုံ ခညောင်း၊ ထီးဆောင်းမင်းပေါင်း၊ ဦးတင်ကာ ဖူး မြင်လာ)၂။ (သာတည့် သာရွှေပူ၊ ဆုယု မွေဓာတ်ကယ်မှီး)၂၊ (ယာမာလို စံမငြီး၊ နန်းရွှေမြို့ကြီး)၂။ (အို-ရံဆီး ကာဖွဲ့နောင်၊ ကြက်နန်း သာတဲ့တောင်)၂။
သဖြန်၊ ။(ကြည်းရေပြန်ဘောင်၊ ငွေသောင်န ခင်း)၂၊ ။(ရှုလည်း မကုန် နှင့်၊ ဇေယျဘုံ မြောက်ညာက၊ မဏ္ဍလာ မင်တိမ်ပြန်ငယ်မှာ၊ ပန်းရည်သန့်လင်း)၂။

၁၆။ မျှော်တော်ယောင် မောင်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(အနောက်နန်းတော် မမြလေး)

ပြာပြာညိုရောင် မှိုင်းတလဲလဲ၊ အာကာပြင်ဘောင် သိုင်းတချဲ့ချဲ့၊ [(ရွာ လာပြန်လည်း၊ တဖွဲ့ဖွဲ့)၂။ (စက်မြဲ ပန်းဘုံ၊ သုန်သုန်ငွေနှင့်၊ သွင်းလာပြန်၊ အို ပျော်လိုဘဲ၊ သည်းကြွေကျွမ်းမျှ၊ လွမ်းရန်ဆင်)]၂။ (သေချင်အောင် နယ်၊ ကြုံ တယ်ကံ၊ ဖန်လာဆန်း ဆိုငိုတမ်း)၂။ (နန်းဘုံမြင့် ရိပ်ကြာလယ်၊ သန်းယံကျူးလို့ ဖူးမလွယ်)၂။ (ကျွမ်းကြွဖွယ် ငယ်လေ၊ စက်ရာဝယ် ထင်လာလျက်ကယ်နှင့်၊ ဆော်ကြက်ကယ် ညည်စီစီ၊ လင်းပြန်လှပြီ)၂။ [(အို-ဘယ်ဆီ စံသိမှန်း)၂။ နတ်သွင် ယဉ်တဲ့သူ၊ ပူအောင်လေ ဖန်တော်နဲ့၊ ရွှေသည်းကျွမ်းမျှ လွမ်းစေဖွယ်]၂။ [သန်းရွှေထု လယ်၊ မျှော်တယ် ခုသား။ (ခြားတဲ့အယူ)၂၊ ဘယ်မာန်မူလေသိ၊^၃ နော်ခင်ဘုန်းငယ်၊ မုန်းတော်ရက်သား]၂။
သဖြန်၊ ။(သနားငယ်ခံ၊ တင်ရန် ကုန်ခက်တဲ့၊ ရွှေမျက်မူထား)၂။ ။ (ဖြူ ရှစ်စုံ၊ ဗိုလ်ပုံရွှေပွဲက မယ့်နဲမညီ ရှိမည်ကို စိုးမိပြန်သား)၂။ ။

၁။ ဘယ်အမူလေသိ- ဂီဝိ။
၂။ မုန်းမာန်ဖွဲ့အား- ဂီဝိ။

၁၇။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မိုးလုံး ပတ်လည်၊ သွင်းလေချို၊ နတ်စည်ငယ်လေ ရင်ကျူး၊ ထူးထူး ထွေလာ၊ ကြော်သံဝါ)။ ဟန်ဖန်ဖန်လဲ၊ နွဲ့လို့စေ ဖန်လို ရွာရွန်းစို၊ မိုးမိုး ရွာ ဘဲချွန်း၊ ပျောအုံးမှာခွေ၊ ဖြေလည်း နုံးသည်နှင့်။ (အုန်း အာကာ၊ အက္ခရာကြော့ ကောက်ကျေး၊ မာလာ မလက်ရေး၊ ရွှေကိုယ်လေး သွန်းရုပ်ပုံ)။ [ရွှေမကုန်၊ ဘဝင်မှိုင်း၊ မှိုင်းမှိုင်းဆေး)။ သလွန်ဗွေ၊ လှော်ရွှေသား၊ တယောင်မှား၊ မှိုင်းမိမူး]။ ဆော်မြည်သံကျူး၊ စက်ဦး ပန်းဘုံဗွေ၊ ဆံကေနွဲ့ယိမ်း၊ ခေါ်တော်လို သား၊ ထင်မှားဖွယ်လွမ်း ဖွယ်စေ။
သဖြန်၊ ဖြေလည်းခု နော်မပြေ၊ ဆော်လေကမြူး၊ စက်အုံး စာမရီက၊ ကြိတ်တတ်ပြီ ဘယ်မလင်းတယ်လေ၊ ခင်း သာတို့ဘူး။

၁၈။ တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မှိုင်းပြာဝေ လေပြည်ဆွတ်ဖျန်း၊ သမ်းကာဝေရီ သီဂီမှန်နန်း၊ ဆန်းလဲ့ ပြာပြာ တိမ်ဝါတန်း၊ တိမ်ပြာဆန်း၊ စိန်ကြာခန်း)။ (လွမ်းရန်ပို၊ ဆန်းပြန် လို ရွှေကိုယ်ကံငယ် ဖန်လာတယ်။ တစ်နယ်စုံမြိုင် ကြိုင်ထုံလန်း)။ (လွမ်း လေအောင်ဆင့်၊ ကျေးငယ်ပင်၊ ကျိန်ရေသုံးလို့ ဘုန်းမမြင်)။ [(သည်းရွှေဘဝင် ငယ်ကို)။ လှသဇင် မပြေတို့နိုင်ဘူး၊ ကြွေမသို့ အူချာ ပူတာ၊ ရှင်းနိုင်ဘူးသာ]။ [(ငွေသော်တာ ဆွေနတ်မင်း)။ လှကံ ဖန်ခဲတယ်၊ နတ်ကယ် အို ညီညာဘဲ၊ ရွှေဘဝင် သည်းဝယ်]။ (ရွှေကိုယ်မှာ ဖြေဆည်လည်း၊ သည်းက ညွတ်ကျင်၊ လှသဇင် ပင်ကိုယ်ထူး၊ ပျောင်းခွေမှူးတယ်)။ [(ဘယ်ဝယ်သိ မှန်း)။ တိမ်နန်း ထွေလို့၊ ရဝေစံပယ်၊ ကူးပြန်မိတယ်]။ (ပြာတယ်၊ ဝါတယ်၊ ညာဘယ် ပတ် သန်း၊ ထိန်လျှံ စိန်ရောင်ရွှေ၊ အို-ရွာစွေ လိုလို၊ ပြိုဟန်ကလည်း၊ ခါမိုး ဟုတ်ပါဘဲ)။ (သဲငွေဖြူသောင်၊ တောင်ပြန်လေ၊ ထွေတည့် ထွေထူးငယ်ဆန်း)။ (မြိုင်ရက် စုံတဲလမ်း၊ ပန်းနံ့စုံစီ)။ [(မြေဟီ)၊ ရေသီဒါက၊ အေးတယ်ကို။ ချိုချိုချိုညင်း၊ ကူးပြန်မိခြင်း]။ (သဇင်သင်းပါဘဲ၊ ခင်းရွှေဝတ်မှုန်)။ (တိမ်ချပ်ရုံ၊ သုန်လေညွတ်တယ်၊ ခွေဝတ်ညာက၊ ကြိုင်စွာတည့်လှိုင်စွာ)။ (တွေးမှိုင်းကာ မော၊ ဖြေနိုင်ပေါင်)။ (အို-ဆုံးတိုင်အောင် မှိုင်းကာမော၊ သည်းချာ ကြွေလှ စော)။

၁၉။ တောတောင်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြဂန္ဓမာ ဟေဝန္တာ၊ သေလာနန်း၊ ပန်းစုံဆန်းတဲ့ နန်းသိင်္ဂါ၊ အေးကြိုင် စွာ၊ ရွှေမာလာကသာ၊ ကြိုင်နံ့လှောင်း)။ (မြဇမ္ဗူဗွေ လွန်လေ ရွှေပန်းပေါင်း)။ ငြိမ်ငြောင်းသာလှ၊ ကျေးငယ်သာရကာ၊ သံချိုလေးထင့်၊ ကြွေးကြဲရာ။ နွဲ့နံ့မှာ၊ ဝဲကွန်းခါခါ၊ ပျံကာသန်းတယ်၊ သိုက်နန်း ပင်မြင့်မှာ၊ ကျူးကြော်ငြာ၊ မြူးပျော် ကာ တွန်သံအေးတယ်၊ ငြိမ်လေး သံစာစာငယ်ကိုလေ၊ ဖော်ရေးခေါ်ကာ၊ မျှော် ရှာ ပျော်ကာ၊ သိုက်မှာနွဲ့လို့၊ တွဲချိကာ၊ နွဲ့လေယူရာ၊ စုံမြိုင်နန်းမှာ၊ ကိုက်ပန်း ရွှေဝတ်ညာ။ ပန်းမာလာက၊ ကြိုင်စွာမွေး၊ လေသွေးယူကာ၊ ပျံမွေးငယ် ကြိုင် စွာ ခိုင်ညာ၊ သာနွဲ့ကာပါ၊ သာရကာ ငှက်ကျေး၊ ငြိမ်လေးပါ၊ ခေါ်ကြွေးသံသာ။ သဖြန်၊ ထူးသလိုသာ၊ ပန်းစုံစွာ သိုက်ညာနန်းငယ်က၊ ဖော်မဲ့ရာ ပျံကာသန်း ပါလို့၊ ရွှေနန်း ပန်းကြာလယ်က၊ ကျူးသွယ်သွယ်၊ မှူးမယ် တ၊တယ်၊ ခြူးသွယ်လျပန်း။

၂၀။ တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(နဝတတ္တ ကုဏ္ဍလ၊ စိမ်းကြည်မြ ရေယမုန်၊ စိမ့်စမ်း တွေတွေဆင်း၊ ငွေခင်းပြန် သဲသောင်ခံ၊ စုံခြေယုက်ရုံ၊ စန္ဒရကန် အနန်း၊ နွယ်ပန်းက သင်းလို့ သာစုံ)။ (ပျံမွေးငယ်တည့် လှိုင်ထုံ၊ ကူတုံလေ၊ မြူတုံလေ တူစုံမကွဲ)။ (သူ ရိုဘာသာ မာဂဓာသံစုံ နွဲ့လို့လေ။ တိုးအောင်း ကိန္နရာ၊ ဂဇာ ရောင်ပုလဲငယ် နှင့် လေး)။ (တင့်ရဲ ခု ဖန်ခါခါ)။ (မြိုင်ချာမှာ ကုန်ကုန်ပန်းပါပေါ့)။ ရှာ လမ်းသည်မှာသာ။ (ဘယ်နံ့သိ ကံကြမ္မာ)။ (ကြိကာ ဖန်ကာ၊ သည်ပူးစာ က)။ သိရှာလေဘူးငယ်ကို၊ ကျူးယောင်မိရာ။ [(သင်းတပျံပျံ၊ နင်းနံ့ငယ် ဂေါင်ဇင်ဂန္ဓာ)။ (ပင်မင်း အင်ကြင်းရွှေဝါ)။ ရင်းမာ ကြိုင်လှိုင် မြိုင်လုံးမွေး]။ သဖြန်၊ (လေသွေးငယ်ဆော်၊ ပြည်တော်က ဝေး)။ (လေးမယ်ဖြစ်အင်၊ ပူရေး သည်မှာမြင်တော့တယ်၊ နန်းပင်မြင့် သွေး)။

၂၁။ ကိန္နရာချောင်းခြားပတ်ပျိုး

(မြူဝန်းလှိုခို၊ အလိုဘယ်ဝယ်၊ ရောက်လွယ်ငယ်နိုင်ဘဲ၊ ပတ်ဝန်းဘယ်ညာ၊ သီဒါ ချောင်းရေ ခွဲ)၂။ (သည်းကြွလောင် တောင်ခရီး၊ ဇနီးငယ်တည် နန်းကိန္နရီမယ်၊ မြန်းရှာရတယ်။ ရေယဉ်ဝယ် သည်တစ်သွန်း၊ အလွမ်းတွေ ကကြွယ်)၂။ (အို လှများမယ်၊ ဘယ်ပြည်တည် လှမ်းရမယ်)၂။ (ကုန်ကြေဖွယ် ရေလှိုင်းဘောင်က၊ ပူဗျာ သည်နှောင်စိုး၊ ဖန်လာမိုး)၂။ (အိုညှိုးရက်၊ မြိုင်ယံ ကြော့ဖျား၊ တစ်အားရယ်ကငယ်)၂။

သဖြန်၊ ၊ နောင်နဲတူ၊ ဖော်မပါ၊ ၊ သနားငယ်မှုယူနှင့်၊ ချောင်းရေတူ တစ် နယ်ဘက်မှာ၊ ကူးခက်လှပါ။ လေနှင့် ဝိုင်းပါလို့၊ ထောင့်တိုင်းငယ်က မှုန်လို့ ပြာ၊ သေလာကြော့တစ်ခန်း၊ ၊ နတ်နန်းကိန္နရီ၊ မောင်ကြီးကို ကူလာညီပါ၊ မြတ်ဂီဝါ တောင်လိုက်ကွေ့မှာ၊ ဘုန်းမေ့ကြောင့်ပန်း။

၂၂။ မြစ်နှင့် တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး**
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(သာဆန်းရဂုံဗွေ၊ ၊ ညင်းပြေပြေ၊ လေပြည်လောင်း၊ ညာခြေ စိမ်းရင့် မောင်း)၂။ (ညောင်းရွက်ကယ်တည် ကြွလေဟန်၊ မြညာ ရွှေရည်လျှံ)၂။ သင်း ကျံကျံလေတည့်၊ ဝင်းလျံလျံ။ မြူးပျော် စံလေတည့်မှာ၊ ကျူးကြော်ညံ။ (မြယွန်းဘုံ တိမ်ယံက၊ ဖန်လာ မြူခိုး၊ ဖြိုးဖြိုးအံ့ညီ၊ မှုန်ရိတည် ထွေထူးဆန်း)၂။ ပန်းလေအောင် တည့်မှာ၊ ကမ်း ရေယဉ်သောင်။ (ညိုမှောင်ရော်ဝါ၊ ရွှေကြာမြ သား၊ နီလာ မှိန်ရောင်ဝေ***။ ရွာစွေလိုလို ပြိုဟန်ကလည်း၊ ခါမိုး ဟုတ်ပါဘဲ)၂။ (သဲငွေခုံသောင်၊ တောင်ပြန်လေ၊ ဝေတဲ့ ဝေမြူးလန်း)၂။ (မြိုင်ဟေဝန်

၁။ မိုး ခါအိုဟုတ်ပါဘဲ- မြစာ။
 * သွန်းနှင့်ကာရန်ညီအောင်/လွန်း/ဟုအသံထွက်ပါ။
 ** ၁၁၄၆ခု၊ မင်းကွန်းအရှေ့ဘက်တွင်(ဘိုးတော်မင်းတရားသားတော်) အိမ် ရှေ့မင်းစံတော်မူသည့်အခါ(ဦးစ)ရေးသားရကြောင်း မြစာအရသိရသည်။
 *** ညိုမှောင်ရော်ဝါနှင့် အနက်ဆက်စပ်မိသည်။မြစာ၊သဗ္ဗမုနှင့်ညီသည်။

သာစခန်း၊ ပန်းလဲ့စုံစီ)၂။ [(မြနဒီ)၂ ရေသီဒါက၊ စိမ်းတယ်ကို။ ချိုချိုသံညင်း၊ ကျူးလာ တည်ရင်း]၂။ (ဇင်မင်းက လှိုင်လှိုင်)၂။ (စိန်ချပ်ရုံ၊ မှုန်ရွှေဝတ်ကယ်၊ လေညွတ် လာလို့၊ ယိုင်ကြွေလု စုံမြိုင်)၂။ (တွေ့မှိုင်ကာ မော၊ ပြေနိုင်အောင်)၂။ (အို- မယ်မောင် သံစာစာ၊ ကျူးလာ ဖော်ချင်းနွဲ့)၂။

သဖြန်၊ ၊ (လဲရွေက ကျဲ့၊ ငှက်သံက ညင်း)၂။ ၊ (ဖန်ခိုးငယ် စိစီနှင့်၊ မှိုင်းဝေ ရီ ခါနေ့ဆန်း ငယ်ကို၊ ထုံပန်းက သင်း)၂။

၂၃။ အိနောင်ဇာတ်ထွက်တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး*
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(လောင်ပန်း ဂမုန်းအင် လေတည့်မှာ အနန်း၊ ဂေါ်သဇင်) ၂။ တစ်သွင် ခိုင်ရွှေညာ၊ အပင် လှိုင်ဝေဆာ၊ ဆွတ်ပျံ ညင်းလေဆိုင်ငယ်မှာ၊ ကြိုင်အေးစွာ)၂။ [(စဉ်ကာ ယှဉ်ကာ ယဉ်ရာ) ၂။ (မြရည်လေ ရေခင်း၊ ရွှေခပင်း ငယ်မှာ ရွှေဟင်္သာ)] ၂။ ကြွေးလာ ရင့်ရင့်နှော၊ အို-ရွှေဟင်္သာ၊ ဝေးကွာ တင့်တင့်စော။ (ဥသြ ရွှေသာကာ လေတည့်မှာ၊ တစ် ကြော စုံမြိုင်ချာ) ၂။ (ခေါက်ရှာငယ် ခေါ်ကျူးခြင်း၊ နွဲ့ကာသာ ပျော်မြူးရင်း) ၂။ (လေပြည်ညင်းညင်း သင်းသင်းဂန္ဓာ၊ မွှေးပျံ့ပန်းမာလာငယ်လေ) ၂။ (မြသား ရေကန်မှာ စိမ်းလဲ့ ရှင်းကြည်စွာ) ၂။ (သံသာ သံလေး၊ ခေါ်ကာ ပျံ့ကြွေး၊ ဖော်ရှာ တအေးအေး) ၂။ (အို-ငှက်ကျေး မယ်နှင့်မောင်၊ ကြင်ကြိုး ဖွဲ့ယှက်ကယ်နှောင်) ၂။

သဖြန်၊ ၊ (မှိုင်းရီလိုမှောင် နန်းတောင် ညာတစ်သိမ်က၊ သာဂိမှာန် နွေရတု ပေမို၊ ကြွေလုဟန်စော) ၂။ (ကိုးနယ်ပြည့်ဆင်း၊ မင်းလွင် တိမ် မိလ္လာနှင့်၊ ပင်သိင်္ဂါ ခိုင်ညာ ညွန့်ငယ်မှာ၊ လေ ကွန်သည့် တော)၂။ ။

* ဟံသာဝတီတိုက်ထုတ်အိနောင်(ပ)တွင်ပါရှိသည်။

၂၄။ မြောက်အိမ်တော်သံ တေသတ်ပတ်ပျိုး
(ငယ်တိုးအတွင်းဝန် မဟာနန္ဒယော်စာ ဦးကျိစိုး)

(လက်ယာ သပြေကျွန်းငယ်မှာ၊ နောင်စိုးမည့် ဧကရာ)။ (ရိပ်ဖြူငယ်ကာ၊ ဒီပါနယ်တစ်ရိုး၊ နေနေနတ်မျိုး)။ (အုပ်စိုးငယ် ပျော်စံကာ၊ မိုးနတ်ကယ် ပုံပမာ) ။ (မြတ်ရွှေသမ္ဘာ၊ တေဇာလှုံလင်း၊ နတ်ရှင်ရင်သွေး မောင်နှင့်မယ်ငယ်မှာ၊ သိကြားသူဇာ၊ တူတမျှငယ်၊ စံကြတော့တယ်) ။ (ရွှေမျှားလယ်ငယ်မှာ၊ နေလနယ် ရှုဖွယ်မခြား၊ ဟင်္သာမောင်နှံလား) ။ (နှစ်ပါးငယ်စံ၊ သုံးရံငယ်ရွှေပေါင်း၊ ရိပ်ကြာရပ်ခို၊ ရာပြည်ဆိုတဲ့ စိန်တမ္ပတ်ကယ်၊ ဦးညွတ်ခပျောင်း)* ။

(ဘုန်း ဘုန်းတန်း ဘုန်းတန်းတေဇာ၊ ဖြာဖြာရောင် လင်းပါလို့၊ မင်းမင်းမြတ်ထွတ် ခေါင်ဗွေ) ။ (သာခေါင်ကြူး၊ ဘုန်းတန်းရောင်မြူး၊ ထူးထွေထွေ၊ ညာကြွေ၊ ဝါရွှေ၊ သာလေပြည်သာ၊ သာပင် သာမျိုးစည်) ။ (ရွှေပြည် ကေတုနန်းငယ်က၊ အောင်ပန်း တလူလူ) ။ (ကေတုငယ် သာခေါင်၊ မြို့ရှေ့တောင်၊ မြတ်စော ထွတ်ညီနောင်) ။ တန်ခိုးတော် ခြောက်ရောင်၊ အောင်နိဗ္ဗာန်ဆုထူး၊ ကယ်တင် သုံးလူမျိုး) ။ (ဆယ်စုံညွတ်နူး ရှိဦးခနိမ်၊ ဖန်မြဲ ခုဖန်မတိမ်) ။ (ဆုကြိမ်ကြိမ် တောင်းသော်လည်း၊ ဖော်ကွာသူ ပေါင်းရနိုင်ဘဲ) ။ (ရွှေသည်း နာလှတယ်၊ သိကြား လာမကယ်) ။

၂၅။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ပြည်မင်းသား)

(အို-ကမ်းလေ ရေယမုန်)၊ ကြုံလာနဲပါ၊ သည်းရွှေဘဝင်၊ ဘယ်ဖန်ဆင်သည်၊ ရှစ်ခွင်ပျိုး) ။ (မြဲခိုးငယ် ဝေရီ၊ ကိုးရပ်ပြည့်ချိ) ။ (လှမ်းမမီ) ခု၊ ဒေဝိညာမြန်း၊ ပူဖိုးဖန်စေ၊ နတ်နန်း ဘုံရွှေမြေက၊ သွန်းလာစေ လေပါမိုးငယ်၊ ဘယ်ငြိုးသိမုန်း။ (တောင်ကမ်းငယ် ပြိုမလိုလို၊ မင်ခိုးက ညှိ) ။ [(မယ့်တစ်ကိုယ်) ။ လှိုက်ဖိုအောင် သည်ရေဝဲ၊ သည်းညွတ်ပို၊ ဖန်လာတယ် လေပြင်း၊ ဆွေးကြူရခင်း)] ။ (မင်းလွင်မြူမှောင် တောနှင့်တောင်၊ လျှပ်ရောင် ပြက်ကာ သန်းတယ်ကို) ။ [(ပြေပြေလို) ။ တစ်ကိုယ်မယ့်ဝယ် ပန်းတော့တယ်] ။

* သဗ္ဗတွင်- ဦးညွတ်ခပျောင်း၌ သီချင်း ဆုံးသည်။

(တိမ်နယ်မြဲသွင်၊ မြူမင်းငယ်လွင်၊ သံဝါထင်မောင်းသည်နှင့်၊ ရိုက်ညောင်း ထပ်ဆင်) ။ [(ရွှေပွင့်) ။ ကျူးရင့်ကာ ဖန်တော်နဲ၊ ဆွေးကြူရလည်း)] ။ သဖြန်၊ မယ့်သည်းခုလှိုက်ဖို၊ ငိုမယ်ပါခင်း၊ (ရေလှိုင်းပြည့်ဝုန်၊ ပူညွန်စေ၊ ဒေဝါမိုးငယ်ကို၊ ငြိုးမာန်ဖွဲ့သွင်း) ။

၂၆။ ကျေးစေပတ်ပျိုး
(စာဆိုတော် မယ်လုပ်)

(ထွန်းလင်း လှုံလက်၊ ဖန်စက် လှုံ၊ သန္တာ ရည်သွေး၊ လည်ရေး မြတောင်ပံ) ။ (ဟန်တချီချီ ကျူး၊ တောင်ပံ ယုက်ကာမြူး) ။ (ဖူးတင်သ ဦးညွတ်ခ၊ ကျေးမြဲ စိမ်းရွှေ၊ စေတော်မူဦး၊ ထက်တိမ်ဘုံ၊ တောင်ဟုန် ကွန်ကွန်မြူး) ။ (ထူးထူးငယ်နှင့်၊ ရွှင်မြူးငယ် ကြော်ကြွေး၊ လေပြည်သွေး၊ ဟန်ရေး ရွယ်ကာချီ) ။ (ထက်တိမ်ဘုံ ဆီငယ်မှာ၊ သာကီငယ် နွယ်အား၊ စေတော်မူကြောင်း မဟုတ်လား) ။ (ရွှေနား ထပ်ပါလို့၊ တပ်အပ်ကယ် သေခွေ၊ ခွန်းမိန့်တော်ထွေ) ။ (မြဲသေချာ သံမှိုနဲ၊ ကျေးစေတမန် ရွှေချိုင့်စံ၊ ရွှေချိုင့်စံ ဟိုကျွန်းက၊ နေယွန်းလျှင် ပြန်ခဲ့ပါ၊ ရွှေချိုင့်စံ မှန်ပုံနှစ်ကယ်၊ ပန်းမှန်ဖြစ်ကျေး။ ကိုယ်လေးငယ်တမန် စိန်ချိုင့်စံ၊ လျှင်မြန်စွာ ဟိုကျွန်းက၊ မလွမ်းခင် ပြန်ခဲ့ပါ၊ စိန်ချိုင့်စံ မှန်ပုံနှစ်ကယ်၊ ဘုန်းတော်ဖြစ်ကျေး။ သဖြန်၊ (လေနှင့်ရော၊ တိမ်ကြောကို ပျံပါလေကွယ်၊ ပန်းရည်ငှက်ကယ်)၊ နန်းရွှေဘုံနယ်၊ ဆွေမယ်ရီထံပါး၊ ချန်မဆိုင်းပါနှင့်၊ မှန်တိုင်းတင်ပါချေကွဲ၊ နန်းမြေသူနား။ ။

၂၇။ တောတောင်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြိုင်ခြေစုံသာ၊ အိုင်ရေ ကုဏ္ဍာ၊ ခိုင်ရွှေဒုမ္မာ ပျံ့ပျံ့သင်းသင်း။ ဂေါသီတာ၊ လေးသွယ်ကျဆင်း) ။ (ပြောင်စိန်ထိန်လင်း၊ တောင်မင်းဂီရီ၊ သွန်းဖျား ဝန်းလျား၊ ဗွေစွန် ငွေပြန်၊ ညာကြေ ကျလျှော၊ ရေတံခွန် သာမောပါဘီ၊ တော ဟောမဝန်) ။ (နတ်မွန်မိုရ်စာ၊ လိုရာဖို့မှန်း၊ ဂီဝါရောင်၊ နီလာဘောင်၊ စိမ်းမြညီရောင်၊ ဘယ်တောင်သာ ခေါ်ကြ မှန်းသိလေး) ။ ရတု၊ နန်းမြိုင်

† ထွေ = မိန့်ကြားသည်။ မိန့်ကြားချက်။

www.burmeseclassic.com

ကေရှင်၊ ရွှေနားဆင်လော့၊ ဆယ်အင်ဇာတ်မှာ၊ ပညာကြီးသူ၊ ဝိရုဇာစံ၊
 ဖြစ်သည့်ခါကြို၊ အာဏာဟုန်ကြောင့်၊ နတ်ပုဏ္ဏက၊ မြင်းအသန်၊ ရွှင်ကမြူကြား၊
 အန်လောင်းစား၍၊ ပတ္တမြားကျောက်၊ ထွန်းတောက်အရောင်၊ တောင်ဝေဘူဟု၊
 လူတို့ဝေါဟာ၊ ခေါ်ကြပါသည်။ ၊နန်းလျာ ထိပ်ခေါင်တင်ဘုရား။
 သဖြန်၊ ၊ တိမ်ကြားငယ်မိ၊ ရှေ့ဆီ ဘယ်တောင်ခေါ်သိ၊ ကျွန်ယုံတော်
 ဉာဏ်ကျယ်ချဲ့လို့၊ တင်ခဲ့ပါစမ်း၊ ၊ ဘုံသုံးလူကေ၊ ငါးထွေမာရ် ဉာဏ်တော်
 ချုပ်ပေတဲ့၊ ဗုဒ္ဓဟေ ပင်သီရိသာပါ၊ ဗောဓိညောင်နန်း။ ဝိုက်သန်းလို့ခွေ၊
 သံဋ္ဌေခုံ သောင်စွယ်ရစ်ပေတဲ့၊ ဘယ်မြစ်ပေလဲ၊ ၊ တစ်နဲ့ ငယ်သာ၊ သုဇာတာ
 ရွှေစင်ခွက် ကယ်နှင့်၊ အထက်ကယ် စံတော်ရာနှင့်၊ ရွှေမြစ်သာ နေရဉ္စရငယ်လို့၊
 ရှေးကခေါ်မြဲ။ တစ်နဲ့ငယ်သာ၊ သုဓမ္မာ သာလာရပ်လို့နှင့်၊ ထေရ်မြတ်ကယ်
 ဘယ်သူ တော်တို့၊ ပျော်တဲ့ဘုံတုံး၊ ၊ ဘုံသုံးလူကေ၊ ခြောက်ရောင်ထွေ
 ထိန်လင်း တဲ့၊ သိမ်စင်ကြို စံတော်ရာနှင့်၊ ရတနာ ရွှေအိမ်မြတ်ကယ်လို့၊
 စွဲမှတ်ပါဘုန်း။ အထုံးထုံးငယ်နှင့်၊ စုရုံးငယ် သည်မှာ၊ သာယာ ထွေထူးတယ်၊
 နံညီအံ့ဖွယ်ကြူးပါလို့၊ ကြည့်နှုံးဖွယ်သည်တစ်ခိုး။

၂၀။ အီနောင်ဇာတ်ထွက်ပတ်ပျိုး
 (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ဖြူပြာ မူရာ၊ သူဇာ နေလို့၊ နတ်ကယ်ရွှေကိုယ် ထင်မိမှာ) ၂။
 (စက်ပန်း ညောင်ပြဒုံက၊ နန်းဘုံမြင့်ဖွား) ၂။ (တစ်နိုင်ငံ၊ မြိုင်ယံခြား၊ ကြံအား
 ဆောင်လို့၊ ကြိုးနောင် ရှာတယ်။ မိုးဣန္ဒာနွယ်) ၂။ (မြတ်မျိုး ဒါဟာမယ်က၊
 ဉာဏ်ခြယ်လှယ် သဗ္ဗာ ငြိမ်မှာ၊ မြင်တော်ရှာလိမ့် နီး) ၂။ (ဗွေဆိုင် ခွေယိုင်၊
 ပူပုံပျိုး၊ တန်ခိုးကြေညာ၊ ဒေဝါမင်း၊ ဖန်ဆင်းကူလို့ သူမည်။ ကျွန်းမလ္လာ၊
 ပင်လယ်ခြား၊ သနားရန်ဖို့၊ လွမ်းတာကိုယ်စီ၊ ဝေးကွာခဲ့ပြီ) ၂။ လေညှင်းငယ်ချို၊
 ပန်းရွှေဖီ အင်ကြင်းငယ်၊ သင်းတပျံ့ပျံ့။ နွေရာသီ၊ ခါမိ မြေမင်းငယ်၊
 ရှင်းတသန်သန်။ (တသင်းလှိုင်ပျံ့ မွေးထုံကြူ။ ဒါဟာနန်း၊ မြန်းမဲ့သူ) ၂။
 မင်ရွှေဂူထဲ၊ လေယူခွဲ၊ အူသည်းလှိုက်မျှ၊ ရှိုက်ကာဆိုငို၊ ဆွေးရန်ကပို) ၂။
 နေညိုညို၊ ရွှေကိုယ် မျှော်တော်ရေးနှင့်၊ ဆွေးတသိမ့်သိမ့်။ မြိုင်ရပ်ကယ်ခိုး၊
 လေချို ဆော်သွေးလို့၊ အေးတခြံမိခြံမိ။ (ငြိမ့်ငြိမ့်ညောင်းညောင်း။

သောင်းသောင်းညည်း၊ လွမ်းရန်ပိုတဲ့ ရွှေငှက်သံ) ၂။ ပျံကာသာ၊ အေးရင့်ကျူး၊
 မောင်မယ်စုံ ဖိုမမြူး) ၂။
 သဖြန်၊ ၊ (ကြည့်နှုံးရန်စုံ၊ ရက်နယ်သိုင်းလို့၊ ဘယ်တိုင်း ဘယ်ပြည်ရွာစု၊
 ရှာတွေ့နိုင်သေး) ၂။ ၊ (တွေ့စုမျှော်ယောင်၊ ပြည်သီခေါင် နောင်မြန်းမဲ့၊
 တောင်ကမ်း ပဇာသိန်ကငယ်၊ လွမ်းရှိန်နှင့်ဆွေး) ၂။

၂၉။ တောင်လားပတ်ပျိုး
 (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

ဂန္ဓာမာတောင်၊ လိုဏ်နန်း ချောင်ငယ်ကသာ၊ ပူအောင်စေသာ၊ ပန်းဖြေနိုင်
 ပါငယ်နှင့်လေး၊ မာလာရွှေခိုင်၊ နွမ်းခွေကာ ယိုင်သည်နှင့်လေး၊ (ပန်းဖြေနိုင်၊
 ပူဝန်ပိုပွား မြပန်းငယ်တည့် အငုံငုံ၊ ဝတ်မှုန်ငယ် ကြေညောင်း၊ သင်းကြိုင်ပျံ့
 လှောင်း) ၂။ (မဉ္ဇူရွှေရောင်၊ နန်းမေရတောင်၊ ရီမှောင်မှောင် တောင်ဖျား၊
 ပိန်းခြုံလို့သာ) ၂။ (အထူးထူး ထူးလို့ခြား၊ မြသားငယ် အသွယ်သွယ်၊
 ညာဘယ်ဝယ် မိုးကမည်း) ၂။ [(ဆိုလည်း တန်ဘဲ) ၂။ လွမ်းဟုန်က ကဲသကို
 လေး၊ နွဲ နွဲ နွဲ ကျူးသီဖွဲ့) ၂။ (မစနေလုံး၊ ဟေဝန်ပတ်ကုံး၊ ရီမှောင်ပိတ်ဖုံး၊
 နုံးလျှောလျှော လှိုက်ခန်း၊ လှိုက်ခန်တည့် ဆန်းဆန်း၊ နွမ်းတပျော့ပျော့) ၂။
 သဖြန်၊ ၊ ပန်းစေတော့ ဆိုသလိုပင်၊ မိုးလုံးပြည့်ဆင်။ အိုထိပ်တင် ရှုပါ
 ဘုရား၊ ၊ (တစ်ကိုယ်တမ်းမို့၊ ပန်းဘုံဗွေ၊ ချောချည် ပိုက်ချည်*၊ ကြလေနှမ်းတယ်၊
 ပန်းစေရော လား) ၂။

၃၀။ ရေလားပတ်ပျိုး
 (ဇာတ်ဆရာ မောင်ကျောက်ခဲ)

(ရွှေယင်ပေါင်၊ ငွေယင်ပေါင်၊ သဲခုံပြန် ကျွန်းရွှေသောင်) ၂။ (ပျော်မြူးကြ
 ငှက်မယ်မောင်၊ လည်ချင်းတွဲလို့၊ သဲငွေသောင်) ၂။ (လွမ်းဖိုဆောင်၊ ဖိုးခေါင်
 စင်ရော်၊ ငှက်တော် မြစ်တွေး) ၂။ (ပူဖိုဖန်၊ သဲကန်ရေယဉ်အေးမှာတည့်လေး၊
 ငှက်မောင်နံ၊ လွမ်းရန် လည်တင်ကြွေးလို့လေး) ၂။ (တဆွေးဆွေးငယ်နှင့်၊

* ကာရန်အရ/ချော့ပျိုက်ချေ/ဟုအသံထွက်ပါ။

ပူရေးငွေပြင်ကျယ်၊ များတယ်ပဲ၊ ခုကြိုအင်)၂။ (သူမမြင်) ၂။ လွမ်းအင် ကြိဖွယ် ဆိုက်ပြန်တော့တယ် လေး]၂။ (သိုက်နယ် သည်ကျွန်းမှာ၊ လွမ်းဖော်မဲ့ဝေး)၂။ [(ရေပင်လယ်) ၂။လောင်းငယ် ကုန်ခပ်လို့၊ ကူးတတ်နိုင်သေး] ၂။ (အုံ့-မိုင်းလို့ရီး နဒီ ပင်လယ်ရီးမှာ၊ မိုးချုပ်ချည်လေး)၂။ (အို-မြေလည်း နေမသာ၊ ပူရေးဆင်ပြန်လာ)၂။ [(ကြိမသာ) ၂။ ရောကြော့ ဝဲငယ်မှာ]၂။ [(မယ်နံ ပုပ်ကြွယ်)၂။ အို-သည်ကြိုရေး ငယ်နယ်]၂။ (ဆွေးပါတယ် နော်သည်း၊ လွမ်းသူများပွဲ)၂။ [(ဖဲ ဘုံဇာပေါ်)၂။ ချစ်သူကိုယ်တော်၊ မြင်တော်လာဘဲမို့၊ သည်မယ်ဖြစ်နဲ့]၂။ [(လွမ်းတယ် ရွှေကိုယ်) ၂။ ဘုန်းကြော့မိမို့။ မယ်* လိုပူဆွေးစ၊ လေးမယ်နှင့်လေး]၂။ (အကြင်နယ်ဝေးသူတို့၊ ဆွေးပူလိမ့်မယ်၊ ကြိကာပန်းပါတီ၊ နန်းနေညွန့်နွယ်)၂။

သဖြန်၊ [(ကြိုလှည့်ပါခုနယ်၊ သူ့မယ်နှင့်ဝေး)၂။ (ရွှေလောင်း လှေငယ်နှင့်၊ ရိုးပင်လယ် နဒီဝဲငယ်မှာ၊ တုန်သည်းကအေး) ၂။

၃၁။ အလွမ်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(လွမ်းခလေး၊ မျှော်၍ငယ် စေပင်၊ မိုးယံဝဝယ်၊ လကိုမြင်၊ ကြယ်စင်ဟုတ်ဘူး၊ လွမ်းသူ့နောင်၊ စောရွယ်လူး)၂။ စိုင့်ရှူးငယ်တည် တန်ဆောင်၊ ကြယ်မောင်မင်းနှင့် ဟသာတောင်၊ ညီနောင်ကြက်ကယ်၊ မောင်ရင်ဆိုင်နှင့် တိမ်လှိုင်းလယ်၊ အသွယ်သွယ်၊ ဘယ်နှယ် လွမ်းတယ်လေး၊ (နိုင်ဆည်ဖြေ ငယ်နှင့်သာ၊ ဖန်ရေရေ)၂။

ရတု၊ ကြွေမည့်ရွက်လည်း၊ ပင်ထက်မမျှ၊ ရွှေလျှံခသား၊ မယ်လျှံ၊[†]ဖိုးခေါင်၊ တောင်လည်းမြင့်သွန်း၊ ဝေဝန်းရစ်စိုက်၊ တိမ်တစ်လိုက်နှင့်၊ ရွှေကိုက်သပြေ ပင်ရိပ်ဝေ။

နန်းမြေမနီး၊ မြိုင်ကြီးကာသည့် ဟေမာရရုံ၊ ဘယ်ဘုန်း စေသိ၊ သည်ရွှေ အမျှန်၊ သင်တိုင်းခြုံပါမှ၊ ဆင်သိုင်းငယ် ထွေပါရောလား၊ ဖြစ်လေဆန်းငယ်၊ ပူပန်းစေဖို့သာကြံ။

† မယ်လျှံ = ငှက်။
* နေရာအချို့တွင်ပါသည်မယ်အစား မောင်ဟုအချို့ကပြောင်းလဲဆိုကြသည်။

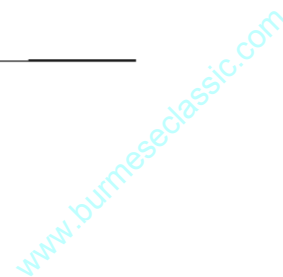
သဖြန်၊ မိုင်းမိုင်းငယ်လေမို့မို့၊ ရစ်ဆိုငယ်ဝန်းလို့အုံ၊ ဇေယဘုံ ရွှေဗွေနယ် က၊ နတ်ကယ် ဘယ်ဖန်ဝေခွင့်၊ ပူစိမ့်စေပျိုး၊ ပေျာ် တော် ကြံ။ ။ ရွာဘူးထင့်ကောင်းပေကို၊ သည်လိုသာ မှန်ပါရော၊ နွေပြန်ညွန့်ငယ်မှာ၊ လေကွန်တဲ့မိုး။

၃၂။ ကျေးစေပတ်ပျိုး
(မင်းကြီးကတော် ခင်ဆုံ)

(သန်းရံခြွေ၊ ရွှေကြော့ဝန်း၊ စံပယ်အုံးငယ်မှာ၊ မပြယ်ဆုံး သာပဲ၊ ဘယ်ဘုန်းငယ် မိန့်ခွန်း၊ မိုးစည်ရင့်သာ၊ ကိုးပြာက ရွမ်း) ၂။ (မျှော်လည်း ကျွမ်း သည်နှင့်၊ တနွမ်းငယ် ခွေခွေ၊ သဇင်ခက်ကယ်နယ်၊မဆင်ရက်နိုင်နှင့်၊ ဘဝင်သက်ကယ် ဆည်နိုင်စေ)၂။ မြနန်း သိန်ရဗွေ၊ တိမ်ခြေ ယုက်ဆိုင်း၊ မိုင်းရင့်ရင့်၊ သိုင်းဝင့်ဝင့်၊ နိုင်းချင့်စာဘဲ၊ သံနွဲ မချုန်းတောင်း။ ရွာလာပြန် သန်မိုးနှောင်း။ ဖန်တော်မူ ပူဆွေးကြောင်း)၂။ နှင်း တပျောင်းပျောင်း၊ ဖြန့်သွန်းလောင်း၊ ဝါကျွမ်းရွက်ပေါင်း၊ ဖူးပွင့်ညောင်း၊^၁ ရွှေဖီခိုင်နှောင်း၊ နယ်က ပူအင်၊ သည်သည် ရွှေသည်းငယ်မှာ၊ ကြည်ကြည် ကြေကွဲပေပါ၊ မြေလည်း အို-ခုတိုင်ပင်)၂။ (သံလွင်သီဖွဲ့၊ ချီတဲ့နတ်မောင်၊ လျှပ်ရောင်ငယ် ဟန်ပြ၊ ကြိရေး၊ ဉာဏ်ပေးလေဘိသော်မှ)၂။ နွမ်းလျှံတွေးတော၊ စောသူ့ကေသွယ်၊ ဇင်င့် မုလေးငယ်မှာ၊ ထင်ပုံ မအေးနိုင်နှင့်၊ မြင်ရုံနှင့်ဝေး၊ လေသွေးရာ ကြိုင်လွင့်ပြယ်။

သဖြန်၊ (မွှေးမှုန်ကြော့လယ်၊ နှောင်းရွယ် ဆင်တော်ပိုင်မဲ့၊ မြခိုင် ဘယ်ကေသီလုံး၊ ရွှေညီပုလဲ)၂။ (မှာရွှေခွန်း၊ သာညွန့်ငယ် တင်ချေနှော်၊ ငွေမော်တိမ်ညွန့်၊ မေယိန်ဘုံဝယ်မှာ၊ ငွေမှုန်ဆွတ်ဖွဲ့)၂။

၁။ ဝါကြွင်းရက်ပေါင်း၊ ဖူးခွင့်ညောင်း- ပြုံး၊နန်းထွက်။

၃၃။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ပြင်စည်မင်းသား)

မုရိုးငယ်တည့် ထက်စည်သံ၊ ပတ်ခြွဲကိုးနယ်၊ မိုးလယ်တစ်ခွင်၊ ပဉ္စင်ဆော်
ကာ၊ ဆည်းဆာငယ်ချိန်ယွန်း၊ ဘယ်ဝန်းညာဝေ၊ ရစ်ကွေ့ကျူးကာ၊
မြူးလာဆင့်ဆင့်၊ သွန်းသည်နှင့်နှင့်။

ရတု၊ ကျွန်းခဲဂီမှာန်၊ ချိန်ဝသန်လည်း၊ အမှန်ခါပြု၊ သည်ရတုဝယ်၊
ဘာနယာဉ်သာ၊ ပြဘင်္ဂာလည်း၊ နိန္ဒရာဝေ၊ လောင်မကဲ့သို့၊ ထောင်ဖွဲ့ခြည်ရုံ၊
ဖန်ခိုးလှံသား၊ နှင်းမှုန်ဆွတ်ဖျန်း၊ မိုးတစ်သွန်းတည်း။

(စိန်ယွန်းငယ်တည့် ခြူးကြာညောင်၊ လရောင်ပြက်ကာ၊ ပန်းလွှာလေ
ကြက်ရုန်း)။ (ငံသရဖီ၊ ထုံဆီကြိုင်လှိုင် တုန်းမိုးလေ၊ အုံးကာသီ၊ သာမို
ခွေကာ နုံးသည်နှင့်လေး)။

သဖြန်၊ သုံးယံမြင့်ပြီ၊ ပဟိုရ် စည်သံသာက၊ လွမ်းရှာလေစေ စိမ့်အောင်လို့၊
ဆော်ငြိမ့် စည်ကျူး)။ ကျဲကျဲကြွေး၊ ရင့်လေးငယ်တည့် မိုးငယ်မူ၊ ဘယ်ပျူငါနှင့်၊
ရွာပလိမ့်ငယ်လေး၊ ရွေ့တိမ့်နတ်မျိုး။

၃၄။ ကိန္နရာချောင်းခြားပတ်ပျိုး
(ငယ်တိုးအတွင်းဝန်မဟာနန္ဒယော်စာ ဦးကျိစိုး)

(မယ် သေချင်လိုက်ပါဘိ၊ မကိုဋ်ကောညွန့် သွန်းရွှေစင်၊ ချောင်းသီဒါမြစ်ကြီး၊
ကာဆီးလို့ ကြုံတဲ့အင်၊ နောင်မြင်တော့လား၊ ဝလာပိုင် နတ်သိုင်း၊ ဆော်လှိုင်းလို့
မိုးနှင့်လေမှာ)။ (မောင်ကြီး ခေါ်တာ၊ မယ့်ဗျာပါ။ ထင်လာ မြင်လာ၊
ဗျာပါထပ်ပွား) ။ (တောနှင့်ရဲ၊ စုံခြေ ဂနိုင်ခြား လို့လေ၊ သက်မသေ၊
ဘုန်းဝေသူ တစ်ပါး ကြောင့်လေး) ။ [နတ်များကူပါ၊ ပုဆောရွှေရင်
ကျမ်းမျှလေ၊ (စီးကျမျက်ရည်) ။ တွေတွေ သည်မြိုင်စွန်းကလေး]။
(ဆွေးကြွေယိုင် ငယ်နှင့်သာ၊ လွမ်းတွေ လို့ခိုင်)။ (ဖြေနိုင်တော်ရှာ၊
ရွှေအားတော်ငယ်၊ နတ်နွယ် တစ်ပါး ရယ်ကြောင့်၊ စုံဖျားကန္တာ)။ [(မမြင်လာ)။
သက်လျာမောင်နှင့် ဝေးတယ်လေး]။ (ထင်မြင် ယောင် ငယ်နှင့်သာ၊
ကြင်ဖော်နှောင်)။ (သည်းငယ် လောင်မြေ၊ မြောက်တောင် အို-ဘယ်ဆီ၊

သိလည်းနိုင်ပြီ။ ရီလဲ့မှုန်လို့၊ ပန်းစုံ ဟေဝန်ကြောက သီခေါင်။ ဘုန်းမောင်
ဘုန်းမောင်၊ တမ်းလို့မျှော်ယောင်။ ရွှေတောင် ဂန္ဓမာနန်းသို့ ရောက်အောင်၊
ကူဆောင် ယူနှောင် ပိုပါနတ်မောင်။ စုံခြေဟေဝန် ကျေးက ဝေးသီခေါင်) ။
[(ရွှေဘဝင် စောလို့ မော သေအောင်)။ လူမနှောတဲ့ တောသာခေါင်လေ၊
လူမနှောတဲ့ တောသာခေါင်]။ [သစ်ကျားရယ် စိုင်ပြောင်နှင့် ရှောင်ပါ မဝေး။
တစ်ကိုယ်ရေး ဟာဖို့၊ ဆွေးပြန်ခဲ့ပြီ။ (သေလည်း သေသေ)။ ရှာဖွေမြန်းတယ်၊
စက်ပန်း ဘယ်သို့၊ နောင်ဖြန်ချီ] ။

သဖြန်၊ ပုလဲသီ၊ တစ်ကွဲစီဘယ်ကံဖန်လို့၊ ကြုံရဟန်ထူး၊ သွင်း
လေဆောင်၊ စုံကျေးသည်မြိုင်ချောင်က၊ နီးလွယ်အောင် ကြံတော်ကြပါ၊
လေးပါးနတ်မျိုး။

၃၅။ တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

စုံနယ်သာစွ၊ မှန်ကြွယ်ညာမြ၊ ပင်လှငယ် ရွယ်ညီ၊ မျှော်လေရာ
ကြိုင်လှိုင်လန်း သည်နှင့်၊ စံခန်း ဘယ်ဆီသို့ငယ်၊ တွေးတိုတတ်ပြီ။ တိမ်သီကီ၊
နေရီငယ် ဆည်းဆာ၊ တောင်သနင်း၊ ကျည်ဆင်းငယ်လေး၊ ယဉ်ရေသွယ်ဖြာ။
ဂမုန်းအင်နှင့် ဂေါင် ဂန္ဓာ၊ ဇီဝဇိုး မယ်မောင်၊ ဖိုးခေါင်နှောသည့်၊ တောသာကာ။
လေသာ လေညင်းငယ်၊ သွေးက သွေးသနှင့်။ ဆွေးသူ ဝေးသူတို့၊ ရေးယူခွင့်
ဖန်မစာ၊ နှင်းလှိုင်ညီသည်၊ ကေသီဆံညာ၊ ငါးအာလိန်မြင့် ဝတီမှန်ကြာ၊
မြစ်ခင်းငယ်လေ၊ ဘယ်သုန်မှုန်ခြင်းငယ်ကြောင့်၊ တင်းမမာ။ ဖန်လာတော်
မူရေးငယ်၊ နေးက နေးသနှင့်။

သဖြန်၊ ကျေးသံရင့် ပဟိုရ်၊ ချစ်တင်းငယ်နှောင်၊ မိုးခေါင် နာရီနှင့်၊
ရွှေစာမရီ ဇေဝီသားငယ်တို့၊ စောင့်စား ဖန်ဝေမှု၊ နန်းသူဖြစ်ကို။ မသုံးလို့၊

၁။ တောမြိုင်ရာ - သဗ္ဗ၊ မေဒနီ၊ ပြူး၊ နန်းထွက်။
၂။ ဆွေးသူဝေးလူ - ပြူး၊ နန်းထွက်။

ချိုချစ်ငယ် စပ်ဖန်နှင့်၊ မတန်ရာ လေခဲ၊ ထွေထွေသစ်သီး၊ ၊ရွှေကိုယ်တော် တွက်ကယ်ကြောင့်၊ သက်ဆက်ကာ နိုင်သာမျိုးရတယ်၊ ရောက်လိုရာညွှန် ညွှန်ရေးကငယ်၊ ဆွေးကြွလှနီး။

၃၆။ တောင်လားပတ်ပျိုး*

(ပခန်းမင်းသားကြီး)

(အောင်မြေသာစံ၊ သောင်ယံသဲက၊ ပုလဲလိုလို၊ ခင်းသာတယ်ကို)။ ။
[[ရေညိုညို]]။ ဒိုးရိုစီးပါလို၊ ခရီးသာသာ လမ်းမှာလ၊ ရွှေတဲ့ရွှေမြစ်ညာ။ ။
(ရွှေတက်ကယ်ကိုင်ကာ၊ သီဒါ သောင်ကမ်းခြေ)။ ။ (စိမ်းရွှေငယ် ဖြူပြာ၊
ညိုမှောင်ဝါသွေး၊ တိမ်စွယ်ရိပ်ကယ်ကမ်း)။ ။ ရွှေပြည်တော်၊ မျှော်တိုင်းဝေး။ ။
(ရွှေသွေးမျက်ခြည်၊ လေပြည်ယူသိမ်း၊ မြစိမ်းရောင်ညိုညို၊ မှိုင်းမို.မို.၊ ရေတည့်
ရေကန်သာ)။ ။ (ပဒုံရွှေကြာ၊ အငုံဝေဆာ၊ ရဂုံဗွေမှာ၊ ညိုညိုညိုညို)။ ။
(ကြိုင်မွှေး မာလာ ပန်းစုံက သင်း)။ ။ တစ်ဆင်းတက်သော်၊ တစ်တောင်ကျော်၊
တစ်မှော်ရံလျှိုး၊ တစ်ချုံတိုး။ တစ်မိုးသောက်လျှင်၊ တစ်နေဝင်၊ တစ်ခွင်မြိုင်ကြီး၊
ဂနိုင်ဆီး။ (တောကြီးငယ် တောင်ကာ၊ သေလာ တောင်စောင်း၊ ပိတ်ပေါင်း
ငယ် သာထွေ။ သပြေပင်နန်း၊ ရေယဉ်စမ်းငယ်နှင့်၊ စခန်းရောက် အောင်မြေ)။ ။
(အပန်းငယ် ဖြေကာ၊ ဗလာတူယွန်း၊ သံသာ ငှက်ကယ်က ညွှန်း)။ ။
နှစ်ကိုယ်စံ၊ ဖန်တိုင်းကျွမ်း။ (အလွမ်းငယ်ထွေ၊ ဆော်လေက ဖြူး၊ သာပျံ့ပျူး၊
မာလာ ငုံဖူး၊ ထုံနံ့မြူး၊ သာထူးဆန်း)။ ။ (နန်းရွှေတောင် မြင့် နတ်ကယ်စံရာ၊
လွမ်းလေအောင်ဆင့်၊ ထပ်ကာ ကြဲလာ)။ ။ (မလုံလေပါဘဲ ထွေး၊ ရွှေရင်အုံ
ချမ်းမြအေး)။ ။

သဖြန်၊ (မလေး ကုန်ချစ်တဲ့၊ မှန်နှစ်ကယ်လေး။ တောချောင်မှာ
မောင်အိပ်လို၊ တောင်ထိပ်မှာကွေး)။ ။ (တောင်တောင်မြင့်၊ တောင်မြင့် ဂန္ဓမာ၊
ကြာတိုင်းမွှေး)။ ။ ရေကန်သာ၊ ကြာတိုင်းအေး။ (ရွှေပြည်တော်၊ မျှော်တိုင်းဝေး)။ ။

† ဒိုးရို = လုံးထွင်းလှေတစ်မျိုး။
* ဘိုးတော်မင်းတရားသည် သားတော် ပခန်းမင်းသားကြီး သတိုးမဟာဓမ္မရာဇာကို မျက်တော်မူ၍ မြစ်ညာသစ်တောသို့ပို့ရာ အောင်မြေသာစံပတ်ပျိုးကို ရေးသားဆက်သွင်း သဖြင့် အမျက်တော်ပြေ၍ ပြန်ခေါ်တော်မူသည်ဟုကိသစ်စာဆိုတော်များအတ္ထုပ္ပတ္တိတို့၌ တွေ့ရသည်။

၃၇။ ကိန္နရာချောင်းခြား ပတ်ပျိုး

(ဖြေနိုင်ပေါင်း၊ တွေ့မှိုင်ယောင်၊ တောသာတဲ့ သည်မြိုင်ချောင်)။ ။
(ဘယ်ဝင်နှောင်၊ ဖန်လာမှန်း၊ ရှေးကံက ဆန်း)။ ။ (အို ပန်းဖွယ်သာ၊
ဣန္ဒာမြင့်မင်း၊ တင်းပါ သေလာ။ ဘယ်ငြိုးတော် ဖန်လေသိ၊ မယ့်ကိုမှန်းတယ်၊
ချွန်းဗွေဖွေ)။ ။ [မိုးရေလေပါ၊ သေလာ မြေပြင် စောင်းမျှလေ၊ (ရှစ်တိုင်းဝန်းအုံ)။ ။
သုန်သုန် လေပြည်၊ လောင်းပါလိုလေး]။ ။ [တောပေါင်းငယ်တည့် ကာ၊
စံရာမြင့် သီလာနန်း၊ (ချောင်းရေယဉ် လျှမ်းပါလို၊ လမ်းမသိပါပြီ)။ ။
(လေးပါးသခင်)။ ။ (မြင်တော်လာဘူးငယ်၊ ဦးတင်လိုချီ)။ ။ (ရွှေဝန်းရံ ညို၊
ကိန္နရီဖော် လည်း၊ ကွဲခဲ့ပြီ လေး)။ ။ [(သည်ပူဝန် ရေးငယ်နှင့်)။ ။ မအေးတဲ့ပါပြီ၊
မူးချိန်မိ]။ ။ (တိမ်သီဂီငယ် နှင့်သာ နေရီရီ)။ ။ [လှမ်းမိတော့ရှာ၊ (နဖဝါးတော်နာ)။ ။
သွေးမြည်သာ တန်းပါလို၊ အို ပန်းဖွယ်သာ]။ ။ [(သည်ကန္တာ)။ ။ လိပ်ပြာ
တုန်လို၊ ထိတ်တယ်လေး]။ ။ (ဆွေးပူပုံငယ်နှင့်သာ၊ သည်းကြွရံ)။ ။
[သွန်းခြံတဲ့ကာ၊ (နယ်ကိုးဒိသာ)။ ။ စည်တံမြွာဖြိုးပါလို၊ ရွှေမိုးတွေရွာ]။ ။
[(စိန်ခရာ)။ ။ ကျူးလာသီရင့် စောတယ်လေး]။ ။ (မောသေဖွယ်ငယ်နှင့်သာ၊
တောဟောဝန်လယ်)။ ။ [(အသွယ်သွယ်)။ ။ လျှပ်နှယ် လောင်လို၊ လင်းတယ်လေး]။ ။
သဖြန်၊ (ခင်းကိုယ်တွေ့ကြပြန်လာ၊ မျှော်ရာကဝေး)။ ။ ။ ဆော်ကြက်
ကယ် ညံစိစိနှင့်၊ သီကရီ ဟောဝန်ရိပ်မှာ၊ လွမ်းစိတ်နှင့်ဆွေး)။ ။

၃၈။ ရာမဇာတ်ပြည့်ပတ်ပျိုး

(သာယာဝတီ ဦးဝိုင်း)

(ဘုန်းများများမင်း၊ ကြေညာ ရွှေတေဇာ ပတယ် ပတယ်၊ တောင်ဒီပါ
ဗွေလုံး သောင်းရွှေမြေ ရာထီးညွှန်၊ နေနှယ်မြတ် နတ်ကယ်လို)။ ။ (ဒေဝီကုမ္မာ၊
သီတာ ညာစံ၊ လောင်းနတ်ရှင်မှန်)။ ။ (ရွှေထံတော်ရေး၊ ခေါင်းဆယ်လုံးကျေး)။ ။
နီလာရွှေသွေး၊ စိမ်းပြာလဲ့ ရီမှောင်ညိုလွှာ၊ ဖြူပြာတည့် ဝိုင်းဝင်း၊ တောင်ဒီပါ
ဝေမှိုင်း၊ မျှော်လေတိုင်း ခုမှန်ဝေ။ (ရွှေပဒုမ္မာ လွှာချပ်လယ်က၊ ငွေပဒုမ္မာ
လွှာချပ်လယ်က၊ ကြာနတ်ကယ် ညို၊ တရွေ့ရွေ့ညို)။ ။ [(သွယ် တတွေတွေ၊
ရွှေစက်လည်သို့)။ ။ ငွေမျက်ရည်မိုး၊ ဖြိုးဖြိုးဝေဆာ၊ သီတာတည့် ပြာဖြိုး

လုံလေးငယ် ပျောင်း၊ တပျော့ပျော့ ပျောင်း)]။ (ဘုန်းမိမိ၊ ရွှေသီဟိုဠ်ဘောင်၊
 ငှက်ယောင်ပျံလာ ခဲလှလေ၊ အောင်ဇေယျာ ဇေယျာမယ်၊ နတ်ကယ် ဖန်လာဘဲ
 မိုးလေး)]။ [(ကြွေအူရား၊ ဝေပူတာ၊ ဆွေသူမှာဖွဲ့နွမ်း)]။ ရွှေသီဟိုဠ် ဘက်ကယ်က၊
 ညိုညက်ကယ်လွမ်း၊ တပျော့ပျော့ လွမ်း)]။ (ထွန်း တေ ဇာ ပြောင်၊ ညိုနောင်
 တည့် ဖွေရာ၊ တောင်ဒီပါ၊ မာလာဗွေ၊ လေညင်းရော၊ တောကြီး ဟေဝန်လယ်၊
 စုံခြေ စုံခြေ မြိုင်သာမော၊ တော မှော်ရုံကြော)]။ (ယမုန်နာ၊ ဂင်္ဂါရေညို၊
 ကမ်းယံကပြို)]။ (ရွှေကိုယ်ညိုနောင်၊ စက်ယောင် ပန်းမော)]။ တောစုံခြေ၊
 မှန်ဝေမြိုင်လမ်း၊ တောင်စက်ရေနှင့်သာ၊ အောင်မြေစခန်း။ (ရွှေသမင်၊
 ပြောင်ဆင်ကျားရဲ၊ ကျွဲနှင့်ယုန်ငယ်၊ ချေဒရယ်၊ ပျော်ဖွယ် ဖိုမ က၊ မြူးကြ
 ညည်)]။ (အို-မြိုင်ယံအုပ်ကယ်က၊ ရွှေဘုတ်ကယ် ဆော်၊ မြည်တော်သာ၊
 ရွှေလင်းပြာ ငယ်လေ၊ ဖိုမမြူး။ သာစွဖိုးခေါင်၊ ပျော်မြူးဆောင်၊ သုံးထောင်ပတ်လည်
 တောကမဆုံး)]။ (လိုက်ဂနိုင် မြိုင်တခြား၊ မိုးသားကျူးလို့၊ လေဦးခါ၊
 ဆွတ်ဖျန်းလာ၊ ဆွတ်ဖျန်းလာ၊ ပက်ပါပက်ပါ၊ အို-ဘယ်ကံ၊ ဖန်လာရေး)]။
 (မလေး မယ့်သည်အံ့၊ လေးမယ့် သည်းအံ့)]။ (တုန်ရွှေသည်း၊ မယ့်သည်းအံ့၊
 ရွှေရင်ကွဲ လဲရရဲ)]။ (မိုင်းမှန်ပြာ၊ အာကာ ညိုညည်)]။ ဘယ်ရေးကံ၊
 ဘယ်ရေးကံ၊ အို-ဘယ်ရေးကံ၊ ဘယ်ရေးကံ၊ အာကာဗွတ်မိယံ။
 သဖြန်၊ (သီဟိုဠ်မျက်မှန်၊ ရထား လေယာဉ်ပျံနှင့်၊ ကြံဆောင်လေခင်း)]။
 (နှင်းကဲ့စီစီ၊ ကျမျက်ရည် အလီလီနှင့်၊ မြတ်နောင်ညီ မြင်လာဘဲ ငယ်ကို၊
 ဖြေလည်းခရင်း)]။

၃၉။ ရွှေဘိုမင်းကိုယ်တော်တိုင် ထုတော်မူသည့် ဆိုင်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး
 (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(ခွာပြာသင်း၊ ညင်းပြေပြေ၊ လေပြည် မြူးပြန်ပြီ။ အိုသဉ်ဗွေဦး၊
 ဖူးညဉ်ခြံ၊ စိစိရံ၊ မှန်ငွေနှင်း။ အိုဂေါင်မင်း၊ သင်းလှိုင်ထံ၊ ထပ်ချပ်ကယ်ပုံ၊
 လုံပါဘူးငယ်လေ သန်းယံကျူးပြီမေ၊ အို-လုံပါဘူး၊ ညင်းလေကမြူး)]။
 (မှန်စံညာ၊ ရိပ်ကြာကြောဦး၊ သည်ဆိုင်းတော် မဟာသိန်က၊ လွမ်းချိန်
 တန်ပါပြီလို့၊ မေသရီ မယ်တရှိငယ်မှာ၊ သာဘိ ညွတ်နူး)]။ (ကြိုင်မြူးလှိုင်ယုက်၊

ကိုးမျက်ကယ်တည့် ခြယ်လှယ်အံ့၊ ပတ္တမြားဝတ်မှုန်၊ စိန်ချပ်ရုံ ထုံရည်သင်း၊
 ရွှေယိုးရွက်ညှာ၊ နီလာတည့် ဖန်ရည်ရေး၊ ကျေးမယ်နှင့်မင်း)]။ (ခွာပြေပြေ
 မှန်ဝေနှင်း၊ ချစ်တင်း ရွှေညိုစုံလို့၊ ရာ မြိုင်ယံတွင်း ငယ်မှာ၊ လွမ်းလေက
 ညင်း)]။ (မြတောင်စာ၊ ဘမရာ ဣန္ဒနီငယ်တို့၊ သီရိဝတ်ရည်ထုံသည်၊
 စိန်ချပ်ရုံရင်း)]။ (တိမ်ညွန့်မိုးယံ၊ ဝိသုကံ သည် ဆီကြိုသည်၊ လွမ်းပုံကို
 ဘယ်ဝယ်နေ ငယ်မှာ၊ ပြေ၍မရင်း)]။ [(ရတနာကိုးသွယ်လေ၊
 ရောင်နွယ်ညိုလို့လင်း၊ ရာစင်းလေ၊ ရာမင်းလေ၊ ထံရင်းလေ၊ ညွတ်ကြည်)]။
 ခိုလှုံ စသည် နှင့်သာ၊ ရွှေမြေ အမရ၊ သာစွ ထွတ်ဦးဗွေ၊ ညွတ်နူးဖွယ်စေ၊
 ရှိဦးငယ်သာ ထွေ)]။ မျှော်မဆုံးနိုင်ဖွယ်၊ ဘုန်းမြတော၊ ဆိုင်းတော် ပရမေ၊
 ဆယ်နေငယ် လှုံမောင်း၊ ဇေယျရည်ပွင့် မြဂန္ဓနံ၊ သရက္ခနံ၊ လည်ပြန် ရွှေတိုး
 ဆောင်း ငယ်နှင့်၊ သွယ်ခွေပျောင်း၊ ဥဒေါင်း ကိန္နရာ၊ ဂမန်းအင်နှင့် ဂေါင်မာလာ၊
 ခွာသင်းလေနှင့်သာ၊ ဆွတ်ကြွေငယ် ဖွယ်သာ၊ သည်လွမ်းပုံနှင့်လေ၊ ရည်ညွန့်ရုံ
 တင့်စေ၊ ဖန်တော်နေ၊ ရေဝေးနေနှင့်ကြာ။
 သဖြန်၊ (မလွမ်းဘူး၊ မိုင်းမူးမြေရမည်တာ၊ ဂေါင် နွယ်ခွာပြာက၊ နှင်းပါ
 ညာလေသွဲ့ငယ်ပါ၊ ကြွေခဲဖွယ်ရေး၊ (အို-သို.တုန်းပါ၊ သည်ဆိုင်းတော်
 မှန်ရွှေညာက၊ ဗျာပါ ပြေဆည်နိုင်ဖွယ်၊ ပုလဲဆိုင် သာစွာဘိငယ်မှာ၊
 ကိုယ်သိနှင့်ဆွေး)]။

၄၀။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး
 (ငယ်တိုးအတွင်းဝန် မဟာနန္ဒယော်ဘဦးကျိမိုး)

(အာကာယံထဲ၊ စံမြဲမြန်းလို့၊ နန်းဖန်ဆောင်၊ လှိုင်း ရွှေတိမ်တောင်)]။
 (စိမ့်ကြီး မြိုင်ကြီး ရိပ်ကြီး သာခေါင်၊ မိုင်း ဝေဆာမှောင်)]။ (မြအရောင်လို
 တစ်တောင်လုံး၊ ပြိုမည့်ဟန်လို မိုးဆင်လာဖုံး)]။ (ဆိုင်းထွေထွေ၊ မိုင်းဝေဝေ၊
 သဲခုံမော်ငွေ၊ ပုလဲပွင့်ကုံး)]။ (ဆည်းဆာ ညည်စာစာ၊ တောဟေဝန္တာ၊
 တောင်ဂန္ဓမာ)]။ (မာလာဂန္ဓာ၊ နတ်ကယ် ဖန်တော် နန်းငယ်နန္ဒမူ၊ မဇ္ဈရွှေခိုင်၊
 လှိုင်ရနံမွေး။ ယူဆောင်လေညင်းသွေး)]။ (ကျေးလို၊ ညိုညိုပြာပေါင်၊

၁။ ရွှေယိုးရွက်ညှာ - မြစာ။
 ၂။ သင်မာလာ - မြစာ။

စိမ်းလဲ့ငွေရောင်၊ မြန်ရွှေတောင်)။ (ပလဲ†ကူး၊ တစ်နဲ့ထူး၊ မြိုင်ဦးရင်မှာ)။ (မှောင်မှောင်သာ မိုက်ပါလို့၊ ပိန်းဝိုက်ကာရွာ။ တိမ်ညိုကြော့ငယ်က၊ ပန်းပျော့ပျော့ဝါ)။ (လဲ့လဲ့ငယ်ပြာ၊ တောင်ရိပ်ကယ်ကာ၊ မြိုင်ကြီး တောဟောမာ)။ (လမ်းဘယ်ညာငယ်လေ၊ မိလ္လာရည်သန်း၊ ဆင်တော်ရန် ညွတ်သည့်ပန်း)။ (ညွန့်ဝေငယ် လူလန်း၊ ပင်နန်းငယ် သပြေ၊ သီးမှည့်ဇေဗူရွှေ)။ (ကြည်းရေမြ အဆင်း၊ သောင်ငွေ ပုလဲခင်း)။ (အို ရင်တွင်းတုန်လှက်၊ မြင်ဖူးကြုံရပြန်)။ (နတ်ကယ်ဖန် မှန်မည် ဖြစ်မြဲပေပါလေ။ ဆက်သရန်၊ ဖူးတံညာလဲ့ ဝေလှလေး)။ သဖြန်၊ (ရေးရေးရုပ်သွင်း၊ ပါးတွင်ဝယ်ထင်ရှိလို့၊ မြင်မိပြန်ရင်း)။ (ရွှေသုံး ရံကာလို့၊ ရွှေမျက်နှာ သော်တာ ဝန်းငယ်၊ နော် ထွန်းပေလင်း)။

၄၁။ ကိန္နရာချောင်းခြားပတ်ပျိုး
(ဇာတ်ဆရာ မောင်ကျောက်ခဲ)

(ဟေဝန်စုံမြိုင်၊ သင်းကြိုင်ညာလန်း၊ ပူပုံပွေ၊ ထွေဆန်းလှ လေး)။ မြပန်းကိုက်ရုံ၊ ခိုးရိမှုန်၊ တိမ်ပုံဆင်စ၊ မြောက်ပြန် သွင်းလေချို)။ (ဖီလာလေ ရိုက်ပါလို့၊ ပုံတိုက်ကယ်ကွဲ)။ (သံငွေဖြူသောင်၊ မယ်မောင်ခေါ်တမ်း၊ တူရေသဘင်၊ မြူးရွှင်ကြ သာမြိုင်လယ်)။ (မြိုင်ပန်းဖွယ်၊ ကျွမ်းတယ်လေ ကြေကွဲ၊ ယက်ပြေး ရေလျှံ၊ လှိုင်းသံ ကသဲ)။ (ပျော်ပျော်ပျော်ဘဲ၊ ပျော်ဘဲလျက် ကယ်နှင့်သာ၊ ပူရ မှိုင်ရေး၊ လေက တသွေးသွေး)။ (ဆွေးသူမှာ၊ သည်းဗျာထုပ်)။ (ဂန္ဓမာ ရိပ်ခို၊ မွေးနံ့ချို၊ သီလာဂူ ကို၊ လွမ်းပိုမျှော်ယောင် တမ်းမိမိလေ)။ စိန်ကက္ကရာ၊ ဖန်လာတည် မြေခုံမော်။ သွင်းဆော်လေဖျန်း၊ ရာသီတမ်း။ ဖူးငုံညာလန်း၊ ခွာပြာပန်း။ တိုင်းနယ်မြေခန်း၊ ဘုံရွှေနန်း။ လွမ်းခက်ဖွယ်၊ ဟေဝန်တောင်နှင့်၊ တောငယ်မှာ၊ ကျူးသံသာသာ ဖော်ကွာနှင့်သူ၊ မြိုင်ဂူစုံထဲ၊ ဖိုတလို့၊ တဝဲဝဲ။ (မာလာစုံထဲ၊ ပျော်ဖိုရွှေမြိုင်၊ သင်းထုံနဲ့ကြိုင်)။ (ပန်းဝတ်ကယ်လှိုင်၊ သင်ခိုင် သူကုံးလို့၊ ဘုန်းမိတဲ့ခင်း)။ (သွင်းခါခါကို၊ ပူရာရန်း၊ မြိုင်ရင်ချာ ဓမ္မလယ်က၊ ငှက်ကယ် သံဆန်းပျိုး)။ (ခိုးသန်းရိပြာ၊ ဆင်မိလ္လာနှင့်သာ၊ မြလွှာ တိမ်ရိပ်ညို)။ (အိုအို ဆည်လေ၊ ထွေထွေတစ်ခန်း)။

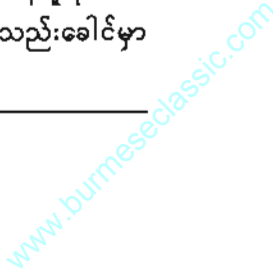
† ပလဲ = လိုက်ဖက်မှု၊ ပန်

ပန်းစေပူ၊ စိန်ဂူစွန်း)။ ((သာညွန့်၊ ငှက်မောင်နံ၊ ပျံစံရာ၊ ပျံချင်ပြီ၊ (မှုန်ရိမှုန်ပြာ)။ (လျှပ်ခိုးတိမ်တောင်၊ လွမ်းလေအောင်))။ (တောင် ဝက်ပါ၊ စည် သံသာထွေ၊ ညှိုးလေအောင်၊ ပြာရီမှောင်၊ တောင်လုံးမောင်း)။ (ရင်စုံပေါင်း၊ ထုံနဲ့ လောင်းသလေ)။ (သောင်းခန်း၊ သောင်းခန်း၊ ဒီပါဗွေလယ်၊ ကျွန်းပတ်လို့၊ နိုင်ငံမြေဝယ်)။ (ရှာတယ် ရှာတယ် မောင်နံ၊ ရှေးဆုံကြ ဖူးရွှေစာကံ)။ (နတ်ဟန်ချစ်တူ ကိန္နရာ၊ ချောင်းညိုမြ ရေယဉ်သီဒါ၊ ကွဲပြန်ရ ရှေးဝဋ်ဖန်လာ)။ သဖြန်၊ (ပူစရာ၊ သည်စာ ရွှေဖူးနှယ်၊ ထူးတဲ့ ကြုံနံ၊ ((နတ်ဖန်ထွေ)။ (ရွှေမြေ စိန်မှုန်ခင်းမှာ၊ မင်းမြင်လှည့်ဘဲ))။

၄၂။ ရာမဇာတ်ပြည့်ပတ်ပျိုး
(ဇာတ်ဆရာ မောင်ကျောက်ခဲ)

(ဒီပါအေးမြ သပြေညာ၊ ရွှေတေဇာ၊ ရာသောင်းလုံး)။ (ဘုန်းဇရာ ဂုဏ်ငယ်မှာ၊ မှော်ရုံ ဓမ္မစွန်းက၊ ရွှေရွှမ်းရန် ကြုံတယ်ကိုလေး၊ ပန်းပူလို့ဆွေး)။ (မကြိုလာ၊ သီဒါသား၊ ခြားလို့နေတဲ့ ဟေဝန်တောင်၊ ရီမှောင်ဆိုင်း၊ မှိုင်းလို့လို့လေး)။ (တံပိုးရေကြော်၊ ဝဲမော် ဓဝေဝိုင်း၊ မျှော်လေတိုင်း၊ ခေါ်လေတိုင်း၊ ဗျာလှိုင်းဆူလို့၊ ပူရန်ကြွယ်၊ ပင်လယ်ကြီး၊ ဆီးလို့လို့လေး)။ (ကောင်းကင် ထက်ကယ်က ငှက်ကယ်လို့၊ သည်ဟို ပျံတတ်နိုင်သေး။ ဟိုတိမ်ယံ ဘုံပျံဆန်း၊ နေနန်းနွယ်၊ လဲ့ပြာပြာ၊ ကြမ္မာ ဘယ်ဝဋ်ကယ် ကံမိုလဲ၊ ဆွတ်လွတ်ကယ် အူချာပွေလို့၊ ဆွေးကြွေလှသည်)။ (နန်းရွှေတောင်ညာ၊ လွန်ပူဆာ၊ နွေယိုင်ကာသာညှိုး။ ဝတ်ပြည်သာ၊ ယာမာဘုံတိုင်၊ ဆုံလှိုင်တောင်ခိုး၊ ရေနတ်ကယ် မေခလာနှင့်၊ တောသာစောင့်မျိုး၊ ဘယ်နတ်ကယ် ဖန်မကူလို့၊ နန်းသူကြောင့်ညှိုး)။ (ချိပ်ပန်းငယ် ကာ၊ နင်းတိမ်တွေ အဖြာဖြာနှင့်၊ လွမ်း သာလွယ်အောင်၊ ကမ်းဟို တိမ်ယံ၊ ရွှေတိမ်တောင် တက်ပါလို့၊ ဝင်းညက်ကယ်ထံ၊ ဘယ်တမန် မောင်စေလို့၊ ခင်းဖြေလိမ့်လဲ)။ (သန္ဓေကြာယူ၊ မျိုးမြတ်တဲ့သူ၊ ဆန်းမူရာသား၊ နန်းသူငဲ့လား)။ ရင်သပ်ကာ တမ်းပါလို့၊ ရမ်းမျှော်မိယောင်၊ သည်းခေါင်မှာ ဖိုလှိုက်လို့၊ ငိုရိုက်ယောင်မှာ။

• ငယ်တိုးအတွင်းဝန်ရေးသည်ဟုသတ္တတွင်တွေ့ရသည်။

သပြန်၊ (သာပေါင်းငယ်ထွေ၊ သပြေ ပိုင်စိုးမဲ့၊ နေမျိုးဖျား)၊ (ရွှေဘုန်းစက်စုံ၊ စိန်ခြူးအုံ ဘုံကနက်မှာ၊ ထီးချက်ရိပ်ဖွား)။

၄၃။ အလွမ်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(စိုးအမွန်မှူး၊ လုံကြူးမှန်ရုံဆင်၊ မျှော်တိုင်းပန်းဖွယ်၊ မန်းဗေဇွင်၊ သံရှည်ကျူးရင့်)။ (တိမ်နယ်တစ်ဝန်း၊ ရွယ်ညွှန်း ရေးသက်တင်၊ သန်ကြွင်းဖြိုးမျှ၊ မိုးနတ်ရင်၊ စာနာဘဲပင်)။ (သည်ရွှေဘဝင်၊ ဖြေလည်း နေမရွှင်၊ အို-ဘုန်းကိုယ်တော် သွင်၊ ခေါ်ယောင်သားထင်)။ ဖန်ဆည်လည်း၊ လွန်ကြေကွဲ၊ သည်းကဆွတ်ကြင်၊ (သည်ရွှေဘဝင်၊ လွမ်းအင်ကို နိုင်ဆည်ဖြေလို၊ ပြေပါမည်လဲ)။ မင်မှောင် ဆိုင်း၊ တိမ်ဆိုင်းငယ်လေတို့၊ သည်ခုလိုပြုရင်သာပြုပါ ရော၊ မာန်ငြိဖွဲ့ငယ်မှာ ကြဲတဲ့ပြုနဲ့* (ညွတ်ပြုလုဖွယ်၊ မြင်ထင်တိုင်း၊ တိမ်ဆိုင်း မြရောင်နယ်၊ ဆွေးဖွယ်ကို ဘယ်ဆွေနတ်ကယ်၊ မှတ်ရည်မိသာရွယ်၊ အို-ဖြေရက်မယ်၊ သက်ကယ်ကြွေလျဖွယ်၊ တန်ဘဲငယ်လေ၊ ဟန်နဲ့ခြိမ်းခြိမ်းမြူး)။ (ဘယ်ဘုန်း ပြန်ရွှေစာ၊ မှန်ယွန်းစံသီဂီ)။ [(ယဉ်သွယ်ဖြာ)။ မျှော်တော်ရာ နန်းနှင့်မဝေး၊ ဝေဠီဟာမန်းနှင့်တစ်ပြေး၊ ကျူးအေးသံကြော်)။ (စိုးတော်မူနဲ့၊ မိုးမာန်ကူဖွဲ့၊ သွယ်ပြိုင်ရွမ်း၊ ကျွမ်းမည်သို့၊ သည်လွမ်းရေး)။ (စုံမြိုင်လယ်)။ ၎င်းကယ်ခေါ် ကြွေး၊ ပျော်မြူးအေးသလေလေ။ (စုံမြိုင်လယ်)။ ၎င်းကယ်ခေါ်ကြွေး၊ ပျော်မြူး အေးသလေ လေး လေး။ မင်းဝံတောင်ဆိုင်း၊ တိမ်ခြေဆို ညိုညိုမိုင်း၊ ရွှေကိုင်းဇေယျာ၊ မြင်ထင်မန်းနှင့်၊ နန်းသိုက်ညာ။ (မကျွမ်းသာ)။ လွမ်းတာ မယ်ဝေး၊ သာလို့ဆွေးလေလေ။ (ဂေါ်ဇင်ညာ)။ ရွာပြာညိုအေး၊ မြိုင်လုံးမွှေး လေး လေး လေး။ ရွှေကိုင်းတစ်ဖက် ရေယဉ်ဝန်း၊

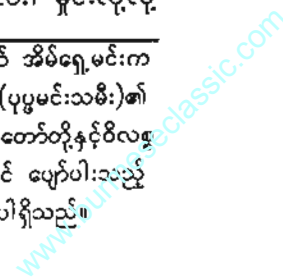
၁။ နန်းနှင့်ဝေး - မြစာ။
* ကြဲတဲ့ပြုနဲ့ နှင့် ညွတ်ပြုလုဖွယ်အပိုဒ်ကြား 'ပုလဲငယ်လေသောင်ငွေခင်း' ချီ အပိုဒ်တစ်ပိုဒ်ကို မြစာ၌ တွေ့ရသည်။ သဗ္ဗဒ္ဓိမူမတွေ့ရတော့ချေ။

ကျွန်းသန်လျက်၊ ကြက်ယက်ကယ် ဘုန်းခေါင်း၊ မြင်ထင်မန်းနှင့်၊ နန်းနတ်တောင်၊ ညီနောင်ကြက်ကယ်၊ တစ်ကိုယ် ထူးမို့၊ ကူးရမယ်။ (အသွယ်သွယ်)။ လွမ်းတယ်လေး၊ လွမ်းသူမယ်ဝေး၊ သာလို့ဆွေးလေလေ၊ ချစ်တဲ့သူမယ်ဝေး၊ မြင်လှည့်လေ လေး လေး။ (သိုင်းချီ ထွေငယ်နှင့်သာ၊ မိုင်းရီဝေ)။ သပြန်၊ အို- မိုးနတ်ဆွေ၊ (တစ်ဘုန်းဘယ်ညာဏ်ပွေလို့၊ ခုစေတော်မှန်း)။ ၊ ဂေါ်ဇင်မင်း၊ ပျံ့သင်းငယ်တည့် ကြိုင်လှိုင်ထုံ၊ တိမ်ဘုံဗွေက၊ ခြွေလိုမှုငယ်မှာ၊ ခြော် သူထက်ပန်း။

၄၄။ အိနောင်ဇာတ်ထွက်ရေလားပတ်ပျိုး*
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(မိုင်းပြာမှုန်ဝေ၊ လေပြည်လာ၊ ခါခါနင်းဖွဲ့)။ (ရဂုံမြိုင်ယံ ထဲမှာ၊ ပန်းလည်းစုံစီ)။ (ယဉ်သီဒါထွေပြား၊ ရေမှာ မြလားလေ)။ (ထားကေလုံးပန်း၊ နန်းကြာကြော့စံ)။ (ကြပြန် ခါမှန်း၊ ရွှေစက်ကယ် မြန်းပါလို့)။ (ပျော်ခန်း ပျော်ခန်း ဘယ်မှာမှ၊ နှုန်းပင် နှုန်းမမျှသည်နှင့်လေး)။ (အလို-ရွှေသွေး၊ သည်းချာက ဆွေး)။ (ပျံ့မွှေးငယ်တည့် ကြိုင်စွာ၊ ဂန်တည်သာ ဂန္ဓမာ)။ (သိင်္ဂါစံမှုန်၊ ရွှေငုံလှိုင်ညို၊ ရွှေဖိဆင်လောင်း၊ ရွှေကျေးတမာ၊ သာကာဒေါင်း)။ (သံညောင်းငယ်သာ၊ ကျူးလာရင့်ရင့်လေ။ သံညောင်း ငယ်သာ၊ ကျူးလာ ရင့်ရင့်လေး)။ (သင်းသင်းလှိုင်ဝေ၊ ဝင်းဝင်းခိုင်ရွှေ၊ ညင်းညင်းငယ်သာလေ)။ (ဆံကေသိမ်းနိုင်၊ နွမ်းခွေကာယိုင်၊ တွေ့မိုင်းယောင်သာ)။ (တိမ်းပါး ယိမ်းနွဲ့နွဲ့၊ စိမ်းလဲ့လဲ့၊ ကမ်းနဲ့ရေဟုန်၊ သံငွေခုံသောင်နမှာ၊ ကျွမ်းကြွေလှ လွမ်းဖွယ်ပုံ)။ မာန်နယ်စုံ၊ မရွာဘဲမှုန်။ ငွေခုံသောင်ဦးက၊ ထူးတဲ့အမှု၊ တစ်ပင်ပျံသန်း၊ ကြာနန်းကြော့ လှနတ်တူ၊ ပူအောင်လို့သာ၊ မိုးဖြူသန်ကြွင်း၊ ငွေနှင်းနှင့် တိမ်ရောရာ။ (တောင်တောသာ၊ မာလာရွှေနိုင် ပန်းကလေ၊ ကြူဖူးပေါင်၊ သည်းခေါင်ကြွေလှ နွမ်းလျလေး)။ (မင်းလွင်ငယ်တစ်ခန်း၊ ညိုစိမ်းလန်း)။ နေနန်းငယ်ဘုံရွှေ၊ (မိုင်းလို့လို့ လွမ်းဖွယ် ထွေပြန်တယ်ကိုလေး၊ မိုင်းလို့လို့

* ဘိုးတော်မင်းတရား လက်ထက် ၁၁၆၀ ပြည့်နှစ်၊ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းက အိနောင် ဇာတ်ကြီးကို ရေးသားရာ၌ ပွတ်စပါးမင်းသမီး (ပုပ္ဖမင်းသမီး)၏ ခမည်းတော် ဒါဟာ မင်းကြီးသည် မိဖုရား သားတော်သမီးတော်တို့နှင့်ဝိလစူ မာယာ တောင်သို့ နတ်ပူဇော် ထွက်စဉ် ရေယဉ် ချောင်းတွင် ပျော်ပါးသည့် ဇာတ်ခန်း အတွက်ဦးစရေးသားဆက်သွင်းရကြောင်း မြစာ၌ပါရှိသည်။

လွမ်းဖွယ်ထွေ)။ ဖန်ဖန်လဲ၊ နွဲ့လို့စေ။ ရေသီဒါနန်း၊ သာခန်းကြော့ သဲခုံဗွေ၊
လေပြည်နှင့်သာ၊ ရက်မြိုင်တွင်း၊ ကြိုင်သင်းပျံ့ပန်းမာလာ။ (ရွှေပြည်သိင်္ဂါ၊
ဒါဟာ စံနန်းဘက်မဲလေ။ ကြာနန်းပျော်ကိုယ်တော် မြင်လာစမ်း ပါလှည့်လေး)။
(အို-ဘယ်မှန်း ရှေ့နောက်တောင်၊ ရော်ရမ်း သိတတ်နိုင်ပေါင်)။
သဖြန်၊ (သဲငွေပြန်သောင်၊ မောင်မယ်ကကြွေး)။ (ရှုလည်း ကုန်နိုင်နှင့်၊
စုံသာမြိုင် ရေယဉ်နန်းငယ်မှာ၊ ပြန်လမ်းကဝေး)။

၄၅။ အိနောင်ဇာတ်ထွက် တောလားပတ်ပျိုး*

(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(အထူးထူးငယ်နှင့်၊ မြူးပျော်ဖွယ်ပေး ထွေထွေလာလာ၊ သာမျိုးငယ်ဆန်း)။
(နန်းကြာညို ကြော့စံမယ်၊ နတ်ကယ်မူရာ၊ ဖြူပြာသွယ်နွဲ့၊ ကုံတယ်ယဉ်နယ်၊
ရွှန်းရွှန်းလန်းလို့၊ မျှော်ရေးပန်း) ။ (အလို ခါနေဦး၊ ဖူးစိ ညွှန်လန်း)။
(မာလာပင်နန်း၊ သာသည် မယ်မောင်၊ ပန်းရည်ပျော့ တောင်)။ (ခေါ်ယောင်ယောင်
သံရင်လေး၊ စိမ်းညိုလဲ့ ကျေး)။ (လေပြည်ဆော်သွေး၊ ပျံ့လာစုံမြိုင်၊ ပန်းမှုန်
နံ့လှိုင်)။ (အလို-သင်းကြိုင်ကြိုင်၊ အလို-နှင်းလှိုင်လှိုင်)။ (ခိုင်တည့်သာ
ခိုင်ရွှေညာ)။ (သာမျိုးငယ်ထူး၊ တစ်ပင်ပျံ့ကူး၊ ကျေးသူတို့မြူး)။ (တိမ်းမူး
ယိမ်းနွဲ့နွဲ့၊ စိမ်းလဲ့လဲ့၊ သိမ်းတဲ့ကေခိုင်၊ နွမ်းခွေယိုင် သာလျော့တယ်၊ မာလာ
ကြော့နှင်းလှိုင်လှိုင်)။ သင်းကြိုင်ကြိုင်၊ ဝင်းမြိုင်မြိုင်။ (တစ်ခိုင်လုံး ရွှေ
ညင်းလေ ဆော်မြူး၊ နွေဦးဆန်းလန်း၊ ဝေဆာပန်းငယ် ထွေလာ၊ တောတောင်
လုံးလည်းစာစာ။ ကျေးသာကာ။ မြရော် အဝါ၊ ဖြူညို ရွှေပြာ ငွေခုံသောင်သာ၊
ကျူးရင့်ကြွေး ကြော်ငြာ၊ မြူးပျံ့ကာ)။ ပင်တိုင်းငယ်မှာ၊ သိင်္ဂါရွှေရည်
သန်းလို့လို့။ နေနန်းဆောင်၊ ဖန်ရောင် တိမ်ခိုးက ဖြိုးရင့်အုံ။ စိစိငွေနှင်း၊
လေညင်းက လွမ်းဖွယ်ပုံ။ ကြုံပြန်ရတယ်၊ နီလာမြရော၊ တိမ်ကြော့က
ပြိုမည့်နယ်။ (ကြာယွန်းလယ်၊ ဖြေလွယ် ပြေရန် ရေးငယ်နှင့်လေ။ “သာမျိုးစုံ”

* ဤသီချင်းကိုလည်းမိုင်းပြာမှုန်ဝေပတ်ပျိုးနှင့်အတူရေးသား ဆက်သွင်း ခဲ့ရ
ကြောင်း၊ အိနောင်ဇာတ်နှင့်ဆိုင်သည့်တောလားချင်းဖြစ်ကြောင်းမြစာတွင်တွေ့
ရသည်။ သမ္မတလည်း အလားတူ ခေါင်းစဉ်တပ်သည်။
** “သာမျိုးစုံ---ပျောင်းလို့နွဲ့ကာထွေ” အပိုဒ်အစား “သာမျိုးစုံရက်မြိုင်ယံဝေးငယ်
ကလေးသင်းကြိုင်ငယ်ပျံ့အေး၊ မြိုင်မြိုင်လုံးမွှေး၊ ငှက်ကျေးငယ်သာယာ၊ သံခွေ
ကျူးလို့နွဲ့ကာထွေ။ ပြေအောင်ဖန်လည်း၊ နွဲ့ပိုကျူးကာထွေ” ဟုမြစာနှင့် သမ္မတ
မူကွဲတွေ့ရသည်။

ရက်မြိုင်ယံ ကျေးငယ်ကလေး)။ (စိမ်းညိုငယ်လဲ့သွေး၊ ရေရေလိုအေး)။
သံလေးငယ်ဖျော်ဖြေ၊ (ပျောင်းလို့လို့၊ နွဲ့ကာ ထွေ ပြန်တယ်ကိုလေး၊ ပျောင်းလို့လို့
နွဲ့ကာထွေ)။ ။ ဟေမန်ကြွင်း၊ ညင်းညံ့ပြေ။ လေပြည်ဆော်သွင်း၊ ငွေနှင်းက
လွမ်းရန်ထွေ။ ဖန်နေလဲ့မိုန်။ အာကာကလည်း၊ ကြေကွဲဖွယ် ခိုးညိုပြာတိမ်။
(မြဖြူးလိမ်၊ စံငြိမ် ရွှေပင်ဦးငယ်ကလေး။ သိုက်နန်းလယ်၊ မောင်မယ်
ခေါ်သံထူးလို့လေး)။ (အို-နေကူး၊ သာလှတယ်၊ ရွှေဖူး၊ ညာမြနယ်)။
သဖြန်၊ (မိုးယံမြင့်လယ်၊ ပြိုမယ်ခု တိုင်း)။ (မြကြော့ ညိုညိုနှင့်လွမ်း
ပိုအောင် သာလေညင်းငယ်မှာ၊ ငွေနှင်းက ဝိုင်း)။

၄၆။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)*

(ကုန်းဘောင် ပရမေ၊ ဇေယျာဘိ၊ သီရိ သီရိ ခုနစ်ကြိမ်၊ ဗြဟ္မာဆုနှင့်၊
အောင်ခင်း စံရိပ်ငြိမ်။ ရွှေတိမ်ညွှန်ဝယ်၊ လေးရောင်ခြည်လှူလန်း၊ နတ်နန်း
ဝေယန်နယ်)။ (ပတ်သန်းငယ်တည့် ညာဘယ်၊ ရက် တောင်နယ်၊ ပျံ့ကြွယ်ကြိုင်
မွန်း)။ (ယဉ်စရာ၊ ရွှေသလ္လာ၊ ပေါင်းခဲ့ယုက်ဖြာ၊ လက်ယာရွှေ၀န်းသည်နှင့်လေ။
မြကျည်သွန်၊ စီးဝန် ညာမြင့်သွန်း ငယ်ကလေး)။ သဲငွေလှုံ သောင်ကျွန်း၊
တင့်ရွန်းငယ်တည့် ဝေဆာ၊ သံစုံစုံ ရင့်လေး၊ ငှက်ကျေး ချီချငယ်သာ။ ရေမှာ
ရှုလျှင်၊ ရွှေဒွါ ရွှေလောင်း၊ မြစ်ကြောင်းကာ၊ အတင်တင်။ (ရွှေနန်းငယ်တည့်
ရှေ့ရင်ပြင်၊ မြလှုံသွင်သွင်၊ ရေယဉ်ပြည့်လင်း)။ (ပန်းရက်ထုံ၊ ဝတ်မှုန်ရွှေရည်
သင်းလို့လေ။ ဆိုင်းဆိုင်းစည်၊ လေပြည်ဆော်လှုံ သွင်းပါလို့လေး)။ (အိုကန်မင်း
ကန်မြတ်မွန်၊ သာမျိုး ဆင့်ဆင့်ငယ်လွန်)။
သဖြန်၊ (လေးသွယ်ကျပြုန်း၊ စီးဝန် သုန်သုန်ဖြာလို့၊ ကုဏ္ဍလာ
ရေကြော့ကြွယ်သည်၊ လွန်အံ့ဖွယ် ကျုံး)။ ကိုးဂီရိတောင်၊ ကုန်းဘောင်ရွှေဝတ်
ညွှန်၊ ဇေယျာသိန် နေသနင်းငယ်မှာ၊ ရာမင်းညွတ်ရုံး။

* ကုန်းဘောင်မင်း(ခေါ်) ရွှေဘိုမင်း နန်းတက်စ ကျောက်မြောင်း၌မြို့သစ်တည်
၍စံနေစဉ် ရေးသားဆက်သွင်းကြောင်းမြစာ၌လာသည်။

လောကနတ်၊ (သောင်း လုံးမြေလျှံ၊ ကျကျကြွေးရှင်၊ တော်ကြီး သံထင်နှိုး)။
(နတ်ပေါင်းငယ် ကြော်ငြာ၊ သင်္ခါငါးမည်၊ တုလောင်းငယ် တံရှည် ပျိုး)။
(ယမုန်သီဒါ၊ အဟုန်ချီကာ၊ ပင်လယ် အဏ္ဏဝါဖြိုး)။ (မြန်ခန်းထွတ်စိုး၊
ရွှေဦးသျှောင်၊ ကုန်းဘောင် ဖြူဝန်းမိုး)။ (ညွတ်ကျိုး တင်ဆင်ကာ လေတည့်မှ
ရှိဦး မြတ်ဆယ်ဖြာ)။ (စကြာတော် လျင်ကြောင်းရေး၊ ဩဘာတော် သံချိုးကြွေး)။
(ဖွဲ့ရေး ကုန်နိုင်ပါ လေတည့်မှ၊ ရွှေနန်း ရွှေညီလာ)။

ပဉ္စရူပဘွဲ့၊ (အဆင်း ငါးဖြာ၊ ကမ္ဘာငယ်လေ ရှည်မြင့်ညောင်း၊
အကြောင်း ကဲလွန်စွာ)။ (သီဟာငယ်လေ မြိုင်သနင်း၊ ငါးကြင်းတူမက္ခာ)။
(နာဂစွယ်လှ၊ သိင်္ဂီ မဟိသာ)။ (ငှက်မွန်ဆင်းဝါ၊ ဟံသာ ရွှေမုခ)။ (ဟတ္ထိ
ဃာန၊ သွယ်လျနာမောင်း)။ (ဘုန်းပေါင်းငယ် မင်္ဂလာ၊ ရှိဦးတင်ဆင်ကာ)။
သဖြန်၊ (မတ်ပေါင်းငယ် ကာ၊ တိုင်းကြေညာ ဘယ်စနိန်တို့၊ ပြောင်မမိန်
တသိန်ကြွငယ်မှ၊ မာန်ငွေမတင်း။ စက်ဖဝါးတော် ခိုလှူလို့၊ အစုံ ဆယ်ကြာ
ညွှန်ငယ်မှာ၊ ယုံကျွန်လက်ရင်း။

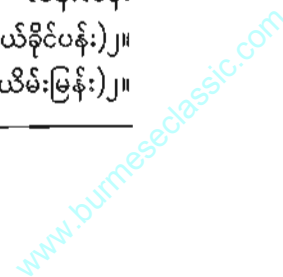
ရတု၊ (နှင်းငွေကွန်၍၊ တိမ်ညွှန်တိမ်ဖူး၊ မင်းလွင်ဦးနှင့်၊ ဘယ်ကူးညာ
ယုက်၊ ပင်ယံထက်ဝယ်၊ ကျေးငှက်သုန်သုန်၊ ဝတ်မှုန်ခြေချ၊ ရက်ယုမျှလျက်။
ယိုးဒယား၊ (သော်ကရွှေနန်း၊ ဂမုန်းငယ်တည့် ဖြူညိုပြာ၊ သင်းသင်းငယ်လျှံ၊
ညာရွှေတံ ထွေထွေဆန်း)။ ပန်းစုံကသာ၊ ရေမန္တာနှင့်၊ ကြာသောင်းသောင်း၊
လေပြည် ည့်ည့်ပျောင်း၊ ဝတ်ရည်လှောင်းတယ်၊ ညောင်းရွက်ညာ။ ပန်းစုံကသာ၊
ရေမန္တာနှင့်၊ ကြာသောင်းသောင်း (လေပြည် ည့်ည့်ပျောင်း)။ ဝတ်ရည်လှောင်း
တယ်၊ ညောင်းရွက်ညာ။ (နန္ဒဝန်၊ ကျည်သွန်အေး၊ မွှေးပျံ့စွာ)။ ကန်ရွှေမြေက၊
လှယ်ဝေဆာ၊ ပီတုန်းတောင်စာ၊ ပန်းရွှေလိပ်ပြာ။ (နန္ဒဝန် ကျည်သွန်အေး၊
မွှေးပျံ့စွာ)။ (ကန်ရွှေမြေက၊ လှယ်ဝေဆာ)။ ပီတုန်း တောင်စာ၊ ပန်းရွှေလိပ်ပြာ။
(ကိုးသွယ်ညွှန်၊ ဖူးစီလာ၊ ဘုန်းရောင်ကွန်မြူး လေးဒီပါ)။

• မူလနိုင်ငံတော်မူမဟာဂီတတွင် “ကျေးငှက်ဖော်စုံ၊ သိုက်နန်းလှ၍၊ ဝတ်မှုန်
ခြေချ” ဟုလည်းကောင်း၊ မြစာ၌ “ကျေးငှက်စုံစုံ၊ ဝတ်မှုန်ခြေစ” ဟု လည်း
ကောင်း၊ သဗ္ဗတွင် “ကျေးငှက်သုန်သုန်၊ ဝတ်မှုန်ခြေချ” ဟု လည်းကောင်း
တွေ့ ရရာ၊ ရတုစပ်နည်းအရ အသတ်ကာရန် ညီညွတ်မှုကန်သည့် သဗ္ဗ
ကိုလက်ခံပါသည်။

သဖြန်၊ (ပြည်ကုန်းဘောင်သာ၊ ပင်ဝေဆာ စီစီရံလို့၊ အစုံ ခြေယူ
သယ်ခွင့်၊ လိုဖွယ်မရှား)။ (နန်းငွေတစ်ပြိုင်၊ ပုလဲစိုင် ရတနာနှင့်၊ စကြာတော်
လျင်မည်ကြောင်းငယ်ကို၊ စုံပေါင်းရှိထား)။

၄၇။ ဆောင်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(မြဝတ်မင်းကြီးဦးစ)

(ဘုံပျံနေနန်း၊ ပြင်ခန်းစံမွေ၊ လျှံငွေနှင့်စီစီ၊ ခွာပြာညို လဲလန်း၊
ငုံမြန်းကြ ဖူးတံချီ။ ရီဝေဝေ၊ တိမ်ခြေမြဲလွှာ၊ မှုန်မှုန်ငွေနှင့်၊ လေသွင်းစ၊
ရာသီမှာ)။ (တောင်တောငယ်တည့် ဖွယ်ရာ၊ ဖြူပြာလေ၊ မာလာလေ၊
ဂန္ဓာကြိုင်သင်း)။ (ဂမုန်းအင်၊ သဇင် ပင်မြင့်မင်းနှင့်လေ။ ညိုစိမ်းဝှန်၊
ညာပြန် ရေကဆင်းလို့လေး)။ ဟသာ လေ သောင်တင်း၊ ပိန်ညင်းနှင့် စင်ရော်၊
မြစ်မှာလေ တစ်ခန်း၊ ရွှင်လန်းကြ မြူးစံပျော်။ ဖော်ရွေဘောင် ယှဉ်မောင်နှင့်မယ်၊
ဖြာဖြာရောင်လင်း၊ သောင်းခင်းန ငွေလျှံဝယ်။ (ရှုတိုင်းငယ်တည့်လွမ်းဖွယ်၊
ခါရွယ် သာနယ်၊ ညာဘယ် ရစ်သိုင်း)။ (ပြာရိပ်မိန်၊ ဖန်ရိန်ညိုလှဲမိုင်း
လို့လေ။ ရွာအုံစေ၊ တိမ်ခြေမြဲနယ် ဆိုင်းလို့လေး)။ (အို ရှုတိုင်း ထွေလှတယ်၊
ရွှေသည်း ဆွတ်လွတ်ဖွယ်)။ (သွယ်သွယ်ရွှေရံ ဝန်းလို့လို့)။ ညွှန်းမပြေလို့၊
နေခက်အောင်ကိုသာ၊ (နတ်ကယ်ဘယ်နှယ်၊ ဖန်လာရေး။ ရွှေညှို့လွှာရံ
ခြုံလည်းချမ်းဝန်လေး)။ (တွေဝေမှိုင်းကာ၊ ခွေခွေယိုင်းကာ၊ ယွန်းရွှေသဉ္ဇာ၊
အုံးမှာဆွေး)။ (တမ်းယောင် ဘယ်ဆောင် ဘယ်မှာ၊ ဘုန်းမယ့် ကေသာ၊
ဗွေစံရာ)။ [(သော်တာ ပေါ်လာ၊ ရောင်ယုက်ဖြာကွန်၊ စကြာစုံစုံရွှေ၊
သီဝေမျှော်ကာ၊ ဖြာယုက်ရောင်ဝှန်၊ သာလွန် ပူမြဲပန်းလန်းနိုင်)။ (လန်းနိုင်
မှိုင်းယောင်တွေဝေ၊ တမ်းလို့ လွမ်းဖွယ်စေ၊ ဘုန်းဝေ)။ (တ၊ ဝမ်းနည်း၊
အချမ်းသည်း၊ မြပုလဲ ကြာရံလယ်)။ ဘုန်း ဘုန်းရင့်နေနွယ်။
ကျွန်းကျွန်းသိမ်းမြန်းပိုင်)။ နိုင်နိုင်ငံစိုး၊ ဖြိုးဖြိုး ရှိဝေမြိုင်၊ လန်းလန်း
ဆယ်ခိုင်ပန်း။ (သိန်းသန်းရောင်ဝေ၊ ထောင်နေဝင်းလျှံ၊ နတ်နန်း ဆယ်ခိုင်ပန်း)။
(ရွှေဝန်းခညောင်း၊ ဘယ်ဆောင်လယ်၊ မောင်မယ် ပျော်လို့၊ သွယ်သိမ်းမြန်း)။

(ငွေနှင်း တဖျန်းဖျန်း၊ အဆန်းဆန်း၊ လေညှင်း တသန်းသန်း)။ (လွမ်းသာမိုင်း၊ ဖြေလည်း ပြေပါနိုင်)။ (ဝေမြိုင် ဗွေဆိုင်၊ ခွေလဲ ခွေကာယိုင်)။ သင်းသင်းကြိုင်ကြိုင်၊ ကေခိုင်ခွမ်းရီ၊ စိမ်းလည်း ပီပီစိမ်း။ ပျောင်းနွဲ့ ခွေယောင်၊ စံဆောင် လက်ယာ၊ နှင်းရော မာလာပိန်း။ (စံမြဲကြော့လန်း၊ ကြာရံ သည်လယ်ကသာ၊ သွေနှူးယိမ်း)။ (ပုမြဲ မှန်းမတိမ်း၊ ဆူသည်း လွမ်းမငြိမ်း)။ (သန်းယိမ်းလွန်လည်း၊ ပျော်ပဲပျော်လို၊ မိုင်းမိုင်းမြ၊ ဝေဝေတည့် ညိုညို၊ ပျော်ပဲ ပျော်လို၊ သက်ကယ်ဖိုဖို၊ ငိုခင်းပျောင်း)။

(မြဲမြဲမောင်းမောင်း၊ ပြာညိုရွှေ၊ တိမ်ခြေ ငွေနှင်းပေါင်း။ ဝေစိစိ လေပြည်လေညှင်း၊ လုံနိုင်အောင်သာ၊ လောင်းပြန်တော့လာလေလေ၊ ပျောင်းရိုက်ကယ် ဆော်ကာသာ)။ (အုံးရွှေသဉ္ဇာ၊ ယွန်းမော် ကြာရံလယ်၊ ညှိုးညှိုးငယ်ငယ်၊ သေများ သေချင်ဖွယ်၊ ဘုန်းကြွယ်ကြွယ်၊ ဖန်ဘဲအား၊ ဝေယန်လယ်၊ စံပယ်မြနယ်လေ၊ လျတယ်စေ၊ နေလွန်းအား၊ ပုသူများ ပူရောမယ်လေလေ၊ မေရက်ကယ် နေနိုင်တယ်)။ [(သဇင်၊ ချရား၊ စံကား၊ စံပယ်)၄ စံစိရွှေသွယ်၊ ပျံ့လှယ်ဝတ်မှုန်မွှေး။ လေပြည် တသွေးသွေး၊ စုံမြိုင်ခြေ ကျေးနှင့် ပန်းသာတွေ။ ဆောင်းယွန်းယိုင်နွေ၊ လေဝန်း ရစ်ကာခွေ၊ ရွက်ဝါကြော့ နွေမူးမူး၊ မိန်ရာသီ၊ ခါမိ လသာခေါင်၊ မြလွှာမှောင်၊ တောင်ခိုးမြူး၊ ရွှေဖီဖူး ပေါ်ရောမယ် လေလေ၊ မေရက်ကယ်နေနိုင်တယ်]။ (ညှိုးငယ် ခွေယိမ်းနွမ်း၊ ပူပုံပန်း ရွှေပင်လယ်)။ (အို-ကြာနယ် ကွာရေဝေး၊ မြင်လာပါဘဲဆွေး)။

* ဘုံပျံနေနန်း ပတ်ပျိုး ပထမစာပိုဒ်အဆုံး ငိုခင်းပျောင်း အပိုဒ်၌ ငိုရင်းမြန်း၊ ငိုမိမှား၊ ငိုခင်းများ ဟူသော မူကွဲများတွေ ရှိရုံမျှမက ထိုမူကွဲများတွင် ဒုတိယစာပိုဒ် မြဲမြဲမောင်းမောင်းမှ လွမ်းလေကညှင်း သီချင်းဆုံးအထိ စာပိုဒ်များ လုံးဝမပါရှိတာ၊ ပထမစာပိုဒ် တစ်ပိုဒ်တည်းသာလျှင် ပါသော မူကွဲများလည်း ရှိသည့်ပြင်၊ ဘုံပျံနေနန်း ပတ်ပျိုးအစမှ၊ ငိုခင်းပျောင်း အထိ စာပိုဒ်မှာ ဆောင်းရာသီကို ဖွဲ့ထားခြင်းသာလျှင် ဖြစ်၍၊ မြဲမြဲမောင်းမောင်း အစချီ အပိုဒ်နှင့် ကျန်အပိုဒ်များမှာ နွေဦးပေါက်ရာသီကို ဖွဲ့ထားသောစာပိုဒ်များ ဖြစ်သဖြင့်၊ တစ်ပိုဒ်နှင့်တစ်ပိုဒ် မဟာဝတ်သည့်အကြောင်း များကို ထောက်ထားလျက်၊ မြဲမြဲမောင်းမောင်း အပိုဒ်မှ လွမ်းလေကညှင်း သီချင်းဆုံးအထိ အပိုဒ်များမှာ နောက်ခေတ် ဆရာများက သီချင်းပဒေသာ သီဆို တီးမှုတ်ကြသကဲ့သို့ အခြား သီချင်းများမှ တော်သင့်သလို ကောက်နုတ်ဖြည့်စွက် ဆက်စပ်ထားသော အပိုဒ်များ ဖြစ်သည်ဟု ပညာရှင်အချို့က ယူဆကြသည်။

တွေးကြံနိုင်အောင်၊ ရီမိုင်းမြောက်တောင်။ ညှင်းသာလေဆောင်၊ ဖန်ရောင် မလန်း။ အာကာယံ တောင်တော၊ သာလေ နွေဖွဲ့ဆန်း။ ငှက်သံ ညံစိစိ၊ ပင်ညီဝေ၊ ရွှေဖီ ခိုင်ညာလန်း၊ (မြဲမြဲမြန်းမြန်း၊ ငုံ့ပြေပြေ မြိုင်လုံးလွမ်းဖွယ်ထွေ)။ ညာခြေဝင်းလှလှ၊ ခါနွေသွင်းစစ၊ တောင်တောငယ် တစ်ခို၊ ရှုတိုင်းငယ်စို၊ ညိုစိမ်းမြဲမြဲ၊ ဝါရွှေငယ်ဆန်း၊ ပင်နန်းငယ်သာထွေ။ ရော်ရွက်ကယ်ကြော့ နွေသွင်းစစ၊ ရွှေလရောင်ညီ၊ ဖလဂုနီနှင့်၊ ယှဉ်မှီထွန်းလာ ပြန်တော့မယ်။

စုံသာမြိုင်လယ်၊ လွမ်းဖွယ်တစ်ခန်း၊ ယဉ်ပုံဝေ၊ ထွေဆန်းလှလေ။ ရော်မြန်းရွက်ကျင်၊ ညိုလွင်တည့် မောင်းပြေပြေ။ သာသာလေညှင်းဆော်လှုံ၊ မြူးလာယုက်သန်း၊ ကြန်ကြန်ရွှေငုံ၊ ပန်းမှုန်နံ့၊ ကြိုင်လန်းလန်း။ ဖန်နန်းစကြာ လုံမှိုန်၊ တိမ်ကတင့်ရဲ၊ ဆင်လိုအနဲနဲ။ ကွဲကြေကြော့ဆွေးလှလှဖွယ်။ တစ်ပင်ပျံလှယ်၊ မြေယံငယ်။ ရွှေယင်ပေါင်လယ်၊ ဖိုမ မောင်မယ်၊ ကျူးတယ် ခေါ်သံသာနှင့်လေ။ ကိုယ်လုံးမြစေ သိုက်ရွှေညှဲ နန်းလယ်မှာ။ ပန်းလွှာရည်ရေး၊ နီလာသွေး။ မြူးပျော်ကာကြွေး၊ ဖော်ညီဝေး၊ လှမ်းခြေယူနေ၊ ပူဝန်လေး။ ကျေးငှက်ကယ် ညာဘယ်တောင်နှင့် တောငယ်မှာ၊ လွမ်းရန်သွယ်သွယ်၊ ဆင့်အောင် ရင်ရွ၊ ကူလိုတစ်ခန်း၊ မြူးကြအဆန်းဆန်း။

(စုံသာမြိုင်နန်း ဝေလုံစိစိ၊ မင်းလွင်ကရီ)။ (နွေရာသီ ကြိုင်လှိုင်လန်း၊ ညှင်းလေကဖျန်း)။ (ရွှေလှိုင်မြန်း၊ ကြွေလှညာခိုင်၊ ပန်းမှုန်နံ့လှိုင်)။ (ဘုန်း ပင်တိုင်ငယ်၊ မြင်စမ်းပါလှည့်ဦး။ ဘုန်းပင်တိုင်ငယ်၊ မြင်စမ်းပါလှည့် အုန်းညံ့ညံ့၊ လွမ်းရန်မြိုင်နန်းလုံး)။ (ညိုမြလွှာရောင်၊ ရီမိုင်း ဝေဆာမှောင်)။ တောတောင်ငယ် သာခန်း၊ ပျော်ဖွယ် ထွေပါလှတယ်၊ ပြာခြေဝါရွှေ လှုံမောင်း၊ ညာကြော့သာလေ ပြန်လောင်း။ (ရွာလှဟန်လို၊ နေနန်း တိမ်ခိုခို)။ သဖြန်၊ ဘာပြုမဲ့မာန်ပို၊ မိုးညိုတိမ်ကြီး၊ ဆီးလို့လေ။ ဝေစိစိ၊ ရွှေဖီညာညွတ်ကယ်၊ ပန်းဝတ်ကသင်း၊ အာကာယံ၊ မြလှုံညိုလှ ဆိုင်းလို့လေး။ မြိုင်ရုံ၊ မှန်မှုန်ငွေနှင်းငယ်၊ လွမ်းလေကညှင်း။

ယိုးဒယား ဘီချင်းများ

၁။ အလွမ်းဘွဲ့ယိုးဒယား*
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(လွမ်းပိုအောင်၊ ညိုမင်းလွင်၊ လေပြည်ပျိုး၊ တိမ်ခိုးဆင်)။ မျှော်တိုင်း
မိုင်းလွင်၊ ရွှေဘဝင်ကြူရ၊^၁ ပင်နန်း သာထွေ။ နွေရာမင်းငယ်၊ သာသည့်လ။^၂
အိုကြူရ လွမ်းဖွယ်၊ လှိုင်ကြွယ် သင်းကြူ။ ဂေါ်စင် ကြိုင်ပျံ့ရှား၊ ရွှေဆပ်သွား၊
ခိုင်မဇူ။

၂။ ကန်ဆင်းယိုးဒယား

(ရွှေကြက်ကယ် ဟန်ချို၊ လင်းလုပြီ နော်မေ၊ ရောင်နီလာ ဖြာဖြာဝင်း၊
မောင်မယ်ဆင်း၊ ဆင်းစိုကွယ်။ ရွှေဝါးရုံ ခက်သွယ်၊ ခွဲရတော့မယ်၊ မယ်နဲ့မောင်
နှစ်ကိုယ်တည်း ရှောင်သွေလွဲ၊ ကွဲခဲ့တယ်။ ခွဲရတော့မယ်၊ ပုဖွယ် ရွှေတောင်
ကြီး၊ ရွှေအုံသည်းဝယ်)။

၁။ မျှော်လည်းရွှေဘဝင်၊ ကြွချင်ဆွေးလျ- မြစာ။

၂။ ပင်တိုင်းရွှေလှုံ၊ နွေမင်းငယ်သာသည့်လ-မြစာ။

* ဘိုးတော်ပဒုံမင်း၏သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းသားက “ယိုးဒယားဇာတ်၊ မင်းသား
ထွက်၊ ယိုးဒယားဘာသာအတီး ချူချာသီချင်းကို မြန်မာဘာသာ စကားနှင့်
အသံအတိုင်းလိုက်၍ ရေးရမည်အမိန့်တော် ရှိ၍ ”ဦးစရေးကြောင်း မြစာ
တွင်ပါရှိသည်။ တစ်ဆက်တည်း၊ “ဝေးဖော်မဲ့သူ စိုးပူလေ စေနှောင် ထင်၊
နန်းတောင် စုံမြေနယ်က၊ အသွယ်သွယ်ကျူး၊ ၊ရွှေစီဝဇိုး။ ရွှေချိုးခါ မောင်
မယ်တို့၊ သည်မြိုင်ဝယ် ပျော်စလေ ငယ်မှာ၊ ငြော်- မေရက်ဘူး။” ဟူသော
သဖြန်ပါ ပါသည်။ ဦးစသည်ယိုးဒယားဘာသာချူချာ(ယခုအခေါ်ချူအားချိုက်)
တီးလုံးတွင် မြန်မာဘာသာစကားထည့်သွင်းစီကုံးရုံမက မြန်မာ သဖြန်ပါ
ဆက်ပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် ယိုးဒယားတီးလုံးကို မြန်မာမှုဖြင့် သိမ်းသွင်းခဲ့ပုံမှာ
လေးစားမှတ်သားဖွယ် ဖြစ်သည်။

၃။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ယိုးဒယား
(ပြင်စည်မင်းသား)

ဝေယန္တနန်းဘုံ၊ မြမန်း၊ ဇေယဉ်၊ ယမုန်ငယ်လေ သောင်ငွေကျွန်း၊
မြောင်ဖီလာ သီဒါဝန်းရံခွေ၊ (ရွန်းရွန်းဝေ)။ မြန်သပြေဘောင် ညာကျွန်း၊^၁
ပျံ့မွန်း မင်္ဂလာ၊ ဇေယျာငယ် ဩဘာကြွေး၊ ပဉ္စင်တံမြွာ၊ သံဝါကျူး
ရင့်အေး(သင်းသင်းမွေး)။ [(ဗြဟ္မာငယ်လေကျူး၊ တိမ်ယံဗွေ လေပြည်မြူး)။
(အာကာဘောင် မြူမှောင် ချိုချို၊ တိမ်ရီ မှုန်ဝေဆိုင်း)။ (မျှော်ရာတိုင်း၊
ရှစ်ခွင်မင်းလွင်၊ တောင်စဉ် တိမ်စွယ် ကာ)။ (မာလာသိင်္ဂါ၊ ထိန်ဖြာ မိလ္လာ၊
လွမ်းဖွယ်သာ)။ (ညင်းညင်းငြာ)။

၄။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ယိုးဒယား

(မြမန်းဂီရိ သေလာတောင်၊ နန်းတည်ထောင် ဘုန်းရောင် နေသို့လင်း။
နောင်ညီကို၊ ရွှေဘိုနွယ်တော် ရင်း၊ ရာဆူဆူ၊ ပြည်သူ ခဝပ်စင်း။ ရွှေဘုန်းတော်၊
နှုန်းလျော် စံပျော်ခင်း။ တေဇာ တိုးလို့၊ မြိုးဝေ။ မန်းဌာနေ၊ အောင်ဇေယျာ
ပြည်မင်း)။ [(ပြောင်လူး နာဂ ရုစာ၊ သော်တာငွေလှုံ၊ မျိုးမြတ်ဆဒ္ဒန်။
ရွှေနန်းဘုံတော်၊ ရောက်ရာ ရွှေကိုယ်တော်၊ ပြည်တော် နိုင်ငံရွှေဘုံတွင်း)။
ဆန်းမူရာ၊ သူဇာ ရွှေခပင်း၊ ရွှေဘုန်းတော်၊ နှုန်းလျော် စံပျော်ခင်း။ တေဇာတိုးလို့
မြိုးဝေ၊ မန်းဌာနေ၊ အောင်ဇေယျာ ပြည်မင်း)။

၁။ မြန်သပြေဘောင် တောင်မြတ်ကျွန်း - နန်းထွက်။

၅။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ယိုးဒယား*

(အောင်မင်္ဂလာ သိင်္ဂါဆောင်ဗွေ တောင်ခြေရစ်သန်း၊ စကြာဆူဆူ၊ ရှစ်ဖြူ ကာလွမ်း၊ ကျက်သရေလွမ်း၊ ပြည်တော်ရွှေမန်း၊ ငါးတောင်လေ သိုက်ကျမ်း၊ စိုက်နန်းရယ် တည်တော်မူ)။ (များဗိုလ်လူ၊ အူအူ ကြွက်ငြာ၊ လက်မှာညောင် ရေ၊ ပန်းနှင့်ဝေဝေ၊ ထူးတင့်ထွေ)။ (အလျှံဝေဝေ၊ သပြေမြေငှ၊ ထီးဖြူ စိုက်ဆောင်း၊ မင်းပေါင်းဆက်လား၊ ကညာရွှေပန်း၊ ချမ်းငြိမ်းပြည်သူ၊ နှိုင်းဖက် မတူ၊ ခံယူသစ္စာ၊ မေတ္တာတော် ဝေလိုလောင်း)။ [(သမ္မာ ဂုဏ် ပေါင်း၊ ပဏ္ဍာစုံညောင်း၊ သောင်းဘူမြေ)။ (ဘုန်းတော်ဝေ၊ တေဇာ လျှံပြောင်၊ ငါးထောင် သာသနာ၊ ထွန်းပ တည်ရာ၊ ကျွန်းများဒီပါ၊ စက္ကဝါလုံး၊ ဘက်မသာနွန်း၊ ထက်ဗြဟ္မာဘုန်းတို့၊ ရိုက်ချွန်းပဲ့တင်ည်)။ (ကော်ရော်သံ၊ ကော်ရော်သံ၊ ဆင်ပန်လက်စုံကျိုးတယ်။ မျိုးလေးဖြာ၊ ရာရာကျော်၊ သက်တော်ရည်စေကြောင်း ငယ်၊ တောင်းဆုခြွေ)။ (ရွှေအာဏာ၊ ထက်ညာ ပစ္စုန်၊ မိုးနတ်အမွန်၊ ဖန်တော်ပုံ ဉာဏ်မျှော်စုံ၊ ဖန်တော်ပုံ၊ ဉာဏ်မျှော်စုံ၊ ဘုံဝေယန် နိုင်ငံပြည်သူ အေးစေ ဗိုလ်လူ၊ ရည်တူ ကြည်ဖြူ၊ ဗုဒ္ဓင်န္ဒယံ၊ ရွှေနန်းစိုက်ထူ၊ ထီးဖြူ ကာရစ်သန်း)။]

၆။ မိုးဘွဲ့ယိုးဒယား

(ဆန်းဆန်း သဗ္ဗာကြာညောင်၊ နန်းမြင့်ဗွေဆောင်၊ သဗ္ဗာကြာညောင်၊ နန်းမြင့်ဗွေဆောင်)။ (ရွှေညင်္ဂလာရုံ ညင်္ဂလာရုံ)။ (ခြေခြေခြေ ထွေးထွေးထွေး၊ စက်ပါသော်၊ ပျော်ပေါင် တုန်လှိုအေး)။ (သံတစ်ဟုန်၊ သံတစ်ဟုန် မာန်ဂုဏ် ဣန္ဒာဖြိုး၊ ဣန္ဒာဖြိုး)။ (ခြိုးခြိမ်ဆင်လာ၊ ခြိုးခြိမ်ဆင်လာ)။ (မယ်ကျွမ်းကြွကာ၊ ကွန်းဗွေမှာ)။ (စာ စာနာ ကောင်းသင့် လျက်ပါ)။ (ဖော်ကွာသူ ပူစေ ဗျာနောင်ရွှဲ၊ လှိုက်ပိုသည်၊ ရှိုက်ပိုပွဲ)။ [(ခွဲတချီချီ၊ ကျူးရင့်ရွှေစည်)။ ရှစ်ခွင်မှာ မင်းလွင်ပြာလို ရီ]။ (ရာသီပွဲ ခါမိန္ဒ)။ (ခြေသလေလေ၊ ဆောင်ရွေထဲမှာ၊ သည်း တစ်ဉာဏ် ပိုင်၊ ကံမခံနိုင်)။ ဗျာပွဲလှိုင်၊ ညာသည်းဆိုင်၊ ညာသည်းဆိုင်၊ ဗျာပွဲလှိုင်၊ ပူဝန်ပို ပွားကာမိုင်း၊ ငိုကာ ယောက်တည်းသာ ထိုင်။

* လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်ကမင်းတုန်းမင်းထံ ရေးသားဆက်သွင်းကြောင်း ပြော စဉ်ရှိသည်ဟူ၍ မြူးနှင့် နန်းထွက်တွင်တွေ့ရသည်။

၇။ တောတောင်ဘွဲ့ယိုးဒယား

[(မြိုင်ဟောမာ ကန္တာလမ်း၊ ဆန်းထွေလာ၊ တောင်သေလာ၊ ချောင်ရွေဝါ၊ လေပြည်သုတ်ကာယူ၊ တောလုံးကြူ)။ (နန္ဒမူ လိုဏ်ဂုဗ္ဗရိပ်ကြား)။ ပုဂံငုံကြား (စံကား သရဖီ၊ ထုံသင်း ကြိုင်လိုစီ)။ ပန်းစုံစီ၊ ရိုးနီရွှေအင်ကြင်း၊ သင်းပျံလွန်။ ကန္တာရစုံမွန်၊ ဟေဝန်ဗွေချာလမ်း၊ ဆော်လေဖျန်း၊ လန်းစီစီ၊ မှုန်ဝတ်ရွှေရည်)။ [ညင်းလေပြည် သွေး၊ ရေခင်းငွေမှုန်၊ ကြိုင်လျှမ်းထုံ၊ နန်းဘုံ ကွာလှမ်းဝေး၊ လဲသွေးကြင်သူ။ တောမြိုင်ငှ၊ ပန်းမဇူ၊ ကြူပါလိုသင်း၊ လိုဏ်ဝေဘူ၊ ရွှေဂုတွင်း ဝင်းဝါလျှံ။ ခိုင်တံ ကြိုင်လျှံ မြိုင်ယံ စုံတဲ့တော၊ မ ဖို ခေါ် တွန်ကြော် ရွှေဥသြ၊ ဆွတ်မောဗွယ်ကြူ၊ ပန်းငုံ ပန်းငုံ၊ လေပြည် သုန်သုန်၊ မြူမှုန်ကြိုင်ပျံသင်း။ ရွက်ဝါကြေ မြေသိုဆင်း။ (ဂေါဖီ ဂေါဖီ အင်ကြင်း၊ နှင်းနံ နှင်းနံကြွယ်ကြွယ်၊ လေချိုလေချို သုတ်သွင်း ခင်းပြန်ခင်းပြန်၊ ဝယ်ဝယ်)။ (သူဇာနယ်၊ မူရာကြွယ်၊ ယူပါကွယ်၊ တသလိုလို)။ မ ဖို သံချင်း ပြိုင်၊ တွေ့မှိုင် ဗွေဆိုင်း၊ မြင်သူ ပုပွဲလှိုင်]။

၈။ အလွမ်းဘွဲ့ယိုးဒယား (ယိုးဒယားပန်းချီဝန် ဦးထောင်ဘို)

(ဆန်းနေဦး လေရူး ဆော်ပြန်လာ၊ မွေးပျံကြိုင်လှိုင်စွာ၊ မာလာ ဝတ်မှုန် ပင်စုံမြိုင်)။ (ငှက်မောင်မယ် ဘာသာ သူတို့နွဲ့၊ လွမ်းဖော်ညိုဆဲ။ ဆန်းပိုရာ၊ စုံစုံမြိုင်ထဲ၊ နတ်ငြင်းခြယ်လှယ်)။ [(ပူနဲပို လွမ်းအောင်ဇန်)။ (ပူခန်းဆင့်ပုံ၊ ယူလှမ်း သင့်ရုံ၊ တူမြန်းခွင့် ပျော်တော် သာတင့်စုံ)။ (ရွှေနန်း အောင်ချာလယ်၊ ဘယ်ဝယ်စံသည့်မှန်း)။ (တောင်သေလာ ကြီးရယ်က၊ ဆီး ကာလိုသန်း)။ ဆန်း ပိုရာ စုံစုံမြိုင်ထဲ၊ နတ်ငြင်း ခြယ်လှယ်)။ သပြေနံ၊ (ရွှေသန်းကြော့မယ်၊ မြိုင်လမ်းရယ်၊ ရဂုံလယ်က၊ ကြဲတယ် အခင်း)။ (ကျွမ်း ရတက်နှောင်း၊ လွမ်းရက်ကယ် ကြွေလေအောင်ဟု၊ ရွှေဗွေတောင်၊ မြိုင်သာဝှမ်းငယ်မှာ၊ ပူခန်းကပြင်း)။

၉။ ရာမဇာတ်ထွက် သမင်လိုက်ယိုးဒယား*
(ပြင်စည်မင်သား)

[(မှော်ရုံဟောဝန်၊ တောမြိုင်စွန်)။ ဘုန်းဝန် ရာမင်းငယ် တောင်ညှာ၊ မြင်
သော် လွန်ပူဆာ၊ ယခုပင် မွေးချင်ခါခါတောင်း]။ [အို- နန်းရွှေချိုင့်လှောင်၊
ထားရအောင်။ စွန်တောင်စကြာ၊ လေးတော်ကိုင်ကာ၊ (လျင်စွာမြန်မြန်၊ ဖမ်းမခံ)။
ချောကာမြူ၊ သာယုသွေးဆောင်၊ ဝေးရပ် တောမြိုင်ချောင်း၊ မြအရောင်ဖြာ၊
မြေစာ လက်တော်ကမ်း]။ အို ပန်းဖွယ်စေပင်၊ ဆန်း ရွှေသမင်ငယ်လေး၊
(ရုပ်သွင်ရွှေသား၊ ထင်မှားအောင်ဖန်)။ လေးသွဲ့ငယ်ရိုက်ဟန်၊ ငြိုးမာန်
ထပ်ဆင့်ပြန်။ မာယာသူကြီး၊ ဘုန်းငယ်ထံ၊ လက်လှမ်းသူသာ နီးမခံ။
ပန်းမန်ကြူကြူ ကြိုင်လှိုင်မွေး၊ ဝေးဝေးရပ်သွေးဆောင်ကာ၊ စံခန်းငယ် ပုံကွာ၊
တောကန္တာ၊ စိတ်စွဲမာန်ပါ၊ ရိုင်းပျမှုရာ။ သေကံငယ်ဆော်လာ၊ ဉာဏ်ဖန်ကူ၊
မြိုင်ငူမဉ္ဇူ၊ ခိုင်ညှာလန်း၊ ပန်းအောင်သာ။ (ရှောင်ခွာထပ်ကာ၊ မျက်တော်
ပွားပြန်တယ်)။ (မုန်းဖွယ် မူထား၊ ဖြစ်လား ထွေထွေ)။ သေလိုငယ်သေစေ၊
သာန္တရိုက်ပြန်ချေ။

၁၀။ မြင်းတက်ယိုးဒယား*
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(လေပြည်ဆော်သွင်းမြူး၊ ဟံသာဗေဇလေ ရွှေနန်းဦး။ ထူးထူးထွေလား၊
ငါးပါးပဉ္စင် ရွှေတံမြွာ)။ [(ခရာသံစုံ၊ ကျူးကြော်ညံ ဟုန်)၎။ (ဘုံဝေယန်၊
နန်းကြီးမိမာန်)။ (စိမ်ထူးခြား၊ များလှထွေထွေ)။ စိန်မှန်နန်းမှာ၊ ဆန်းလှ

* အတိုကောက်အားဖြင့် “ရွှေ (ရွှေတညှာ)၊ နင်း (နင်းယွန်းသာဟောမန်)၊ တော(တောတောင်
စွယ်)၊ တော (တောမြိုင်မြေလမ်း)၊ ပန်း (ပန်းမြိုင်လယ်)၊ မိုင် (မိုင်ပန်းနဲ)၊ မှော် (မှော်
ရုံဟောဝန်)၊ မိုင်း (မိုင်းပုန်ပြာညှို)၊ လှမ်း (လှမ်းပိုအောင်)၊ ဆန်း (ဆန်းနေဦး)၊ စိန်
(စိန်ကြယ်ညိုလင်း)၊ ဝေ (ဝေယန္တာ)” အစရှိ သီချင်းများကို ယိုးဒယား၊ ၁၂ ခန်းဖြစ်သော
“ဖရိုတင်၊ ခက်မွန်၊ ခခိန်၊ ထနောက်၊ ဖရင်းချား၊ ထပ်တွန်၊ ချွတ်ချုံ၊ ငင်စံ၊ ချူချား၊
ကပီ၊ အလှေမေ၊ မဟိုရ်သီး”ဟူ၍ ရှေးအခါမှ ယနေ့တိုင် အသိအမှတ်ပြုလျက်
သုံးနှုန်းခေါ်ဝေါ်နေကြသော်လည်း၊ ၎င်းဘာသာစကားများကို ယိုးဒယား အတိအကျတွင်
ရှာဖွေမတွေ့ရှိရုံမျှမက ထိုင်းအမျိုးသား ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထံ မေးမြန်းစုံစမ်းရာ၌လည်း
ဖရင်းချားနှင့် ဖရိုတင်မှအပ ကျန်စကားလုံးများမှာ ယိုးဒယားဘာသာစကားလုံးများ
မဟုတ်သည့် အပြင်၊ ၎င်းစကားလုံးနှင့် နီးစပ်သည့် အခေါ်အဝေါ်များ၏ အနက်
အဓိပ္ပာယ်ပင်လျှင်၊ ယိုးဒယားဘာသာ၌ မှန်းဆရာဗေဒ မရနိုင်သဖြင့်၊
၎င်းဘာသာခေါ်စကားလုံးများကို ဆက်လက်၍ ပြည့်စုံစွာ လေ့လာဖော်ထုတ်ခြင်း
မပြုနိုင်သေးမီ ယိုးဒယားသီချင်းများတွင် ချန်လှပ်ထားခဲ့ပါသည်။

ကုန်ခြေရွှေ]။ [ဆော်လေ သွင်းမြူး၊ ကုန်ထူးကြေညာ၊ လေသာကွန်း၊
ဆောင်ယွန်းမှာစုံစွာ၊ (သည်မှာကုန်ဆန်း၊ နန်းသိင်္ဂါ၊ ဖွယ်ရာထူးတဲ့
ကျူးကြော်ဖြာ)။ (သည်မှာသာလေ ရွှေဘုံ သာမျိုးစုံလှ)။ (နန်းဆောင်သာယာ၊
တီးမျိုးစုံစွာ)။ မှန်ကြာနန်းမှာ၊ ဆန်းလှ စုံစုံဖြာ]။ [(ကြေညာ သာယာ
ပျံ့ပျူး၊ သာယာ ကြေညာပျံ့ပျူး)။ အိုလေ ဇေယျာဗေဇမှာ၊ ထွေဆန်းထူး]။
(အို တူဘူး၊ ဘယ်ရာဝင်မှာသာ)။ (ဆန်းဆန်းထွေလှ၊ ရွှေရုံကာ၊ ရွှေဘုန်းတေဇ၊
နေနှုန်းဖြာ)။ ထီးတစ်ရာ ညွတ်လာ ခညောင်း၊ သိန်းသောင်း မင်းပေါင်း
ဆက်ပဏ္ဍာ၊ စုံဆယ်ဖြာ၊ ဖူးညွတ်သွယ်ရှိကြာ]။ (ရှိဦး တင်ဆင်ကာ၊ လူမှူး
ဧကရာ)။ ဘုန်းကွန်ချား၊ သင်းပျံ့ကြေညာ၊ တေဇာ နေဝါ၊ ထွေလာ ဝေဆာ၊
ကြေညာသင်းလှိုင်၊ ဝင်းမြိုင်၊ ဦးကိုင်စိုးတဲ့ မင်းပေါင်း၊ ညွတ်လာပျောင်း၊
ခညောင်းစုံစွာ၊ ဟံသာဗေဇဦး၊ ထူးရွှေတေဇာ။ (ရာဆူဆူမှူး၊ ဖူးလေစုံညီလာ)။
ရွှေသခါနှင့်ဇေယျာ စံချိန်၊ ရာဇာ အာဟိန်၊ ဘုန်းမီးစက်ရှိန်၊ လျှံထိန်ဒေဝိန်၊
နွယ်လာနရိန်၊ ကြီးလှဂုဏ်သိန်၊ မင်းမင်း မဟိန်၊ ထိန်ထိန်လင်း၊ ရာမင်း
နွယ်သမ္ဘိန်။

၁၁။ စက်တော်ချင်း*
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

[(အို-လှည့်လင်း)။ ပျံ့သင်းသင်္ဃာလိဗ္ဗေ၊ ဖျော်ဖြားများယဉ်ရွှေ၊ စက်ပါရော
မေ]။ [(ညဉ့်ရုံတော် ထူး)။ (တိမ်ဦး နန်းဘုံဗွေ)။ ခွာသင်း နင်းမွန်ခြေ၊
လုံနိုင်ပါဘူးမေ]။

* မြဇာ(ပေမူ)ဇာ(ဝမ်း)နှင့် ဈ(ကျော)နှစ်နေရာတွင်ပါရှိသည်။ ဇာ(ဝမ်း) ခေါင်း
စဉ်၌ “မြကလေး မင်းသမီးအိပ်ချင်း”ဟု ဖော်ပြပုံမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်သည်။
ဈ(ကျော)၌မူသာမန် “အိပ်ချင်း”ဟု ဖော်ပြသည်။ စာသားမူမှာ-
“အိုလှည့်လင်း၊ ပျံ့သင်းသင်္ဃာလိဗ္ဗေ၊ ဖျော်ဖြားများရံရွှေ၊ စက်ပါရောလေ။ ညဉ့်
ရုံတော်ထူး၊ တိမ်ဦးနန်းညွှန်၊ ငွေခွာသင်းနင်းမွန်ကြွေ၊ လှဲတော်မူဘူးလေ။ သဖြန်၊
သည်ဖြစ်ထွေ၊ အိုဘုန်းဖန်ဆည်မြေလှည့်၊ လူ မြေဇေယျန်ကာ၊ ကြည့်တစ်ရေး၊
ဂေါ်ဇင်မင်းသန်ကြွင်းငယ်သာလေရေတင်၊ ပြောင်မိုလွင်မှာ၊ တိမ်မျှင်ကွန်၊ ငယ်လေ၊
စွယ်ညွှန်၊ ကအေး”-ဟုဖြစ်သည်။

၁၂။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(ကန္တာတော့ခြေ၊ အိုးဝေမြည်သံ၊ ငှက်ပေါင်း ပျော်စံ၊ မြူးကြလူဟန်၊ ဖန်ဖန်ခေါ်ကာ၊ အော်ရှာကြွေးတယ်၊ တောလုံးလေ သိမ့်သိမ့်ဆူလို့ည)။ ။ (ခုန်ပျံတာသာ၊ မာဂဓာနေ့၊ စုံယံကန္တာ၊ ဟေဝန်ကြောမှာ၊ ပြောကြလူလို၊ ချစ်တင်းဆိုကာ၊ တောကြီး ဟေဝန်မှာ)။ (အို-ငှက်ပေါင်း ငှက်ပေါင်း ပျော်စံ၊ တော မှုန်ပြာရီဆန်း၊ မြင်သူပန်း လွမ်းဖွယ်ရာ၊ သိုက်နန်းက ဆန်းထွေလာ၊ မာဂဓာ ဘာသာ ဖော်ချင်းနေ့၊ ပြောကြလေရှာ။ စမ်းရေယဉ်ကြီး စီးသွယ်ဖြာ၊ ကျေးငှက်စုံ မြူးပါလို့၊ ကျူးညံ့စာစာ၊ စုံမြိုင်ယံကြော တောဟေမာ၊ ပန်းရွေဝါနှင့် သာ၊ မာလာနေ့၊ လွမ်းလေအောင် ဖိုးခေါင်မယ်လျစော)။

၁၃။ အိနောင်ဇာတ်ဖြည့်ယိုးဒယား (မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(သောင်းရွေလယ်ပိုင်စိုး၊ မိုးနတ်မယ်၊ ရွှေသည်းကျွမ်းမျှ၊ လွမ်းရတယ်၊ ပူပုံပွေလို့သာ၊ ကြွေမည့်နှယ်။ လောင်းနေနွယ် ပိုင်ဆုံး၊ ဘုန်းကြွယ်ကြွယ်၊ ကုန်ခြေ ပန်းလို့၊ လှမ်းနိုင်ဖွယ်၊ ဘယ်မြိုင်ညိုကသာ၊ ကြိုရမယ်။ ကြိုမှိုင်တယ်နှင့်သာ၊ ငယ်ညှိုးနွမ်း)။ အို ပန်းပါဘိ၊ လှမ်း ခြေယူနေ၊ ပူရေး ပိုခဲပြီ၊ စံခန်းကြော့ နန်းမြေဝေး၊ မြူမြေးညိုလဲရီ။ ခါနွေကြော့ဦး၊ ညှာကြွေတော့မှူး၊[†] လေရူးဆော် လှံ့ချို)။ ။ (အို မာလာ စံမှုန် ဖူးငုံကြိုင် လန်းလှိုင်ထုံထုံညီ။[‡] မြိုင်နန်းက စံသီဂီ၊ တိုးမြ ကိန္နရာ၊ ရွှေစာမရီ၊ တောတောင်သာဟန် ညံစီစီ၊ ရည်ရော်ရမ်းလို့၊ လှမ်းနိုင်ပြီ၊ ရွှေဒါဟာ တိုင်း၊ မယ်ရီဆီ၊ ရောက်ကယ်နိုင်ပြီ၊ ကွာလှမ်းဝေး)။

၁။ အို-မာလာဌေငုံ၊ ပန်းမုံကြိုင် လန်းလှိုင်စုံစုံညီ- မြစာ။
† ကြွေတော့မှူး = ကြွေတော့မည့်ဆဲဆဲ။

၁၄။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

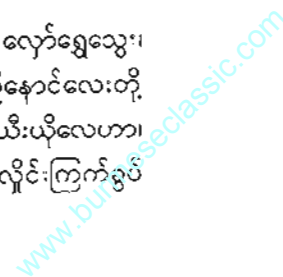
(တောဟေဝန်လယ်၊ တိမ်နယ် တောင်စွယ် ဝေယန်ဦး၊ ရာပြည်တန်၊ ရောင်လျှံ ထိန်ထိန်၊ ဖန်ရိုန်နေသို့မြူး၊ ထူးအံ့သွယ်သွယ်)။ (မျူးမျက်ခြယ်၊ နတ်ကယ် ကေသွယ် တင့်ရွယ် ရွှေဗျာထူး)။ (စုံဦး ဖူးရီတင်ကာ)။ (ဖူးငုံဝေဆာ၊ ကန္တာ ညံ့စာ လွန်သာမော၊ ပန်းစုံစုံ ဝတ်မှုန်စီစီ၊ လေပြည် လေညင်းရော၊ သန်းရွေညီ၊ သီဂီခိုင် ညှာကြောမှာ၊ တောမြောင်ဖီလာ၊ ဆီးကာဝန်း)။ [(လွမ်း လေအောင်၊ လွမ်းလေအောင်ခု၊ ကွန်းဗွေညောင်၊ မှိုင်ယောင် ခွေယိမ်းမှူး)။ (တောင်ကေငူ မှာလေ ဝေဘူစွန်း)။ (မိုးထူနှာ ဒေဝါညွှန်းပါလို့၊ ရွမ်းဆော်စီမံ)။ (မျူးခြေရုံ၊ နန်းမြိုင်စံ၊ ကုမ္ဘာရွှေမျှားမင်း)။ (သေလာသေလာ မြဗွေတွင်း)။ ပန်းစုံစီ အောင်မြေသာတဲ့ခင်း)။

၁၅။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

[တောနှင့်တောင်စွယ်၊ ပြောကြမောင်မယ် (ငှက်ကယ်လူလို သံချိုနှောလို့ ပြောကြပြန်သကို)။ [(သိုက်မြဲမှာလေ စာခွဲကျွေး ကျွေးတယ်ကို)။ တစ်ကိုယ်ရေ ပန်းစေ မြိုင်တန်းဝေ]။ [(ဖိုမမောင်နံ တောင်ပံချီကာတွဲလို့ ဝဲကာပျံ)။ တွန်ကျူးကြော်ညံ ငှက်ပေါင်းပျော်ကြပြန်။ ((မြိုင်စောင်းမှာ တူစုံ မောင်နံ)။ ကိန္နရီဟန် တွဲလို့ နွဲကာပျံ)။ [ကျူးကြော်ညံ၊ တိမ်ယံအာကာထံ၊ မြင်လာဘဲ၊ သည်မောင် ပူဆွေးကြုံရပြန်၊ နတ်ကယ်ဖန် ဝေယန် အာကာထဲက မည်းမှောင်၊ မင်ခိုးရီမှောင် တိမ်တောင် ခြယ်ဆင့်ဆိုင်း။ (ရှုတိုင်းရယ်၊ ညိုရောင်ပြာရီ)။ ဘယ်ပန်းချီဟန် ရေးလို့ ဆေးမမီ]။

၁၆။ မှော်ပြန်ယိုးဒယား

(နန်းသီဟိုဠ်၊ ရေညိုဝန်း ခွေရံကာ၊ မိမာတာ သည်းချာ လှော်ရွှေသွေး၊ ခွန်ယူကျွေးတဲ့ မှော်ရုံ၊ တူပျော်စုံ၊ သာဂုံကန္တာကျေး။ ညီနောင်လေးတို့ တူပျော်စံ၊ သည်ကမ်းယံ မှော်ပြန်ဖောင်နှင့်ကူး။ လူးလာ လူးလာ၊ ယီးယိုလေဟာ၊ ဆွဲတညီညာ)။ [(ယမန်နာထံ၊ တူနွဲပျော်ပျော်)။ ဝဲ ဒီရေမော် လှိုင်းကြက်ရွပ်

ဆော်သွင်း]၂။(ငါးမန်းငါးဆင်၊ ညီခင် စီရင်ငြား)၄။ အို-ဆောင်ရွှေစားနှင့် ရန်ကို ပယ်၊ မှော်ကမ်းနယ်၊ ပြင်ကျယ်ရောက်လှနီး။ အို- ရေညို ခွေပတ်ကာ၊ မာတာ လှယဉ်ကျေး၊ ဂမ္ဘီ သူမွေး ညီနှစ်ဖြာ၊ မှော်ပြန်ဖောင်စီး ယီးယိုလေဟာ]၂။ (ကြေးညံစာ စင်ရော်ငှက်ကယ်၊ သဲနှင့်သောင်တင်း၊ ကမ်းနှင့်ရေဆိုင်၊ ဝဲယုဉ်ပြိုင် မော်တင် ကျောက်ဆောင်၊ ပန်းပူလေအောင်၊ ပန်းပူလေအောင် သာ)၂။ (မှော်ကျေး ကမ်းပါးယံ နက်သန် သာတဲ့လမ်း)၂။

၁၇။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(ပန်းဟေဝန်၊ ခုနစ်ခွေ မျှော်လေယောင်၊ ညိုပြာရီမှောင်၊ တိမ်တောင်နီလာ သွေး၊ ဆွေးဖွယ်၊ သွယ်သွယ် ထွေလာနှော၊ ရေယဉ်ကြော ငွေသောင်ယံမှာ၊ မောင်နံလွမ်းလို့၊ ကျွမ်းကြောပြန်၊ ဖြေလည်း ဖြေဘဲ မှော်ရုံမြေ။ ထွေထွေကြိုလာ၊ မြလိုက်နန်း၊ စိန်ဆောင် ရွှေတောင်၊ ငွေရောင်သန်း၊ စာမရန်း၊^၁ မြိုင်တန်းသာ)၂။ (မာလာစီဝါ၊ ငွေခွာကြိုင်နံဖြာ၊ သည်မှာကုဆန်း၊ တမ်းဆိုယောင်၊ မြောက်တောင် ဘယ်ဆီမှန်း၊ ရွှေသန်းညာမယ်၊ ပျော်ဖွယ်ဟေဝန် ကန္တာမြိုင်တွင်း၊ ကြိုင်သင်းလေ ဂေါ်ရွှေဖီ)၂။ (စိမ်းကြည်ဖြာသွန်၊ အိုင်မွန်မနှာခင်း၊ ယိုဆင်းတွေတွေ၊ စီးကျ ပြန်အိုင်ရေ။ ကြာထွေငါးမျိုး၊ ဝပ်လျှိုးဝတ်ဆံ၊ စုံမြိုင်ယံ မောင်နံခြိမ့်အုန်း၊ ရွှေပီတုန်း ယုသုံးစားရှာ။ တမာ ရွှေကြက်တော၊ ဥသြမြည်သံ၊ မြိုင်ယံပြည်စိုး ရွှေဖိုးခေါင် ငှက်တော်)၂။ ((တွန်ကြော်ငြာကြွေး၊ တွန်ကြော်ငြာကြွေး)၂။ (ခွံနွေးလေယုလို့၊ လူလိုဟန် စုံမြိုင်ယံ)၄။ ဘာသာဘာသာ မြူးတယ်၊ ဘာသာဘာသာမြူးတယ်]၂။

၁၈။ ရာမဇာတ်ယိုးဒယား

[[တောမြိုင်စွန်းက၊ လွမ်းအောင်ဖန်၊ မကြနိုင်း၊ ကိုယ်ထူးကြိုရပြန်]၂။ ချစ်တဲ့သူ သခင်မြင်လာဦးဘုရား သုံးရွှေရင်။ ဘုန်းကေရှင်၊ သခင်ဘုံယုံနန်းမှာ ဆန်းဉာဏ်ခြယ်]၂။ ((သက်လှယ် သက်လှယ် ရွှေသွေးရယ်၊ မကြင်နာစိမ်း

၁ - စာမရိလမ်း- မြိုး။

တော့ စိမ်းရက်တယ်]၂။ ((ရာကျော်သက်ပန်၊ ဘယ်ရှေးကံငယ်၊ စီမံ ဖန်လာခြယ်၊ ကြင်စဦးကို၊ သွေဘူးနတ်ကယ်၊ သုံးရွှေကြော့မယ်)၂။ ((ဝေယန်ဖျား)၂။ (သိယိုဋ်စား ဆောင်သွားပြန်၊ ဆောင်သွားပြန်)၂။ လောင်ကြွေကျွမ်းအောင်လို့၊ လွမ်းရန်ကြွယ်၊ ခင်းကြိုရတယ်]၂။ [နတ်ကယ်ဖန်၊ တိမ်ယံဘုံလယ် (ညှိုးညှိုး ငယ်ငယ်)၂။ ဝေယန်ဦးမှာကြော့မှူးညာမယ်၊ ဆွေးဖွယ်ပူရန်၊ ဘယ်ကံဖန်ကု၊ (စံမတူ နန်းသူပုံမှန်၊ စံမတူ နန်းသူပုံမှန်)၂။ ကိုယ်ထူးကြိုရပြန်၊ ရွှေဘဝင်ကြွေဆွေးရန်]၂။

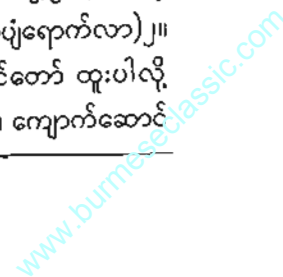
၁၉။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(မြိုင်ဂန္ဓမာ၊ ပန်းမျိုးစုံစွာ ပေါကြ၊ တောလေ သည်ဟေမာ၊ ဇင်မင်း ဆင်းရွှေဝါ၊ ဇီဝေါငယ်လေ ခတ္တာနှော၊ သာမောစုံခြေမှာ၊ ညာကြွေလျှော၊ မှန်ပြာရီရော တောသာဟန်)၂။ (အို-ပန်းမန်ဝေဆာဖူး၊ ခိုင်ညာရွှေရည် လူး)၂။ ((ဝသန်လေ ချိန်မှန်ကူး၊ ပဇ္ဇန်ကျူး၊ ပျော်မြူးစံရွှင်)၂။ ဆော်ပဉ္စင် ရိုက်ညောင်း၊ နွေရာသီ ပြောင်းခါမိဝယ်]၂။ (မိုးတချွန်းချွန်း၊ ရွှေပီပေါ်တုန်း၊ ကုံကော်လေ ကြက်ရုန်း၊ လှိုင်လို့သာ၊ ဂနိုင် သည်ဟေမာ၊ စံပယ်ကြိုင်စွာ၊ ပန်းရွှေ ဆပ်သွားဝါ*)၂။ (အို-အင်ဖူးကြိုင်လှိုင်လန်း၊ ပန်းမဉ္ဇူ၊ မွေးကြူလေ ပြည်ဖျန်း)၂။ (ဆင်ရာ ဆန်း ကုံကော်ပန်း၊ မြင်ရာလန်း ထွေထူးဆန်း)၂။ (ခင်တန်းစိုစို၊ ဆပ်သွားပင်ပျို)၃။ ((မြတ်လေးရုံဆို၊ ဟိုပင်ရင်း တုံနံ့သင်း)၂။ (မင်းမူရာ ဟန်၊ မြိုင်ယံမှာသာတင်ဆန်း၊ ယုဇနပန်း၊ ခိုင်လုံးလန်း)၂။ နန်းဟေ ဝန်ချာ၊ အိုင်ကုဏ္ဍလာ ခိုင်ပဒုမ္မာ၊ ဝတ်မှုန်ရွှေကြာ၊ ကြိုင်မွှေးသင်း။

၂၀။ ရေလားယိုးဒယား

(သောင်းသောင်းညံ၊ ကြင်ဖော် စင်ရော်မောင်နံ တွဲလို့ဝဲကာယုံ)၂။ (မောင်နံ တောင်ပံ ရိုက်ဆော်သွင်း၊ သောင်တင်း ခေါက်ရှာ ဟသံယုံရောက်လာ)၂။ (ကူးကာ လူးလာ၊ ရွှင်မြူးပျော်ကြရှာ)၂။ (သောင်ပေါ် အောင်တော် ထူးပါလို့ ကျူးရင့်မာဂဓာ)၂။ (မြစ်မင်း အဏ္ဏဝါ ပြန်ကာမြောက်တောင်၊ ကျောက်ဆောင်

* /ဆတ်သဝါ /ဟုအသံထွက်ပါ။

ဟိုဘက်ကမ်း) ၂။ ((ရွှေယင်ပေါင်မြောင်ပတ်သန်း၊ လေတင်ဆောင် တောင်
ဖြန့်လှမ်း)၂။ (ချည်ခင်စွပ်ကယ်၊ ဝန်ပို၊ ငွေသောင်ခရီးမှာ၊ ရေဖောင်စီးလို့ခို)၂။
(နေညိုညို လွမ်းရန်ပိုမို၊ ဆိုဝိုပြင်ကျယ်၊ ပင်လယ်သီခေါင် ရိမှောင်ဝေလို့ဆိုင်း)၂။
မန်းဌာနီ သာကီရွှေပြည်တိုင်း (မှိုင်းလို့ဝေဖြာ၊ ရွှေနန်းအောင်ချာ မျှော်ကာမြင်မိ
မှား)၂။

၂၁။ အိနောင်ဇာတ်ထွက်ယိုးဒယား
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)

(အို-သာတင့်ဆုံးလေ၊ သုံးရွှေမယ်။ ပျံ့လှိုင်ကြွယ်၊ နယ်ယံမြိုင်လုံးဝင်း။
မှုန်ရွှေလျှံ၊ ပွင့်ညှာတံ ညီးညီးလင်း။ ရွှေယင်ပေါင်မင်း၊ ဟင်္သာလယ်၊ လွန်ပျော်ဖွယ်၊
ငှက်ကယ် ကြွေးတဲ့ရင်း)၂။ (မိလ္လာသွယ်၊ သီဂီစိန်ကြာနွယ်၊ ဖန်လှယ်လှယ်မွေး
မွေးပျံ့သင်း) ၂။ (အေး အေးညှညင်း) ၂။ (ဆင်းမြရည်ခင်း၊ ရှင်းကြည့်စွာ၊
တောင်ရပ်က၊ ထုံကနွာ၊ နံ့လှယ် ဝေသည့်၊ ရွှေညီလာ၊ သံစာစာ၊ သာကာနှော)၂။
ဗျာကြွေးရေး၊ လှဲရည်သွေး၊ ကျေးကစော။ (စံခန်း သည်စုံကြော၊ ဝတ်ရည်ရော၊
ညှာစီစီ၊ နေနတ်ကယ် နွေရာသီ၊ မှန်သီဂီ သင်းတဲ့တော)၂။
သဖြန်၊ (အို-ရှုမောဖွယ်၊ ထားကေသွယ် သည်ဝယ်ပုံသို့၊ မကြုံလေ
သေး)၂။ (ဖြူဝန်းငယ် ရာပြိုင်သည့်၊ ညာပင်တိုင် ရွှေဗွေမြင့်ငယ်ကို၊
ပြန်ခွင့်က နှေး)၂။

၂၂။ အိနောင်ဇာတ်ထွက်ယိုးဒယား
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)*

(စက်လည်း ပျော်ပါနိုင်၊ နန်းပင်တိုင်ကြော၊ ကြာရံလယ်။ ယဉ်ရွှေလုံး
ရွှေကေသီ၊ စုံညီပျော်ပါး၊ ရွှေဝန်းလျား။ မြယွန်း သန်းယံကျော်၊ နန်းပဟိုရ်
ဆော်လည်း၊ ပျော်ဘဲသား။ ဘယ်ဆီမှာ ဘယ်ဘုန်းအား၊ ပျော်တော်ငြား
ရှာလိမ့်မယ်။ သူ့တိုင်းကြော ကာလံဝယ်၊ လွမ်းတာကြွယ်လို့၊ ပူနယ်ပွား) ၂။
ဘယ်ဆီမှာ ဘယ်ဘုန်းအား၊ ပျော်တော်ငြား ရှာလိမ့်မယ်၊ သူ့တိုင်းကြော
ကာလံဝယ်၊ လွမ်းတာကြွယ်လို့၊ ပူနယ်ပွား။

၁။ ပျံ့ကြွေးရေး- ဂိသစ်၊ ဂိဝိ။

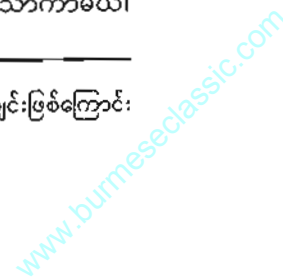
၂၃။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား
(ပြင်စည်မင်းသား)

နင်းယွန်း ခါဟေမန်၊ လေပြန်သွင်းလှုံ၊ ညင်းညည်း၊ (တိမ်ယံကွန်ဆိုင်း၊
အိုလေ မျှော်လေတိုင်း၊ မှိုင်းမှုန်ဝေ) ၂။ (ဆန်းလည်း၊ ရွှေသည်းဝယ်သာ၊
ပူဗျာပိုစေ)၂။ ဆည်မြေ၊ သည်မေ၊ လွမ်းရေးပျောင်း။ ဆွေးကြောင်း ရုံးပေါင်းဖန်၊
ပန်းမန်သင်းပျံ့ ဆင်းရွှေလျှံ၊ (သာဟန်တင့်ကြူး၊ ထုံမှုန်ခိုင်ညှာ မာလာဖူး)၂။
(ကူးနွံ၊ ပျံ့ဝဲဖော်စုံ၊ သိုက်မြို့ ကွန်းဗွေ)၂။ မြိုင်ခြေ ခိုင်ဝေ၊ စိမ်းလန်းလန်းမောင်း။
((သာတောင်းလေ ညောင်းသီဂီ၊ မိလ္လာသင်းစွာ)၂။ ရေမနွာ၊ ရွှေကန်မှာ၊
မြူးကြသောင်း သောင်း)၂။ (ရွှေယင်ပေါင်၊ မောင်မယ်လှယ်ကာ၊ ဟင်္သာငယ်ကြွေး
ရင့်ညောင်း)၂။ (တောင်စောင်း၊ သားပေါင်ငယ်ထွေထွေ၊ ပျော်မြဲဖော်နည်းသည်
ဝယ်စေ။ ဟေမာ သေလာဗွေဦး၊ နွေယိုင်ကာသာမှူး)၂။ (ကြည်နူး၊ ရွှေဖူးစာငယ်၊
ဖန်တယ်သားကို)၂။ ပူဗျာပို၊ မူရာချို၊ တောမြိုင်ညိုဖျား။ (ဆိုဝိုယောင်မှား၊
ညွတ်ပြိုဖွယ်သား၊ ဆွေးဝန်ထပ်ပွား)၂။ (ကြည်နူး၊ ရွှေဖူးစာငယ်၊
ဖန်တယ်သားကို)၂။ (ပူဗျာပို၊ မူရာချို)၂။ တောမြိုင်ညိုဖျား။

၂၄။ အလွမ်းဘွဲ့ယိုးဒယား
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစ)*

(ဖော်ကွာဝေးသူမို၊ ဆွေးပူရတယ်။ မြင်တော် လာ စမ်းပါလှည့်၊
နန်းနေညွန့် နွယ်)၂။ [ကန္တာလယ် တောရယ်က၊ သာမောဇွယ်။ (တိမ်စွယ်
ဘုံလယ်ဝေယန်ဖျား)၂။ နတ်များငယ်၊ ဖန်တော်သာ၊ မြိုင်ဟေမာ၊ ကူးမိမှား]၂။
[[အို မှန်ရွှေညှာ၊ ဘယ်ဆီဘယ်မှာ)၂။ လွမ်းဗျာပါ ရေးကပွား]၂။ [[များပူလိမ့်
သွယ်သွယ်)၂။ (မြိုင်လယ်စုံခြေ)၂။ သာစွ ပန်းထွေထွေ]၂။ (လေညွတ်ရာ
အေးညှညင်း၊ ဖိဝတ်ကယ် မွေးပျံ့သင်း)၂။ (သီဂီငယ်ကျေး သာကာမယ်၊

* မြဝတီမင်းကြီး ဦးစရေးသည့် သမုဒ္ဒယောသဇာတ်လာ သီချင်းဖြစ်ကြောင်း
မြစာအရသိရသည်။

ဖန်လှယ်လှယ် ကြွေးတည်ရင်း)။ (အေးမြညင်း) ။ (သုံးရွှေသနင်း၊ နွဲ့မုမင်း၊ စံတော်ရာ၊ မြင်နိုင်ပါ၊ ဆွေးဖွယ်ခင်း)။ (သည်ရေလေ မြေခပင်း၊ မြိုင်ယံတွင်း နိုင်စံပယ်၊ နွဲ့နိုင်ဆုံး၊ ဘုန်းကြွယ်ကြွယ်။ ကိုယ်တော်တည်း သည်းကြွလှဖွယ်)။ (သွေယိမ်း၊ ဖန်နေရှိန်း၊ ရွက်ကျင်စိမ်း၊ သဗ္ဗာလယ်၊ စက်လည်းငယ် ပျော်နိုင်ဖွယ်၊ မှန်းရည်ရွယ်၊ ကူးမိမှား)။ (လှိုင်းရေညိုထဲ၊ လှဆယ်လံ[†]၊ ကွဲရငြား။ ဖန်များငယ် ဆိုဆိုယောင် ခေါ်တော်မိမှား၊ သည်မြိုင်ချောင်၊ သည်းကြွလောင်၊ ကျွမ်းလိမ့်လား)။

၂၅။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား (ပြင်စည်မင်းသား)

(တောမြိုင်ခြေလမ်း၊ ရက်သာဗွေ လေ။ တောင်ရေစမ်းလဲ့ စီးသွယ်ခွေ၊ အို ဖော်ကွာ ရှာရန် ပန်းဖွယ်စေ)။ (ဝဲရွှေမာလာ ကြိုင်လှိုင်အေး၊ ပူအောင်ငယ်သာ၊ မျှော်ရာသည်လွမ်းရေး၊ လေယူရာ၊ မဇ္ဈ၊ ဂန္ဓာမွှေး) ။ (သင်းကြူကြူ၊ မြိုင်ဝှံတော၊ မောလေဖွယ်ပန်း၊ မှန်းရည်ရွယ်။ မျှော်ယောင် ခေါ်ယောင်တယ်၊ ငှက်မောင်မယ်၊ ပျော်ဖွယ် သာကာကျေး) ။ (စုံခြေငယ်လေ၊ ကန် ကန်မင်းဖွေး။ ရွှေပြည်သာ ကွာလှမ်းဝေး)။ (ရော်ရမ်း မမြင်ပါ၊ မြောင်ဖီလာခြား၊ လွမ်းရန်သွယ်သွယ် ထေတယ်၊ မှန်စေ မြူခြေ တိမ်စွယ်ကာ။ ရှစ်ခွင်မင်းလွင် မှန်ပြာ၊ ပတ်ဝန်းဘယ်ညာ၊ လေပြည်လေညင်းလာ)။ (ဝင်းဝင်း၊ သင်းသင်း၊ ညင်းညင်း၊ ဆင်းရွေဝါ။ ထုံဂန္ဓာ တောနှင့် တောင်မြိုင်၊ ရေသီဒါအိုင်၊ ကြာမျိုးငါးမည်လှိုင်)။ (ကြိုင်ကြိုင်ငယ်လေ၊ နိုင်နိုင်လုံးမွှေး။ ခွေကာယိုင်၊ မှိုင်မိသေး)။ (ရေးရွှေရုပ်ကယ်၊ မှော်ရုံမြိုင်၊ ညာပင်တိုင် နန်းမယ်။ ရှာရန်လမ်းတာ၊ ပန်းကာပူဝန်၊ လွမ်းဝှန်ဗျာပါကြွယ်၊ ဘယ်ဝယ်ခေါ်တယ်မျှော်ယောင်ယမ်း၊ နတ်နန်း ရွှေတောင်ဖီလာ အိုင်မှာသီဒါ စိကာသွယ်ဖြာ၊ ဖော်နောသက်လှယ်၊ ငှက်ကယ်မူရာ၊ မြူးတယ်ပျူငှာ၊ သံသာသံချို၊ လွမ်းပိုအောင်ပင်၊ ရွှေဘဝင် လွန်ကြေကွဲ)။

† လှဆယ်လံ = ဆယ်နည်း ဆယ်မျိုး လှသောမိန်းကလေး။
• /ကိုဒေါဒဲ/ဟုအသံထွက်ပါ။

၂၆။ ရာမဇာတ်ဖြည့်ယိုးဒယား

[(ပန်းညောင်လှိုင်ဖွဲ့ဗွေဆိုင်၊ ကေခိုင်ကုံးငယ်၊ ခွေယိုင်နုံးတယ်၊ သုံးရွှေလယ်၊ ဘုန်းမယ်ဒါရူ၊ သည်းအူဗျာလှိုင်ကြွယ်၊ ကျွမ်းလောင်ဖွယ် ကြိတယ်ဖန်တယ်ရေး။ လေနန်းလေနန်းဝေယန်၊ သင်္ဃလီ[†]ဒေဝီ မြေဆည်နိုင်တော့ရေး၊ မှေးစက်ယောင် ကြာညောင်တွင်းဝယ်၊ ငွေနှင်းကြိုင်ကြိုင်၊ လေပြိုင်ဆော်ယူသွေး။ (ကြုံပြန်လာ၊ ထုံဂန္ဓာလဲ့)။ ဟေမန်ပြောင်း၊ ခါဇွေလောင်း (နှောင်းပွင့်တံ ရွေ့လျှံငုံရည်ကင်း)။ မြိုင်မင်းမှော်ရုံ စံတော်ဗွေ]။ [အို လေ လောင်ကျွမ်း ပူဗျာပွေ၊ ဂူမေ ညာနန်းလေသီ၊ အို လေ လောင်ကျွမ်း ပူဗျာပွေ၊ ပူဗျာပွေ (ဂူမေ ညာနန်းလေသီ)။ (နန်းဝေယန် ဗိမာန်ဆောင်မြင့်ဦး)။ (ညာမယ် သက်ကယ် ပြေနိုင်ဘူး)။ (မူးရွေယိုင်ပူဗျာလှိုင်လေ)။ ကေခိုင်ဖွား၊ ထားဟန်ဉာဏ်ခြယ် (ဘုန်းသက်လှယ် ကြိရွယ်မှိုင်မိမူး)။ ကိုယ်ထူး ဆိုယောင်ဆိုယောင်သာ]။ [အာကာနတ်နန်း ဝေယန္တာ။ ဖန်လာ ဘယ်ရှေးကံသိ၊ အာကာနတ်နန်း ဝေယန္တာ၊ ဝေယန္တာ (ဖန်လာ ဘယ်ရှေးကံသိ)။ (သိဗိုဇွံစံ တိမ်ယံ ဆောင်ယူသွား)။ (ကြင်သူ မြင်တော်မူလှည့်လား)။ (ခါခါထေ့ ဗျာပါဝေလို့)။ ကေသာကုံးငယ် ထုံးရွှေမင် (သုံးရွှေရင် နွဲ့ပင် ရွေ့ယိမ်းမူး) ။ စိတ်သာရည်စူး၊ သီခေါင်ရီမှောင် တောင်မြင့်ဦး]။

၂၇။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား (ပြင်စည်မင်းသား)

(ခိုင်ပန်းစုံ၊ မှန်မာလာ၊ ပင်သိင်္ဂါ သင်းပျံ၊ ကြိုင်လှိုင်မွှေး၊ လေပြည်ဆော်ကာ မြိုင်လုံးသွေး)။ သာကာ မောင်မယ်ဖိုကျေး၊ ရင့်ကြေးငယ် ညံစာစာ။ (သီဒါ မြောင်၊ ရေတောင်ဖီလာ၊ စိကာသွယ်ဖြာဝန်း၊ သာနယ်ခါရွယ်၊ မျှော်တယ် ပူဖွယ် ထေ့ထေ့လွမ်း၊ မှိုင်ကာ ရွှေဘဝင်ဖန်ရွယ်၊ ပူနယ်ကြုံလာ၊ သည်မှာခွေမူး ပျောင်း၊ နွဲ့နှောင်းငယ်၊ ဆောင်းရွှေညာ။ ကန္တာလယ်၊ စုံယံ သာနယ်ဦး။

† သင်္ဃလီ = သဗ္ဗာလီ။

ထူးသာဟန်၊ ပန်းမန်ဝေဆာဖူး၊ အိုလေ ကြည်နူးဖွယ်စေ၊ လဲကြူးငယ် များမယ်ဆွေ။ လွမ်းထွေထွေ၊ ကျွမ်းစေ ဖန်ရွယ်၊ နတ်ကယ် မြင်ဘဲရေး၊ ရွှေလှိုင်ထိန်ဖြာ ဝေယန်သိင်္ဂါ၊ ဣန္ဒာ ဖန်တော်နေ့၊ ရေဝေးငယ် ရွှေကြာနယ်။ ဘုန်းမယ်သာ၊ ကိုးရာ သည်ဝယ်ကြောင်း၊ ဆယ်ခိုင် သွယ်ပြိုင် ရှိစုံပေါင်း။ ခုအေးပါလွယ်၊ သွယ်သွယ်မျှော်တယ် ပုံကွာလှမ်း၊ ဆန်းရန်ကြွယ်၊ ဆည်လည်း ပြေနိုင်ဖွယ်။ လွမ်းထွေထွေ၊ ကျွမ်းစေဖန်ရွယ်၊ နတ်ကယ်မြင်ဘဲရေး။ ရွှေလှိုင်ထိန်ဖြာ၊ ဝေယန်သိင်္ဂါ၊ ဣန္ဒာ ဖန်တော်နေ့၊ ရေဝေးငယ် ရွှေကြာနယ်။ ဘုန်းမယ်သာ ကိုးရာ သည်ဝယ်ကြောင်း၊ ဆယ်ခိုင် သွယ်ပြိုင် ရှိစုံပေါင်း။ (ခုအေးပါလွယ်၊ သွယ်သွယ်မျှော်တယ် ပုံကွာလှမ်း၊ ဆန်းရန်ကြွယ်၊ ဆည်လည်းပြေနိုင်ဖွယ်)၃။

၂၈။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား (ပြင်စည်မင်းသား)

တောတောင်စွယ်၊ သာနယ်ထွေထွေထူး၊ ပန်းစုံငယ်လေ ငုံကင်း မာလာဖူး။ သင်းပျံ့ကြိုင်လှိုင် ရွှေခိုင်၊ မြိုင်ယံစုံခွင်၊ မင်းလွင်တိမ်ခိုးမြူး။ ကျူးညံစာစား၊ သာကာ ဖော်ရှာကြွေး၊ ဘာသာငယ်လေ၊ တွန်ကျာ သူဝကျေး။ ကြင်ရေးသွယ်သွယ် လူနယ်၊ ပျူငှာလှယ်ဝေ၊ ပျံ့ကူး သိုက်မြဲရွှေ။ (ယဉ်ရွှေစံမြန်း၊ ပင်နန်းငယ် သာနယ်ဗွေ)။ (တိမ်ခြေ တောင်စွယ်လမ်း၊ စမ်းသွယ်သွယ်ခွေ၊ စီးကျယဉ်ရေ)။ (လေပြည် ဆော်လာသွေး၊ ထုံဆီ မာလာမွေး၊ မြသွေး ကြည်စွာ၊ ယဉ်သီဒါ သွယ်ဖြာဆင်း၊ တောင်တောင်မင်း၊ ခင်းသာယာ)။ (မြောင်ဖီလာ၊ ကန္တာ စုံခြေလမ်း၊ အိုဘယ်ဝယ် ဆီသွယ်ရည်ရွယ်မှန်း၊ စံခန်းကွာနယ်။ ပူတယ်လေ ဆယ်နေက၊ ဖြေမပြေဘဲ၊ သည်းဝယ်ဖို)၃။ [(ညွတ်ပြိုကာ၊ ဆိုငိုမိုင်ယောင်၊ လွမ်းနောင် တောင်ရွှေစိုင်)။ ကြိမိုင် ဆွေးဗျာအင်၊ ရွှေဘဝင်ဝယ်ဆွေး၊ ဘယ်နတ်ကယ်လေ၊ ဖန်လာရေး]။ (ရွှေဖူးစာငယ်ကံ၊ ဆော်စီမခင်း၊ ရေလင့် နေသင့်ကြာ၊ နေသင့်ကြာ ခွေယိုင်ကာသာညှိုး၊ နတ်မိုး ဆွေဣန္ဒာ၊ မြင်ဘဲခုသာ)။

† နေသင့်ကြာ = နေပူထိသည့်ကြာ။

ဝေယန်ညာ လေးသူ့ဘုန်းမိုမို၊ ရွှေကိုယ်တော် ရေးသီရင်း၊ (မျှော်တင်း၊ ဖန်ဆင်း)။ မောင်မယ် ပူဝန်ခင်း၊ မြူခြေငွေနှင်း၊ လေညင်း ဆော်လှုံချို၊ ဆော်လှုံချို၊ (ရီရီပြာရောင် ညိုမှောင်တောင်ခိုး၊ ခြယ်လှယ်အုံ၊ ခြယ်လှယ်အုံ။ လွမ်းပုံ သွယ်သွယ်၊ ဖြေတယ် ပြေတော့နိုင်။ ခွေယိုင်တွေ့မိုင်၊ ဟေဝန်နန်းမြိုင်)။ ရီရီပြာရောင် ညိုမှောင်တောင်ခိုး၊ ခြယ်လှယ်အုံ၊ ခြယ်လှယ်အုံ။ လွမ်းပုံသွယ်သွယ်၊ ဖြေတယ်ပြေတော့နိုင်။ ခွေယိုင်တွေ့မိုင်၊ ဟေဝန်နန်းမြိုင်၊ ခွေယိုင် တွေ့မိုင်၊ ဟေဝန်နန်းမြိုင်။

၂၉။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား (ပြင်စည်မင်းသား)

(မိုင်းမှုန်ပြာညို၊ ရီမှောင်ဝေ၊ မြူတိမ်ခြေသွင်း၊ လေညင်းဆော်ထွေ၊ ပျံ့ပျံ့ ငယ်လှိုင်၊ ဗွေဆိုင်။ ပန်းစုံတုံး၊ ဟေဝန်မြိုင်)။ ထုံကန္တာကြော့ မာလာခိုင်၊ လွမ်းမပြေနိုင်၊ ခွေယိုင် သာဟန်ထူး။ မင်းလွင် တိမ်ခိုးမြူး။ တောတောင်ယံ သာဟန်ကြူး၊ စုံနယ်ဗွေက၊ ယဉ်ရေကွန်။ ဆင်းကျည်သွန်၊ အိုင်မွန် မန္တာခင်း။ သင်းကြူကြိုင် ပန်းဖူး၊ ငှက်ပေါင်းမြူး၊ ဖော်စုံ မောင်မယ်က၊ ပျော်ဖွယ်သာ။ ရွှေကျေးတမာ၊ (သာကာ ခေါက်ရှာ မယ်လျှစော၊ လွမ်းပိုအောင် ရွှေဥသြ)။ ရေကြာကြွယ်သည်၊ ကန်လယ်မှာ၊ (ထူးတယ်မူရာ၊ မြူးတယ်ပျူငှာ)။ များစွာ ဆန်းထွေလာ ရေမန္တာ။ ရေကြာကြွယ်သည်ကန်လယ်မှာ၊ (ထူးတယ်မူရာ၊ မြူးတယ်ပျူငှာ)။ များစွာ ဆန်းထွေလာ ရေမန္တာ။ ရေကြာကြွယ်သည် ကန်လယ်မှာ၊ (ထူးတယ် မူရာ၊ မြူးတယ် ပျူငှာ)။ များစွာ တူဘာသာ၊ စုံဟေမာ တောကြီး တောင်ယံလယ်၊ ရဂုံနယ်။ မျှော်လေလေ လွမ်းလို့ကျွမ်းရန်ကြွယ်၊ သည်ရာသီဝယ်။ (ဒွါရာမယ် တိုင်းသူ ကြိတော်ရွယ်၊ ရွှေဉာဏ်ခြယ် သာရွှေမြေ၊ မန်းမြင့်တောင်ယံစွယ်၊ ပြန်ရွှေစာလှယ်)။

၃၀။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ယိုးဒယား

[မန်းတောင်လက်ယာ၊ ဘုန်းနေလ၊ နှုန်းလေ တေဇာဝေဖြာ၊ ဝင်းထိန် လှိုဝါ။ (များစွာဗိုလ်ခြေ ဝေနေပေါင်း)။]။ ၂။ ကောင်းအောင်ခ၊ ကောင်းအောင် ခ၊ ဗုဒ္ဓင်လောင်းမို့ မြို့နန်းတည်ထောင်။ (မင်းမြတ်နောင် ကုန်းဘောင်နေညွန့် သွေး)။ ၂။ (ဒီပါမြေပေါ် ကျော်နဲ့ရေး)။ ၂။ ဘုန်းတော်ဟုန် ခြောက်ဘုံနတ်ရွာ၊ လွန်ပျံ့မွှေးလို့ ဘေးတော်မြေးမှန်၊ (ထီးရာစံ၊ နက်သန်ခိုခရေး)။ ၂။ ရွှေဘုန်းတော် နေလာ ဝေဖြာ၊ မန်းလက်ယာ နတ်ရွာရေသို့အေး]။ ၂။ [(ဒုမ္မာလေ ဒုမ္မာကြိုင်ပျံ့၊ မွှေးတယ် မွှေးတယ်လေး။ နန္ဒာ ကန်သာရေမြ၊ အေးတယ် အေးတယ် အေးတယ်လေ)။ ၂။ (ဟိုရှေးလေ ရာဂြိုဟ် ပြည်လို့၊ စည်ပဟိုရ်တော်က ဟိန်းတာမို့)။ ၂။ ဘေးရန် ခပ်သိမ်းလေတွေတို့၊ ဘေးရန်ခပ်သိမ်း လေတွေတို့၊ ငြိမ်းလေ ငြိမ်းလေပါလှ၊ ငြိမ်းလေ ငြိမ်းလေပါလှ။ ကြာတံဆိပ်နှင့် ဗျာဒိတ်တော်လာ၊ မိန့်ခွန်းလေ ခွန်း လေချိုမြသာ]။ ၂။ ယဉ်စရာ ပတ်ကာဝိုင်းသည်၊ တိုင်းလေဌာနီ ရွှေပြည်ရွှေဘုံနန်း။ ရေယဉ်သွယ်ဖြာ၊ စီးလာမောက်ဖြိုး၊ ရွာသည်မိုး၊ ဘုန်းတန်ခိုး ရွှေမိုးငွေမိုးရွာ။ ဆင်ဖြူရတနာ ဆက်မည် ခုရောက်လာ။ အိုလေ ဘုန်းတေဇာ၊ နေနှုန်းဖြာ၊ (နန္ဒာရေဝန်းရံခ၊ ပတ်လည်ကာ ရွှေမန်းတောင် တော်သာ)။ ၂။ (အို- ဆန်းပါလှ မြို့နန်းဝတီသာ)။ ၂။ (မြန်ချာ ဖန်လာနေညွန့်မှာ)။ ၂။ ဘုန်းလေ မြတ်ဝေဆာ။ (အိုလေ စံကာမြန်းသည်၊ မန်းလေရွှေပြည် တိုင်းလေဌာနီ)။ ၂။ (ပုံမဝေးဘူး ရောက်လုပါပြီ၊ မြတ်နောင်ညီ သာကီ နေသို့ထွန်း)။ ၂။ (ရွှန်းရွှန်းဝေ၊ ထွန်းတက်နေ ကျက်သရေ ငွေလစန်း)။ ၂။ သေလာ တောင်ရွှေမန်း၊ ဆန်းလေ ဆန်းစုံရွာ၊ ဝေယန်နတ်နန်း ပုံသို့ပါ (နန္ဒာ ရေဝန်းရံခ၊ ပတ်လည်ကာ ရွှေမန်းတောင်တော် သာ)။ ၂။ (အို-ဆန်းပါလှ မြို့နန်းဝတီသာ)။ ၂။ (မြန်ချာ ဖန်လာနေညွန့်မှာ) ၂။ ဘုန်းလေမြတ်ဝေဆာ။ (အိုလေ စံကာမြန်းသည်၊ မန်းလေရွှေပြည် တိုင်းလေ ဌာနီ)။ ၂။ (ပုံမဝေးဘူး ရောက်လုပါပြီ၊ မြတ်နောင်ညီ သာကီနေသို့ထွန်း)။ ၂။

၃၁။ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး ဘုန်းတော်ဘွဲ့ယိုးဒယား (ပြင်စည်မင်းသား)

(တောင်ဇေယျာပိုင်၊ ကျော်လှိုင်တေဇာ၊ ဘုန်းပျံ့မွှေး။ တစ်သီရိန်ကြေညာ၊ နေလာသမ္ဘိန်၊ ရာဇာအာဟိန်၊ ဂီရိန်ရန်မြူဝေး)။ ၂။ (နှုန်းလေ တန္တိရာဝင်၊ ရှေး ငယ်ကသာ၊ တွေးဖွယ် စံမရာ။ မန်းသေလာ၊ အောင်ချာ ပြည်တိုင်းခန်း၊ ဝိသုကံ စီမံ ဖန်လာဆန်း။ တစ်ညီသွန်၊ တိမ်စွန်အာကာ၊ မိုးယံမှောင်မြူ၊ ရှင်းတယ်ပယ် ခွာ၊ ခြယ်မြွာစုံစီ၊ နီလာစိန်ကြောင်၊ ရှိန်ဖြာရီမှောင်၊ စံဆောင် ဘုံရွှေနန်း)။ ၂။ (ရေယမုန် သီဒါ၊ ဧရာရွေကာ သုန်သုန်ဆင်းတယ်၊ အောင်မြေမှန်ရာ၊ မန္တာမြေခုံမင်းမှာ၊ သီဟာရွေဂူနန်း)။ ၂။ (ဝေလျှံဖြာ၊ နန်းရှေ့မျက်နှာ၊ ကြည်သန်ရှင်းတယ် ကန်မင်းနန္ဒာ၊ ကမ်းတရှိတွင်၊ လျှမ်းပြည်ရွှေကြာ၊ ချပ်မုံအာ ကြိုင်သင်းထုံ လှိုင်စွာ)။ ၂။ (ရွှေသာရကာ မင်းမယ်၊ ကျေးကစော)။ ၂။ (တညီညာ ကြော်သံခေါ်ကာ၊ မယ်ညိုဖော်ရှာ အေးရင့်နော)။ ၂။ (နန်းချင်းပျူငှာ၊ ဘာသာနောသနှင့်သာ၊ ရောဆင့်ကြော်ငြာ၊ စင်ရော်ပျံ့လာ၊ ဇာတိ ငွေမှုန်၊ သောင်ခုံ ပြန့်ဗွေ၊ နေဆာ တောင်တင်လှမ်း)။ ၂။ (ကန်သာထူးတင့်ဆန်း၊ သံသာ ကျူးရင့်မြန်း၊ ကန်သာ ထူးတင့်ဆန်း။ စမ်းရေဖြာ၊ တောင်စဉ်ခွေကာ၊ ရစ်ဆီး ခြံရံကာ။ တစ်ရွေညီ ဒေဝီ သုဇာ နန်းမယ်ဖြူပြာ၊ ဆန်းတယ်မူရာ၊ ရွှေသိင်္ဂါသူ၊ ဆာပူကြွလာ၊ သည်းမှာ ကတ်အောင်၊ သီခေါင် ရီမှောင်ဆိုင်း)။ ၂။ (မိုးရွေဂီမှာန်ခါမိ၊ လျှပ်ခြည်ဆိုင်းတယ်၊ အုံ့မိုင်းရီမှောင်၊ မေယိန်ဒေဝီနံ ပတ်လည်ဝိုက်ကာ၊ သွန်းသနှင့်သာ ရွမ်းဆင့် စည်တံမြွာ)။ ၂။ အို အမျှန်မျိုး၊ ကျူးပြန်တော့သာ။ ရွှေဘုန်းတော်မိုး၊ မြိုးရွာ သွန်းကာ။ ပြည်ပြည်သူပေါင်း၊ သောင်းခြိမ်ကြော်ငြာ၊ (ရာမင်း၊ စက်တော်ခိုလှုံစင်း။ အိုလေ ကညာ၊ ဆက်လာသွင်းရ၊ မင်းမင်းစကရာ၊ တေဇာနေလာ၊ ဝေဖြာမိုး၊ စိုးလေ စံကာ စံကာ၊ ပြည်ရွှေမန်းမြို့၊ အောင်မြေမှန်ရာ၊ သိမ်းစံမြန်းတယ်၊ နန်းလေ တည်စိုက်ရာ)။ ၂။

၃၂။ တောထွက်ခန်းယိုးဒယား*

ယသော်ရော နန်းတောင်ညာ၊ သားရာဟုလာ ရွှေမျက်နှာ
ညှိုးလေအောင်သာ၊ ပစ်သွားရှောင်ခွာ၊ အောင်ချာ ကပ္ပိနန်း။ စံမြန်းတော်မူရာ၊
လောင်းလေလောင်းဗုဒ္ဓါ၊ မြတ်ဥယျာဉ်သာ၊ မကြာ ထွက်ကာသွား။ လေးပါးရယ်
သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်း မြင်ပြန်လျှင် စွဲစိတ်သံဝေ၊ လူ့တိုင်းရပ်မြေ
ကြာရှည်နေဝံ့ဘဲ။ နန်းထဲမှာပင်၊ အိုလေ ပျော်မရွှင်။ (မောင်ဆန်ကိုနှိုး
သူတိုင်ပင်၊ ကဏ္ဍကနတ်မြင်း ကကြိုးဆင်)။ (ယသော်မေခင်၊ ရွှေစင်အိရယ်၊
ကြာရင်သိဖွယ်၊ ရိပ်မိမယ်)။ [(သန်းခေါင်လယ်၊ ထွက်တော်မူ နန်းကခွာတယ်)၃၊
မောင်ဘုန်းပျောက်တယ်၊ ဆောင်အုံး ဗွေမြင့်လယ်]။ (သိဒ္ဓတ္တ ဘုန်းကြွယ်၊
လောင်းလေ လောင်းမြတ်နွယ်။ သွယ်သွယ်ထပ်ပွား နတ်များစွာ၊ မီးဝါကိုင်ထွန်း
လေသည့်တာ)။ (တေဇာ ဝေဖြာ ခေမာ ကမ်းယံ၊ နိဗ္ဗာန်နန်းကို မြန်းမည်ကြ)။
(အတန်တန်၊ အတန်တန်၊ မာရ်နတ်လာ ဆင်း၍တားပြန်)၃၊ (ဘုရားဖြစ်ရန်
အကြံ အောင်လုဆဲ။ ငွေသဲသောင်ပြင်၊ အိုလေ နော်မာခွင်၊ ကူးကာ ချက်ချင်း
ရောက်ပြန်လျှင်၊ ဆံတော် ပယ်ရှင်းလေသည့်အင်)။ (ထက်ခွင်ဗြဟ္မာ
မကြာဆင်းလာ၊ စက်စုံရင်းမှာ ဝပ်စင်းကာ)။ (ပဒုမ္မာ၊ ပဒုမ္မာ ရွှေကြာ
သင်္ကန်းကိုကပ်ရာ)၃။ ဒုတ္တရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကျင့်သည့်တာ၊ ကျောင်းတော်
လေလေ ရွှေဝိဟာ။

၃၃။ အလွမ်းဘွဲ့ယိုးဒယား
(ပြင်စည်မင်းသား)

(ရွှေတညာ၊ ဖျော်ဖြေဗွေကြော၊ မြန်မြေချာဝယ်၊ လွန်သာထွေလို၊
ဖန်ရွှေစာငယ်၊ မူရာပိုဖွယ် ဆိုယောင်မှား)။ (စံ စံပယ်၊ သည်ဝယ်သာ၊
ညာညီ ရွယ်၊ ဘုံလယ်ဗွေငယ်မှာ)။ လွမ်းစေ၊ ဘယ်ဝယ်သာလေ၊ ဘုန်းဝေ၊
ဆန်းထွေ ထွေ၊ မန်းရွှေမြေ၊ ပန်းဖြေကာ၊ (ဂန္ဓာလှိုင်သင်း၊ ညင်းလေညာ)။
(မာလာခိုင် စံ ရွှေပုံမှူးနွဲ့ကြိုင်လှိုင်၊ တောင်တောစိကာ ဖိလာမြိုင်)။ လွမ်းမပြေနိုင်၊
ကျွမ်းကြွေယိုင်၊ ကွန်းဗွေဆိုင်၊ (ပန်းခိုင်မှုန်ယုံ၊ ထုံမပြယ်)။ (ရွှေရွှေရွယ်၊
ပျော်တော် ဖော်လှော်၊ ချီငေါ် ရင့်ရင့်ကြွေး)။ (ချိုသံသာ၊ မူရာဟန်၊ လွမ်းရန်ထွေ၊
ဖြေဖြေတယ်၊ သည်ဝယ်ညွတ်ပြို၊ ဆွေးဝန်မှုပို)။ ရွှေဘုန်း ဘုန်းမိုမို၊ ခွေနံး

နံးရန်ကို။ ဗွေအုံး အုံးသင်ညို၊ ဆည်ရုံး ရုံးနိုင်လို။ အိုမန်း မန်းဗွေလယ်၊ ရွှေနန်း
နန်းမြေဝယ်။ [(ပန်းလေဖွယ် အောင်၊ ညင်းလေဆောင်)။ ဝေဝေမောင်၊
ဖြာရောင် ရှစ်ခွင်၊ ဆင်ယင် ဝိုင်းကာအုံ]။ (ကျူးတစ်သုန်၊ ပဇ္ဇာန်ဆော်နှိုး၊
မိုးမိုးမာန်မာန်၊ တိမ်ယံကွန့်မြူး)။ (မူးဝေယိုင်ကာသာ၊ တွေ့ရှင်ကာပင်၊
ဖြေလည်းမရွှင်)။ ပျော်ဖွယ် သာဆင်၊ ပွေအင် ရွှေဘဝင် လွန်ကြေကွဲ၊ သည်း
နေမရွှင်၊ မင်းလွင်မြူမှောင်၊ ပြာရောင်တောင်ခိုး ခြယ်လှယ်အုံ၊ မှိုင်းမှုန်
အာကာဘောင်၊ ပူအောင် ပူအောင် သာပင်၊ ရှစ်ခွင်ကသာ မုန်တိုင်းဆင်၊
လွမ်းစေ၊ ကျွမ်းကြေမည့်သွင်၊ ဆိုရင်း လည်းသာ၊ တန်ဘဲကို။ (မိုးမာန်ဂုဏ်၊
ငြိုးဟန်သုန်၊ ပဇ္ဇာန်ကသာ၊ ဆော်သွင်း မြူး)။ ထူးထူး ထွေထွေ၊
ဖော်ရွေပျော်ကြောင်း ဖန်ခါခါ၊ ကျူးသိဖွဲ့သာ။ မူးဝေရှင်ကာ၊ ဘာသာသည်မှာ
သဲကြော်ငြာ၊ ရွှင်စံရာ၊ ပူးရွှေဖန်လာ။ နွဲ့ကာပင်၊ ယိမ်းယိုင်ချင်၊ လွမ်းရန်ဖိုဆင်။
မင်းလွင်မြူမှောင်၊ ပြာရောင်တောင်ခိုး ခြယ်လှယ် အုံ၊ မှိုင်းမှုန် အာကာဘောင်၊
ပူအောင် ပူအောင်သာပင်၊ ရှစ်ခွင်ကသာ မုန်တိုင်း ဆင်၊ လွမ်းစေ
ကျွမ်းကြေမည့်သွင်၊ ဆိုရင်းလည်းသာ တန်ဘဲကို။ (မိုးမာန်ဂုဏ်၊ ငြိုးဟန်သုန်၊
ပဇ္ဇာန်ကသာ ဆော်သွန်းမြူး)။

၃၄။ နန်းသိမ်းယိုးဒယား*
(ဝက်မစွတ်ဝန်ထောက်)

[စိန်စယင်နန်း၊ သင်္ဃပြန်ဗွေလယ်၊ (နေနွယ်မြတ်ရင်း၊ နတ်ဆင်းနွဲ့သွယ်)။
လျှံဝေ စံရွှေနန်းမှာ၊ ရွှေသန်းရံလယ်၊ ပုံနေ ယုန်ငွေဝန်းကဲ့သို့၊ ထွန်းလေလေ
ထွန်းတင့်တယ်)။ (မြန်ကျွန်း စံညွှန်းလေ ယှဉ်ဖက်ကွယ်၊ လျှံထွန်း မှန်ကွန်း
ဗွေ ပြင်ထက်ဝယ်၊ ရံဝန်း သံညွှန်းခြေ တင်မြှက် လှယ်တယ်လေးပင်၊ မူအင်
ယူငင်၊ ပျော်စေဖျော်ဖြေ၊ ကျူးတယ်ချိုလွင်၊ စုံဖူးလေ ဆယ်ညွှန်ဆင်)။
(ရွှေပြဘင် နွယ်ဘုန်းဂုဏ်မိုး၊ မြေတစ်ခွင် နယ်လုံးတုန်လို၊ လှံခဆက်ထံ။
နင်းလေလေ သက်နံ၊ ဝင်းလေလေ ညက်စံ၊ သွင်းလေလေ ဆက်ပန်တောင်း။

* သီပေါမင်းနန်းသိမ်းပွဲအတွက် အချုပ်တန်းဆရာဖေ ရေးဆက်သည့် “ရှေမီး
ထိန်လျက် စိန်စကြာဟုန်” ချီ နန်းသိမ်းယိုးဒယား အလိုက်သီပေါမင်း သမီးတော်
ထိပ်စုမြတ်ဖုရားလေး မြပခက်တော်တင် မင်္ဂလာအတွက် ဝက်မစွတ်ဝန်ထောက်
ရေးသားဆက်သွင်းသည်။

ကင်းလေ ကင်းလေ မျက်မာန်ပျောင်း။ ရာနရိန် သာကိန် အာဟိန်၊ သမ္ဘိန်ဝံသာ၊
ဝပ်စင်းသည်မှာ၊ ညွတ်ကျိုးဆယ်ဖြာ၊ ရှိဦးလေ စုံစကြာ)။ [ဒီပါလုံးငယ်လေး၊
ကြောညာ နှုန်းဖွယ်လေး၊ သွေခွာ၊ ချွန်းတေဇာ၊ ဖြာလင်းခြောက်ရောင်၊ တောက်
ပြောင် လျှံကွန်ဝင်း၊ မျိုးဆဒွန် တိမ်ညွန်နင်း။ (သိန္ဒဝါ ဣန္ဒာထံရင်း၊
ဆက်နှင်းခိုကာ)။ ရေမြေ ပဲ့တင် နှိုးပါလို့၊ တန်ခိုးဝေဖြာ နယ်တိုက်လုံးကို
ပိုက်ကျိုးလေ ခြိမ်ခြိမ်ငြာ)။ (မိုးဗွေချာ ဖြိုးဝေစွာ၊ အို ကိုးမျက်မြွာ၊
ဖြိုးပြက်ဖြာ၊ ပုံတောင်းလေ စကြာ သက်ခါ၊ နီးလေလေပြီလို့၊ ချီးအံ့ဗိုလ်ပါ၊
ရတနာဝန်ဖြိုး၊ သွန်ကြိုးစွေကာ၊ မိုးညံ့ခြိမ်ရွာ၊ နိဗ္ဗူခေမာ၊ အောင်ချက်ကျွန်းကို
ထက်ဝန်းမြေချာ၊ နယ်တစ်သောင်းမှာ၊ လွယ်ကြောင်းလျင်စွာ၊ ဘယ်
မညောင်းအောင်၊ တောင်း လေလေ ပန်ရွက်ကာ)။

၃၅။ မိုးဘွဲ့နန်းသိမ်းယိုးဒယား
(နားခံတော်ဦးချဲ့)

လျှပ်ပန်းခွေခွဲ၊ လေသွဲ့ယူငင်၊ မြူမင်ရစ်ဖုံး ထစ်ချွန်းစစ်ရှုံးသူရာ။
အိုလေ အမျက်ဟောင်းကြောင့်၊ ချက်ကောင်းကိုသာ၊ ဘဝဂ်စောင်းအောင်၊
ဝက်ခေါင်းထိုးပစ်တဲ့ခါ။ တက်ဇော၊ လက်ရောပါညာဏ်နှင့်သာ။ ယုက်နှော၊
သက္ကောလေ မြတ်ရာဇာငယ်လေလေ၊ မေသိန် ဒေဝိန်၊ သခွတ်ဖူးချိန်မို့၊
စွတ်မြူးကာ တိုက်တဲ့တိ။ နေလာသိန်နတ်နန်းကြာကြွ၊ ရွှေအာလိန် တပ်လမ်း
ထားဝရ၊ မာနသံတိုင်း၊ ဒေါလေသပြိုင်၊ မောလေဟနှင့်ဆိုင်း။ ဝေယန်ပိုင်
ရွှေမဏ္ဍိုင်ရှင်၊ ပိုင်စဉ် ဆိုင်စဉ်၊ နိုင်ချင်တော်မူ၊ ကျော်သံဗွေ။ တော်လည်းလို့၊
ကျွက်ကျက်ဆူ။ ရန်ပုံခွင်း ငယ်လေး၊ မာန်ဟုန် သွင်းတယ်လေး။ ဝရဇိန်
ခွင်းပစ်တုန်း၊ မုရိုး ရွှေစည်၊ ဗေဟိသံနှင့်ချွန်း၊ ဣန္ဒာ ရှင်နတ်မင်းဘုန်း။
ရပ်ရှစ်နယ်လုံး၊ လျှပ်စစ်နွယ်ကုံး၊ ဘယ်မုန်းနိုင်ပေါင်၊ တမင်ဆိုးလို့မင်းခိုးတွေလောင်။

မြင်မရပေါင်၊ ဘဝင်သည်းမှာ ထိတ်လို့နောင်။ မိုးနတ်မောင်၊ ခိုးလျှပ်ရောင်၊
ကိုးရပ်ဘောင်ငယ်လေလေ၊ တင်းလေချိန်မို့၊ မင်းရှိန်အာဏာ။ စစ်သည်ဗိုလ်ပေါင်း၊
ခိုညောင်းညီလာ၊ ကင်းနိုင်ဘူး ဘုရား။ မြတ်ကောဝိဋ္ဌာ နန်းက သည်ခါ၊
လှမ်းကြွချီကာ၊ နတ်ဒေဝါ မြတ်ရောဝဏ်မင်း။^၂ ဒေါသမူ ဟောသူမာန်ဖြင့်တင်း။

၃၆။ ရာမဇာတ်ပြည့်ယိုးဒယား

[(ကြိုညိုစရာ၊ သုဂြိုဟ်မင်းမှာ ယောက်ချင်းလေ ပျော်ရရှာ)။ မြင်လာဦး
ဘုန်းသုဘဒ္ဒါ၊ သည်မောင်ပူရတုန်းပါ)။ (ဝေးဝေးဝေး၊ ဖော်ဖော်ကွာ၊ ပိပ္ပလိကျွန်း
မနှာ)။ ကိဿကိန္ဒာ စံရာနန်းကို၊ မျှော်မှန်း၍သာ၊ သုဂြိုဟ်မင်းမှာ
ယောက်ချင်းပျော်ရရှာ)။ (တောမှော်ရုံမှာ၊ အို-ရွှေသမင်မိုက်ကို၊ လိုက်လို့
လာ၊ လေးညှို့ဒေါင်တင်ကာ)။ [(စကြာ စကြာကိုယ်တော်နှင့်၊ တောမှော်ရုံ
တွင်း)။ ညီတော်ကယ်ဦး၊ နောင်ဘုန်းမှာသာ၊ လက်နက်စကြာဦးပေါ့၊ မာယာ
ဆန်းချည်၊ မိဂမ္ဘီ)။ (မင်းသီတာ၊ မင်းသီတာ၊ မျှော်ကာရင်တီး၊ ပူလေ ပူတယ်၊
သက်လှယ် ဘုန်းကြွယ်၊ ကိုယ်တော်ကြိမ်တဲ့မီး၊ ရွှေရင်အုံလက်စုံမ၊ လို့ တီး)။
[မတ်တော်မောင်ရင်း၊ လိုက်လေ လိုက်ချက်ချင်း)။ ခင်းတဲ့ ခင်းမသာ၊
စည်းလေသုံးတန်ဖြာ၊ လိုက်ရှာရ၊ တောဝမှော်ရုံခွင်၊ သိယိုဋ်ရှင်၊ ဟန်ရုပ်ဆင်
ဟန်ရုပ်ဆင်၊ ကိုယ်တွင် ကိုယ်တွင်သင်္ကန်းဝါ)။ [(မင်းသီတာ မင်းသီတာ၊
သစ်သီးလှူပါဒကာမ)။ စည်းတွင်းခင်ကြွ၊ ခင်ကြွ။ အို ဘယ်နှယ်
ဘုန်းခင်ဝင်ရမယ်)။ [(သည့်နှယ်ရမ်းဆိုရန်ကွယ်)၄။ (သီတာနွဲ့နောင်း
လောင်းရှာရတယ်)။ မိုးတိမ်လယ်သိယိုဋ်စားငယ်၊ ယူဆောင်ကာသွားလေတော့
တယ်)။ (ပန်းစုံကြိုင်သင်း ကန္တာတွင်း၊ ညင်းတဲ့ ညင်းနဲ့ဖြာ၊ ပန်းမျိုး
စုံလင်စွာ၊ ကန္တာလယ် မောင် မယ်ဖော်မပါ၊ ဖော်ကွာ ဖော်ကွာပြန်တော့သာ၊
သည်မောင်မှာ)။ (ကိုယ်ထူး ကြိုရ ကြိုရ၊ အို-ကံ ဘယ်နတ်ရေး ရွှေဖူး စာ)။
(မိုး ဣန္ဒာ ဒေဝါမင်းငယ် ဆင်း စောင်မပါ)။ သည်လေ ဖော် မပါ
တောကြီးကန္တာ။ (အို-တိုင်းအောင်ချာ၊ တိုင်းအောင်ချာ၊ မျှော်ကာသာ
ဆွေးဆွေးဖို့သာ)။ (ကိုယ်ထူးမောင်မှာ၊ ကြိုလာရ ကြိုလာရ၊ ဟိုခင်ကံငယ်
မှူးတယ် အေးနိုင်ဖွယ်၊ တောမြိုင်လယ်၊ သိယိုဋ်စားငယ်၊ ဆောင်သွားလေ
ပြန်တော့တယ်)။

၃၇။ ရာမဇာတ်ထွက်ယိုးဒယား
(ပြင်စည်မင်းသား)

(ပန်းမြိုင်လယ်၊ သာနယ်ဗွေ၊ မျှော်လေတိုင်း၊ ပြာခြေဆိုင်၊ ဝေမိုင်းမြူ
 မှောင်ခြယ်၊ အိုဘယ်ဝယ်၊ တောင်စွယ်မှော်ရုံကြော၊ လွန်သာမောဗွယ်၊ တောစုံ
 ယံမှာ၊ ရွှေလှိုင်းမှည့်၊ ထုံမှုန်ကြော၊ ရီဝေပြာပြာ လွမ်းဖွယ်စေ။ လေပြည်ဆော်ကာ
 ဟေမာတွင်း၊ ထုံစီမာလာ ဂန္ဓာသင်းဝှန်၊ ယဉ်ရေခင်းငယ် ဆင်းကျည်သွန်။
 သီလာဗွေကွန်၊ ညာမြေစွန်၊ မြရောင်ဖြာဆင့်၊ ကန်သာလွန်)။ မျှော် ဆွေးမှု
 ဖန်ရွယ် ရေးခုကြိယွယ်ညွန်၊ ပင်တိုင် ညာနန်းစံ ဆွေးဟန်ငယ်သာ၊ ဖန်လာ
 မြင်တော် ဣန္ဒာ။ (သီတာမူရာ ပူဗျာလှယ်လို့ ခုဝယ် ကြိုတော့ ဘယ်ရွက်၊
 အိုလေ ဆိုယောင် ငိုယောင်ကြီး ငယ်နှင့်သာ၊ ညည်းမိ ဖန်ခါခါ။ ကြာနန်းမယ်
 မှန်းရွယ်၊ ပန်းတယ်ပူဗျာဝှန်၊ ဖြေညွန် ခွေယိမ်းပျောင်း၊ သောင်းမြေပြန်ရုံ၊
 ဝေယန် သိင်္ဂါရွှေဘုံ)။ (တောင်ယံလယ်ကြော၊ မြိုင်နယ်စုံ၊ ခိုင်ရွှေညာနွဲ့၊
 မာလာမူန်)။ (ညင်းလေသွေးငယ်၊ သွင်းခြေအေးတယ်၊ ဆင်းရွှေသွေးလှယ်၊
 မွေးကြိုင်ထုံ။ သင်းယုံကြူ၊ ခိုင်ပန်းရွှေမဇ္ဈ။ နွဲ့မှုရာ၊ ကန္တာလှော်စုံမှုန်၊ ဟေဝန်
 မြိုင်သီလာ၊ စီကာမြောင်ကျေ၊ ယဉ်ဘောင်လှယ်ဝေခြယ်ရုံ၊ လွမ်းဖို့ဖန်လာကြူ)။
 (ဘုံရွှေနန်းငယ် သည်ဝယ်၊ ကွာနယ်ဆွေးရန်၊ ကြိုမှိုင်တွေးပြန်။ ပူဝန်ပန်းဖွယ်
 သည်မယ်၊ ညှိုးတယ်ဝင့်ဖန်၊ ဆိုယောင်မှားကံ။ ဝေ သူ့ရပ်နယ်မြေ၊ စကြာစုံရွှေ
 မြန်း၊ ရှိန်ဖြာကိန္ဒာ ပြည်တိုင်းခန်း၊ ကြိုညှီ သစ်ဘုံ စံကွန်းနန်း၊ ဖြန်မြန်း
 ညီနောင်လေ၊ စွန်တောင် ကိုင်ရွှေလေး၊ ရိပ်ဝင်ငယ်လေ ခိုကြောင်းရေး၊ ပျော်
 ယောင်သာ စက်မှေး၊ တွေးဖွယ်ကိုပင်၊ သုဂြိုဟ်မျှော်ရှုဆင်ခြင်)။ (ညီနောင်မူရာ
 သူသာမြင်၊ သည်တွင်ရွှေဘဝင် လွန်လှိုက်လှဲ)။ ပူလောင်ကြေကွဲ (ငိုယောင်
 ဆည်လည်း သည်သည်၊ ပြေဘဲအောင်သာ။ သွယ်ကာငွေနှင်း၊ မျက်ရည်ဖြာဆင်း၊
 ရင်တွင်းဝယ်သာ၊ ရာမင်းငယ်မှာ၊ စက်ခါပျော်ဘဲနိုး)။ မျှော်တော်မြင်သော်
 ညွန်လက်ညှိုး။ ဝပ်လျှိုး၊ မျောက်မွန် ကြောက်ဝှန် ကြက်သီးမိုး။ (စုံဆယ်ဖြာ၊
 ပန်ထွာဦးတင်၊ ဖူးမြင် သက်လွတ်ကြောင်း၊ ထံတော်ပျောင်း၊ သောင်းမြေပိုင်၊
 ရာမင်းဦးကိုင်၊ ဘုန်းညွန့်လှိုင်။ ပြည်ကိန္ဒာ၊ နန်းမြိုင်ဆီမှာ၊ ဗာလီ သူမင်းမူ၊
 ပူဗျာဘယ်မငြိမ်း၊ သိမ်းယူငယ်သာ၊ ဖော်ကွာ မယ်သုဘဒ္ဒါ)။ (သည်မှာ
 တောင်သာ ခိုမှီရာ၊ သေလာမြိုင်ချာ ကြိုညှီနန်း)။ စံမြန်းခုဝယ်၊ (နေနယ်

ရွှေဘုန်းလက်ရုံး ပြိုင်နှုန်းတေဇာ၊ စကြာတော်ရင်း ဆက်လာ ခွန်သွင်း။
 သက်နှင်းပန်ထွာ၊ ကြောင်းလျာငယ်၊ ကုန်စင်ရှိဦးထား)။ (ရွှေနား ဆင်ပါ
 တင်ကာ ပန်လျှောက်ကြား)။ ညာနန်း နတ်ကယ်သွင်၊ လေယာဉ်ပျံ၊ တိမ်ယံ
 တောင်စွယ်၊ မိုးလယ်ဝေယန်ဖျား၊ မြသား စုံမြိုင်ညှိုး၊ သီဗိုဠ်ရှင်၊ တင်ယူဆောင်
 လာ၊ မျှော်ကာမြင်မိငြား။ တ၊ဆို ငိုသားငယ်၊ ခုပင် ကြားမြင် ခါဖန်ဖန်။ ဩ
 ကံ ရွှေဖူးစာငယ်နယ်၊ ကြိုတယ် ဘယ်ရေးဝင့်တုံလှယ်၊ ခုသည်ဝယ်၊ ဆည်ဖွယ်
 ကြိရွယ်၊ ပူနယ်ပိုအင်၊ သက်ခင် ကြေလှသည်။ မြင်တော်လာဘဲ ငယ်နှင့်သာ၊
 ကွဲကြေ ပူဗျာပုံ၊ မှော်ရုံဂုနန်း စံတော်ရာ၊ မျှော်ကာ မြင်သေး ဆိုယောင်သားငယ်
 ဘယ်မှာ၊ ဆည်နိုင်အောင်ကို၊ လွမ်းဝှန်ထပ်ပို၊ ဆွေးညွတ်ပြီ။ (မြရေညှီ
 ပင်လယ်သီဟိုဠ်၊ လေနန်းဝေယန်၊ ဗိမာန်တောင်စွယ်ခို။ အာကာဘုံလယ်ဝေမို၊
 ငွေနှင်းသွယ်ယို ကြေကွဲရန်ကကို)။ (အိုဘုန်း၊ မြင်တော်မူလှည့်ဦး၊ ကြော့ယဉ်
 ဆုံးငယ် ရွှေကေရှင်၊ သော်တာ လနန်း ငွေတိမ်စင်၊ ကြေးမုံပြင် သွင်မြသား)။
 (တ၊ယောင် ဘုန်းမောင်ရွှေကိုယ်သား၊ ဟေဝန်ဖျား၊ မြိုင်သီလာ၊ တောင်ယံတော
 စွယ်၊ သာမောဗွယ်စေ၊ ယဉ်ရေသွယ်သွယ်ဖြာ၊ ကန်သာသီဒါ စီကာသန်း၊
 ရွှေကိုယ် သည်ဝယ် ပူနယ်၊ ပန်းအောင် မယ်မောင် ဗျာဝှန်ပိုမို၊ ဆိုငိုမှိုင်ယောင်၊
 သည်းခေါင်ကြေလှပန်း)။

မွန်ဘာသာများ

၁။ အလွမ်းဘွဲ့မွန် ၁၂ ခန်း*
(ပြင်စည်မင်းသား)

[ညင်းညင်း ပဉ္စင် ရွှေတံမြွှာ၊ ကျူးအေး ကျူးအေး၊ အေးပြန်လာလေ ဆော်သံဝါ ရွမ်း၊ လွမ်းဖွယ်ရာ၊ ညွှန်းရွယ်ကာ၊ သီဒါယဉ်ရေ၊ ခွေဝန်းမြှောင်လို၊ လွမ်းနှောင်ရွှေအဏ္ဏဝါ။ ကြင်ဖော်ကွာ၊ မြင်တော်လာလေ၊ (မျှော်ကာပူဆွေးရင်း၊ အို ပျော်ဘဲလင်း)၂။ (ခင်းစံဗွေလယ်၊ ငွေနှင်း နှင်းမှုန်ခြယ်၊ ညင်းသာလေဝယ်၊ မျှော်တော်မြေ၊ မြေဘဲလင်း)၂။ [(စခင်းဗွေဆိုင်၊ ကိုယ်ထူးပျော်နိုင်)၂။ မှိုင်နွဲ့၊ ခွေယိုင်၊ သည်းဆိုင် လောင်ကြွေကျမ်း]၂။ (အို ဖန်ဖန်လွမ်းရ၊ ပုဝန်ပိုဖွားရင်း)၂။ တိမ်စင်ငွေစန်းမှာ၊ ထင်တော်သာခု ရွှေရုပ်သွင်၊ မြင်လာပြန်လျက်ကယ်လင်း။ နှင်းလှိုင်ပျံ့၊ ခင်းစံရာ၊ သင်းကြိုင်ပျံ့၊ ပန်းမာလာ၊ ကေသီကြော၊ မြဆံညှာ၊ သိမ်းနိုင်ပါခု၊ ပုဝန်သွယ်ဖြာ၊ ရွှေသည်းဘဝင်မှာ၊ ဆည်ပါနိုင်ဘဲကျမ်း၊ လွမ်းဖြေ ပုံသည်ဝယ်၊ တောင်နှယ်ထု၊ ဆင့်ကဲရင်း။ ရွှေနေရုံသီလာ၊† ဒီပါဖြန်တူနှုန်းကင်း။

† နေရုံသီလာ = နေရတောင်။
* “ မွန်ဘာသာ ၁၂ခန်းသံ”ဟု သဗ္ဗတွင်တွေ့ရသည်။

၂။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့မွန်သံစုံ
(ပြင်စည်မင်းသား)

(ကောင်းချီးသင်္ခါ၊ ရွှေနေစာ၊ ဘုန်းမိုးဖွေကာ၊ သွန်းဖြိုးဇေယျာ။ ဟင်္သာဗွေ၊ အောင်မြေရွှေဘုံဦး၊ ဩဘာတော်သာ၊ ကျူးရင့်ကြွေးကြော်ငြာ)၂။ [ပိုင်စိုး သောင်းမြေ နယ် ဒီပါ (သီဒါ ဖီလာ ရံဝန်းသွယ်၊ ပင်လယ်ဝေမိုး၊ ရေလှိုင်းပြိုင်)၂။ (လေးဆိုင်၊ လေးဆိုင်)၂။ ဆယ်ခိုင်စုံကြာ၊ ရှိဦးခိုလှုံကာ]၂။ (မြန်ဇေမျှချာလုံး၊ စံမတူရာဘုန်း၊ ရေမြေခွန်ယူ ကျုံးလိမ့် ရွှေတေဇာ)၂။ (ထီးရာ ပြည်ပြည်မင်း၊ နှင်းပုံလာ၊ များလွန် စုံပဏ္ဍာ)၂။ [ဘုန်းပန်း မင်္ဂလာ၊ မှန်လှူနှာညွှန်း၊ (မြမန်း ဘုံရဝေ)၂။ ငွေစန်း၊ ခြွေသန်း၊ နေနန်းလင်းထွန်း]၂။ (တိမ်ဆိုင်၊ ဝေမမှောင်၊ ဝင်းရွှန်း ဖန်တန်ဆောင်။ သာခေါင် ဖြာရောင်၊ ရွှေတောင်သိုက်ညွှန်း၊ နေရုံ ဗွေမန္တ လာ)၂။ (ဝေဆာ ကြိုင်လှိုင်လန်း၊ ပန်းမာလာ၊ မွေးပျံ့၊ ရွှေ နန္ဒဝါ)၂။ (သာမျိုးကျူး၊ လေပြည် လေညင်းမြူး)၂။ [(ထူးထူး ထွေထွေ)၂။ စုံခြေရဂုံတော၊ ငှက်မွန်ငယ်လေ ဖော်ချင်းနှော၊ (စောမယ်မောင် ရေညို သီဒါ ယဉ်ဘောင်၊ ရွှေသဲဖြူ ငွေသောင်)၂။ (လွမ်းအောင်ဖန်လာရေး၊ သံသာ သံကျူးအေး)၂။ လေးဒီပါ ကျွန်းကျွန်း ပိုင်ယူကျူး၊ ကြေညာဘုန်း၊ ရွှေတေဇာ ထွန်းလင်း။ မန်းမြေ တောင်များထီး၊ ရွှေပြည်ကြီး၊ တည်စံရာ ရွှန်းဝင်း။ စကြာ ပိုင်စိုးမြန်း၊ ဆယ်ကြာပန်း၊ ဦးနှိမ်ကာ၊ မင်းမင်းငယ်လေ စက်ဖဝါးတော်ရင်း။ ဝေယန် သိင်္ဂါ မိုးညွှန်ခင်း၊ ဆဒ္ဒန် ရုစာ နတ်သနင်း၊ လှူနှာသည်မှာ နှုန်းရ ဖက်မယွင်း။

၃။ တောတောင်ဘွဲ့မွန်*
(ပြင်စည်မင်းသား)

(တောင်ယံတောက၊ မောလေအောင်။ ဝေးကျူးသီခေါင်၊ ရီမှောင်ညို ညို ဆိုင်းဆိုင်း၊ ဝေမှိုင်းမှိုင်း လေ၊ ပင်တိုင်းသာ၊ မာလာခိုင် ကြိုင်သင်းသင်း)၂။

† စော = မယ်စော = ငှက်။
* ၁၂၀၃ခုနှစ် ၊ရွှေဘိုမင်း ဥက္ကလာပ၌ စံစဉ် ရေးသည်ဟု သမားစဉ်မှတ် သားခဲ့ကြသည်။ တောင်ယံတောအစချီသီချင်းနှစ်ပုဒ်ရှိရာတွင် ဤသီချင်း ကို တောင်ယံ တောကြီးဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။

(နှင်းယွန်းဝသန်နွေ၊ စုံမြိုင်ခြေဦး၊ သာဟန်လေ သာဆန်းထူး)။ [(ငုံကင်းဖူး၊ ထုံသင်းမြူး)။ ဂေါ်ဇင်မင်း၊ ဆင်းသိင်္ဂါ၊ ဝင်းမုည့်ညှာငယ်လေ၊ သာယိမ်းနှူး၊ မွေးမျိုးကြူး)။ ထူးထူးထွေလော၊ ဝေဆာတည့် မြိုင်လုံးလန်း၊ ပန်းစုံမြိုင်တွင်း၊ သင်းတဲသင်းကြိုင်စွာ။ တောင်စဉ် ရေယဉ် တောရဂုံညာ။ (သီတာရေကြည် လဲအေး၊ ငှက်မွန် ဖြေတင်းမေး၊ ပျူငှာသံ ကျူးကြွေး)။ (ခါကူး ဂိမှာန်နွေ၊ တောင်ပြန်ညင်း သွင်းသုတ်လေ)။ (ဆော်သွေး၊ မျှော်တွေး ဖော်ကွာဝေး ဆွေးပူ)။ (နေနိုင်၊ ရွေ့ယိုင်၊ ဆွတ်ဖျန်း ဖြေဆည်နိုင် သုံးရွေလုံးပိုင်)။ (နှင်းယွန်းဇေလှိုင်၊ မဇ္ဈကေခိုင်၊ နှမ်းလျော့ သာရွေ့ယိုင်)။ (သည့်မြိုင် ရဂုံတွင်း။ သင်းပျံ့လှယ် ဝေးကစုံတစ်နယ်)။ (သွယ်သွယ်ငယ်လေ မျှော်တိုင်းပန်း)။ ငုံခြေ၊ မှန်ရွှေ၊ ထုံလေပြည်၊ တိုင်းဟံသာကျေး၊ ဝေးမြေသီခေါင်၊ ကျွမ်းဖိုလွမ်းဆည်ဖြေ၊ (ဆွေဆည်ပွေ့နည်)။ (နေတည်ပန်း အောင်လဲညှိုး အာကာနန်း နယ်တစ်ရိုး)။ သွန်းဖြိုးမနှာ၊ သွန်းဖြိုးငယ် မိုးမနှာ။ တံမြှာရွှေစည်ကျူး၊ ထူးသံသာ၊ ထူးသံသာ။ မန်းညာရင့် မိုးမြင့်သီလော၊ ဣန္ဒာရ ဖန်လွန်းသေး၊ ဆင့်ကြွေးငယ်၊ ဝေးက ထင်မလွယ်။ ကိုးနယ်ပြည့်၊ သွန်းမည့်ပုံသာ၊ ဖော်ကွာသူ ပူလွမ်းရေး၊ သီဒါရေယဉ်ကြည်လဲအေး၊ ဖွေးဖွေး၊ ဆေးလေး၊ သောင်းကျေးဗွေဒီပါ၊ (ဆန်းထူးထွေလော)။ ဧရာ အဏ္ဏဝါ ခွေပတ်ဆီး။ ညီးညီးလျှံဖြာ၊ ရွှေဒွါ ရံရွှေလောင်း၊ သောင်းသောင်းညာ၊ သီဒါယဉ်ရောင်ခင်း၊ ဆင်းသိင်္ဂါ၊ ဆင်းသိင်္ဂါ၊ သွင်းလေပြည်လာ။ သော်တာငွေ၊ ယွင်းရွှေတိမ်လွှာ၊ ဆန်း ပုဏ္ဏိန်နန်း၊ သီတဂူ ဝိုင်းဝင်း။ လွမ်းရန် ဖန်ဘဲရေး၊ ဘယ်ဝင်ကြွေး၊ အိုက်သာ ညှိုးရင်း။ ပါးမှာ ထင်မူးမူး၊ သန်းယံကျူးလို၊ သုံးပဟိုရ်ကျော်၊ ပျော်ပါနိုင်ဘဲ လင်း။ သဖြန်၊ (နှင်းနံ့မပြယ်၊ များရွေလယ် စံပယ်ညီသည့်၊ ကေသီညွတ်ရုံး)။ (လေးဆူဓာတ်ပုံ၊ မြတ်တိဂုံ ဆံတော်မွေက၊ သည်မေ ပူရန် ခင်းငယ်ကို၊ တင်းဖန်ပါဘုန်း)။

† သီတာ = အလွန်အေးသော(ရေ)။

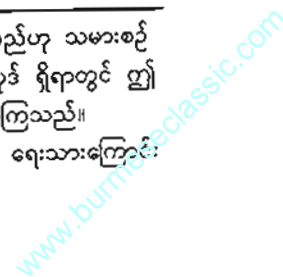
၄။ တောတောင်ဘွဲ့မွန်*
(ပြင်စည်မင်းသား)

(တောင်ယံတောက၊ မောလေအောင်၊ ဝေးကျူးသီခေါင်၊ ရီမှောင်ပြာလဲ၊ ညှိဆိုင်းဆိုင်း၊ ဝေမှိုင်းမှိုင်း လေ၊ ပင်တိုင်းသာ၊ မာလာခိုင် ကြိုင်သင်းသင်း)။ (နှင်းယွန်း ဝသန်နွေ၊ စုံမြိုင်ခြေဦး၊ သာဟန်လေ သာဆန်းထူး)။ [(ငုံကင်းဖူး၊ ထုံသင်းမြူး)။ လေပြည်ညင်း၊ သွင်းသုတ်ခြေ၊ ဝတ်ညှာရွှေငယ်လေ၊ လေညင်းခူး၊ မွေးမျိုးကြူး)။ ထူးထူးထွေလော၊ ဝေဆာတည့် ပင်လုံးလန်း၊ ပန်းစုံမြိုင်တွင်း၊ သင်းတဲသင်းကြူးစွာ၊ ရေယဉ်သွယ်ဖြာ၊ တောတောင်ဖီလော၊ (သီဒါ ယဉ်ဘောင် တန်း၊ စီကာမြောင်ပတ်သန်း)။ (သင်းပျံ့ကြိုင်လှိုင်ထုံ၊ မွေး ရွှေဝတ်မှုန်)။ (ပန်းက စုံစုံ၊ သာနယ် ရဂုံ၊ ကြည်ဖွယ်ရေယမုန်)။ (သုန်သုန် လေပြည်ညင်း၊ ခင်းညှာ၊ နှင်းနံ့၊ စီစီရုံ)။ (မှန်မှန်မှိုင်း နယ်တစ်ဝန်း၊ အမျှန်ဆိုင်း ဗွေတစ်သွန်း)။ [(လင်းရွန်းအရောင်ဝေ)။ မြူခြေ မင်မှောင်ဆိုင်း၊ မှိုင်းညှိပြေ၊ မှိုင်းညှိပြေငယ်လေ]။ (စံရဝေ၊ မန်းဗွေ၊ ရွှေတိုင်းခန်း၊ နန်းအောင်မြေ၊ မျှော်လေ ခါခါပန်း၊ မန်းနယ်ဗွေ၊ မန်းနယ်ဗွေငယ်လေ)။ စန်းရောင်ရွှေ၊ နန်းငွေယုန် ပျံ့မွန်၊ ပုဏ္ဏာဝန်း ငွေသော်တာ ထွန်းဝင်း။ မိုးယံ မျှော်မိသေး၊ ဖန်ဖန်ဆွေး၊ ပူဝန်ပို ပွားရင်း။ သုံးယံသန်လွဲပြောင်း၊ သာငွေမောင်းက ညည်ဆော်၊ ပျော်နိုင်ပေါင် ရွေ့လျက်ကယ်လင်း။

၅။ အလွမ်းဘွဲ့မွန်
(ပြင်စည်မင်းသား)**

(နှင်းယွန်းဂိမှာန်၊ လေပြန်ခါနွေပြောင်းလို၊ ညောင်းညှာကြွေ၊ မျှော်လေလေ ဆွေး၊ ရွှေပြည်တော် နယ် တိုင်း ဝေး)။ (သောင်းကျေး ဒီပါဗွေ၊ ညီးလင်း အရောင်ဝေ)။ (တောင်ရေဖီလော၊ သီဒါပတ်ဝန်း၊ ယဉ်ဘောင် ရွှေအဏ္ဏဝါ)။

* မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်တွင် မန္တလေး၌ ရေးသားသည်ဟု သမားစဉ် မှတ်သားခဲ့ကြသည်။ တောင်ယံတောအစချီ သီချင်းနှစ်ပုဒ် ရှိရာတွင် ဤ သီချင်းကို တောင်ယံတော ကလေးဟု ခေါ်စမှတ်ပြုခဲ့ကြသည်။
 ** သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃ခုနှစ်၊ ရွှေဘိုမင်းဥက္ကလာပဉ္စံနေ့စဉ် ရေးသားကြောင်း မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

ရွှေရံကာ၊ ဗွေစံရာ လေ၊ ဖြာမျှ လျှံညီးလန်း၊ နေနှုန်းနှုန်း၊ မျှော်ရာထွေ၊ ထွေထူးဆန်း။ (သင်းပျံ၊ ကြိုင်လှိုင်ထုံ၊ မွေး ရွှေဝတ်မှုန်)။ (ပန်းကန်စုံ၊ သာနယ်ရံ၊ ကြည်ဖွယ်ရေယမုန်)။ (ရွှေဘုံ ဟံသာကွန်း၊ လွမ်းမြေဆည် ကျွမ်းရ နေမတည်)။ (လေပြည်ညင်း၊ ဆော်သွင်းမြူး၊ မှိုင်ကာနှမ်း၊ ခွေယိမ်းမူး)။ ထူးထူး ထွေထွေ၊ ထူးထူးငယ် များထွေထွေ၊ သောင်ငွေ ယမုန်ထံ၊ (သဲခုံဗွေ)။ ၎က်ဖော်စုံရွှေ၊ နန်းရွှေဘုံမြေ၊ မျှော်လေဝေး၊ ဆွေးလျဖွယ်။ မြတ်ဆံတော်မွေ၊ စုံခြေဦး၊ ဖူးစို၊ မယ်။ (ခါဘယ်ဝယ်မှန်းသည့်၊ လှမ်းနိုင်ဖွယ်။ လွမ်းလွမ်းရန်ကြွယ်၊ စုံနယ်သာ၊ သာမျိုးဆန်းလေ၊ ခိုင်လုံးလန်း၊ ဂန္ဓာကြိုင်၊ ကြိုင်မွေးပန်း)။ (မြန်းရွှေညီလာ၊ ပင်နန်း နန်းရိပ်သာ၊ ကျေး ရွှေသာကာ၊ ဖော်ရှာလှယ်၊ သွယ်သွယ်ရေး)။ [(လေသွေးလှိုင်ကြူ၊ ခိုင်ပန်းမဇူ)။] မြန်နန္ဒာ၊ ရွှေဂူထံ၊ ရွှေသည်းအေး]။ (အို-ဖန်ဖန်ဆွေး၊ မျှော်တွေးမူး၊ ခွေကာ ခွေယိုင်နူး)။ ဖူးရွှေစာ၊ ညှိုးလျ ကံငယ်၊ နတ်ကယ် ဖန်လာရေး၊ မြင်တော်နေ၊ ပူဝန်ပို ပွားရင်း၊ သုံးယံ သန်ယိမ်းကျူး၊ ခေါင်လေမြူးလို၊ လင်းရောင်လာ၊ ပျော်ပါနိုင်ဘဲခင်း။

၆။ ဥက္ကလာပပြန်မွန်
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစံ)*

(စိန်ကြယ်ညီး လင်းရောင်နှယ်၊ ရေယာဉ်နန်း မြန်းစံပယ်။ သုံးရွှေ ညာမယ်ငယ် ဆေးလေး၊ သင်းသင်းမွေး) ။ (သောင်းသောင်းကြွေး၊ လွမ်းကြောင်းရေး၊ ရွှေဒွါလောင်း၊ ရွှေတံမြွာ၊ ညင်းညင်းသာသည်လေ၊ ခါကောင်းရွေး၊ လွမ်းကြောင်းရေး)။ ဆွေးလျကြွေဖွယ်၊ မောင်မယ်တည့် ခေါ်ထူးအေး၊ ကျေးသာကာ စော၊ တောမှိုင်းညှိလွင်။ ချစ်ဆွေးချစ်ဆွေးအင်၊ သွယ်ငင်ဆိုတင်းမေး။ ပတ်ခြံသန်ကြွင်းကြွေး၊ ဆွတ်ပျံ၊ သည်လွမ်းရေး။ နှင်းယွန်း သာဟေမန်၊ လေပြည်လောင်း၊ ပြောင်းမည်ဟန်၊ မှန်နန်း ကွာလှမ်းဝေး၊ ဆွတ်ပျံသည်လွမ်းရေး။ တိုင်းကျေး ဘယ်မြေတာ၊ သုံးရွှေလုံးညာ။ (လေးတုံပူဗျာ၊

* ၁၂၀၃ခု ရွှေဘိုမင်းဥက္ကလာပမြို့တွင် စံနေစဉ် ဒလစီရင်စုဖျာပုံမွန်လူမျိုးတို့၏ သီချင်းစာအတိုင်းလိုက်၍ရေးရမည်အမိန့်တော်အတိုင်း စိန်ကြယ် ညီးလင်းနှင့် စိန်မြရံခြယ် မွန်သီချင်းနှစ်ပုဒ်ကိုရေးဆက်ကြောင်း မြစာ၌ပါရှိသည်။

မဇူမာလာ၊ မြန်းတဲ့နေသင့်ကြာ)။ (လွမ်းရာ၊ ဆင့်ဆင့်ဖြိုး၊ ညှိုးလျဖွယ်၊ မိုးကထွေသံသာ)။ (ဧရာငယ်လေ လျှံညီးလင်း)။ သောင်ငွေ သော်တာ မျှော်ရာဝယ်၊ မင်းမယ်နှင့်၊ ရေးမဆနိုင်၊ ဆွေးလျကြွေလှဖွယ်၊ (သွယ်သွယ်)။ (ဘယ်ဆီမှန်း၊ မျှော်တမ်းဆွေး၊ ဟံသာနန်း၊ ကွာလှမ်းဝေး)။ (တိုင်းကျေး မြေတာ၊ တိုင်းကျေးငယ် ဝေးမြေတာ၊ ပျော်တော်နိုင်ပါရေး၊ ဗွေသီဟာ၊ ဗွေသီဟာ။ မြင့်ညာပိုင်၊ စိုးရက္ခန္ဓာ၊ ဖန်လာတည့် ဖန်ဘဲရေး။ လဲသွေးငယ်၊ ဝေးက တင်ဆင်ကာ၊ ကိုးရာမဲ့ ဘုန်းငဲ့ပြင်သာ၊ ဘယ်မှာမှ၊ သွေယွင်းနှေး၊ ဧရာယဉ်တွေး၊ ရေလှိုင်းဖွေး၊ ကျူးအေး၊ ကျူးအေး၊ လေး ထွေသံသာ၊ (မိုးတိမ်တိမ်လွှာ၊ ညှိုးသိမ်နွဲ့ရှာ)။ သင်္ဂီဝင်းမှည့် ဆင်းရွှေဝါ၊ ပျော်မြူး ကျူးသံသာ။ တိုင်းရွှေညာငယ်လေ ကြာနန်းဖွား၊ သည်းကြား၊ စောဖျား၊ နှိုင်းသွေး၊ ငွေသော်တာ၊ (မိုးတိမ်တိမ်လွှာ၊ ညှိုးသိမ်နွဲ့ရှာ)။ ဂီဝါရောင်ရှိန်၊ စိန်ပွင့်ဖွေး၊ ကျူးအေး ပြန်လာ၊ ဂန္ဓာ ထုံရည်သွေး၊ ကျေးရွှေသာကာ၊ ခိုင်ညာရွှေမြို့ထံ၊ နွဲ့ပျူရှာ၊ သောင်းရွှေလုံးညာ။ ဆယ်ကြာ၊ သွယ်ဖြာ၊ ပျော်တော်မူရာ၊ သာပါဘူး၊ နူးကြည်စွာ၊ သည်မှာမယ်ဆွေဦး၊ ကျူးသံသာ၊ သီဂီ မှန်ရွှေနန်း၊ ဆန်းသော်တာ၊ ဆန်းသော်တာ၊ များရွှေညီလာ။ သောရာမြင့်၊ သုံးဆင့်သံချိုညွှန်း၊ ယုန်ငွေဝန်း၊ ဖန်ခါခါ ဆွေးကြောင်း။ တိမ်ခြေ ငွေနှင်းပေါင်း၊ လေပြန်လာ သွန်းလောင်း။ နန်းသူ၊ ပူဆွေးကြောင်း၊ ဗွေသည့်ကြာ မင်းပေါင်း ငယ်လေ ခွေညှိုးပျောင်း။

၇။ ပိမ္မာသာလွဲချင်း မွန်*
(မြဝတီမင်းကြီးဦးစံ)

(စိန်မြရံခြယ်၊ သီဂီရောင်နှယ်၊ ဧ ဖေငယ်လယ်၊ ရွှေရွယ် ပျော်တော်ကျူး၊ တိမ်ယံ အလျှံဝေ၊ ထွေဆန်း၊ စံခန်း နန်းမြင့်ဦး)။ (မောင်မယ်၊ ကြုံတော်ဖွယ်၊ တောင်ရေ၊ မြေတစ်နယ်)။ (မယ်မယ် ကြိနိုင်ဘူး။ ထူးချွန်လေအောင်။

* အချို့ကစိန်မြရံခြယ်သီချင်းကို “ဆန်တော်မူ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စိန်ကြယ် ညီးလင်းသီချင်းကို “စုန်တော်မူ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခေါ်စမှတ် ပြုကြ သည်။

မင်းဆောင် ညီးညီးလင်းလင်း၊ ထိန်ထိန် ဖြာရိန်ဝင်း၊ မစာမညာလေ၊ လောင်ကြေ
 ရွေ့ညှိုးရင်း) ၂။ (ညင်းညင်းသံသာ၊ ပဉ္စင် ရွှေတံမြှာ၊ သင်္ခါ ထက်မွန်၊ ဝဇီရစိန်၊
 ဝင်းရိန်မှည့်ဝုန်) ၂။ (တောင်နယ် ရေညွှန်၊ ဘယ်မြိုင်နယ်စွန်၊ မြန်းလိမ့်
 ညာရွှေမွန်) ၂။ ကဲလွန်ဆင့်ဆင့်လောင်း၊ နှောင်းမြင့်ဝယ်၊ လောင်းမင်းမယ်ဆွေကျွန်။
 လွမ်းဝုန်ဆင့်ဆင့်ဖြိုး၊ ညှိုးလျဖွယ်၊ မိုးက စုံတစ်သွန်၊ (ကျွဲကျွဲလွန်) ၂။
 ဆည်ဆည်ဖြေဖြေ၊ ရွယ်ရွှေမွန်၊ နန်းများမယ်၊ ဆွေးစလိမ့်လေ၊ ဝေက
 တွေးညာဏ်ညွှန်။ (သာသာလွန်) ၂။ ဆွတ်ပျံ့၊ ဝတ်နံ့၊ သင်းမြူး။ ဘုန်းကိုယ်တော်သွင်၊
 မြင်လဲတိမ်းမူး။ ဆန်းဆန်းထူး၊ သည်းကြေလျဖွယ်၊ ရေးရာဆင် နန်းမြေမြဝယ်၊
 လေးမယ်ခင်၊ ညွတ်စေဖွယ်၊ ဆွေးရန်ပင်၊ (သည်ရွှေဘဝင်ခွင်) ၂။ မောင်မယ်ပူအင်၊
 မြင်တော်ပါ၊ သည်းဘဝင်ခု၊ လွမ်းမဆံ့နိုင်၊ ကျွမ်းလို့၊ နွမ်းနှောင်းဖြာ။ ဆွတ်ပျံ့၊
 ဝတ်နံ့၊ သင်းမြူး။ ဘုန်းကိုယ်တော်သွင် မြင်လဲတိမ်းမူး၊ ရိမ် ရိမ်းနူး။ (ကျူးရင်
 အေးလို့၊ လေးဒီပါ၊ ပူးခွင့်နေ့လို့ တွေးယောင်ကာ) ၂။ နေနှင့်ကြာ၊ ကြေညာ
 နီးဝေး၊ မေးဖွေရှာ၊ တိုင်းကျေးမြေတာ၊ တိုင်းကျေးငယ် ဝေးမြေတာ။ ဖန်ရာ
 လွန်ကြေကွဲ၊ ကြုံတော်ပြန်လာ။ စံရာလယ်၊ မိုးညွှန်တိမ်လွှာ၊ ဘယ်မှာမှပူရနဲ။
 မယ်မယ်ပူအင်၊ မြင်ရက်ဘဲ၊ သည်းငယ်လောင်ကြေစေ၊ ဖန်ရေရေ၊ ဆည်ဆည်
 ဖြေဖြေ နေလို့လည်း၊ မြဲခဲတွေ၊ အဏ္ဏဝေ ရေယဉ်ဝဲ၊ တင့်ရဲစေငယ်လေး။
 ဖန်ရာသွယ်ရွေ၊ ဗွေပြန်ထဲ၊ တံလည်းကြေ၊ ဆည်ဖြေနိုင်ပြီဘဲ၊ မယ့်သည်းထွေ၊
 ဆူသည်းကြေဖွယ်စေ။ နတ်ရေကွန်၊ နင်းငွေလေပြန်လောင်း၊ သာနေ့ပြောင်း၊
 ရွာပြန်လာသွန်းလောင်း။ နန်းမြေ၊ ရွှေတိုင်းခန်း၊ ရွှေညီလာ မင်းပေါင်း။
 သည်းကြေ နေနှုန်းနှုန်း၊ ဗွေသင်္ကြာ၊ မယ်သာပူဆွေးကြောင်း။

* “ဆည်ဆည်ဖြေဖြေ” အပိုဒ်ကို နှစ်ကျောပြန်ရန်၊ ပထမအကျောတွင် “သာသာလွန်”
 ထည့်၍၊ ဒုတိယအကျောတွင် သာသာလွန် ချန်ပြီး ဆွတ်ပျံ့သို့ ကူးရန် မြစာ၌
 ဦးစကဖော်ပြခဲ့သည်။

လေးထွေသံကတ်အချိုး

ရွှေပန်း ပန်ငယ်တို့၊ ကြွလာပြီဆို၊ ကြိုင်ကြိုင်ကြိုင်အေး၊ ကြိုင်အေးနှင်း၊ †ဆီ
 လိုလေလိုလေ၊ လိုလေတည့်မှ၊ ကြိုင်ကြိုင်အေးနှင်းဆီလို၊ နှင်းဆီလေ၊ နှင်းဆီလေ၊
 နှင်းဆီဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တော်သာနံ့ပင်၊ ဟုတ်မည်ထင်၊ မွေးရှင် တကြူးကြူး
 ငယ်နှင့်လေး။ (သာပျံ့ပျူးပါလို့) ၂။ ခေါင်းမူးနှာဝေ၊ ပြေပါလေ စရော၊
 ပျောက်ပါလေ စရောလေ။

လေးထွေသံကတ်††

[(ကိုယ်တော်နှင်းနံ့)၃ သား] ၂။ (မွေးပျံ့ငယ် သင်းသည်နှင့်၊ မင်းမင်း
 ကိုယ်ရောင်၊ နေနယ်ပြောင်) ၂။ [(ဆောင်ဆောင် ညီးမျှ)၃ သား] ၂။ (သိင်္ဂါနှင့်သာ
 ရွှေသာ၊ မောက်မိုကျွန်း၊ မာလာနှင့်သာ ရွှေရည် လက်တံရည်) ၂။ (ယဉ်သည်
 ယဉ်ယဉ်သည်၊ ယဉ်သည် ယဉ်သည် ယဉ်ယဉ်သည်၊ ယဉ်သည် ကောင်းသည်နှင့်၊
 တောင်လုံး ကြိုင် ငယ်လေ၊ မွေးပျံ့သင်း) ၂။ တောင်လုံးကြိုင် ငယ်လေ၊
 (ပန်းများ ထိပ်ပေါ်နေ ငယ်ကိုလေး၊ ပန်းများ ထိပ်ပေါ်နေ) ၂။ (ထွေထွေတည့်
 ထူးထူးဆန်း) ၂။ ဇမ္ဗူတောင်ညာ ကျွန်းမှာလေ၊ လက်ယာသောင်းတိုက်ထွန်း
 တည့်လေး။ ယဉ်ရာ ဗွေဦးစွန်းတည့်လေ။ တွက်ရေးမသာ၊ တိုင်းသိဘူး၊
 (ရွှေနှုန်းမြတ်ခေါင်၊ ပြောင်ပြောင်ထိန်ဝင်း၊ စိန်ကြောင်ရောင်မြလင်း) ၂။
 (တခြင်းခြင်းငယ်နှင့်၊ ထွန်းဝင်းငယ်လျှည်း၊ တစ်ခဲမီးသို့၊ ယိုစီးလိုလိုပင်) ၂။
 (နှုန်းအင်သာဘက်မဲ့၊ ကြူးတဲ့ရှင်ငယ်ကိုလေ၊ ပျော်ရွှင်များလှလေ။ မိုးနေလားလို့၊
 တွေးမှားထင်ကာ၊ ယဉ်ရာများလှလေး။ (နှုန်းအင်သာ)၃ ဘက်မဲ့၊
 ကြူးတဲ့ရှင်ငယ်ကိုလေ၊ ပျော်ရွှင်များလှလေး။ မိုးနေလားလို့၊ တွေးမှားထင်ကာ၊
 ယဉ်ရာများလှလေး။ (ကြူးတောင်း၊ ကဲတောင်း) ၂ ရှင်။

† နှင်း = ရေမွေး၊ အမွေးနံ့သာ။
 †† သံကတ် = အဆို၊ အတီး၊ ခက်သောအသံ။

မြင်းခင်းတော်

မြန်မြန်နယ် ဇမ္ဗူဘောင်၊ လျှံဝေခြယ် ချူအရောင်၊ (သွန်းသွန်းလင်း၊ ရွန်းရွန်းဝင်း၊ နတ်မြင်းဗွေ တိမ်ယံပျော်)။ (ညာမော် ပြိုင်ဖော်ကင်းဝေး၊ ခွာသံ၊ မြေလျှံ သောင်းလုံးကြွေး)။ (စံရွှင်၊ နန်းစဉ်ပျော်ရေး၊ သက်တော် ရာကျော် ကျူးအေး)။ (စာမရီသို့ ထူးမခြား၊ နတ်မြင်းပျံသို့၊ မြူးကြွားကြွား)။ (တွေးမှား၊ တွေးမှား)ပင်။ (ရွှေစင်လျှံလက်၊ ဇမ္ဗူလှော် ကိုးမျက်ကယ်နှင့်လေး)။ (ဦးခက်*ကယ် စိန်စီ ပတ္တမြားက၊ သီဂီ)။ (ရောင်နီရောင်နီ ဆက်သုံး** စီးနှီးကတောင် တော်ငယ်မှာ၊ တိမ်ပေါ်နတ်လှနန်း)။ ကျွန်းပတ်ကုံး၊ ထွန်းလျှပ်ဘုန်း၊ မြင်သူ တွေးဖွယ်သာ၊ (ဣန္ဒာယိုးကြ မှတ်ထင်သော၊ ကွန်မြူးပျံကြွ နတ်သိန္ဓော)။ (တွေးမော၊ တွေးမော)ပင်။ စန္ဒရာယုက်စီးပုံပြင်၊ မြင်သူ မြင်သူ၊ ချီးအံ့အဲ၊ မြင်းယဉ်ဟန်လှ နွဲ့ပါလို့၊ အဲမောင်း ဝေမြိုင်လေတည်မှာ သိကြား တန်ဆောင်ကိုင်။

လောကနတ်ချင်း

(တိမ်မှောင်မြေးကင်း၊ မြူဝေးရှင်း၊ မြူမှောင်ဝေးကင်း၊ တိမ်မြေးရှင်း၊ စန္ဒာရောင်ဝင်း၊ ထွန်းလင်း သန့်စင်ကြည်၊ မိုးမင်းလွင်ပေသည်)။ (မြောက်လေ ပြန်ညောင်း၊ ဆောင်းလည်း ရောက်ပြန်ပြီ)။ (အို ကံဆိုးသည်၊ ထွေထွေထူးလည်၊ ညွန့်ရှည် လန်းလို့၊ လောင်းပန်းဂမုန်းအင်)။ (သစင်မွေးကြူ၊ ပေါ်ပြန်တော့မည်၊ ကြံစည် စိတ်ဝမ်းများ)။ (မရွှင်ပါ လားလား၊ ပျော်ပါးခုရောက်ဘဲ)။ (ဖင့်နွဲ့ကြာတင်၊ ကျွမ်းဝင် ကြင်သက်ထား၊ လှည့်လည် ပျော်ပါး၊ သူများနှင့်သာ။ ငါမင်းကိုကား၊ စိတ်ထား မှတ်စွဲရာ၊ တင်းတင်း စိတ်မှာသာ၊ ဝမ်းနည်းစရာ၊ ဝမ်းကွဲစရာ၊ ညှိုးနွမ်းစရာသား၊ ညှိုးနွမ်းစရာ၊ ဆင့်ကာထပ်ပေါင်း၊ ချမ်းဆောင်း ထပ်ပြန်လောင်း။ လေသာလေညင်း၊ ဝင်လာရင်တွင်း၊ ဗျာပါ လွန်မင်းကြောင်း)။

* /အုတ်ခက်/ဟုအသံထွက်ပါ။
** /ကော်သုန်း/ဟုအသံထွက်ပါ။

(ဆွေပေါင်စိတ်ဝမ်း ပူစရာတည်သာ၊ ထွေလာထပ်ပွားကဲ)။ (အံ့သည်အပါးပါး၊ လွန်ကဲအခြားခြား)။ (လားလားစိတ်ခိုင်၊ ကံပိုင်မြေနိုင်၊ တရားစောင့်နိုင်ဘဲ)။ (သည်ထဲမှာသာ၊ လွမ်းမြီပင်သာလွမ်း)။ (ပူပင်ခွေခွမ်း၊ ဆိုချည်မြည်တမ်း၊ ငိုချည်ယောင်ကာယမ်း)။ (ဆည်တား ခက်တောင်း၊ ဗျာပါဝန်နှင့်သာ၊ ကျွန်မချစ်ကျွမ်းလွမ်း)။ (ထွေဆန်းဖြစ်ကြောင်းခြင်း၊ ပုံခင်း ဖက်နှုန်းဘူး)။ (ထွန်းမြူး စက်ခြည်၊ ထိန်သည် ဖြာသည်၊ မိုးလုံးပတ်လည်လင်း)။ (ရှင်ရင်းမြတ်ဘုရား၊ ကျော်လေးဆူ၊ လွယ်ကူသနားကြောင်း)။ (ဆယ်ချောင်းရှိလန်းလန်း၊ ရည်ညွှန်း ဦးထိပ်ပန်း)။ (လျှောက်ပြန်တိုင်ခွင့်ထား၊ တင်အားကျယ်ဝန်းများ)။ (များတိုင်းလျှောက်လျှင်၊ ကြာလေတော့မည်၊ လားလားလျှောက်ချင်ပေါင်)။ (မည်သာကျော်လေးပါး၊ ရှင်ပင် ရှင်စောဘုရား)။ (ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး၊ ပြိုင်ဘက်ရှား၊ တေဇာလေ၊ တန်ခိုးအား)။ (လျှောက်ကြားတင်တော်မူ လေတည်မှ၊ ထောက်ထား ဆင်တော်မူ)။ (လွယ်ကူလေ သနားကြောင်း၊ ကြည်ဖြူလေ ညွတ်တွားပျောင်း)။ (စိုးရိမ်ပျောက်ကြောင်း၊ ကယ်ချွတ်တောင်း၊ တေဇာလေ တန်ခိုးပေါင်း)။ ဉာဏ်ဝါ ရေအေးလောင်း၊ သီတာရေချမ်းလောင်း၊ ဉာဏ်ဝါရေအေးလောင်း၊ သီတာရေချမ်း၊ သီတာရေချမ်း၊ သီတာရေချမ်းလောင်း။

ဒိန်းသံ

(ပြင်စည်မင်းသား)

(ဆယ်ဆယ်ရောင် ဖြာသည်နှင့်သာ၊ ပယ်မှောင်ခွာ)။ (ရိကြာရွက်ဆင် သံကြီးငယ်ငြာ၊ ဩဘာတော် ထူးပေမို့၊ မျှိုဦးထက်ခွင်)။ နေသွင်စကြာ၊ ပုံတောင်းဖန်ရိန်၊ ဆိုက်ခါချိန် နီးပြီမို့၊ အံ့ချီးစေရာ။ ရွှေဗျာမိန့်ရည်၊ နတ်မှူးမန္တာ၊ ဘုံမြဟွာ မိုးငယ်က၊ ရွာကြိုး ရွေ့ရည်။ (လဲ့လဲ့ငယ်ကြည်၊ နတ်စည် သွန်း ခြေဘီ သလား ငယ်လေး)။ (မန်း ဣန္ဒာဆွေ ငယ်နှင့်သာ၊ လျှမ်းသိင်္ဂါဗွေ)။ (ရွှေပေါင်း၊ ဝန်းရံပျောင်း၊ ပျော်တော်ကြောင်း၊ ပန်ဆင်ကာ၊ အောင်သံ ရိုက်နွဲ့ မင်္ဂလာ၊ ရွှေတေဇာ၊ ဘုန်းပွင့်လန်း)။ (ထီးရာ နေနန်း၊ ခွန်ခြေမြန်၊ စိုးပိုင်ယူ၊ ကျော်သောင်းငယ် နယ်ဇမ္ဗူ၊ ဒီပါ အောင်ခန်း၊ မန်းမြေငှူ၊ ဟိန္ဒူစိုးရမုန်း)။

ကရင်ဩ

(သာယာဝတီဦးစိုင်း)

(တစ်ကြော့မှောင်ပြာ၊ ကေလာတောင်ခိုးဝေ)။ ကမ်းခြေဦး၊ အိုလင်းပြာ
မြူးတယ်လေ၊ သာထူးထွေ၊ ဝေးမြေတာမှာ ကွာလေကော၊ လေးလာဟေ၊
(ဪဩ) နောက်မှူးဝေ၊ ခွန်းသံခြေ လျှောက်ကိုင်မှာ၊ ချိုးကဝိုင်း)။

ပလိုင်းကိုလွယ်၊ ဆင်တယ်သင်တိုင်းခြုံ၊ ယဉ်ပုံသုံး၊ အိုဘီလုံးမှာလေ၊
ကြွေကုံးစီ။ ကြိမ်နီချုံမှာ၊ ပျားအုံပေါ၊ တောပွေလီ၊ (ဪဩ) မှောင်ခိုးရီ၊
ချောင်းနောင်ညီ ရေအေးမှာ၊ သဲကဖွေး)။

တစ်ရေးဖန်ညွန့်၊ လှဝံညိုမည်းကောင်၊ တောတောင်ရင်း၊ အိုရဲမာန်သွင်း
တယ်လေ၊ဖော်ချင်းနှောင်၊ စိစိလောင် တောကြောင်ချင်း၊ ခင်းရန်ထောင်၊
(ဪဩ) မျောက်လောင်းကောင်၊ အိုမည်းမှောင်ချုံထဲမှာ၊ ယိုလေးဆွဲ)။

တကဲသာညီ၊ မြေနီတောင်စောင်းဝယ်၊ ခြုံနွယ်တော၊ အိုလင်းမြွေပေါပါ
တယ်လေ၊ ဝေပေါလယ်၊ လာလေယောက်ဖငယ်၊ တောင်စောင်း ပျော်ဖွယ်၊
ပိုကွင်းလယ်၊ တောယုန်ငယ် ရေဆင်းမှာ၊ ဖားအုန်းအင်း။

တစ်သင်းဖော်ပြိုင်၊ ချေစိုင်းပြောင်မြူးပျော်၊ ခွေးခေါလှမ်း၊ အိုလွဲကျော်
ဖမ်းတယ်လေ၊ နွယ်တန်းပေါ။ တွန်ခေါသံ ခါကြော်ညောင်း၊ ဒေါင်းဖော်လှော်။
ဪဩ မြိုင်တောမှော်၊ လွမ်းဖွယ်နော် သာမောဖွယ်၊ ပန်းက ပေါတယ်လေး။

ကရင်ဩ

မြိုင်တန်းမှောင်ဝေလေး။(တောင်သေလာကြော၊ လွမ်းဖွယ်နှော)။
သခွားပေါ(လွမ်းဖွယ်နှော)။ သခွားပေါ (တို့တောင်ယာ တောမှာ၊ တောမှာ)။
တို့တောင်ယာ တောမှာလေး။

ရှို့မီးထိန်လွင်လေး၊ (ကွင်းပြင်လယ်ခင်း၊ ပျိုးစရာရှင်း)။ ရိုးတာကန်သင်း၊

(ပျိုးစရာရှင်း)။ ရိုးတာကန်သင်း။ (တို့တောင်သူ၊ တို့လေတောင်သူ)။
(တောင်တောင်သူ ချင်းရယ် ချင်းရယ်၊ တို့တောင်သူ ချင်းရယ် ချင်းရယ်)။
တို့တောင်သူ ချင်းရယ်လေး။

လောင်သင်း မြေကြူလေး။ (ရိုးကမူတန်း၊ တဲယာစခန်း)။ လှည်းတာလမ်း၊
(တဲယာစခန်း)။ လှည်းတာလမ်း၊ (လုပ်ကိုင်ရာ၊ တလင်း ပြန်ညီစွာ၊ လှေစင်မှာ၊
သုံးချောင်းဆိုင်ကာ)။ မျိုးရိက္ခာလှန်းတယ်လေး။

တောတန်း တောင်ခြေလေး။ (ဝါးကြိမ်တွေကြော၊ သခွားဖရုံရာ)။
စားမကုန်ပေါ၊(သခွားဖရုံရာ)။ စားမကုန်ပေါ၊ အိုလွန်သာမောဖွယ်လေး။

ဖော်နှောစုံလင်လေး။ (နှစ်စဉ်ပျော်မြဲ၊ ရိုးကောက်ပွဲ)။ ဖြိုးမောက်ကဲ၊
(ရိုးကောက်ပွဲ)။ ဖြိုးမောက်ကဲ၊ (ခြိမ့်သဲလို၊ ဆူဆူငြာငြာ၊ ခေါင်အိုးနှင့်တောင်ရိုး
ဘာသာ)။ (အစာရေစာ ပေါတယ်၊ ပေါတယ်)ငှ၊ တို့ဆီ လွန်ဝပြောတယ်၊
အိုယာတောလယ်။

ဘောလယ်သီချင်းများ

ရှေးခေတ်ဘောလယ်သီချင်း*

၁။ (အကျွန်မျှော်၊ ကော်တစ်ပိုင်းငယ်နှင့်၊ လူပျိုဟိုင်းငယ်တဲ့၊ လာလိမ့်မယ်)။
(နွားနီရွှေဝါ)။ နွားသံပြင်းတယ်၊ မင်းလာလိမ့်မယ်။

၂။ (ညနေကြီးငယ်က မျှော်မိတယ်)။ ဘောလယ်ရာမှာတဲ့၊ ကြာထင်လေး။
(ချုံနွယ်တန်းပါလို့၊ လမ်းမမြင်)။ အကျွန်ကြင်ပါတဲ့၊ မင်ကော်ရစ်ကယ်၊
တောဆစ်လို့ဝေး။

၃။ (မြိုင်တန်းကန္တာ၊ စုံတစ်ကြောမှာတဲ့၊ တစ္ဆေက ပေါတယ်နှင့်၊
တောမသာ)။ မကြိုလာလျှင်ဖြင့်၊ ငါမသွား (နွားနီပါးကိုတဲ့ ရှေ့ဖျားနှင့်)။
ရွာအဝင်မှာတဲ့၊ တစ္ဆေကြီးငယ်၊ ဆီးလိုက်လိမ့်ထင်။

၄။ (စပါးရှစ်ပြည်၊ ချောင်ပလိုင်းငယ်နှင့်၊ နဖူးမှာသိုင်းပါလို့၊
လွယ်ပြီးသော်)။ (တောင်ဝေးထောက်ကာ)။ တောင်တော်ဖျားမှာ၊
သွားချည်စို့နော်။

* ရှေးခေတ်ဘောလယ် ၄ပိုဒ်အနက်၊ အမှတ် ၁၊ ၂၊ ၄ ဘောလယ်ပိုဒ်များ၏ မှုကွဲတစ်မျိုးကို မြန်မာ့အလင်းအယ်ဒီတာချုပ်ဟောင်း ကွယ်လွန်သူ ဦးစိန်စုဆောင်း ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော “စာဆိုတော်ကြီးများ၏ ကဗျာအမြုတေ” စာအုပ်စာမျက်နှာ ၂၁ နှင့် ၇၂တွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရသည်။
၁။ ဘက်တန်ခေါ် ကော်တစ်ပိုင်းငယ်နှင့်၊ လူပျိုဟိုင်းငယ်တဲ့ လာလိမ့်မယ်။ အရှေ့ဆို လယ်ကန်သင်းက၊ နွားနီဝါ ချူသံပြင်းတယ်၊မင်းကြိုလှည့်ကွယ်။
၂။ နေ့လယ်ကြီးရယ်က၊ မျှော်မိတယ်၊ တောလည်ရာမှာတဲ့ ကြာထင်လေး။ ချုံနွယ်တန်းပါလို့၊ လမ်းမမြင်၊ ဘက်တန်ငယ်ပါတဲ့၊ မင်ကော်ရစ်ရယ်၊ လမ်းသစ်လှလေး။
၃။ စပါးရှစ်ပြည်၊ ချောင်ပလိုင်းငယ်နှင့်၊ နဖူးမှာ သိုင်းကာလွယ်၊ တောင်ဝေးထောက်ကာ၊ တောင်တော်ဖျားမှာ၊ နားနေစို့ကွယ်။

အလယ်ခေတ်ဘောလယ်သီချင်း

၁။ [ရွှေဒေါင်းဖောင်တော်၊ မိုးပေါ်၊ ပျံလှနိုးမျှလေ၊ (ရေကြောင်း
သောင်ပေါ်)။ ဝဲမော်ငွေခုံကြီးငယ်ကလေး]။

၂။ [မြနန်းဗွေစွန်၊ ရေလွန်မြစ်ကယ်၊ စီးလို့လေ၊ (ယောင်ယမ်းတဆို)။
ပဟိုရ် ရွှေစည်တီးပါလို့လေး]။

၃။ [နှင်းလငွေမှုန်၊ ကြုံပြန်ရသေး(ဖော်ဝေးသူမောင်)။ ပူအောင်လေထင့်
ရွှေပိန်ညင်းငယ်၊ ဟသံကကြေး]။

၄။ (ချစ်သည်သာ ဆိုလည်း။ ဘယ်ရေးနှင့်ခွဲ)။ (သင်ငယ် ခဲပါတဲ့၊
နှင်းပျံကြွယ်)။ ဘယ်ခါမှ နှစ်ခိုင်ပန်းကို၊ လှမ်းပါရမယ်။

၅။ [နုနုတဲနယ်၊ မယံဝယ်ပါ ကြောင်း၊ (ပဒုံကြာယပ်၊ ဆင်းနတ်တူ)။
ယုံတော်မူ သည်တစ်ပွဲကို၊ နွဲပါရကောင်း]။

နောက်ဆုံးခေတ်ဘောလယ်သီချင်း

(လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်)

[စိန်ဖြူးကြာညောင်၊ လရောင်လင်းပါလို့၊ မှန်ရွှေပြတင်းငယ်က၊ မယ်ခုမျှော်။
(သုံးချက်စည်တော်)။ ရိုက်ဆော်ညင်းတယ်၊ လင်းရွှေကြက်ဆော်]။
[(သင်ငယ်ပေါ်တဲ့ -ခင်းပြန်ပေါ်)။ (လာနိုးမယ်မျှော်လို့)။ တစ်ကိုယ်တော်ထူး၊
(ထွေရာစိတ်ကူးပါလို့၊ ဖူးရွှေလက်တင်)။ (ဖြစ်ရှေးကုန်စင်)။ ဘဝင်တုန်လေး
တယ်၊ တွေးကြိုလိုက်ရင်]။

[(သစ္စာတော် စူးပါစေ၊ ဆိုဦးကပင်)။ (ကြော့ ကြော့ဆုံးကိုနောင်ကြင်)။
သည်သက်တွင်ပဲ၊ (နောင်မသွေလွဲပါဘူး။ ယုံတော့မေ)။ (ပြဒုမဗွေ)။
သီဟာတင်တယ်၊ စိုးညာမြင့်နေ]။

[(နတ်ဒေဝီ ဖြားသော်လည်း တစ်ပါးမသွေ)။ ရှစ်ဗြဟ္မာ ခြွေပါလို့၊
အောင်ဇေယျာညွန့်၊ (မတ်ခြွေရွှေ ဝန်းပါလို့၊ ရေသွန်းတော်ခဲ)။ (မဟေသီရံ)။
ဒေဝီမြတ်ကယ်၊ ဦးဆယ်ထပ်ရံ]။

[(သည်မယ်ထင်စားပါလို့၊ တစ်အားငယ်သန်)။ (ခုဖျားမှာ

တစ်ဉာဏ်နှင့်)၃၊ မူဟန်တော်ခြား။ (ပြုတော်မူအားသူမို့၊ မျက်ထားသုန်သုန်)၂။
(မသိပြင်ပြင်)၂။ အလျင်သူစိမ်းတယ်လေး၊ ပိန်းပိတ်လို့မူနဲ့]၂။
သဖြန်၊ အချစ်ကို ယုံ၊ ပုံပါငဲ့အလုံး၊ ရှောင်လွဲနေပျော်လို့၊ မကြည့်သော်
မျက်တော်ဖုံးတယ်၊ ဘယ်တွက်ကြောင့်မုန်း။

တေးထပ်နှင့်ရှစ်ဆယ်ပေါ်တေးထပ်များ

ရှေးတေးထပ်
(စဉ့်ကူးမင်းမိဖုရားရှင်မင်း)

မိန့်တော်သံရိပ်ကိုလ၊ ဦးထိပ်ထက်ရွက်ဆင်၊ ရွှေရာပေလွင်ဝယ်၊ ဥကင်တော်
ဖွင့်၍၊ (မတ်ပေါင်းငယ်ရံကာ)၂၊ ရှိကြာစုံဖူးသည့်ခါနေ။ (ရက်မြတ်သည့် အခါ)၂၊
သစ္စာတော်နံ့၍၊ ကမ္ဘာပင် ကြေမြေတော့၊ မေ့နိုင်ဘူးသည်ဝယ်၊ ရွှေခွန်းတော်ပျံ့ရှား၊
ဖန်များခု မိန့်ခဲ့ပေတယ်။ (သောင်းမြေရုပ် ဇမ္ဗူနယ် မှာ)၂၊ နှုန်းဆွယ်ရန်
ရှားပေလိမ့်၊ (လရထား စက်ယာဉ်၊ လှည့်လည်သောသွင်)၂၊ (ဘယ်သူများ
ကေရှင်မှာ)၂၊ ဆင်တော်မူလေလဲသိလေး။

မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ရှစ်ဆယ်ပေါ်တေးထပ်
(စလေဦးပုည)

သုံးသိန်း သုံးသောင်း လေးထောင်ထိပ်၊ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆက်မဟာဝင်၊
အတိတ်ဖြစ်ပျက် ကမ္ဘာတွင်အောင်၊ ဘယ်ရာဇာပင် မစံမြန်း၊ [(လေးဆယ်ရှစ်ရပ်]၃
ပြာသာဒ်ရံသည်၊ နတ်ဝိသုကံ သစ်လင်းဖန်သည့်နန်း]၃။

လူးတား၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ နှစ်ပြန်ဆောင်သား၊ အခေါင်ဗဟို၊
မြမြင်းမိုရ်ထက်၊ ရေညိုခွေချပ်၊ ဂဟေထပ်သား၊ မြေစပ်ခန်းဝါ၊ ကဲ့ပမာသို့၊
မန္တာဘူတပတ်၊ မြေဥက္ကဋ်ထက်၊ လူနတ်ချီးပင့်၊ မြေတောင်မြင့်၍၊ ပလ္လင်သဏ္ဍာန်၊
ဘုံဗိမာန်ဝယ်၊ ဝေယန်ကြွငန်း၊ သိကြားနန်းသို့၊ တစ်သန်းခြည်ရောင်၊
ထွန်းလင်းပြောင်သည်၊ အခေါင် သေဋ္ဌမန်းတည်လေ၊ ဝိသုဒ္ဓိပွင့်လန်း
တည်သည်နန်း။

(အိုင်ရေ နဝတတ် နှုန်းတန္တီလို)၂။ ရွှေကျုံးဂမ္ဘီကာရံသန်း၊ ပြည်ကြီးမွန်
ဖောင်လောင်ခမန်းမျှ၊ ရွှေတောင်ရွှေနန်း၊ ကျက်သရေ။ ရွှေလောင်း ရွှေလှေ
ထွေထွေယုက်၊ တေဇော်ရွှေစက် ရေလက်ယာရစ်ခွေ။ (ရတနာဘုမ္မိ တိုင်းဌာနေ
ကို)၂၊ သမိုင်းစာရွှေ ထိန်ထိန်သစ်လို့ (နေက္ကန္တရာဇ် နတ်ရှင်ခေတ်ပေ၊ အံ့ဖျိုး
သာလို့ထွေ)၂၊ (ရွှေနန်းစံသက် မဂ္ဂဒေလို)၂။ ပုံတောင်းစက်ရွှေ ဆိုက်ပွဲခါဘုရား
လေ။ [(ရွှေနန်းစံသက်)၃။ မဂ္ဂဒေလို ပုံတောင်းစက်ရွှေ ဆိုက်ပွဲခါဘုရားလေး]၂။

www.burmeseclassic.com